T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

HÂFIZ MEHMED SEBÂTÎ DİVÂNI' NIN TRANSKRİPSİYONLU METNİ VE İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Nagihan KOÇ

Enstitü Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Enstitü Bilim Dalı : Eski Türk Edebiyatı

Tez Danışmanı : Yrd. Doç. Dr. M Emin ERTAN

EYLÜL-2006

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

HÂFIZ MEHMED SEBÂTÎ DİVÂNI' NIN TRANSKRİPSİYONLU METNİ VE İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Nagihan KOÇ

Enstitü Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Enstitü Bilim Dalı : Eski Türk Edebiyatı

Bu tez 20/09/2006 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından oybirliği ile kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Mevlüt KOYUNCU	**Yrd. Doç. Dr. M. Emin ERTAN**	**Yrd. Doç. Dr. Hüseyin YORULMAZ**
Jüri Başkanı	**Jüri Üyesi**	**Jüri Üyesi**

BEYAN

Bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

Nagihan KOÇ

20.07.2006

ÖNSÖZ

19. yüzyıl, Türk edebiyatının değişim devrelerinden birini oluşturur. Yüzyıllarca çok sayıda şair ve yazar yetiştirmiş olan bu milletin evlatları, Latin alfabesinin kabulü ile artık eski eserleri okuyup anlayamaz duruma gelmiştir. Eski şiirimizin, kültürümüzün güzelliğini ve değerini gelecek nesillere duyurabilmek edebiyatla ve kültürle uğraşan herkesin görevidir.

Bu çalışmada, 19. yüzyılda Anadolu'da yetişmiş divan şairlerinden Hâfız Mehmed Sebâtî'nin Divanını latinize ederek tanıtmayı amaçladık. Şâir, h.1307(1889)'de tamamladığı Divanını h.1309 (1891)'da İstanbul'a gelerek kendi imkanlarıyla bastırmıştır. Çalışma yaptığımız süre içerisinde herhangi bir yazma nüshaya veya onun varlığını gösteren bir belgeye ulaşamadığımızdan, Beyazıt kütüphanesi matbu eserler bölümü 5737 numaraya kayıtlı baskı nüshayı esas aldık. Yine Beyazıt kütüphanesi K.26974 numaraya kayıtlı ikinci bir nüsha ile İstanbul üniversitesi Merkez kütüphanesi İbnü'l-Emin koleksiyonu 000575 numaraya kayıtlı bir nüsha daha bulunmaktadır. Bu üç nüsha da h.1309'da Mahmud Bey Matbaası'nda yapılan baskıdandır.

Çalışmalarım sırasında yardım ve desteğini esirgemeyen sayın hocam Yrd. Doç. Dr. Mehmet Emin Ertan'a minnet ve teşekkürlerimi sunarım.

Nagihan KOÇ
Sakarya 2006

İÇİNDEKİLER

TRANSKRİPSİYON TABLOSU

آ	a, e
ب	b
پ	p
ت	t
ث	s̱
ج	c
چ	ç
ح	ḥ
خ	ḫ
د	d
ذ	ẕ
ر	r
ز	z
س	s
ش	ş
ص	ṣ
ض	ż

ط	ṭ
ظ	ẓ
ع	ʿ
غ	ġ
ف	f
ق	ḳ
ك	k
ل	l
م	m
ن	n
و	v; o,ö,u,ü; ū
ه	h
لا	lā
ي	y, î, i
ڭ	ñ
ك گ	g
ء	ʾ

KISALTMALAR

A.S. : Aleyhisselam

c. : Cilt

Haz. : Hazırlayan

Hz. : Hazreti

h. :Hicri

m. : Miladi

MEB. : Milli Eğitim Basımevi

öl. : Ölüm tarihi

s. : Sayfa

SAV. : Sallallahu aleyhi vesellem

Yay. : Yayınevi

yy. : Yüzyıl

SAÜ, Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tez Özeti

Tezin Başlığı: Hâfız Mehmed Sebâtî Divanı'nın transkripsiyonlu metni ve incelenmesi	
Tezin Yazarı: Nagihan Koç	**Danışman:** Yrd. Doç. Dr. Mehmet Emin ERTAN
Kabul Tarihi: 20.7.2006	**Sayfa Sayısı:**v (ön kısım) +251 (tez) +73(ekler)
Anabilimdalı: Türk Dili ve Edebiyatı	**Bilimdalı:** Eski Türk Edebiyatı

Bu çalışmamız, 19. yüzyılda Anadolu'da yetişip Divan edebiyatı sahasında eser vermiş fakat arka planda kalarak tanınmamış, Hâfız Mehmed Sebâtî'nin Divanı'nın traskripsiyonu ve tanıtılmasını içermektedir. Klasik edebiyatın bir temsilcisi olan Sebâtî, dini-tasavvufî görüş ve düşüncelerini eserine yansıtmıştır. Gazellerinin konusu genellikle ilâhi aşktır. Tarih düşürdüğü şiirlerinde yaşadığı yörenin tanınmış kişilerinin yanında Mevlâna Celâleddin Rûmî gibi büyük şahsiyetler de vardır. Kasideleri ise mersiye, medhiye ve ilâhi aşk konularını ihtiva etmektedir.

Çalışmamızda Beyazıt kütüphanesi matbu eserler bölümü 5737 numaraya kayıtlı baskı nüshayı esas aldık(Yazma herhangi bir nüsha kaydına rastlamadık).

Divanda yer alan 149 gazel, 19 tarih nazmı, 11 kaside, 2 terci-i bend, 2 müfred, 1 müstezad, 1 tahmis, 7 na't ve 1 münacât'ın transkripsiyonlu çevirisini yaptık.Divanda yer alan Farsça şiirleri çalışmamıza dahil etmedik.

Anahtar kelimeler: Divan Edebiyatı, Hâfız Mehmed Sebâtî Divanı, Çeviriyazı.

Sakarya University Insitute of Social Scieneces   Abstract of Master's Thesis

Title of the Thesis: Hâfız Mehmed Sebati and his divan, textual analysis	
Author: Nagihan Koç	**Supervisor: Assist. Prof. Dr. Mehmet Emin ERTAN**
Date:20/09/ 2006	**Nu. of pages:**v (pre text) +251 (main body) +73 (appendices)
Department: Turkish Language and Literature	**Subfield:** Old Turkish

This study contains the work of a mutasavvıf poet Hafız Mehmed Sebati who grew up in 19th century in Anatolia, called Divan. Sebati who is substitute of classical literature had reflected Religious-Sufism points of view and thoughts into his study. The subject of his gazelles are generally about holy love. In his poems which include date, there are people who lived with him at same places and also the big person on sufism as Mevlana. His eulogies contain subjects about mersiye, mehdiye and holy love.

In our study we made use of the edition registered as 5737 in the printed work part of Beyazıt Library.

We have translated texts of transcriptioned 149 gazelles, 19 history verses, 11 eulogies, 2 terci-bend, 2 müfred, 1 müstezad, 1 tahmis, 7 na't and 1 münacaat . Persian poets in Divan haven't been included to the work.

Keywords: Divan Literature, the divan of Hâfız Mehmed Sebâtî, Transcription

GİRİŞ

Eski Türk edebiyatının en köklü ve en önemli sahalarından biri, bugün klasik edebiyat olarak adlandırdığımız Divan Şiiri sahasıdır. Bu saha içindeki şair ve yazarlar, eserleriyle, yaşadıkları dönemin inanç sistemini, sosyal ve siyasal hayatını, dil ve edebiyatını yansıtırlar.

Zamanla gerçekleşen toplumsal ve kültürel değişimle birlikte eleştirilen ve dışlanan bu tarz şiirler, son zamanlarda yalnızca edebiyatla uğraşanların değil, kültür tarihimizle ilgilenen herkesin ilgisini çekmektedir. Fakat bu eserleri okuyup anlamak için önce Osmanlı alfabesini bilmek gerekiyor. Bu nedenle çalışmamızda Anadolu'nun bağrından yetişmiş bir Divan şairini ve eserini konu edinip tanıtmayı ve Türk edebiyatına kazandırmayı amaçladık.

Hafız Mehmed Sebâtî, 19. yüzyılda yaşamış divan sahibi bir şairdir. Aslen Dağıstanlıdır. Genç yaşta geldiği Amasya'da bütün ömrünü geçirmiş ve yine orada defnedilmiştir.

Sebâtî, tasavvufi görüş ve düşünüş bakımından Nakşîbendiliğin Halidiyye koluna intisap etmiştir. Yaşadığı dönemin Batılılaşma anlayışından etkilenmemiş; şiirlerini klasik tarzda yazmıştır.

Sebâtî'nin elimizde bulunan divanı matbudur. Bu çalışmayı yaptığımız süre içerisinde herhangi bir yazma nüshaya veya onun varlığını gösteren bir adrese ulaşamadık. Eğer ileride el yazma bir nüshanın adresini bulabilirsek incelemekten geri durmayacağız. Divanın, şairi tarafından tashih edilerek bastırılmış olması sebebiyle çalışmamızı baskı nüshadan yapmakta (mecbur olduğumuz için) bir sakınca görmedik.

Meskur Divan 72 sayfalık bir nüshadan oluşmaktadır. İçerisinde 193 Türkçe, 10 tane de Farsça şiir bulunmaktadır. Eserin dibâce (önsöz) kısmında ''ifade-i mahsusa'' başlıklı nesirle söylenmiş bir giriş bölümü vardır. Giriş bölümünde bir tane, eserin sonunda da üç tane takriz yer almaktadır.

Çalışmanın Önemi

Her edebiyat eseri, yazıldığı dönemin hayat tarzını, görüş, düşünüş ve edebiyat özelliklerini yansıtır. Divan edebiyatı sahasında eser vermiş pek çok şair ve eserinin adı dahi bilinmemektedir. Kütüphane köşelerinde unutulup gitmiş, incelenme imkanı bulamamış bu eserlerin edebiyatımıza kazandırılması gerekmektedir. Bu eserlerin hiç değilse Latin alfabesine çevrilerek tanıtılması ve kaybolmalarının önlenmesi gerekmektedir. Bu anlayışla, 19. yüzyılda Anadolu'da yaşamış divan sahibi bir şair olan Hafız Mehmed Sebâti'yi ve eserini çalışmamıza konu edindik. Elyazması metni bulunmayan Sebâti Divanı'nın matbu nüshası üzerinde çalışarak transkripsiyonlu metnini hazırladık. Sebâti Divanı, Anadolu'da yaşamış bir şairin eseri olması nedeniyle de önemlidir.

Çalışmanın Amacı

Divan edebiyatı sahasında , sadece İstanbul, Edirne, Bursa gibi merkez şehirlerde değil Anadolu'nun her bölgesinde birçok şair yetişmiştir. Bu şairler, hem yeni edebiyat akımlarından daha az etkilenmişler hem de merkezden uzak olmaları nedeniyle birçokları seslerini duyuramamış, unutulup gitmişlerdir. Latin alfabesinin kabulünden sonra özel çalışanların dışında bu eserleri okuyabilme imkanı da ortadan kalkmıştır. Bizim bu çalışmamız, Anadolu'da yaşamış bir divan şairini ve eserini tanıtarak Türk edebiyatına ve okuyucularına kazandırma amacı gütmektedir.

Çalışmanın Metodu

Çalışmamızda, önce Anadolu'da yaşamış olan Hafız Mehmed Sebâtî'nin divanı'nın incelenmesine karar verdik. Sebâti Divanı'nın nüshalarını tespit etmeye çalıştık. Şairin hayatı hakkında, ilgili kaynaklardan elde edebildiğimiz nispette bilgi toplamaya çalıştık. Sonra Sebâtî'nin yaşadığı 19. yüzyıl devri Divan edebiyatı hakkında bilgiler topladık.

Şiirlerin aruz ölçülerini tespit edip şekil özellikleri üzerinde durduk.

Yaptığımız çalışmayı şu başlıklar altında gruplandırdık: Birinci bölümde şairin yaşadığı dönem olan 19. yüzyıl edebiyatı hakkında genel bilgi vermeye çalıştık. İkinci bölümde, Hafız Mehmed Sebâtî'nin hayatı ve sanatı hakkında bilgiler vererek şairi tanıtmaya çalıştık. Üçüncü bölümde Divan'ı teşkil eden şiirlerin biçim, kafiye ve kalıp

özelliklerini belirlemeye çalıştık. Dördüncü bölümde Divan'ın transkripsiyonlu metnine yer verdik. Ekler bölümünde, şairimizin ve şiirinin daha iyi anlaşılması için bugün herkesçe bilinmeyen yabancı asıllı kelimeleri içeren bir sözlük ile elimizde bulunan asıl metni fotokopi olarak verdik.

Arapça ve Farsça kelimelerin imlasında, Ferit Devellioğlu'nun ''Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lugat'' adlı eserini esas aldık. Metindeki Hadis ve Âyet alıntılarını tırnak içine aldık.

BÖLÜM 1: 19. YÜZYIL DİVAN ŞİİRİ

19. yüzyıl, Osmanlı Türklerinin her alanda batı kültüründen etkilendikleri bir dönemdir. Bu etkileşim, önceki yüzyılda daha çok teknik konularla sınırlıyken, bu yüzyıldan itibaren hayatın bütün yönlerinde kendini hissettirmeye başlamıştır. Sosyal ve kültürel alandaki değişim ve çözülmenin yeni bir edebiyat anlayışı oluşturması, 19. yy'ın ikinci yarısında mümkün olmuştur. Çünkü siyasi ve kültürel değişimin edebiyata yansıması uzun bir sürece ihtiyaç duymaktadır. Yedi yüz yıllık bir geçmişi olan Divan edebiyatı da bir değişim sürecine girmekle beraber, özellikle yüzyılın ilk yarısında geçen yüzyılın bir devamı niteliğindedir. Bilhassa şiirde , muhteva dışında eski ile yeni arasında büyük bir fark yoktu. Dil, vezin ve nazım şekilleri büyük ölçüde aynı idi. Zaten yeni edebiyatın önde gelen isimleri, eskiyi öğrenerek yetişmişler, hatta o anlayışta eserler vermişlerdi. Bununla birlikte devlet idaresinden toplum hayatına kadar her alanda görülen eski-yeni ikiliği edebiyatta da kendini göstermiştir (Ünver: 100).

18. yy'da Nedim'le zarif bir söyleyişe ulaşan ‘‘ mahalli tarz'' etkisini bu yüzyılda da devam ettirmiştir. Fakat, halk söyleyişini şiire sokmadaki ölçüsüzlük, şiirlerde duygu derinliği, zarâfet ve hayal genişliğinin kaybolmasına neden olmuştur. Bu yüzyılda kudretli şairlerin çıkmaması da şiirde gerilemenin önemli bir nedeni olarak görülmektedir.

Din ve tasavvuf da bu dönemde şairlerin beslendiği bir kaynak olma özelliğini devam ettirmiştir. Çeşitli tarikatlara mensup şairlerin fazlalığına paralel olarak dini-tasavvufi şiirlerin sayısında da artma olmuştur. Tasavvufla ilgisi olmayan şairler bile şiirlerinde çeşni kabilinden tasavvufi telmih ve mecazlardan yararlanmışlardır. Ancak önceki yüzyıldaki şairler seviyesine ulaşılamamıştır. Bu yüzyılda ‘‘ sebk-i hindi'' görüşünün geçen yüzyıla göre rağbetten düştüğü görülmektedir. Bu üslubu tercih eden şairler birkaç kişiyle sınırlı kalmıştır (Ünver: 100).

19.yy'da, aynı kültür ve anlayışa sahip edebiyatçıların bir araya gelerek oluşturdukları Encümen-i şu'arâ olarak anılan bir edebi topluluk oluştu. Bu toplulukta şu şâirler bulunuyordu: Leskofçalı Galip, Hersekli Arif Hikmet, Osman Şems Efendi, Hâlet Bey, Koniçeli Kâzım Paşa, Hoca Nâ'ilî Efendi, Recâîzâde Mehmed Celâl, Yenişehirli Avnî, Eşref Paşa, Üsküdarlı Hakkı Bey. Nâmık Kemâl ve Ziya Paşa daha sonra topluluğa

iştirak etmişlerdir. Encümen-i şu'arâ'yı oluşturan bu şairler 17. yy'ın büyük şairlerini örnek alarak Divan şiirine yeniden eski canlılığını getirmeye çalıştılar. 1861 yılında kurulup bir yıl süreyle toplantılarını sürdüren Encümen-i şu'arâ üyeleri, haftada bir günlük mutad sohbetlerle şiir ve edebiyat konularını tartışmaktaydılar. Bu topluluktakilerin çoğu, eski kültürü ve edebi zevki iyi bilen güçlü şairlerdi. Kasidelerinde genellikle Nef'i'yi, gazellerinde ise Nâ'ili ve Fehîm'i örnek alıyorlardı (Ünver: 101). Bununla birlikte aralarında Klasik şiiri bazı yönleriyle eleştirenler, eski şiire ''nev-zemin''(yeni) bir yol açmaya çalışanlar, hece veznini, halk şiiri tarzını ve sade Türkçe'yi benimseyenler, yeni konular arayanlar hatta Fransızca kelimeleri kullananlar bile vardı. Bundan dolayı Encümen-i şu'arâ'nın, kendilerinden sonraki nesli, onların edebi görüşlerini bir ölçüde etkiledikleri söylenebilir (Şentürk ve Kartal: 468).

Bu dönemde Dîvân şiiri, büyük bir usta yetiştirememesine karşılık dil sadeliği ve aruz tekniği bakımından gelişme göstermiştir. Kelime ve kafiyeler daha alışılır ve yadırganmaz bir kıvama erişmiştir. Eski nazım şekilleri kullanılmaya devam edilmekle birlikte, özellikle mesnevi yazımında belirgin bir azalma görülmüştür. Buna mukabil özellikle bentlerden kurulmuş terci-i bend, terkib-i bend, şarkı ve kıt'a şekillerinde artma görülmüştür (Banarlı: 830).

19.yy.da, çok sayıda Divan şairi mevcuttur. İbnül-Emin'de bin beş yüz kadar şairden bahsedilmesi, şiirle uğraşanların çokluğunu göstermektedir. Bu dönemde matbaanın yoğun olarak hayata girmesiyle birçok divan da basılmıştır. Ayrıca yeni görüşlere paralel olarak özellikle hanım şairlerin sayısında büyük artış olmuştur. Bu dönemde yirminin üzerinde hanım şair yetişmiştir. Leylâ Hanım, Şeref Hanım ve Âdile Sultan hemen akla gelen hanım şairlerdir.

19. asrın önemli Divan şairleri arasında Enderunlu Vasıf, Keçeci-zade İzzet Molla, Şeyhülislam Ârif Hikmet, Leskofçalı Gâlib, Yenişehirli Avnî, Hersekli Ârif Hikmet, Aynî, Osman Nevres ve Leylâ Hanım'ı sayabiliriz.

BÖLÜM 2 : HÂFIZ MEHMED SEBÂTEDDÎN (SEBÂTÎ)

2.1.Hayatı

Hâfız Mehmed Sebâteddin (Sebâtî) Efendi, Dağıstan'ın Şeki ahalisinden ilim erbabı Abdülkerim adında bir zatın oğludur. 1846 (H.1262) da Şeki'de doğdu. Osmanlı Devleti ve Rusya arasındaki mülteci anlaşmazlığı ve Kırım sorunu nedeniyle olacak, 1850(H.1266) de ailece Kars'a göç ettiler. Annesi ve babası Kars'ta vefat edince Erzurum'a geçmiş olan şairimiz, burada eğitim ve öğretime başlamış, Arapça ve Farsça öğrenmiş; aynı dönemde Kur'an-ı Kerimi ezberleyerek hıfzını tamamlamış, hâfızlık ünvanını almıştır.

1867 (H.1284) de Amasya'ya gitmiş; Şeyh Mir Hazma Nigârî'den yeniden Arapça dersleri almaya başlamıştır. Hocası, Şeyh Nigârî, oğlu Seracüddin ölünce derse ara vermiştir. Daha sonra ulemâdan Seyyid Hasanü'l-Hüseynî'nin derslerine devam etmiştir. Amasya'da medfun Nakşibendiye'nin Halidiyye kolundan Mevlana Şeyh İsmail Şirvânî'nin damadı İsa Rûhi Efendi'den Tefsir, Hadis ve Usûl dersi almıştır. Otuz yedi sene Şeyh Şirvâni'nin türbedarlığını ve bu türbenin imametini yapmıştır.

Hâfız Mehmed Sebatî, 1905 (H.20 Zilhicce 1321) yılında Amasya'da vefat etmiş; Şeyh Şirvânî'nin türbesinin yakınındaki bir hazireye defnedilmiştir.

İbnü'l-emin Mahmut Kemal İnal'ın ''Son Asır Türk Şâirleri'' adlı eserinden, Hâfız Mehmed Sebâtî'nin hayatını fakirlik içinde geçirdiğini, birkaç kez İstanbul'a gelip bir süre kaldığını öğreniyoruz. Adı geçen eserde, Sebâtî'nin Divan'ını 1309 yılında İstanbul'da çokı zahmet çekerek bastırmaya muvaffak olduğunu öğreniyoruz.

Sebâtî'nin şiirlerinden de hayatı hakkında bazı bilgilere ulaşabilmekteyiz. Amasya'da,

otuz yedi sene türbedarlığını yaptığı Mevlana İsmail Şirvanî 'ye hizmet ettiğini şu şekilde dile getiriyor:

Zaḥmeti raḥmet imiş Ḥażret-i Mevlânânıñ

Ḫıdmeti ʿizzet imiş Ḥażret-i Mevlânânıñ

Âdem er görse idi dirdi be-ḥaḳḳ türbesini

Kûşe-i cennet imiş Ḥażret-i Mevlânânıñ

Ḥamdül'illah S̱ebâtî bize tâ rûz-ı ezel

H̱ıdmeti ḳısmet imiş Ḥażret-i Mevlânânıñ

s.63/5

Başka bir şiirinde de şeyhin türbesinin imâmlığını yaptığını söylemektedir:

S̱ebâtî-veş s̱ebâte kân ḳıldıñ

Ġarîḳ-ı lücce-i iḥsân ḳıldıñ

İmâm-ı türbe-i Şirvân ḳıldıñ

Saña biñ ḥamd ü şükür olsun İlâhî

s.61/9

Sebâtî, tarih düşürdüğü şiirlerinde de yaşadığı yöre ve yakın çevresi hakkında bazı bilgiler vermektedir. Amasya, Erzurum, Ladik, İskilib, Gümüş Hacıköy gibi şehir ve kasabalardaki bazı üst düzey görevlilerle tanışıp iyi ilişkiler kurduğu şiirlerinden anlaşılmaktadır.

2.2. Mahlası

Adını ve künyesini; Divanının başında Hâfız Mehmed Sebâteddin Şekîvî olarak veren şair, şiirlerinde Sebâtî mahlası (müsteâr adı)nı kullanmıştır:

Bu S̱ebâtî bendeñe göster ṭarîḳ-ı ʿaşḳı kim

Dü cihanda reh-nümâsıñ yâ Muḥammed Muṣṭafa

İbnü'l-Emin Mahmut Kemal İnal de, ''Son Asır Türk Şâirleri'' adlı eserinde şairimizden Sebâtî adıyla sözetmektedir.

Şairin, tahallüsünü nasıl aldığını bilmemekle birlikte, Sebâteddin adının kısa şekli olması nedeniyle veya maddi sıkıntılar içinde geçen hayatını yansıttığı için almış olabileceğini düşünmekteyiz. Zira Sebâtî, şiirlerinde de zaman zaman sabır ve sebat etmekten söz etmektedir:

İtse de seng-i sitemle pâre pâre cismiñi

Ṣabr ḳıl cevr ü cefâya ṣıdk ile yalvâr var

Ey S̱ebâtî s̱âbit ol kûy-ı muḥabbet içre ger

Yarsalar bâşıñ ser-â-ser aḳsa ḳânın şâr şâr

22/23

Dâmen-i ṣabrı S̱ebâti ḳoyma elden daima

Olmaḳ isterseñ cihânda feyż-i Ḥaḳḳdan feyż-yâb

9/10

Sebâtî, şiirlerinde az da olsa Hâfız Sebâtî mahlasını kullanmıştır:

Rişte-i naẓma çekince dürr-i lafzı dem-be-dem

Cümleden Ḥâfıẓ S̱ebâtî maʿni-i eşmel çeker

18/21

Ḥâfıẓ S̱ebâtî el müdâm iżrâb ilâ bâb-üs selâm

Ḳulḳul ilâ yevm-ül-ḳıyâm dermande ümm-feryâd res

28/10

2.3. Sanatı

19.yy. kaynaklarında Sebâtî hakkında fazla bilgi yoktur. Sadace İbnül-Emin, ‘‘Son Asır Türk Şairleri’’ adlı eserinde onun hayatından ve Divanından sözeder. Fazla tanınmamış olmasının nedeni onun sanatının yetersizliğinden değil, yaşadığı dönemin edebiyat anlayışından ve şairin Anadolu’da yaşamış olmasındandır.

İbnül-Emin’in verdiği bilgilere göre Sebâtî, ilim sahibi bir zâtın oğludur. İyi bir eğitim görmüş; Arapça, Farsça, hadis, tefsir ve usûl dersleri almıştır. Ona göre Sebâtî, ‘‘aşk ve şevk erbâbından, sulehâdan, saf-dilandan, bir merd-i cezbe-nâk’’tır. İbnül-emin, Sebâtî’nin 1891 (1903) de İstanbul’a gelerek Divan’ını zorlukla bastırdığını söyleyerek iki gazelinden örnek vermiştir.

Sebâtî Divanı’nda, biri başda üçü de sonda olmak üzere dört adet takriz vardır. Özellikle, edib ve şair Nazif Bey’in şiir şeklindeki takrizi dikkate değerdir. Ona göre Sebâtî Divanı, şevk veren , rengin bir eser, bir güzellikler şerhi, güzelliğin kitabıdır:

Teâlâ âh ne şevḳ-efzâ ne rengin bir es̱erdir bu

Ne h̰oş şerḥ-i melâhatdir kitâb-ı ḥüsn-i h̰ûbâna

(s.69/)

Bu hikmet kitabına aşk mülkünün nizamı için benzersiz kanun nüshası dense yeridir:

Niẓâm-ı mülk-i ʿaşḳa nüsh̰a-i kânun-ı bi-hemtâ

Denilse ger becâdır bu kitâb-ı ḥikmet ʿünvâna

(s.69/)

Sebâtî, kendi şiirinin üstünlüğünden çok az sözetmiştir. Divanını tamamladığına dâir yazdığı tarih nazmında, şevk veren bir eseri olduğu için Allaha hamd etmektedir:

Ey S̱ebâtî tabʿına târih̰-i cevherdârdır

Ḥamduli’llah vermede hem şevḳ-i tâm âs̱ârımız

(s.70/4)

Eserinde açıklanan sözlerin, olgun insan sözü olup güvenilir olduğunu, ancak ham, câhil kişinin sözü yanlış anladığını, diğer bir deyişle, eserini, olgun, bilgi sahibi kişilerin anlayabileceğini söylüyerek şiirini övmüştür:

Puḫte merdiñ ḳavlidir çün ḳavl-i şâriḥ muʿteber

Ḳavl-i ḳaval añlama ey merd-i ḫâm âs̱ârımız

(s. 69/19)

Başka bir gazelinde de sevgilinin güzelliğini övüp, sonunda sözü şiirinin güzelliğine getirir:

Ṣalın ey serv-i nâzım ʿâşıḳân reftârı görsünler

O naḫl-i ḳâmet ol ḳadd-i ḳıyâmet-vârı görsünler

……..

Olunca bülbül-i dil gül yüzüñle kâm-yâb ol gün

Gelüb tabʿ-ı S̱ebâtîden güzel eşʿârı görsünler

(s.21/ 4)

Şairler, beğendikleri şairlerin gazellerine aynı vezin ve kafiyede üç mısra ekleyerek tahmis etmeyi bir iftihâr vesilesi olarak görürler. Çünkü, eklenen mısralar tahmis edilen gazelin seviyesine uygun olmalı, hatta ondan bile güzel olmalıdır. Sebâtî'nin, Hayâlî Bey'in bir gazelini tahmis ettiğini görüyoruz:

Ḫayl-i ḫûbândan ey meh seni göñlüm seçeli

Göreli mâh-ruḫıñ gâh açıḳ geh peçeli

Oldı dîvâne S̱ebâtî ser-i kûyıñ geçeli

Bâde-i ʿaşḳıñı ey dost Ḫayâlî içeli

Gelmedi bâşına aḳlı daẖi ser-ẖoşıñdır

(s.70/3)

Sebâtî'nin Nakşibendiyye'nin Halidiyye koluna mensup olduğunu kendi ifadesinden anlıyoruz. Halidiyye kolunun kurucusu Eb-ül-Baha Eş-şeyh Ziyâeddin Mevlana'ya bağlı olduğunu da bu vesile ile öğreniyoruz:

Bende-i fermân-ber-i şâh-ı Bahâyız ṣıdḳ ile

Naḳşibendiz naẖl-bendiz hep Ḫüdânıñ ʿaşḳına

s.6/15

Sebâtî, Divan'ında, Cenab-ı Hak için münâcât, Hz. Peygamber için naèt, Hz. Ali için methiye, Hz. Hüseyin için mersiye yazmış; bu şiirlerinde dini-tasavvûfî kültüre ait duygu ve düşüncelerini gayet zarif ve kısmen sâde şekilde vermeyi başarmıştır:

Ey ḥabîb-i Kibriyâ cânım fedâ her an saña

Sen ki cânlar cânısıñ ḳurban olur her cân saña

(s. 5/3)

Tasavvûfî gazellerinde ise âyet ve hadislerden iktibas yapmış; diğer şiirlerine nazaran daha ağır bir dil kullanmıştır:

Bu dehre gelmekden ʿivâż çün Rabbıñı bilmek ġaraż

Terk eyle cevher bâ-ʿarż Allah bes bâḳi heves

Ḥabl-ül metîne gel aṣıl ḳayd-ı ʿalâ'iḳdan kesil

Söyle göñül lâ-yenfaṣıl Allah bes bâḳi heves

Ey âlem-i mâfî-z-zamir dermân-de ümm feryâd-res

Vey câbir-i ʿaẓm-ı kesîr dermân-de ümm feryâd-res

(s. 28/)

Muʿterif ol cürmüni ṭurma dem-a-dem söyle gil

Vaʿf-ı ʿannâ yâ ilâhî neccinâ mimmâ neḫâf

(s.32/2)

Sebâtî, rindâne ve âşıkâne gazellerinde gayet lirik ve akıcı bir dil kullanmıştır:

Başımda derd-i sevdâ sînemde nâr-ı ḥasret

Düşdüm çeh-i firâḳa oldum nizâr-ı ḥasret

Ḳıldı beni perîşân üftâde zâr ü giryân

Derdâ ki derd-i hicrân ḥayfa ki ḫâr-ı ḥasret

Ḳaddim kemâne döndi tîr-i müjeñden ayrû

Bükdi belim tîz elden şiddetle bâr-ı ḥasret

(s.10/ 11)

Yâd itmediñ el-ḥaḳḳ bizi yâd eylediñ ey dost

Aġyâr-ı sitemkârı da şâd eyledin ey dost

Geldikce urub bâşımıza seng-i melâmet

Gitdikce sitemkârlıġ âd eyledin ey dost

(s.10/1)

Sebâtî, döneminin yeni tarz şiir anlayışını benimsememiş; şiirlerini klasik tarzda yazmaya devam etmiştir. Bir şiirinde, yeni tarz gazel söylemesini teklif etmemelerini istiyor:

Eyleme teklîf nev-ṭarz-ı ġazel kim tabʿıma

Ey S̱ebâtî ḫayli demdir kim ânıñ efkârı var

(s.25/19)

BÖLÜM 3 : SEBÂTÎ DİVANI'NIN İNCELENMESİ

3.1-Tertip şekli

Sebâtî, Divanına ''ifâde-i mahsûsa'' adında bir önsöz (dibâce)ile başlamıştır. Şair, bu önsözü eserinin basılması nedeniyle yazmıştır. Bu önsözden sonra Ataullah Efendi tarafından bir takriz söylenmiştir. Divan'ın sonunda da üç adet takriz bulunmaktadır. Bu takrizlerde, şairin şiir yeteneği övülmektedir. Sebâtî'nin Divanında her harften şiir söylemiş olması, az sayıda da olsa Farsça şiirlerinin bulunması, çok az kullanılan aruz kalıplarında da gazeller söylemiş olması, bu sözlerin doğruluğunu ispat eder niteliktedir.

Sebâtî Divanı bir münâcâtla başlıyor. Sonra sırasıyla üç nâ't, dört halife ve İslam büyükleri ile II.Abdülhamid hakkında birer kaside bulunuyor. Daha sonra ''İbtidâ-i gazeliyât'' başlığıyla elifba sırasına göre her harften gazeller bulunuyor. Sebâtî Divanı'nda 149 Türkçe gazel vardır. Bu gazeller arasında ''Ra, Nun, ve Ha'' harflerinde dört adet de nâ't bulunmaktadır. Gazellerden sonra 19 tarih nazmı, 11 kasîde, 2 terci-i bend, 2 müfred, 1 müstezad ve 1 tahmis vardır. Divanda 10 adet de Farsça şiir bulunmaktadır. Farsça şiirler tarafımızdan çalışılmamıştır.

Divanda 149 gazel, 19 tarih nazmı, 11 kasîde, 2 terci-i bend, 2 müfred, 1 müstezad, 1 tahmis, 7 na't ve 1 münacât olmak üzere toplam 193 şiir vardır.

Sebâtî Divanı'ndaki kasîdeler, şekil olarak tam bir kasîde ölçüsünde değildir. Kasidelerin beyit sayısı azdır. Ayrıca kasîdenin teknik bölümlerine de uyulmamıştır. Sebâtî, mahlasını bazen taç beyitte, bazen de makta beytinde söylemiştir. Biz Sebâtî Divanı'nı transkript ederken elimizdeki baskı nüshayı esas aldık. Ayrıca bir tasnif yapmadık.

3.2.1- Vezin:

Sebâtî, şiirlerinde aruzun Remel, Hezec, Recez, Muzâri, Münserih ve Mütekârib bahirlerinin kalıplarını kullanmıştır. Onun Divânı'nda kullandığı aruz kalıplarının dağılımı aşağıdaki taploda görülmektedir:

Bahirler	KALIPLAR	
1. Remel	fâˁilâtün fâˁilâtün fâˁilâtün fâˁilün	71
2. Remel	fâˁilâtün fâˁilâtün fâˁilün	3
3. Remel	feˁilâtün feˁilâtün feˁilâtün feˁilün	38
4. Hezec	mefâˁîlün mefâˁîlün mefâˁîlün mefâˁîlün	29
5. Hezec	mefâˁîlün mefâˁîlün feˁûlün	9
6. Hezec	mefˁûlü mefâˁîlün mefˁûlü mefâˁîlün	2
7. Hezec	mefˁûlü mefâˁîlü mefâˁîlü feˁûlün	17
8. Hezec	mefˁûlü mefâˁîlü feˁûlün	1
9. Muzâri	mefˁûlü fâˁilâtü mefâˁîlü fâˁilün	2
10. Muzâri	mefˁûlü fâˁilâtün mefˁûlü fâˁilâtün	7
11.Münserih	müfteˁilün fâˁilün müfteˁilün fâˁilün	2
12.Münserih	müfteˁilün müfteˁilün fâˁilün	2
13.Münserih	müfteˁilün müfteˁilün müfteˁilün	1
14.Mütekârib	feˁûlün feˁûlün feˁûlün feˁûl	1
15. Recez	müstefˁilün müstefˁilün müstefˁilün müstefˁilün	2
toplam……………………………………………………….		187

Tabloda görüldüğü gibi en çok Remel bahrinin Fâˁilâtün fâˁilâtün fâˁilâtün fâˁilün ve feˁilâtün feˁilâtün feˁilâtün feˁilün kalıpları ile Hezec bahrinin mefâˁîlün mefâˁîlün mefâˁîlün mefâˁîlün ve mefˁûlü mefâˁîlü mefâˁîlü feˁûlün kalıpları kullanılmıştır. Bu kalıplar şiir tarihimizin çok kullanılan kalıplarıdır. Bununla birlikte çok az kullanılmış kalıplar olan Recez bahrinin müstefˁilün müstefˁilün müstefˁilün müstefˁilün kalıbında iki, Münserih bahrının müfteˁilün fâˁilün müfteˁilün fâˁilün ve müfteˁilün müfteˁilün

fâʿilün kalıplarında ikişer, yine Münserih bahrının müfteʿilün müfteʿilün müfteʿilün kalıbı ile Mütekârib bahrının feʿûlün feʿûlün feʿûlün feʿûl kalıbında bir, Muzâri bahrının mefʿûlü fâʿilâtün mefʿûlü fâʿilâtün kalıbıyla da yedi şiir söylenmiş olması Sebâtî'nin aruzu kullanmaktaki ustalığını göstermesi bakımından önemlidir.

Sebâtî Divanı'ndaki 170 ve 171. nolu şiirler aruzun mefâʿîlün mefâʿîlün feʿûlün kalıbına uymakla birlikte dörtlüklerle söylenmiş olması ve 11'li hece ölçüsüne denk olması nedeniyle hece vezniyle söylenmiştir de diyebiliriz. Ayrıca 68, 77, 96, 100, 159, 187 numaralı şiirler ise vezin bakımından hatalıdır.

3.2.2- Kafiye:

Sebâtî, şiirlerinde Türk edebiyatında kullanılan kafiye çeşitlerinden yarım, tam, zengin ve cinaslı kafiyeyi kullanmıştır.

A-Yarım Kafiye:

Yarım kafiye, kafiyeli kelimeler içinde birer sessizin benzerliğidir. Yarım kafiye şiirlerde çok az kullanılmıştır:

Ḳande baḳsam gözime ol büt-i zîbâ görinür

Giydigi câme ḳabâ aṭlâs ü dünyâ görinür

Ḳays-veş mest-i mey-i hecri iken ṣaḥrâda

Nâgehân söylediler mihmel-i Leylâ görinür

(17/6)

Ey ruḥ-ı revân eyledigiñ cevr ü cefâ bes

Aġyâr-ı bed-efkâr ile bu ẕevḳ ü ṣafâ bes

ʿUşşâḳ-ı sitem dîdeleriz ḳalb-i raḳîḳız

Ey mâh-ı ḥüsn bizlere bu nâz ü edâ bes

(27/22)

B- Tam Kafiye:

Sebâtî, şiirlerinde iki ses benzerliğine dayanan tam kafiyeyi çok fazla kullanmıştır:

Ey ġanî yâr bize virmedi ḥüsnüñ ṣadaḳât

Virse de virmese de Ḥaḳḳ aña virsün bereḳât

Ebr-i raḥmetsiñ eyâ feyż-i yemâni ne olur

Üstüme nâzil ola bir iki ḳaṭre reşehât

(11/11)

Sâḳîyâ bâşıñ içün ṣun baña bir câm leẕîẕ

Lebleriñden dök aña bir mey-i gül-fâm leẕiẕ

Tünd olub telḫ-i ḫiṭâb eyler isen ḫoş di baña

Hüner oldur ki gele ʿâşıḳa düşnâm leẕiẕ

(15/8)

Çünki ey dil yâr ile oldı meyânıñ şeker-âb

Ekl ü şürbi terk ḳıl görmez göziñ min baʿd ḫâb

Kûy-ı yâre git dem-a-dem ṣubḥ ü şâm âh eyle tâ

İngledüb ney teg vücûduñ nâle ḳıl mis̱l-i rebâb

(9/3)

C- Zengin Kafiye:

Şair, kafiyeli kelimeler içindeki sesli ve sessizlerin ikiden fazla benzerliği olan zengin kafiyeyi de çok kullanmıştır:

Sensiz ey meh her günim geçdi gelüb mâtem gibi

Ḳuçmadım ḥayfâ miyânıñ zer-kemer ḫâtem gibi

Ẕerre deñlü iltifât itmen baña imsâk idüb

Lâkin açdıñ ḫˇân-ı luṭfuñ ellere Ḥâtem gibi

(52/11)

Ne kûy-ı yârdan ey dil bugün bâd-ı ṣabâ geldi

Ne ol yâr-ı cefâ-cûdan selâm ü merḥabâ geldi

Perî mi ins ü cin mi yâ melek mi ḥûri mi bilmem

Yine çeşm-i ḫayâle bir büt-i nesrîn-ḳabâ geldi

(53/7)

D- Cinaslı Kafiye:

Sebâtî, yazılışları ve söylenişleri aynı, anlamları farklı kelimeri de kafiye olarak kullanmıştır:

Gösterüb berg-i güliñ arturma ey meh nâlemi

Nâle vü zâr ile dönsün bu vücûdum nâle mi

(51/14)

Bilürem oymadadır dem-be-dem ol yâre seni

Ola bir vaḳt göñül ʿarż idem ol yâre seni

(51/22)

Yâre yâre açmaġı emr eylemiş mi yâr eden

Kim görinmez cism-i ʿuşşâḳı o yâriñ yâreden

(41/16)

3.2.3- Redif:

Sebâtî Divânı'nda neredeyse bütün şiirlerde redif kullanılmıştır. Ek rediften çok kelime ve kelime grubu şeklindeki redif örnekleri vardır:

Ek Redif:

Ne revâdır baña ḫalḳ seng-i melâmet atalar

Giderek niceleyin ṭıyn- ı ṭaġâya batalar

Nice reşk eylemezem dehrde ol âşıḳa kim

Ol gül-endâm ile her şeb leb-ber-leb yatalar

(20/37)

Kelime Redif:

Baḥr-ı irfân içre ey dil dürr-i meknûñ gizlidir

H̱oş-mes̱eldir nûn içinde ẕât-ı ẕî-n-nûn gizlidir

ʿÂşuḳ u maʿşuḳdan bilme tehî bu ger gehi

Çâr-sû-yı ʿaşḳda biñ Leylî Mecnûn gizlidir

(23/11)

ʿÂşıḳa ma'şûḳ işi her laḥza işve nâz olur

Kâr-ı ʿâşıḳ dâ'ima maʿşûḳa ḥırṣ ü âz olur

(20/12)

Kelime Grubu Şeklinde Redif:

Dil-i nâ-şâdım ey şâdî seni yâd eylemez neyler

Esîr-i derd-i hecriñ dâd ü feryâd eylemez neyler

H̱ayâl-i ẖâl-i ʿanber bir beyaż vech-i ferâẖ-fer

Gelince göñle ey sürûr feraẖ-şâd eylemez neyler

(24/24)

Lenger-figen-i sâḥil-i pür-ḥayretim ey dost

Müstaġrıḳ-ı deryâ-yı ġâm u miḥnetim ey dost

Ayrıldı göñül tâ ki gülistân-ı vaṭandan

Bülbül gibi feryâd-zen-i firḳâtim ey dost

(10/1)

BÖLÜM 4: TRANSKRİPSİYONLU METİN

İFÂDE-İ MAH̲ṢÛṢA

Baʿde edâ'i mâ vecebe ʿaleynâ

Müs̱bet ve müsellem ḥaḳâ'iḳdendir ki bu bâġ-zâr-ı ʿâlemde terbiye ve tehiyye idilen es̱mâr-ı efkâr ve eşʿârıñ maḥâfil-i meʿârife ḳabul ve neşrî her ṭabʿ ve vicdâne ḥalâvet ve leṭâfet bahş oluyor (ḥamden levâhib'ul ʿaṭâyâ) mücerred feyż-i nûrânî ve bir ʿaşḳ-ı rûḥâni es̱er ile vücûda getürilüb iḥtifâ-gâh-ı nisyânda maḥv ve nâ-bûd olub gitmesi ve başḳa nâm ile yâd olunması arzu idilmeyüb de enẓâr-ı ẕevḳ-i aşinâyân şiʿr ve edebe ʿarża cür'et olunan şu (S̱ebâtî) dîvânı pâdişâh-ı meʿârif-penâh şehenşâh-ı ʿadalet-i iktinâh şehriyâr-ı merâḥim-nis̱âr tacdâr-ı ʿâli as̱ar (elġâzi ʿAbdülḥâmîd H̲ân) s̱âni efendimiz ḥażretleriniñ emr-i meʿârifiñ dahi intişâr ve tâʿmimi ḥaḳḳındaki pek muḳaddes ve muʿazzez efkâr-ı hümâyûn teraḳḳi-nümûn cenâb-ı şâhâneleri sayesinde ṭabʿ ve neşr idiliyor şu es̱er ise bir mevḳiʿi pür-feyż-i envârda eşçâr-ı ṣafâ-nis̱âr ve revâyiḥ gûnâ-gûn neşr iden ezhâr ve çemen-zâr içünde h̲itâm bulmuş oluyorsa da ṭarz-ı cedîdden ẕevḳ-yâb olan nefâyis-cuyân-ı ʿaṣr ve zamânıñ enẓâr-ı ʿâlîlerinde bir mevḳi taḳdîr ve taḥsîn tutacaḳ derecede pek de şevḳ-âver ve rengin ve nev-zemin efkâr ve ḥissiyât-ı ʿâliyeyi h̲âvi olmadığı iʿtiraf ve beyân olunur. Şu ih̲ṭârla iṣlâḥı h̲âyli müşkil oldığı çün münderecâtında vuḳuʿı pek ṭabiʿî olan nevâḳıṣ ve h̲aṭayasından ṭolayı ḳâri'in kirâm-ı ḥaẓretiniñ ʿafv-ı maḥṣûs-ı ʿârifâneleri temenniye lâyıḳ bulunur. Heman aḳdes-i merâm aḳṣâ-yı kelam olan füyûżât dâ'ima ṣafâ ve saʿâdetden cümleniñ müstefîd ve müstefîż olması duʿâsıyla söze nihâyet virülür.

Amasya'da kâin Şeyh̲ İsmail Şirvânî Ḥażretleri türbe-i şerîfi imâmı ve türbedârı Ḥâfıẓ Mehmed S̱ebâteddin Şekîvî

İş bu Dîvân-ı Ṣebâtî ḥaḳḳında Sivas vilâyeti na'ibi mevâli-i kirâmdan fażîletlü Aḥmed ʿAṭaullah Efendi Ḥażretleriniñ söylemiş olduğı taḳriż-i belîġadır.

Vâsıl olayım dirseñ eger bezm-i ṣafâya terk itme ṣaḳın râh-ı muḥâbbetde s̱ebâtı çünki didiler nâbit olur s̱âbit olanlar. Bürhandır aña işte Divân-ı S̱ebâtî

el faḳîr ʿAṭaullah

DİVÂN-I ḤÂFIẒ MEḤMED S̱EBÂTEDDİN

(s.4)BİSMİLLAHİRRAḤMANİRRAḤİM

1

Fâʿilâtün / fâʿilâtün / fâʿilün

Mehd-i zemîn içre şükür yâ H̱udâ

Ṭıfl-ı dilim olmada gûyâ H̱udâ

Vir nefes-i ʿÎsî-i Meryem daẖi

Tâki ḳıla mürdeler iḥyâ H̱udâ

Muʿteber it güfte vü âs̱ârını

Nâmın idüb dehrde ibḳâ H̱udâ

Ḥamd u s̱enâ itse nola dem-be-dem

Ḳıldıñ anı ṣâḥib-i imlâ H̱udâ

Aḥmed-i ‘‘ḥamden leke fi külli ân’’

Söylerim ey vâḥid u yektâ Ḫudâ

Her nefes envâʿı ṣalât u selâm

Rûḥ-ı resûle idüb ihdâ Ḫudâ

Âline evlâdına aṣḥâbına

İtmedeyim terżiya isrâ Ḫudâ

İsm-i şerîfiñle bu dem başlayub

Naʿt-ı nebî itmege inşâ Ḫudâ

Eyle S̱ebâtî kuluñ aḳlâmına

Feyż-i ezel raşḥasın aʿṭâ Ḫudâ

2

Fâʿilâtün / fâʿilâtün / fâʿilâtün / fâʿilün

Ey meh-i burc-ı risâlet şeh-i baṭḥâ baṭḥâ

Maḥrem-i sırr-ı Ḫudâ leyle-i isrâ isrâ

Ey inen şânına ‘‘levlâk’’ daẖi irsal-nâk

İsmi vâlâsı güzel ‘‘Yasin Ṭaha Ṭaha’’

Vaṣfıñ oldı Ḥudâ peyk ü bürîdeñ Cibril

Bundan aʿlâ ne olur ey meh-i ġarrâ ġarâ

Gülşen-i bâġ-ı H̱udâda saña beñzer yoḳtur

Ruẖ-ı gül kâkül-i sünbül ḳadd-i bâlâ bâlâ

Allah Allah bu ne şehdir bu ne ẖulk-i aḥsen

Bu ne rütbe bu ne şandır bu ne Mevlâ Mevlâ

Sen şeh-i Mıṣr-ı melâḥatsıñ eyâ kenz-i ḥüsn

Saña nisbet ṣanılur Yûsuf-ı zîbâ zîbâ

Oldı ṭâvus-ı mülk bülbül-i bâġ-ı ḥüsnüñ

Ey gülistân ḥüsnde gül ḥamrâ ḥamrâ

Bâiʿs̱-i maġfiret-i Adem ü Ḥavvâsın señ

Şerefiñle yürüdi Nûḥ be-deryâ deryâ

Men naṣıl vaṣf ideyim ẕât-ı sütûde-şîmeñ

Saña meddâḥ-ı yeter vâḥid-i yektâ yektâ

Gülî ger cümle müşebbeh saña teşbîh ideler

Bulamaz veche şüphe hiç biri aṣla aṣla

(s.5)Seni tavṣîf idemez Kâʿb ile Ḥasan beliġ

Ḳande ḳaldı ki S̱ebâtî gibi ednâ ednâ

ʿ Arżı budurur ol ʿ âṣi-i pejmürdelikdir

Kim ide yâd-ı lebiñle diliñ iḥyâ iḥyâ

3

Fâʿ ilâtün / Fâʿ ilâtün / Fâʿ ilâtün / Fâʿ ilün

Ey ḥabîb-i Kibriyâ cânım fedâ her an saña

Sen ki cânlar cânısıñ ḳurban olur her cân saña

Sen şehen-şâh-ı risâletsiñ beşir ü hem neẕîr

Her sözüñ teʿ bîd içün gökten iner Ḳur'an saña

Nola şâḳḳ olsa şehâdet eyleyüb mâh-ı münîr

Müddeʿâ is̱bâtına kâfidir ol bürhân saña

Gör geçen teşbîh ider destiñ öper her dem ḥaṣṣa

İtmesün ḳoy seng-i dil ḳavm-i Ḳureyş îmân saña

Müsteḥaḳlar ḳahr-ı Ḥaḳḳa şübhesiz ey pâk ẕât

Anları ḳatl itmege gönderdi Ḥaḳḳ fermân saña

Baʿde haẕâ virdiler derd-i yâr-ı ṣâdıḳ ṣıdḳ ile

Cânlarıñ sıddıḳ ʿÖmer ʿOs̱man ʿAli ey cân saña

Tûtiyâ-yı ḫâk-i pâyıñ tozların özler gelir

Keḥl-i bîniş itmege devr iderek devrân saña

''Yâ şefîʿü'l-müẕnibîn yâ raḥmetenli'l-ʿâlemin''

Muştuluḳ kim bizlere müştâḳ imiş Raḥmân saña

Çeşm-i maʿnası ʿalîl kendi zelîl ü bî-delil

Geldi bî-çâre S̱ebâtî isteyü dermân saña

4

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Sen Ḥabîb-i kibriyâsıñ yâ Muḥammed Muṣṭafa

Maẓhâr-ı nûr-ı H̱udâsıñ Yâ Muḥammed Muṣṭafa

Şânıña ‘‘levlâk levlâk’’ buyurmuştur H̱udâ

Bâ’is̱-i ʿarż u semâsıñ yâ Muḥammed Muṣṭafa

‘‘Raḥmetenli’l-ʿâleminsin’’ hem ‘‘şefiʿü’l-müẕnibin’’

‘‘Şâfiʿ-i rûz-ı cezâ’’sıñ yâ Muḥammed Muṣṭafa

Sen ‘‘ ʿaẓimü’l-ẖalḳ’’sıñ vaṣf itdi Ḥaḳḳ Ḳur’anda

Hâdî-i râh-ı Hüdâsıñ yâ Muḥammed Muṣṭafa

Leyle-i isrâda Aḳṣâ içre ḳıldıḳda namâz

Sen imâm-ı enbiyâsıñ yâ Muḥammed Muṣṭafa

ʿArş u ferş olsa nola ẖâk biñ taʿzîm içün

Mefẖar-ı her dü-serâsıñ yâ Muḥammed Muṣṭafa

Bu S̱ebâtî bendeñe göster ṭarîḳ-ı ʿaşḳı kim

Dü cihanda reh-nümâsıñ yâ Muḥammed Muṣṭafa

DER ẔİKR-İ H̱UDÂ VÜ RESÛL U ÇÂR-YÂR-İ GÜZİN Ü EİMME-İ İS̱NÂ ʿAŞARA RIḌVÂNULLAHİ TEʿÂLA ʿALEYHİM ECMAʿİN

5

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Sâḳiyâ ṣun câm-ı ʿaşḳı ol H̱udânıñ ʿaşḳına

Bir daẖi doldur ol Ḥabîb-i Kibriyânıñ ʿaşḳına

Ṣıdḳ u iẖlâṣ ile ẖâliṣ mey pür-sînem dem-be-dem

S̱ânis̱neyn-i refik-i Muṣṭafanıñ ʿaşḳına

ʿAdl u dâdıñ yâd idüb mey ṣun baña sâḳî hemân

Ḥażret-i Fârûk-ı Ömer bahr-i vefânıñ ʿaşḳına

(s.6)Cemʿi ẖâtırla getür câm-ı cemi sâḳî amân

Câmi-ül Ḳur'ân ol kân-ı ḥayânıñ ʿaşḳına

Luṭf ḳıl pîr-i muġânıñ kâse-i ser-şârını

Nûş idem tâ kim ʿAliü'l-Mürteżânıñ ʿaşḳıña

Ehl-i diller nûş iderler dem-be-dem laʿl-i mûzâb
Zevce-i şîr-i Ḫudâ ḫayr-ün nisânıñ ʿaşḳına

Hem daḫi şebân-ı cennet neyyirin her ü gün
Yaʿni şeb-rev-i şibr teşne-dilânıñ ʿaşḳına

Ḳandesin ḳande yetiş ey sâḳi-i sîmîn-beden
Bir ḳadeḥ ser-şâr ḳıl zeynü'l-ʿabâ'nıñ ʿaşḳına

Tih-i sevdâdayız ḳanmaz göñül bir câm ile
Bir daḫi ṣûn Bâḳır-ı baḥr-i ʿaṭânıñ ʿaşḳına

Bende-i dert-keşem hem kelb-i kûy-ı caʿferî
Ṭurma mey ṣûn ṣâdıḳ-ı sâḥib sinḥânıñ ʿaşḳına

Devrini tâm isterem tünd olma sâḳî el-aman
Keẓm-i ġayẓ it kâẓım-ı şâh-ı Hüdânıñ ʿaşḳına

Ger rıżâsın ister iseñ şeh-i rıżânıñ sâḳîyâ

Dem-be-dem kesme ayâġın ol rıżânıñ ʿaşḳına

Ḳıl beni mest-i müdâm dergeh-i ehl-i fenâ

Ṣun mey-i mihrî taḳî-i mütteḳânıñ ʿaşḳına

Olmaġa pâ-mâl ḫâk-i pây-i ḫayl-i ḫândân

Başımı ṭop it naḳî-i mehliḳânıñ ʿaşḳına

Ceyş-i ḫûbân-ı cihân ser-askeridir askeri

Men ânıñ ḳurbânıyam ṭoldur vir ânıñ ʿaşḳına

İntiẓârı câna yetdi mehdi-i meh-rûyemiñ

El müdâm ol şâhid ṣâḥib-i livânıñ ʿaşḳına

Sâḳîyâ bizler muḥibb-i ḫandânız teşne-leb

Kesme câm-ı lüṭfuñı ol ḫândânıñ ʿaşḳına

Bende-i fermân-ber-i şâh-ı Bahâyız ṣıdḳ ile

Naḳşibendiz naḫl-bendiz hep Ḫudânıñ ʿaşḳına

Teşne-leb ḳoymaz Ṣebâtî sâḳî-i gül-fâm seni

Sen heman dert-keş ol merd-i fedânıñ ʿaşḳına

DER-DUʿÂ-İ PÂDİŞÂH-I İSLAM ḪALİDULLAHİ MELİKİ

6

Mefâʿilün / Mefâʿilün / Mefâʿilün / Mefâʿilün

Muẓaffer ḳıl ilâhî dûd-mân-ı Âl-i ʿOs̱mânı

Ḫuṣûsa ʿabd-ı maḳbûlüñ olan Sulṭân Ḥamîd Ḫânı

İlâhî nûr-ı Aḥmedle eḥad ismiñ şefiʿ itdim

Ânıñ mülkîni maʿmur it dem-â-dem ey kerem-kânı

O şâhıñ ẓıll-i ʿadlinde cihân yek-ser ṣafâlarla

Otursun ḳaṣr-ı şâdide yürütsün ḥükm ü fermânı

Nola ʿadl u adâletle muvaffaḳ ḳıl saʿâdetle

Şecâʿatle besâletle ẓâfer-yâb it ol sulṭânı

S̱ebâtî gün gibi her gün açub başın niyâz eyle

Ânı gün tek cihângîr eylesün elṭâf-ı sübḥânı

İBTİDÂ GAZELİYÂT

7

Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün

Ey emr-i ‘‘kün’’ ile yoktan bizi peydâ ḳılan Mevlâ

Cemâl-i pâkine ḫalḳı bütün şeydâ ḳılan Mevlâ

(s.7) ʿAdemde maḥż-ı lâ-şey kün götürdüb mülk-i nâsûte

Bize din-i mübîn-i Aḥmedi aʿtâ ḳılan Mevlâ

Cenâb-ı Aḥmedi bir şeb götürdüb ‘‘ḳâbe ḳavseyne’’

Namâz-ı penç-gâhı bizlere ihdâ ḳılan Mevlâ

Saña her anda yüz biñ teşekkür eylesem azdır

Ey ol ‘‘Enʿâm’’ ile bu bendeyi iḥyâ ḳılan Mevlâ

Virüb müjde bize hem ‘‘aye-i lâ teḳnaṭu’’ birle

Gürûh-ı ʿaṣi-yânı lüṭfa iġra ḳılan Mevlâ

Şefîʿin rûz-ı maḥşerde Muḥammed Muṣṭafa ile

Ey ânı muʿcîz-i Ḳur’an’la isrâ ḳılan Mevlâ

S̠ebâtî ʿabd-ı müznebdir dem-â-dem maġfiret ister

Nola ḳıl maġfiret ey vaʿdini îfâ ḳılan Mevlâ

8

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Külḫan-ı kûyıñ ḥabîbâ ʿayn-ı gülşendir baña
Gülistân-ı dehr sensiz çünki külḫandır baña

Ḳılmazam min baʿd terk-i ḫâk-i kûy-ı dilberi
Şevk u şâdı bâḫş olan ol ḫâk meskendir baña

Ger şehîd-i nâvek-i dil-dûzı olsam dostlar
Kûy-ı yâr içre ki var berr-i yâr medfendir baña

Ḫâr-ı ḫâşâk u muġaylân-ı ṭarîḳıñ ey güzel
Gûyiyâ reyḥân u sünbül berk-i süsendir baña

Cânım almaḳ ister iseñ vechiñi göster hemân
Nâr-ı hicre yanmadan cân virmek ehvendir baña

Ben niyâz itdikçe nâz eylersin elbet lâ-cerem

Vardır bir ḥikmetiñ bu emr-i rûşendir baña

Ḳande görse bir perî-peyker baḳar cânım yaḳar

Merdüm-i çeşmim S̱ebâtî gör ne düşmandır baña

9

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Zaḥmetiñ raḥmet bil ey dil ʿayn-ı ʿizzetdir saña

H̱âdim-i dergâh-ı şâh olduñ ne devletdir saña

H̱âk-i pây-ı şâh-ı merdân oldıġıñ faẖr eyle kim

Râh-ı ʿaşḳ içre bu ḥâlet feyż-i rıfʿatdır saña

Gerçi var bu bâbda ẖâr-ı ẖas u aġyâr bes

ʿAvn-i Ḥâḳla kâm-yâb olmaḳ da ḳısmetdir saña

İtseler seng-i sitemle pâre pâre cismiñi

Ṣabr ḳıl ʿuşşâḳ-veş âh itme bidʿatdır saña

Şûre yerde sünbül reyḥân biter mi seyr ḳıl

Ey S̱ebâtî ḳalb-i nâ-pâk ʿayn-ı ʿibretdir saña

10

Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilün

Cevr-i füzûn eyledi ol büt-i zîbâ baña

Sâḳî amandır aman ṣûn mey-i ḥâmrâ baña

Silsile-i zülfini gör geçen ol dem cünûn

Gör ki neler eyledi ol ṣaçı leylâ baña

ʿÂrıż-ı gül-gûnını gördü gözüm nâgehân

Gonce-ṣıfat çâk çâk oldı dil eyvâ baña

Ah nidüb neylesem cân fedâ eylesem

Hem-dem olur mı ʿaceb ol gül-i râʿnâ baña

Ḳılma S̱ebâtî fiġân söyle heman ân-be-ân

Devr iderek ey cevân vir hele mînâ baña

ḤARF-ÜL BÂ

11

Fâᶜilâtün / Fâᶜilâtün / Fâᶜilâtün / Fâᶜilün

(s.8)Dilberâ düşnâm ile olsun gel eyle bir ḫitâb

Bir ḫiṭâb eyle dilerseñ eyle gel biñ kez ᶜıtâb

Bâşım üzre serv-ḳaddiñ sâyesin ṣâl cânım al

Lîk ey ruḥ-ı revânım gitmege ḳılma şitâb

(s.9)Çıḳdı dil kûh-ı temennâ üzre ırını söyledi

Len terâni söyleme refᶜ eyle gel yüzden niḳâb

Ser-be-ser ᶜâlem fedâ olsun ġubâr-ı kûyıña

Ey meh-i burc-ı risâlet ey şeh-i çârem kitâb

Nola çekmezse S̠ebâtî rûz-ı maḥşerden ḫaṭar

Cennete lâ-büdd girer gül-bân-ı kûyıñ bî-ḥisâb

12

Fâᶜilâtün / Fâᶜilâtün / Fâᶜilâtün / Fâᶜilün

Çünki ey dil yâr ile oldı meyânıñ şeker-âb

Ekl ü şürbi terk ḳıl görmez göziñ min baʿd ḫ˘âb

Kûy-ı yâre git dem-â-dem ṣubḥ ü şâm âh eyle tâ
İngledüb ney teg vücûduñ nâle ḳıl mis̱l-i rebâb

Tâ ki ol gül pîrehen-mânend bülbül-nâğme gibi
Gûş idüb gül teg açılsun eylesin reʿf-i niḳâb

Rûz şeb zülf-i ruḫuñ ey maṭlaʿ-ı ḥüsn-i cemâl
Baş açık dîvânesidir âfitâb ü mâh-tâb

Raḥm ḳıl âşüfte-i hicrânıña ey gonca-fem
Luṭf idüb Allah içün gel eyle gil bir kez ḫiṭâb

Tıġ-ı ebrû nîze-i müjgân u gâmzeñ ḫançeri
Öldürür bir gün bizi v'Allahü âʿlem bi-s-ṣevâb

Dâmen-i ṣabrı S̱ebâti ḳoyma elden dâima
Olmaḳ isterseñ cihânda feyż-i Ḥaḳḳdan feyż-yâb

13

Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilün

Felekten tâb idemez eylese ʿaşḳım ẖîzâb

Gözlerimden dökülür eşk misâl-i mîzâb

Bir büt-i seng-i diliñ laʿl-i lebi teşnesiyem

Bilerek sûz-ı dilim eylemez oldı sîr-âb

Sâʿid-ı sîmîni yâd itme vücûdum titrer

Nice kim titreye âl üzre dem-â-dem sîm-âb

Gam-ı hicrân dime kim merdüme te'ṡir itmez

Gözümüñ yaşını gör olmada ʿayn-ı seylâb

Şiʿr-i şekker-şikeniñ ẕevḳini inkâr idemem

Ey Ṣebâtî diyemem âb-ı güle ben tîz-âb

ḤARF-ÜT TÂ

14

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

ʿArif ol ey dil yüzüñ ne ense vü ne câne ṭut

Cümleden göz yum cihânda çeşmini cânâne ṭut

Ger merâmıñ sâlik-i râh-ı Ḫudâ olmâḳ ise

Şîr-i Ḥaḳdan feyż alub câm-ı mey şîr-âne ṭut

Mâẓhar-ı nûr-ı ilâhî olmaḳ istersen eger

Vechî mir'at-ı cemâl şâhid-i Şirvâne ṭut

Der vaṭan-ı seyr-i sefer ḳıl derke yâri ḳoyub

Ne bahâra seyrân it ne çeşmiñi ekvâne ṭut

Bâġ-ı cennetde eger gülmek dilersen gül gibi

Gülistân-ı dehrde mürg-i diliñ efgâne ṭut

Pend-i pîrânı göñül ner böyle tanẓîm eylediñ

İsteseñ ḥaḳ söz ḳıyâs it isteseñ efsâne ṭut

Dehr-i zâliñ âl yañâġı âl ile aldar seni

Perde-i çeşmiñ S̱ebâtî âl içün âlḳâne ṭut

15

Mefʿûlü / Mefâʿîlü / Mefâʿîlü / Feʿûlün

(s.10)Lenger-figen-i sâḥil-i pür-ḥayretim ey dost
Müstaġrıḳ-ı deryâ-yı ġâm u miḥnetim ey dost

Ayrıldı göñül tâ ki gülistân-ı vaṭandan
Bülbül gibi feryâd-zen-i firḳâtim ey dost

Âvâre-i ser-keşte-i ṣahrâ-yı melâmet
Güm-geşt-i beyâbân reh-i ġurbetim ey dost

Gezdikce fenâ vâdilerin vâle vü ḥâyrân
Üftâde-i ṣad-bârçe-i kürbetim ey dost

Cân ṣaʿvesini alsa da şahbâz-ı müşeyyed
Bî-şübhe ki teslim-i der-i ḥikmetim ey dost

Bir ṣanʿat ile atdı bizi bâm-ı felekden
Tâ merkez-i pür-kâr-ı yed-i ḳudretim ey dost

Dellâl-ı ezel bir pula ṣatmış gibi benzer

Yanıñda seniñ böyle ki bî-ḥürmetim ey dost

Çâr-sû-yı fenâ içre baña luṭf eyle pey sür

Bâzâr-ı beḳâda ola tâ ḳıymetim ey dost

Esmâ-yı ʿazîzeñ içün ey vâḥid-i muṭlaḳ

Dârında mezîd eyle benim izzetim ey dost

Bir ḳaṭre-i nâçiz Ṣebâtî gibi her dem

Muḥtâc-ı yem-i maġfiret ü raḥmetim ey dost

16

Mefʿûlü / Fâʿilâtün / Mefʿûlü / Fâʿilâtün

Başımda derd-i sevdâ sînemde nâr-ı ḥasret

Düşdüm çeh-i firâḳa oldum nizâr-ı ḥasret

Ḳıldı beni perîşân üftâde zâr ü giryân

Derdâ ki derd-i hicrân ḥayfa ki ḫâr-ı ḥasret

Ḳaddim kemâne döndi tîr-i müjeñden ayrû

Bükdi belim tîz elden şiddetle bâr-ı ḥasret

Gel gel figâne bülbül âġaz ḳıl benimle

Sen mübtelâ-yı hicrân ben bî-ḳarâr-ı ḥasret

Görseydi bezm-i vaṣlıñ bir kerre çeşm-i ʿâşıḳ

Râżı olurdı çekse ger ṣad-hezâr-ı ḥasret

Leyl ü nehâr sensiz yeksân iken gözümde

Her ânı bir yıl oldı leyl ü nehâr-ı ḥasret

Ey bâd-ı ṣubḥ u şâmı vir yârdan peyâmı

Mir'at-ı dilden eyle refʿi ġubâr-ı ḥasret

Dil virme ḳıl u ḳâle sâḳi getür piyâle

Döndürdi cismi nâle redd-i ḫumâr-ı ḥasret

Ṣabr u s̱ebâte saʿy it ey bî-vefâ S̱ebâtî

Geldikde peyk-i vuṣlat eyler firâr-ı ḥasret

17

Mefʿûlü / Mefâʿîlü / Mefâʿîlü / Feʿûlün

Ey mürg-ı dil it her seḥer eẕkâr-ı muḥabbet
K'ande açılur gül gibi ezhâr-ı muḥabbet

Müstaġriḳ-i deryâ-yı vîsâl olma dilersen
Ṣâl ḳaṭre-i gözden idüb efkâr-ı muḥabbet

Bî-bâk gezer mest-i gülistân-ı cihânda
Her kim ki çeker kâse-i ser-şâr-ı muḥabbet

Ḫavf eylemez ol leşker endûh ü elemden
Çün ḥıṣn-ı ḥaṣîn olmada ṣâr-ı muḥabbet

Terk itme ṣaḳın sehvle bu râh-ı necâtı
Tâ keşf ola ġayetde ol esrâr-ı muḥabbet

Gel bezm-i muḥabbetde Ṡebâtî gibi çûşa
Ez cân u dil it şevk ile tekrâr-ı muḥabbet

18

Mefʿûlü / Mefâʿîlü / Mefâʿîlü / Feʿûlün

(s.11)Yâd itmediñ el-ḥaḳḳ bizi yâd eylediñ ey dost

Aġyâr-ı sitemkârı da şâd eyledin ey dost

Bu yâre nedir yâre dem-â-dem ne cefâdır

K'aġyâre gidüb ʿadl ile dâd eyledin ey dost

Geldikce urub bâşımıza seng-i melâmet

Gitdikce sitemkârlıġ âd eyledin ey dost

Tuḫm-ı ʿamelim ḥayfa ki beyhûde saçıldı

Kim ḫarman-ı maḳṣûdı beyâd eyledin ey dost

Olsun mu s̱ebâtı nice bir söylemesin ol

Yâd itmediñ el-ḥaḳḳ bizi yâd eyledin ey dost

19

Mefʿûlü / Fâilâtün / Mefʿûlü / Fâʿilâtün

‘‘Yâ muʿṭî el-murâdât aʿti-lenâ’s-sünûḥât’’

‘‘Edrek nidâ’-ı ʿabdik yâ sâtır-ü’l-ʿuyûbât’’

Ey pîr-i pürz-esrâr dostum Bekîr zinhâr

Çün bendeḳân-ı aḥrâr tâ yâfdem ʿırûcât

Bâbâyı her dü ʿâlem Koyun Baba velîliñ

Dergâhına sürüb yüz kesb eyledim füyûzât

Pîr-i muġân ayaġıñ öpdüm alub ayâġıñ

Ey dil-ter it damâġıñ tâ fetḥ ola fütûḥât

Aldı ele S̱ebâtî kilkiñi çû şâh-ı nebâtı

Ḥażır ḳılıñ devâtı tâ göstere sünûḥât

20

Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilün

Ey ġanî yâr bize virmedi ḥüsnüñ ṣadaḳât

Virse de virmese de Ḥaḳḳ aña virsün bereḳât

Ebr-i raḥmetsiñ eyâ feyż-i yemâni ne olur

Üstüme nâzil ola bir iki ḳaṭre reşeḥât

Zülf-i pür-çîniñ ʿaceb nâfe-i çîn ṣatmadadır

Nefḥası câna deger bir nefes alsam nefeḥât

Aḥsenül-ġâyede dir çûnki niṣâb-ı ḥüsnüñ

Eyle muḥtâclara naḳd-i ḥasenden ḥasenât

H̱âr ü ḫaşâk vücûdum iletür baḥr-ı meye

Esse bir bâd-ı kerem eylese bir kez ḥarekât

Ben ki sekbân-ı ser-i kûy-ı şeh-i şirvânım

Luṭf-ı Ḥaḳḳdır baña iş bu ḥarekât ü sekenât

Ey S̱ebâtî ḳadem-i ṣıdḳ ü s̱ebât üzre yüri

Bulayım dirseñ eger dem-be-dem ʻâlî derecât

ḤARF-ÜS̱ S̱E

21

Mefʿûlü / Mefâʿîlü / Mefâʿîlü / Feʿûlün

(s.12)Ey Yûsuf-ı s̱âni yoḳ ʿâlemde saña s̱âlis̱

Sen nûr-ı Ḫudâsıñ bes densün mi saña ḥâdis̱

Ḥâşâ kim ola ḥâdis̱ ol mihr-i ruḫıñ ey cân

Îcâd-ı vücûduñdur bu ʿâleme çün bâʿis̱

(s.13)Mûsa vü Mesiḥ olmaḳ isterdi saña ümmet

Ṭûbâ aña kim oldı ʿâlemde saña vâriŝ

Tuḫm-ı ʿamelin her kim ḫâḳ-i peye zerʿ itse

Maḥṣûl alur beyḥûde ihlâṣla her ḥâris̱

Sen şâhı taḫaṭṭur der-i âmâli S̱ebâtîniñ

Yoḫsa ne bilür ol kim ẕâtuñdan ola bâhis̱

22

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Sehl ṣanma derd-i ʿaşḳı ey göñül zinhâr güc

Söylenilmez kimseye iẓhâr güc eżmâr güc

Bî-ser ü pâ her gelen bî-derde derdiñ söyleme

Çünki ebnâ-yı beşerde ṣaḳlamaḳ esrâr güc

Vah ne müşkül derd imiş derd ü ġâm-ı dildâr kim

Çâresi mefḳudânıñ hem bulması ġaẖvâr güc

Kûy-ı yâre gitmegi ister göñül amma çî-sûd

Cilve-i cânânesiz her ṭaʿne-i aġyâr güc

Âsitân-ı maḳṣûda yüz ḳoy S̱ebâtî ḳıl niyâz

Bâr-ı ʿaşḳı faẖr eyle çek söyleme güftâr güc

ḤARF-ÜL ḤÂ

23

Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilün

Jâle devşir ey göñül ol gül-i ẖandâne ṣubḥ

Anıñ çün ẖoş gelür bülbül-i ẖoş-ẖâ˘ne ṣubḥ

Mevsim-i gülde mülün içmesi ẖoşdur müdâm

Ḫaṣṣa ki misl-i şafaḳ açıla peymâne ṣubḥ

Mey-kedeniñ bâbını bekle gözüm dem-be-dem

Tâ gele pîr-i muġân açıla mey-ẖâne ṣubḥ

Dâ’ire-i ʿaşḳa gel devr eyle devrân-veş

ʿÂşıḳ odur kim gelür meclis-i rindâne ṣubḥ

İster iseñ ey göñül maṭlabıñ olsun revâ

Sen de Şebâtî gibi ḳoy başı meydâne ṣubḥ

ḤARF-ÜL ḪÂ

24

Müstefʿilün / Müstefʿilün / Müstefʿilün / Müstefʿilün

Bülbül gibi zâr olmuşam feryâde baẖ feryâde baẖ

Tîşe elimde oynaram ferhâde baẖ ferhâde baẖ

Ṭurma yetiş ey dil-fikâr tut dâmen-i yâr-ı nigâr

Ḳuṭb-ı zamandır âşikâr irşâde baẖ irşâde baẖ

Ey dil sen olma gel denî oldur ḥaḳîḳat maʿdeni

Kûy-ı cihândır meskeni âḫrede baḫ âḫrede baḫ

Oldur ledün ʿallâmesi giymiş ḥaḳîḳat câmesi

Taʿlîm ider ʿaşḳ nâmesi üstâde baḫ üstâde baḫ

Oldı S̱ebâtî teşne-leb eyler dem-be-dem mey ṭaleb

Sâḳi getür sâġar bulub imdâde baḫ imdâde baḫ

ḤARF ÜD DÂL

25

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

(s.14)Mest-i ḫˇab-ı ġaflet oldum yâ Ṣamed senden meded

Pay-mâl-i miḥnet oldum yâ Ṣamed senden meded

Telḫ-kâm itdi beni nefs ü hevânıñ ẕilleti

Çün ḥarîṣ-i leẕẕet oldum yâ Ṣamed senden meded

Ṭut elim dârında ḳurtar belâ-yı hecrden

Rû-i siyâh ḳıllet oldum yâ Ṣamed senden meded

Eyle müstaġni beni her dü cihânde yâ Ġanî

Bes ʿabîd-i cennet oldum yâ Ṣamed senden meded

Mübtelâ-yı nefsdir söyler S̱ebâtî ṣubḥ u şâm

Ben esîr-i ẕillet oldum yâ Ṣamed senden meded

26

Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilün

Ateş-i hecr ile yandı dil-i bîçâre meded

Yetişin bu ḫaberi söyleyiñ ol yâre meded

Ab-ı vaṣl ile gelüb bir meded itsün yoḫsa

Dilimi dûd dilim itmede ḳabḳâre meded

Gitmeden bâd-ı ṣabâsın yetiş ey âteş-i âh

Söyle Allâhı sever dimesün aġyâre meded

Duysa ger dîv raḳîb ḳoymasa yâri bâri

Söyleyiñ yâre anıñ bâşını bir yâre meded

El-meded şehr-i göñül yandı ḫarâb oldı amân

El-amân yoḳ mudur eyâ buña bir çâre meded

Ḳani cân rûḥ-ı revân tâ gideler yüz süreler
Diyeler ḫâk-i pây-i Aḥmed-i Muḫtâra meded

Düşmeden elden ayaḳdan geliñ ey cân u göñül
Yapışın ṣıdḳ ile siz dâmen-i ġaffâre meded

Ben de nâlân diyem kim mededi yâ ṣamedi
Ḳaṭḳeyem baḥr-ı keremden baña bir pâre meded

Dem olur çûşe gelür baḥr-ı kerem ey ġavvâs
İrişür müflîs olan lü'lü'-i şehvâre meded

Sen de bir ġavta ḳıl ey himmet-i vâlâ-yı S̱ebâti
Ḳandedir gevher-i maḳṣûd key bir âre meded

27

Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün

Dilâ ʿarż eyle ḥâliñ ol nigâre her çi bâd âbâd

Şikâyet eyle gil ol şîve-kâre her çi bâd âbâd

Yeter bu baḥr-ı ġamda ġarḳa-i girdâb-ı hecr oldum
Çekilsün zevrâḳ-ı cismim kenâre her çi bâd âbâd

Saña senden şikâyet eylemek müşkil bir iş amma
Dîdem gitdi yeter yandım nâre her çi bâd âbâd

Cihânda küfr-i zülfüñ kâfiriñ her kande kim görsüñ
Aña çek zülfikâr ey zülf-i ḳâre her çi bâd âbâd

Yüri ḳabr-i sirâcımda serâc-âsâ yân ey cânım
Ṣarıl Mecnûn gibi seng-i mezâre her çi bâd âbâd

S̱ebâtî sabr u sâmânım kesildi hecr-i tıġ ile
Bu resme ʿarż-ı hâl itdim o yâre her çi bâd âbâd

ḤARF-ÜẔ-ẔÂL

28

Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilün

(s.15)Sâḳîyâ bâşıñ içün ṣun baña bir câm leẕîẕ

Lebleriñden dök aña bir mey-i gül-fâm leẕiẕ

Tünd olub telḫ-i ḫiṭâb eyler isen ḫoş di baña

Hüner oldur ki gele ʻâşıḳa düşnâm leẕiẕ

Mürġ-ı dil dâm-ı ser-i zülüfden ayrılmadı çün

Bildim ol ṣayda gelür dâneden ol dâm leẕiẕ

ʿAhd ü yemân ḳırıldı yine peymâne gibi

İdicek sâḳî-i gül-çehre ber ibrâm leẕiẕ

Gülşen-i ʿömrümi bî-hûde geçirdüm diyemem

Bir daḫî gelse S̱ebâtî o gül-endâm leẕiẕ

ḤARF-ÜR-RÂ

29

Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilâtün 7 Feʿilün

Ṭurmayub bülbül-i dil nâle vü zâr itmelidür

Gül içün gülbene ol âh-ı hezâr itmelidür

Dem-be-dem berg-i güle çeşm-i başîretle baḳub

Levhaş-Allah diyerek seyr-i ʿiẕâr itmelidür

Nefesim ġaliye-i misk ideyim dirse ṣabâ

Bir kerre ʿazm-i ser-i zülf-i niġâr itmelidür

Elde itmekse merâmıñ ol gonce-femi

Ey göñül ẖayli zemân ẖıdmet-i ẖâr itmelidür

Serv-i şimşâd u ṣanevber ne revâ serkeş ola

Baş egüb fikr-i ḳadd-ḳâmet-i yâr itmelidür

Zâ'ir-i mıṣṭaba-i pîr-i muġân fahr iderek

Kendisin müntesib-i ʿâlî tebâr itmelidür

H̱âk-i pây-i şeh merdân olayım dirse n'ola

Kişi kendin giderek ehl-i vaḳâr itmelidür

Ey Ṣebâtî olayım dirseñ eger vâsıl-ı yâr

Yolına vârını yoḳ yoḳuñı vâr itmelidir

30

Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilün

(s.16) Leşkerin çekdi yine üstümüze şâh-ı ḳader

Yıḳâcaḳ ʿayş ü ṭarab mülkini eyvâh ḳader

Ḫayl-i şâdî bize imdâd idecek idi velî

Pîş ü pesden aña da ḳurdı keman-gâh ḳader

O ḳadar cism-i belâ çekdi ki serdâr-ı ḳażâ

Deşt-i hâmûnı bütün ḳabladı ḫar-gâh ḳader

Şeb-i yeldâ-yı firâḳı ne ʿaceb ṭûl-ı ṭırâz

Uzayıb gitdi ḳanî vaṣl-ı sehergâh ḳader

Çâr-sûdan rehini kesdi neşâṭın ġam-ı hecr

Bulmadı câ-yı gürîz aldı ögün râh-ı ḳader

Yetmedi menzil-i maḳṣûda S̱ebâtî nice biñ

Pîr ü bernâ didiler âh ḳader vâh ḳader

31

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Ol güzel kim şehr içinde ḥüsn-i ânı nâmı var
Bâde-i mihriñ ṣunar her ʿâşıḳa inʿâmı var

Gâh ʿarż-ı ʿârıż eyler gâh zülfiñ gösterir
Ya'ni kim her bir ṣabâhıñ lâ-cerem aḫşamı var

Zülf-i pür-çin içre düşmüş ḫâl-i hindû pek ġarîb
Gerçi müşgin kâküli hem ʿârıż-ı gülfâmı var

Uçma ey göñlüm ḳuşu çok da hevâ-yı zülfine
Her ser-mûyında ânıñ dâne-i bir biñ dâmı var

Her gözi ṣayyâde ṣayd olma ṣaḳın kim dâ'ima
ʿÂşıḳân içre Ṡebâtî bî-nevânıñ nâmı var

32

Mefʿûlü / Fâʿilâtün / Mefʿûlü / Fâʿilâtün

Fürḳâtde cism-i ʿâşıḳ biryân-ı kebâbe beñzer

Vuṣlatda laʿl-i dilber rengîn şarâba beñzer

Ḫayl-i ḫayâl-i ġamze şeb-hûn idince göñle
Tâtâr ġâret itmiş şehr-i ḫarâba beñzer

Her ḫûb-rûya göñlüm aḳdıḳca ʿayb ḳılma
Zîrâ ki ḳalb-i ʿâşıḳ ey ḫˇâce âbâ beñzer

Girmez bu nuṣḥ u pendiñ bir zerre gûş-i hûşe
ʿÂşıḳlıḳ ey efendi ʿahd-i şebâbe beñzer

Aldanma ey dil âle bir bâde vü piyâle
Ẕevḳ ü ṣafâsı dehriñ bî-fârḳ-ı ḫˇâba beñzer

Hiç mi su'âle ḳoymaz ey zülf-i ḳara ḳâşıñ
Ġamzeñ ḫadengi ḥâlâ ḥâżır cevâba beñzer

Ḳaddim kemâne döndi ey ḳâşı yây señsiz
Nittiñ delindi sînem nâlem rebâba beñzer

Zünnâr-ı zülfüñ ey büt pek ḳâra kâfir amma

Lâkin beyâż rûyıñ ehl-i kitâba beñzer

Bûse dilerseñ alma sîb-i zenaḫdân iste
Zîrâ ki pür-semâḥat ʿâlî-cenâba beñzer

Gör geç bizi perîşân üftâde zâr ü giryân
Hiç dimediñ benimçün ḫâne ḫarâba beñzer

Laʿl-i lebiñ ġamıyla pür-hûndur cigerler
Seyr it S̱ebâtî eşkiñ laʿl-i mûzâba beñzer

33

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Şemʿ-i rûyıñ şuʿlesinde ʿâşıḳân pervânedir
Bî-muhâbâ cân ü ber ey cân-sitân pervâ nedir

Vesmeden ḳâşıñ kemân tîr-i müjen pür-tâbdır
Tıġ-ı ġamzeñ tîr idüb ḳaṣdıñ helâk-ı cânedir

(s.17)Şâne alġac destine meşşâṭa-i zülf-i nigâr

Reşkden ʿâşıḳ dili eyvâh şâne şânedir

Kûy-ı yâre gitmegi ister göñül ammâ çî-sûd

ʿAşıḳıñ meyli visâle dilberiñ hicrânedir

Ṭavḳ-ı gerdân eyleyüb kâm-ı dil-i dildârını

Kendi kâmın terk iden ʿâşıḳ ʿaceb merdânedir

Raḥat olmaz cism-i ʿâşıḳ cennete ḳoysañ dâẖi

İntiẓâr-ı cânı tâ kim ru'yet-i cânânedir

Raḥât-ı dünyâ vü uḳbâ kendin peyvestin est

Söz budur muṭlâḳ S̱ebâtî ġayri söz efsânedir

34

Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilün

Ḳande baḳsam gözime ol büt-i zîbâ görinür

Giydigi câme ḳabâ aṭlâs ü dünyâ görinür

Ḳays-veş mest-i mey-i hecri iken ṣaḥrâda

Nâgehân söylediler mihmel-i Leylâ görinür

Sürüdüb silsile-i gerden u pâyım yüridüm
Gördüm ol dem ki o gül-rûẖ ḳadd-i bâlâ görinür

Allah Allah bu şehdir bu ne tâc u ne ḳaba
Kim ânıñ her tarafı lü'lü'-i lâlâ görinür

Geldi çün gördi beni ol büt-i şîrîn ḥareket
Didi kim bu daẖi bir ʿaşıḳ-ı şeydâ görinür

Gitdi ol gitmedi derdi dil-i nâlânımdan
Dîdede ḳaldı ẖayâl-i ḳadd ẖâlâ görinür

Çeşm-i dürr-bînem ile dün gice baḳdım rehine
Ḳâşı yây kipriği ok ol sâçı yeldâ görinür

Şübhesiz ''vâdi-i eymen''di bu ṣâḥrâ ki benim
Çeşmime şaʿşaʿa-i ''şems-i tecellâ'' görinür

Ey S̱ebâtî saña yetmez mi bu devlet ki müdâm

Çeşmiñe ol meh-i nev-ẓâhir ü peydâ görinür

35

Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilün

Sürûr-ı iḳâmetiñe serv ü ṣanevber didiler

Kimi şimşâd-ı ṣafâ-gir kimi ʿarʿar didiler

Geldi reftâre çün ol ḳadd ḳıyâmet ḳopdı

Kimisi fitne-i âḫir kimi maḥşer didiler

Ruḫ-ı tâbânıñı gör gec didiler bedr-i temâm

Kimi ḫurşîd ḳamer-tâb züḥal-fer didiler

Hele zülfüñde ḫıṭâ ḳıldı nesîm ile ṣabâ

Birisi nâfe-i çîn birisi ʿanber didiler

Bażılar zühre-cebîn ḳâşı hilâl itdi ḫayâl

Bażılar ḳavs-ı ḳażâyâ-yı mükerrer didiler

ʿÂşıḳân her biri bir dilbere dil virmiş idi

Bükâdesin güzeliñ yoluna sürûr didiler

Ḫânmân ü dil ü cân ser-i ser kûyıñda fedâ

Eyledim bir naẓîre bu daḫi kemter didiler

ʿArṣa-i şiʿrde şîr-âne gezer idi göñül

Gördiler ehl-i süḫan pîr ü ġażanfer didiler

İntiẓârıñla gören çeşm-i terim çeşmeleriñ

Birisi cûy-ı ers birisi ter ter didiler

Oldı sekbân-ı ser-i kûy-ı S̱ebâtî yâriñ

Cümle tebrike gelüb pâye-berter didiler

36

Mefʿûlü / Mefâʿîlün / Mefʿûlü / Mefâʿîlün

(s.18)Ey âfet-i devrânım her dem seni cân ister

Müştâḳ-ı cemâliñdir her laḥẓa vü ân ister

Ger ḳılsa tecelli yâr ḥâ'il mi olur aġyâr

Ne kûh ü ne eşçâr ne kevn ü mekân ister

Bir ân eyle dildârım ṣayd ki ʿâlemde

Anḳâyı şikâr eyler ne tîr ü kemân ister

Cân virmedir ol kâr-ı meydân-ı muḥabbetde

Bî-mâyedir ol kes kim bu arṣada cân ister

Ḳûrbânıyem ol pîriñ söyler heme dem şîrîn

Mey-ẖâneme cân virsün her kim mey-ân ister

Çıḳ perde-i iẖfâdan keşf eyle ʿiẕârıñ kim

Görsün yüzüñ her kim hûrşîd-i cihân ister

Ḥaḳ-pend bu dur nâṣıḥ gel diñle S̱ebâtîden

Mey-ẖâneye saʿy itsün kim dâr-ı amân ister

37

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Ebrûvânıñ ey perî şimşîr şeklin gösterür

Her perî müjgânıñ bir tîr şeklin gösterir

Çâr-şûdan zülf-i ebrû-ı çeşm-i ẖâliñ ḳurdı dâm

ʿÂşıḳ-ı şeydâ yine tedbîr şeklin gösterir

Geh gider gâhi ṭurub mestâne-vâr eyler nigâh

Çeşm-i ẖûn-rîziñ yine naẖçîr şeklin gösterir

Ḫûb-rûlar sevmede yoḳdur elimde iẖtiyâr

Nev-civândır göñlüm amma pîr şeklin gösterir

ʿArṣa-i elfâzı gördüm sû-be-sû ḳıldım nazar

Mîşe-zâr-ı muġnîde dil şîr şeklin gösterir

Muṣḥaf-ı ḥüsnüñde ẖattıñ gördi çün ʿuşşâḳlar

Didiler teẕhîb-i ẖoş-tefsîr şeklin gösterir

Her ser-mûyem S̱ebâtî mühr-i Mevlâ üzredir

Ḫâk-i cismim ʿaşḳ ile taẖmîr şeklin gösterir

38

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Zülfiñe meşşâte kim şâne urur yâ el çeker

Reşkden ʿuşşâḳ bâġrın gûyiyâ çengel çeker

Ah kim cevr ü cefâsın ol güliñ bülbül müdâm
Âkibet bûy ü küllâbıñ ḫâr alur engel çeker

Ḫâlden ḫâli niçündür söylesem ruḫsârıña
Üstüme cellâd-ı çeşmiñ tıġ-ı lâ-yüs’el çeker

Her muṣavver kim diler çekmek rûḫıñ taṣvîrini
Çeşm-i mestiñ gör geç ol ḥayrân olub aḥvel çeker

Görse ger Bih-zâd ü Mâniyâ bütün naḳḳâş-ı Çin
Naḳş-ı ḥüsnüñ la-cerem naḳḳâşlıḳdan el çeker

Noḳṭa-i mevhûme-i laʿliñ ṣabâdan ṣor deyü
Vâkıf-ı esrâr-ı ʿadem iḳlimiñe biñ tel çeker

Rişte-i naẓma çekince dürr-i lafzı dem-be-dem
Cümleden Ḥâfıẓ S̱ebâtî maʿni-i eşmel çeker

39

Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün

Nesîm-i zülf-i yâri ey göñül bâd-ı ṣabâdan ṣor
Ṣaḳın râh-ı ḫaṭâ ṭutma anı şehr-i ḫıṭâdan ṣor

O çîn çîn kâküli her târı târ eyler gözim nûrın
Buña keḥl-ül cevâhir ḫâk-ı kûy-ı tûtiyâdan ṣor

Ne bilsün ten-düristler sîne-i sûrâḫ-ı ʿuşşâḳı
Anı git ney gibi ṣâḥib-i sürûd-ı ehl-i nevâdan ṣor

(s.19)Vücûd-ı muṭlâḳıñ sırrın ne bilsün merd-i nâ-puḫte
Anı maḥv-ı vücûd itmiş olan ehl-i fenâdan ṣor

Ḫayâl-i ḫâl-i ḫûbânı sevâd-ı zülf-i cânânı
Ṣafâ-yı ḥüsn ile ânı yüri ehl-i ṣafâdan ṣor

Cefâ-yı cevr-i cân-fersâ idince ol büt-i tersâ
Ne cünbüşler olur ber-pâ anı ehl-i vefâdan ṣor

Ne denlü var ise müşkil murâdıñ düşme teşvîşe

Dilâ var ḥâl ider añı ḥadîs-i Muṣṭafadan ṣor

S̱ebâtî görmedim mihr ü vefâ-yı dilberi ṣorma
Baña ancaḳ dem-â-dem itdigi cevr ü cefâdan ṣor

40

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

ʿÂşıḳ-ı ṣâdıḳ olan ṣıdḳ u ṣadaḳat gösterür
Sûy-ı dilberden gelen hicrâne ṭaḳat gösterür

Dem-be-dem bârân-veş yaġsa belâlar bâşıma
Ṣabr ider Eyüb teg ṣanma şemâtet gösterür

Âteş-i hicrâne ṣaldı ʿâşıḳ-ı zârıñ yine
Ol cefâ-cû diller yâ gör kim ne ḥâlet gösterür

Mest-i hicr oldıñ yeter ey dil göziñ aç seyr ḳıl
Ol meh-i evc-i melâḥât serv-i kâmet gösterür

Öyle bir ibret-nümâdır kim S̱ebâtî çeşmimiz

Her yana ḳılsaḳ naẓar bir çeşm-i âfet gösterür

41

Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilün

Sâḳiyâ ʿaks-ı ruẖıñ câm-ı pür-envâre düşer
Bu sebebden dilimiz saġar-ı ser-şâre düşer

Nergis çeşmiñi kim gördi dil-i ser-geşte
Ḥâṣılın bildim anıñ pister-i bîmâre düşer

Ey göñül çok da ẖayâl eyleme zülf-i siyehiñ
Ḳara sevdâ götürür ol ki bu ṭarrâre düşer

Dâm-ı zülfünde ânıñ dâne-i ẖâliñ göreli
Mürġ-ı rûḥum aña elbetde ki bî-çâre düşer

Deheniñ sırrını kim sır ider ehl-i esrâr
Ger biri fâş ide Manṣûr-sıfat dâre düşer

Fâriḳ-i mûy-ı miyânım deyü çoḳ eyleme lâf

Saña düşmez bu süẖan ü aṭıf esrâre düşer

Her kim eylerse heves zülf ü ruẖ-ı cânâne

Çâh-ı ġabġabde ḳalur pençe-i şeh-mâre düşer

Bende-i âli ʿabâ çâker-i çârız el-ḥaḳḳ

Reh budur ġayri yolıñ reh-revî ẖōd nâre düşer

Ḳalem-i afv urulur herkesiñ iṣyânınâ kim

Gider ol ẖâk-i pey-i Ḥaydar-ı Kerrâre düşer

Ne ʿacebdir ki dü-tâ oldı S̱ebâtî ḳaddiñ

Böyledir her ki cihân içre girân-bâre düşer

42

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Terk-i cân itsün cihânda her ki cânânın sever

ʿAşḳdan lâf urmasın ol kimse kim cânın sever

Küfr-i zülfiñ boynuna ṭaḳsun dolansun sû-be-sû

Kâfir-i ʿaşḳ olmasun her kim ki îmânın sever

Terk-i din itmek gerek evvelce ey dil bilmiş ol
Ol büt-i çîniñ her an ki zülf ü zünnârın sever

Ḳoç gibi bâşıñ fedâ-yı kûy-ı yâr it gil göñül
Belki âdetdir deyü ol mâh ḳurbânın sever

Çeşm-i mey-gûn eşk-i gam-gûn ol S̱ebâtî dem-be-dem
Kim ʿarûs-ı ʿaşḳı gör dem-i laʿl ü mercânın sever

43

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

(s.20)Ṣûfiyâ ṣûretde ḳaldıñ bilmedin maʿna nedir
ʿÂşıḳıñ ʿaşḳı nedir yâ dilber-i raʿna nedir

Dâr-ı ḫulduñ terkini ḳıldı niçün Âdem ṣafiyy
Yâ saʿâdetlü başında tâc-ı kerremnâ nedir

Ne içün ṭutdı tecerrüd ʿâlemin ʿÎsâ nebi

Ne idi Musâ ʿaṣâsı yâ yed-i beyzâ nedir

Cem kime dirler nedir câm-ı Cemiñ keyfiyeti
Bâde vü mînâ nedir yâ sâġar ü ṣahbâ nedir

Sendedir gîtî-nümâ âyine-i İskenderi
Lîk bilemezsiñ bu tende mülket-i Dârâ nedir

Âlem-i kübrâ ki dirler sendedir ey bî-ḫaber
‘‘Men ʿaraf’’ dersin oḳu gör mekteb-i maʿnâ nedir

Münker-i ʿaşḳ olma zinhâr eyleme bîhûde lâf
Kim güneş inkâr olunmaz bu ḳurı ġavġa nedir

ʿAşḳdandır muṭḳaḳa bed’-i ẓuhûr-ı kâ’inat
‘‘Künt ü kenzen’’ sırrını bilmez misin hâlâ nedir

ʿÂşḳdandır leyle-i isrâda miʿrâc-ı nebî
Bilmediñ mi ‘‘ḳabe ḳavseyn’’ yâ ki ‘‘ev ednâ’’ nedir

Sen gibi ṣofravî bilmez şehd ü şekker leẕẕetin

Ẕevḳ-i kâmil ehli añlar dehrde eşhâ nedir

ʿÂşḳ ẕevḳin ẕevḳ-i ʿaşḳı vâre ṣordum söyledi
Ey S̱ebâtî dü cihânda ʿaşḳdan aḥlâ nedir

44

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

ʿÂşıḳa maʿşûḳ işi her laḥza işve nâz olur
Kâr-ı ʿâşıḳ dâ'ima maʿşûḳa ḥırṣ ü âz olur

Tâ ezelden böyledir maḥbûb-ı müstaġni müdâm
Ṣıdḳ ile ḫayl-i ḥabîbân cân virir ser-bâz olur

Dem-be-dem ḫ˘âr u ẕelîl ister ol meh-i dil-dâde seni
Her ne deñlü kim yolında ser virir cân-bâz olur

Böyle ḥüsn ü ânı kim var ol büt-i sîmîn-berin
Lâ-cerem mülk-i ḥüsnde dilber-i mümtâz olur

Naḳd-i cânım ey S̱ebâtî virsem er bir bûseye

Nâz ider ol nâzenin dir kim bu daẖi az olur

45

Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilün

Ne revâdır baña ẖalḳ seng-i melâmet atalar

Giderek niceleyin ṭıyn- ı ṭaġâya batalar

Nice reşk eylemezem dehrde ol ʿâşıḳa kim

Ol gül-endâm ile her şeb leb-ber-leb yatalar

ʿAcaba ir göremi baẖtımız ol devlete kim

Seyr-i bâġ eylemege ol güli baña ḳatalar

Ḳani ol ʻabd ü fürûşân ki bu dem lüṭf ḳılub

Ben esîri götürüb ol şeh-i ḥüsne ṣatalar

Cemʿ-i ẖâṭırla S̱ebâtî ola mı bir gice kim

Geleler bir araya yâr ile ṣoḥbet çatalar

46

Mefâʿîlün / mefâʿîlün / mefâʿîlün / mefâʿîlün

Ṣalın ey serv-i nâzım ʿâşıḳân reftârı görsünler

O naẖl-i ḳâmet ol ḳadd-i ḳıyâmet-vârı görsünler

Lebiñ ażdâdı cemʿ itmiş süẖan mevcûd dehen maʿdûm

Tekellüm ile münkerler o yoḳ-ı vârı görsünler

Ḳaşıñ ḳavs-i ḳażadır mı veyâ seyf-i Ḫudâdır mı

Gelüb şîr-i veġâlar heb bu zülfikârı görsünler

Özüñ sâḥir gözüñ câdû cebîniñ hem süreyyâdır

Ṣaçıñ ḥabl yüzüñ ateş zülf-i şeh-mârı görsünler

Bütün ḥalḳ-ı cihân ḥüsn-i dil-efrûzuñ cigersûzı

Leṭâfet birle ey âfet yüziñ aç bâri görsünler

(s.21)Ḳanî Ferhâd ḳanî Mecnûn ḳanî Vâmıḳ ḳanî Varḳâ

Ḳamûsı yâr ṭutmuşlar gelüb bu yâri görsünler

Bu ne hüsn ü ândır bu meger rûḥ-ı revândır bu

Bir âşûb-ı zamandır bu ne ṣunʿ-ı bâr'ı görsünler

Yeter zehrâb-ı hecriñle dil ü cân telḫ-kâm oldı

Nolâ bir dem leb-i laʿl-i şeker-güftârı görsünler

Olunca bülbül-i dil gül yüzüñle kâm-yâb ol gün

Gelüb tabʿ-ı S̱ebâtî'den güzel eşʿârı görsünler

NAʿT-I ŞERÎF

47

Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün

Dilâ vasf eyle ol şâhı ki medhiñ dü-cihân eyler

Ġubâr-ı maḳdemiñ arz ü zemin ü asümân eyler

Vücûd-ı bâʿis̱-i kevnin vücûd-ı pâkdır bî-şekk

İnüb ''levlâk'' şânındaki taṣdîḳ ins ü cân eyler

Ḳılub bûy-ı ser-i zülfi ḫayâlin Çînde bir ceyrân

Bu sevdâdan o dem içre ʿaceb nâfe-feşân eyler

Ne nâfe nâfe-i ḫoş-bû ki diller mest olur andan

Gelür pervâza rûḥ ol dem anı ẖoş âşiyân eyler

Mübârek vechini anıñ ne mümkün vasf ide ʿâşıḳ

Ki oldur gülşen-i vaḥdet cihânı gülistân eyler

Değil vasf eylemek ḥaddim seni ey şâh-ı irsal-nâk

Seniñ medḥiñ Ḫudâ söyler kitâb-ı Ḥaḳḳ beyân eyler

Yemm-i ʿiṣyâna müstaġrıḳ ẕünûbı kûh-ı ḳâf-âsâ

S̱ebâtî bî-nevâdır kim dem-â-dem el-amân eyler

48

Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün

Ne ġamdârında ey dil şeh-i ‘‘levlâk’’ımız vardır

Ḫudânıñ nûrına maẓhar meh-i ‘‘irsalnâk’’ımız vardır

Şefî-i rûz-ı maḥşerde ʿus̱ât-ı ümmetiñ oldur

Aña maġrûr olub böyle dil-i bî-bâkımız vardır

S̱aḳın bint-ül ʿineb-i mesti görüb ẓan eyleme zinhâr

Bizi mest-i müdâm eyler güzel bir tâkımız vardır

Ne deñlü iʿtizâr itseñ yine bir iʿtirâżıñ var

Derûnî âşinâ olsañ aña idrâkımız vardır

Ġubâr-ı râh-ı ʿuşşâḳız ḥaẕer eyle ḥaḳâretden

Ṣuʿûd eyler yüze gözler yaşardır ḫâkimiz vardır

Egerçi kaʿr-ı deryâda degilseñ lü'lü' ü mercân

Velî rûyında cemʿ olmuş ten-i ḫâşâkımız vardır

Ṡebâtî ʿâlem içre gerçi me'cârımız yoḳdur

Velî kaṭre döker bir dîde-i nem-nâkımız vardır

49

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Lüṭf-ı ḳahrıñ yâd idüb Ḥaḳḳıñ cihân aġlar güler

Derd ü dermân birle her dem ins ü cân aġlar güler

Geh ṣafâ vü geh keder peydâ ḳılub devr itmede

Çeşm-i ʿibretle naẓar ḳıl âsümân aġlar güler

Gel tecelli vü istitârıñ ʿâlemin seyr it de gör
Ḳabż ü basṭ içre dem-â-dem ʿârifân aġlar güler

Ḫoş mis̱âl olmuş buña nâṣıḥ seniñ cemʿiyyetiñ
Nâr u cennet baḫs̱in itsüñ ḥâżirân aġlar güler

Ṣormadım ḫâṣiyyet-i laʿliñ ṭabîb-i çeşmine
Kim niçündür ânı gör geç tende cân aġlar güler

(s.22)Kâkülüñ ḳaydındadır zülf-i müselsel içre dil
Key ʿaceb dîvânedir ṭurmaz heman aġlar güler

Mevsim-i gülde güẕer ḳıl baġâ seyr it gülşene
Gör nice vuṣlat deminde bülbülân aġlar güler

Sünbül ü zülf ü perîşân ile şebbûy ü semen
Nergis hem lâle gülle erġuvân aġlar güler

Dâ'ima gülmek ne mümkün bu denî dünyâda kim

Ṣubḥ ü şâm ʿâşıḳ S̱ebâtî ân be ân aġlar güler

50

Mefʿûlü / mefâʿîlü / mefâʿîlü feʿûlün

Ey mürşîd-i ʿaşḳım baña esmâ ẖaberin vir
Gûş-ı dile bî-ṣavt-ı müsemmâ ẖaberin vir

Ey mekteb-i ʿirfânda üstâd-ı mükemmel
Ṭâliblere esrâr ü maʿnâ ẖaberin vir

Mûsâ-yı dilim vâdi-i eymende ḳabessiz
Ḳalmış aña bir nâr-ı tecellâ ẖaberin vir

Cân ṣaʿvesi tâ bâz-ı sivâdan ḥaẕer itsün
Sîmurġ-ı dile lüṭf ile ʿanḳâ ẖaberin vir

Âyine-i idrâkımı ṣ̱âf eyle kederden
Ey pîr-i muġân câm-ı muṣaffâ ẖaberin vir

Elfâz ü ʿibârât ile mefhûma girişme

Ey ḫ˘ace-i pür-fenn hele maʿnâ ḫaberin vir

Mecnûndur eger terk ide dil leylî-i zülfüñ
Bir tecrübe ḳıl gel aña sevdâ ḫaberin vir

Leylâ neme lâzım benim ey zîde sebîlim
Luṭf eyle baña Ḥażret-i Mevlâ ḫaberin vir

Gitdiñ mi ṣabâ dergeh-i cânâne muḥaḳḳaḳ
Gördün mü anı maṭlab-ı aʿlâ ḫaberin vir

Girdiñ mi ḥarîm-i ḥarem kâbe-i vaṣla
Ger ṣâdıḳ iseñ ʿarş-ı muallâ ḫaberin vir

Elṭâfına nisbet bu cihân-ı baḥr-ı muḥîti
Bir ḳaṭre midir söyle o deryâ ḫaberin vir

Gel zerre-i nâciz S̱ebâtîye kerem ḳıl
Ol mâh-liḳâ şemsime żiyâ ḫaberin vir

51

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Sîne-i sûzânımı ister isen ey yâr yar
Yoḳ ise mühriñ di yoḳdur vâr ise di vâr vâr

Böyle âdetdir ezelden ey dil-i şûride-ḥâl
Aġladırlar ʿâşıḳı maʿşuḳ olanlar zâr zâr

Âteş-i ruḫsârıñı yâd eyledikce ey gözüm
Dâne-i ekşim olur gözde mis̱âl-i nâr nâr

Dâra çekdi nice biñ ʿuşşâḳını bir tel ile
Çekmezem dirken cihânde zülf-i ʿanber-bâr bâr

Ṭaʿn ü teşniʿi raḳîbi kâle alma ey göñül
Öyle şeyden hiç ider mi ʿâşıḳ-ı bî-ʿâr ʿâr

İtse de seng-i sitemle pâre pâre cismiñi
Ṣabr ḳıl cevr ü cefâya ṣıdk ile yalvâr var

Ey S̱ebâtî s̱âbit ol kûy-ı muḥabbet içre ger

Yarsalar bâşıñ ser-â-ser aḳsa ḳânın şâr şâr

52

Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilün

Yâre seng-i sitem-i aġyâre vefâlar yetişür

Yetişür eylediġiñ cevr ü cefâlar yetişür

Ateş-i ġayret ile sînemi sûzân itme

Ġayr ile eylediġiñ ẕevḳ ü ṣafâlar yetişür

Öldürür ʿâşıḳı ey yâr bu ne ṭavr-ı ġarîb

El-amân ey büt-i nev nâz ü edâlar yetişür

(s.23)Ser-i kûyıñda gezen ʿâşıḳ-ı bî-çâreleriñ

Ṣubḥ u şâm eyledigi âh ü ṣadâlar yetişür

Esb-i nâz ile yeter anları pâ-mâl itdin

Çekiver dizginini bil ki gedâlar yetişür

Ruẖ-ı mehtâbıñı göster n'olur ey zühre cebîn

Ḥabs-i firḳatde bize bunca ezâlar yetişür

Saña ʿâşıḳlıġımız cünḥa cinâyet ne ise
Yoḳ mudur taḫliyesi buna cezâlar yetişür

Ẕerre-veş şaʿşaʿasın görmeden ol şems-i ruḫıñ
Ey S̱ebâtî bu ḳadar cân fedâlar yetişür

53

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

ʿÂşıḳıñ görgec o mehrû zülf-i dârıñ gösterür
Gâh ġamze-i hançeriñ geh ẕülfiḳârıñ gösterür

Lîk gördükde raḳîb-i dîv-sîret ṣûretin
Açılur muṭlaḳ aña ol gül-ʿizârıñ gösterür

Ehl-i dil nakkad-ı ʿşḳa nakd-i kalbin ʿarż ider
Ṣûfi-i nâ-ṣâf hem saḫte vaḳârıñ gösterür

Bülbül-i göñlüm görüb gül-bergini ḫâr aldıġın

Başladı feryâda hâlâ âh u zârıñ gösterür

Dün der-i dil-dâre vardım kim S̠ebâtî nâ-tüvân

Yâre arżuḥâl idüb cism-i nizârıñ gösterür

54

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Baḥr-ı irfân içre ey dil dürr-i meknûñ gizlidir

H̱oş-mes̠eldir nûn içinde ẕât-ı ẕî-n-nûn gizlidir

ʿÂşuḳ u maʿşuḳdan bilme tehî bu ger gehi

Çâr-sû-yı ʿaşḳda biñ Leylî Mecnûn gizlidir

Lâ-cerem bir şemse maẓhardır ḳamû ẕerrât-ı ẖalḳ

Bil ki her bir ẕerrede bir feyż-i meş'ûn gizlidir

Âsumân-ı ḥüsnde her mâha vardır müşteri

Baḳ terâzi-hânesinde vezn ü mevzûn gizlidir

Ṣunʿ-ı ṣâniʿden müfârıḳ olmaz ey erbâb-ı dil

Harf-i ḳâf u nûnda bu rubʿ-i meskûn gizlidir

Ṣâḳi-i bezm-i vîṣâliñ cürʿa-i câmında hem
Neş'e-i laʿl-i leb bir çeşm-i mey-gûn gizlidir

Ḫâlî ṣanmañ ḫâne-i ḳalbin S̱ebâtî bî-kesiñ
Kim anıñ bir kûşesinde dürr-i meknûn gizlidir

55

Mefʿûlü / Mefâʿîlü / Mefâʿîlü / Feʿûlün

''El-minnetüli'llah'' ki güzelce es̱erim var
Mevlâyâ şükür naḫl-i emelde s̱emerem var

Gördüm yüzünüñ bedr-i temâm oldıġın ey meh
Şâdım ki bu gün burc-ı ḥamelde ḳamerim var

Ġamz itdi beni ġamzeleriñ sen şeh-i ḥüsne
Ġâfil mi ṣanursıñ benim andan ḫaberim var

Mihmân idegör bir gicecik bezm-i viṣâle
Seyr it ġamm-ı hecriñden efendim nelerim var

Derd ü elem-i sûziş-i dil âh ü fiġânım

Feryâd-ı şeb ü nâliş-i vaḳt-i seherim var

Âb-ı keremiñ teşnesidir naḫl-i vücûdum

Ger sehv ü ḫaṭâdan nice biñ berk ü bîrem var

Bir ʿabd-i siyeh-rûyeñim ey baḥr-ı kerem kim

Mânend-i Ṣebâtî heme-dem çeşm-i terim var

56

Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün

(s.24)Ḳanî mihr ile dildârıñ seher-hîz oldıġım günler

Gedâ-yı ʿaşḳ iken manend-i Pervîz oldıġım günler

ʿİnân-ı iḫtiyâr elden gidüb râh-ı muhabbetde

Mey-i gül-gûn ile bir zîn-i şeb-dîz oldıġım günler

Ḳanî ol bâġ ü râġıñ seyri yâ ol gül-beden yârin

Yanında yel gibi yeldikce gül-bîz oldıġım günler

Bütün gün ol büt-i nâz-ı işve-bâzın çeşm-i meftûnın
Görüb ʿayn-el-yakîn ẖoş-şîve-engîz oldıġım günler

Ṣorub şîrîn lebinden ol büt-i sîmîn-beriñ her dem
Mezâḳ-âlûd-ı şîr ü şekker-âmiz oldıġım günler

Gelüb cûş u ẖurûşa ẖum gibi meyẖâne gencinde
Tereşşuḥ eyleyüb her dem ʿaraḳ-rîz oldıġım günler

Mürîd-i ṣâf-ı ṣahba ol Celâleddin Rûmi-veş
Ġubâr-ı ẖâk-i pây-ı Şems-i Tebrîz oldıġım günler

Ayaġın bûs idüb pîr-i muġânıñ her nefes ey dil
Ṭalebkâr-ı ẖûm-ı ser-şâr-ı lebrîz oldıġım günler

Gelür mi ẖâṭıra bilmem S̱ebâtî bezm-i ʿişretde
Ṣurâḥîden dem-â-dem mest-i ẖun-rîz oldıġım günler

57

Mefʿûlü / Mefâʿîlü / Mefâʿîlü / Feʿûlün

Bir gonce-dehen dilberiñ efgendesiyüzdür

Bir biz degiliz biz gibi efgendesi yüzdür

Zehr-âb-ı firâḳı dili telḫ eyledi ḥâlâ

Müştâḳ-ı leb-i laʿl-i şeker ḫandesiyüzdür

Ṣıddıḳîlarız ṣıdḳ ile ṣıddıḳ-ı ṣıfat tâ

Manend ʿÖmer-i ʿadle kemer-bendesiyüzdür

ʿOs̱mân u ʿAli teg anı sevmez mi göñül kim

Ḥayrân-ı cemâl-i rûh-ı tâbendesiyüzdür

Fermânına fermân-beriz ol şâh-ı cihânıñ

Münḳâdleriz emrine tâ bendesiyüzdür

Noḳṣandır amma ki bütün ḥâl ile efʿâl

Bu bâbda hep bende-i şermendesiyüzdür

Gel ʿârż idelim ḥâlimiz ol şâha S̱ebâtî

Bâb-ı keremin cümlemiz efgendesiyüzdür

58

Mefʿûlü / Fâʿilâtü / Mefâʿîlü / Fâʿilün

Ol ġonca-fem güzel ki dilâ sîm tenlidir

Pek sâde ṣanma anı ki ruḫsârı benlidir

Hurşîd ü mâha gerdeniñ egmezse vechi var

Zîrâ kim anlar ile o meh senli benlidir

Baʿżı gezerdi gördi gözüm bâġ u râġda

Nesrîn ḳabâ ʿarʿar ḳadd ü gül bedenlidür

Bî-bâr ṣanmañuz kim ol naḫl-i melâḥatti

Bâdâm çeşm ü beste-dehen sîb-zekânlıdır

Lâkin çi-çâre kim aġyâr-ı bed-şiʿr

Çû ḳadr yanında ol gül-sûri dikenlidir

Baʿis budur ki her kim anıñ ʿâşıḳıdurur

Başı belâlı sînesi dertli miḥanlıdir

Seyr it S̱ebâtî zümre-i ʿuşşâḳı geçmede

Râh-ı vefâda cümlesi boynı kefenlidir

59

Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün

Dil-i nâ-şâdım ey şâdî seni yâd eylemez neyler
Esîr-i derd-i hecriñ dâd ü feryâd eylemez neyler

Ḫayâl-i ḫâl-i ʿanber bir beyaż vech-i ferâḫ-fer
Gelince göñle ey sürûr feraḫ-şâd eylemez neyler

Sevâd-ı zülf-i perçîniñ ṭutubdur Çinliler dînin
O kâfir-kîş âyîniñ nev-îcâd eylemez neyler

(s.25)Dilim naḳḳâş-ı ḳudret ʿâşıḳ-ı naḳş ü nigâr itmiş
Beni ol naḳş-ı ḥüsne ʿaşḳ-ı Bihzâd eylemez neyler

Seniñ enfâs-ı ḳudsiyyeñ eyâ feyż-i Ḫudâ her dem
Ḫarâb-âbâd olan ḳalbi ger âbâd eylemez neyler

Şahâ cennet cemâlinden cüdâ düşmüşleri vaṣlıñ

Caḥîm-i hecrden bir lahẓa azâd eylemez neyler

Gülistân-ı ser-i kûyıñ gezenler aldılar bûyıñ
Hezâr-âsâ o gül-rûyıñ dil-evrâd eylemez neyler

Ṣabâ zülf-i âvize ṭoḳınmış eylemiş ber-bâd
O ber-bâd olmışı ʿâlemde bir bâd eylemez neyler

 S̱ebâtî-veş ṭutuldım bir şîrîn-küftâr-ı Leylâya
Beni sevdâ-yı ʿaşḳı Kays ü Ferhâd eylemez neyler

60

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Her duâ-ı düş-nâm kim ol gonce-veş femden çıḳar
Gûyıyâ âb-ı Ḥıżırdır câh-ı zemzemden çıḳar

Âfitâbıñ ʿaynidir ol saġar-ı ser-şâr kim
Ṣubḥ-dem zerrîn-ḳadeḥle meclis-i Cemden çıḳar

Bûs idüb pîr-i muġânıñ el ayâġın âl ayâġ

Çek ânı tekrar tâ keyfi ânıñ kemden çıḳar

Bûse-i ʿîd-i ṣıyâm mü'minin ḫoşdur dimiş

Ol büt-i tersâ meger kim ṣavm-ı Meryemden çıḳar

Her biri bir dâne-i dürr-i yetîm olmaz n'olur

Ḳaṭre-i eşk nidem kim dîde-i nemden çıḳar

Âyet-i ''lâ teknatü'' birle ânı tebşîr ḳıl

Ḳalb-i maḥzûnıñ S̱ebâtî ḫâne-i ġamdan çıḳar

61

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Târ-ı zülfüñ böyle kim ey yâr ʿanber-bârı var

Çoḳ degildir her teliniñ gerçi biñ bir dârı var

Tîġ-ı ebrûlar çegüb ṭurmuş neden cellâd-ı çeşm

Ṣol u ṣâġda ânıñ hem ġamze-i ḫûn-ḫ̌ârı var

Gül ḳadem ṭutma diriġ ey dil-der-i dildârdan

Deyme kim aġyâr vardır her güliñ bir ḫârı var

Âb-ı vaṣlıñ isterem cennet cemâliñden cüdâ
Firḳatiñden sînede zîrâ cehîmiñ nârı var

Öyle bir pîr-i muġânıñ bendesidir kim bu dil
Ṣâf-ı ṣahbâdan dem-â-dem sâġar-ı ser-şârı var

Gülistân-ı dehrde ʿarʿar ḳaddiñ neyler göñül
Bâġ u râġ-ı ʿışḳınıñ bir serv-i ḫoş-reftârı var

Eyleme teklîf nev-ṭarz-ı ġazel kim tabʿıma
Ey Ṣebâtî ḫayli demdir kim ânıñ efkârı var

62

Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilün

Şîveden ʿârıżına ol peri perçem ṣaçıyor
Ṣanurım gül yüzine sünbül-i derhem ṣaçıyor

Nice âşüftelik itmez göñül ol anda kim

Ṭoḳunub bâd-ı ṣabâ zülfüni pür-ḫam ṣaçıyor

Kenz-i ḥüsnüñden al ol ejder-i zülfüñ kerem it
Gör nice ʿâleme biñ genc-i muṭalsım ṣaçıyor

Jâle-veş gerd-i ruḫıñda ʿaraḳ-ı şermi gören
Didi ḫoş-vaḳt-i seḥer güllere şebnem ṣaçıyor

Ḥâcı-veş beklerim ol câh-ı zenehdânından
Didiler kaʿbe-i kûyında geh zemzem ṣaçıyor

(s.26)Bir nidâ geldi daḫi gûşıma ʿuşşaḳlarıñ
Yâreli sînesine yâr eli merhem ṣaçıyor

İntiẓâr-ı leb-i laʿl ile S̱ebâtî naẓar it
Merdüm-i dîdeme kim dem-be-dem ol dem ṣaçıyor

HARF-ÜZ-ZÂ

63

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Ol ḳamer-i ṭalʿat kim âhım aña te’s̱îr eylemez

ʿÂşıḳa ẓulm itmegi bir laḥza te’ḫir eylemez

Âteş-i hicrân ile yanmış tutuşmuş göñlümi

Âb-ı vaṣl ile ṣabâ bir demde tebşîr eylemez

Raḥm iderdi şübhesiz bir kerre biñ ʿâşıḳân

Var ise aḥvâlimi ol mâha taḳrîr eylemez

Âsümân-ı ḥüsnüñ ol ḫurşîd-i ʿâlem tâbına

El irişmez ses yetişmez kimse tesḫîr eylemez

Olma âmâc ey göñül tîr-i ḳażaya yoḳsa kim

Rey-i tedbîriñ seng-i taḳdîri taġyîr eylemez

Ol ḳadar nâz ü istinġâ vü âr ol meh-rûda kim

Ḳatlime cellâdına bir emr-i taḥrîr eylemez

ʿAyb ḳılmazlar şâhâ ṣorsañ S̱ebâtî bendeñi

Kim Süleyman mülki içre mûrı taḥḳîr eylemez

64

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Biz ḫarâbât ehliyiz cümle riyâdan geçmişiz

Ṭâlib-i şems-i şümûsuz her żiyâdan geçmişiz

Ṣâf-ı ṣahbâdan ṣafâ-yâb eyle sâḳi sînemiz

Yoḳsa biz devr-i felekde her ṣafâdan geçmişiz

Başımızda şimdilik bir serv-i ḳadd sevdâsı var

Kâkülidir perde yoḳsa hep hevâdan geçmişiz

Esb-i istiġnâ ile gel gör ü vefâ meydânına

Ḫayli ʿuşşâḳız bütün tîġ-ı cefâdan geçmişiz

Ḫayr ü şerrin ḫâlıḳı kim ḫâlıḳ-ı bî-çûndür

Bu sebebden fiʿline çûn ü çirâdan geçmişiz

Ger refîḳam olsalar bir kerre tevfîḳ-i rıżâ

Ey S̱ebâtî deyr idem her dü-serâdan geçmişiz

65

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Döndür dil-dâre vardıḳ çün mübârek bâde biz

Vuṣlatı câmından içdik bir ḳadeḥde bâde biz

Söyledik şevḳ-i ṭarabla ḥazret-i cânâneye

ʿÎd içün ḳurbâne geldük bir iki dil-sâde biz

Tûtiyâ-yı ḫâk-i pâyıñ çün seniñ ey serv-i nâz

Ḳılmayız bir cân içün minnet bu gün cellâde biz

Sen gül-endâm u şeker güftâr içün bu baġda

Bülbül-i gûyâde biz ṭûṭî-i şeker-ḫâde biz

Bir yüzi gül ṣaçı sünbül lebleri mül yâr içün

Bülbül-âsâ gelmişizdir rûz şeb feryâde biz

Ey leb-i şîrîn seniñ çün cân-ı şîrîn bezl idüb

Bâr-ı minnetler ḳoduḳ şol kûh-ken Ferhâde biz

Bâd-ı vuṣlat esmedi ey bâd-bân bir çâre kim

Yelken-i hecr içre ḳaldıḳ bunca yıl deryâde biz

ʿÎd-i aḍḥâdır S̱ebâtî cânıñı ḳurbân ilet

Ol şeh-i hüsne çün olduḳ ʿâşıḳ-ı dil-dâde biz

66

Mefʿûlü / Fâʿilâtün / Mefʿûlü / Fâʿilâtün

(s.27)Mânend-i ḫâl-i fülfül Hindüstanda bitmez

Meşhûr bir mes̱eldir cân bostanda bitmez

Olma mı zâr ü giryân bülbül-mis̱âl her an

Verd-i ʿiẕârıñ ey cân her gülistânda bitmez

Ḳopsa ḳıyâmet ey meh teşbîh-i serve ḳılmam

Ṭûbâ o naḫl-i ḳâmet bâġ-ı cinânda bitmez

Zencîr-i zülfüñ ey büt devr ü teselsülünden

Bahs̱ itmezem ki zîrâ ol bu cihânda bitmez

Bu sîb ü sîm zenaḫdan böyle turunc ġabġab

Dâreynde S̱ebâtî hiç bir fidanda bitmez

67

Mefʿûlü / Fâʿilâtün / Mefʿûlü / Fâʿilâtün

Gülzârı seyre çıḳsam ey gül-ʿizâr sensiz
Eyler hezâr-ı göñlüm âh-ı hezâr sensiz

Bezm-i muḥabbetiñden ayru ṣafâya gitsem
Bir zerre neş'e bulmaz bu dil-fikâr sensiz

Bâd-ı ḫazân-ı âhım efser-dih ḳıldı bâğı
Ḳalb oldı zemherire faṣl-ı bahâr sensiz

Gül gül dimekle gülmez güller güler yüzinsiz
Bî-çâre bülbül itdi çoḳ âh u zâr sensiz

Sensiz dil-i ḥazîni şâd olmaz oldı ânıñ
Bir neş'e bulsa bâri biñ derdi var sensiz

Tâ itdi ṭâḳatim ṭâḳ ṭâḳ-ı hilâliñ ey meh
Ṭâḳ-ı felekde titrer bî-iḫtiyâr sensiz

Ey zülfi ḳâre ḳâşıñ yâd eyledikce her dem

Ṭoġrandı zülfiḳâre cism-i nizâr sensiz

Gel gül teraḥḥum ile ḥâl-i dil-i zebûne

Feryâd ider dem-â-dem leyl ü nehâr sensiz

Tîġ-ı firâḳ birle kesme S̱ebâtî ṣabrın

Tâb eylemez muḥaḳḳaḳ ey şîve-kâr sensiz

ḤARF-ÜS-SİN

68

Külli söyle gel ey bül-heves Allah bes bâḳi heves

Gezdiñ yeter mis̱l-i ʿases Allah bes bâḳi heves

Ḥubb-sivâ çünkim ʿabes̱ gel pîrden al bir nefes

Ṭurma söyle her bir nefes Allah bes bâḳi heves

Ṣubḥ u mesâ Şâm u Ḥaleb gezdikce anı ḳıl ṭaleb

Ḳâ ẕikr dimiş çünkim çalab Allah bes bâḳi heves

Bu dehre gelmekden ʿivâż çün Rabbıñı bilmek ġaraż
Terk eyle cevher bâ-ʿarż Allah bes bâḳi heves

Ḥabl-ül metîne gel aṣıl ḳayd-ʿalâ'iḳdan kesil
Söyle göñül ''lâ-yenfaṣıl'' Allah bes bâḳi heves

Tecrîde gir Îsâ-ṣıfat iẖlâs idüb Mûsa-sıfat
Ẕikriñ ola mollâ-ṣıfat Allah bes bâḳi heves

Buldı Ṡebâtî hemdemiñ çekmez daẖi dünyâ ġamın
Vird eylesün bunı hemin Allah bes bâḳi heves

69

Mefʿûlü / mefâʿîlü / mefâʿîlü / feʿûlün

Ey ruḥ-ı revân eylediġiñ cevr ü cefâ bes
Aġyâr-ı bed-efkâr ile bu ẕevḳ ü ṣafâ bes

ʿUşşâḳ-ı sitem dîdeleriz ḳalb-i raḳîḳız
Ey mâh-ı ḥüsn bizlere bu nâz ü edâ bes

Bezm içre saña düşdi göñül dün gice maẖfî

Âfâḳa ḳaçan irdi bu ṣît bu sadâ bes

(s.28)Kûyıñda ne ẕulm oldı yine ehl-i zemîne

Feryâd u fiġân itmededir bây u gedâ bes

Taḳrîre ne ḥâcet ki Ṣebâtî seni sevmiş

İs̱bâtına başımdaki ol şûr-hevâ bes

70

müstefʿ ilün / müstefʿ ilün / müstefʿ ilün / müstefʿ ilün

Ey ʿ âlem-i mâfî-z-zamir dermân-de ümm feryâd-res

Vey câbir-i ʿ aẓm-ı kesîr dermân-de ümm feryâd-res

Ey vâḥidi ḥayy ü kadir vey sâmiʿ i ṣavt ü ṣafîr

Yâ Raḥîm-i bernâ vü pîr dermân-de ümm feryâd-res

Yâ Rabbenâ yâ Rabbenâ oldı bu dil ġâyet fenâ

Raḥm eyle gil yâRabb baña derman-de ümm feryâd-res

Bu ʿ abd-ı müẕnib rû-siyah kûy-ı hüdâya ṭutdı râh

Aldı yolum düzdân-ı râh derman-de ümm feryâd-res

Ḳurtar beni yâ-zül-minen çekdim yeter cevr ü miḥen

Der-dest ashâb-ı fiten derman-de ümm feryâd-res

Ṣubḥ u mesâ nâḳus var itmiş nice feryâd u zâr

Gitdi elimden iḫtiyâr derman-de ümm feryâd-res

Feyẓ-i Ḫudâdan muḳtebes nûr-ı ʿâlâ Ṭur an ʿaks

Mûsâ-yı dil-hel iḳtibas dermande ümm-feryâd res

Ḥâfıẓ Ṣebâtî el müdâm iżrâb ilâ bâb-üs selâm

Ḳulḳul ilâ yevm-ül-ḳıyâm dermande ümm-feryâd res

Başdakidür rûz-ı ḥisâb ‘‘yuʿtike min yümn-ül kitâb’’

Görür li-ḫavfi min ʿitâb dermânde ümm-feryâd res

ḤARF-ÜŞ-ŞIN

71

Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün

Ruḫuñda ḥalḳalanmış mâr-ı zülfüñ âşiyân ṭutmuş

Bu genc-i ḥüsni ey dilber ne ḫoş ef'î yılan ṭutmuş

Nice merdümleriñ ḳânın içübdür merdüm-i çeşmiñ

Yavuz-ı ḫûn-ḫ̆ârdır bî-şekk kim anı böyle ḳan ṭutmuş

Bu ne ʿadl-i ʿadâletdir bu ne insâfdır cânâ

Ki feryâd-i fiġân-ı ʿâşıḳân ne âsümân ṭutmuş

Geçüb dünya vü mâ-fihâdan ey meh-rû göñül murġı

Açub bâl ü per himmet-i ser-i zülfüñ mekân ṭutmuş

Ṭutunca ʿâlem içre herkes ey dil melce' ü me'vâ

Ṣebâtî kûy-ı dil-dârıñ gidüb dâr-ül-emân ṭutmuş

72

Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün

Bu dil kim müdmin ü derd-keş-i ehl-i şarâb olmuş

Düşüb bir kûşe-i meyḫânede mest ü ḫarâb olmuş

Çiger hem âteş-i ruḫsâr-ı cânândan alub tâbı

Ḳızarmış her ṭarafdan bezm-i rindâne kebâb olmuş

Ayâġın bûs idüb pîr-i muġânıñ bir ayaġ almış

Çekince bir nefes pür-nefḫa-ı ʿıṭr u gül-âb olmuş

Açılmış çeşm-i maʿnâsı naṣîb olmuş temennâsı

Nigârıñ rûy-ı zîbâsı bütün keşf-i ḥicâb olmuş

Çeken câm-ı muṣâffâsın görür elṭâf-ı mevlâsıñ

Ḫudânıñ luṭfı deryâsın ki ne ḳubbe-ḥabâb olmuş

Amân sırrı ʿayân itme rumûzâtı beyân itme

Ṭarîḳ-ı keşfe gel gitme giden berdâr ʿaṭâb olmuş

Ṡebâtîye ṣunub muṭlaḳ o meyden sâḳî bir cürʿa

Kim ânıñ açılub ṭabʿı ne ḫoş ṣâḥib kitâb olmuş

(s.29) ḤARF-ÜS-ṢAD

73

Mefʿûlü / mefâʿîlün / mefâʿîlün / feʿûlün

Ser çekme o şûḫıñ ḳadd-i bâlâsına maḫṣûṣ

Cân alma daḫi nergis-i şehlâsına maḫṣûṣ

ʿÎsâ gibi cân baḫşilik ol rûḥ-ı revânıñ

Enfâsına vü ġonce-i raʿnâsına maḫṣûṣ

Bir anda mest eylemek ʿuşşâḳı ser-â-ser

Ol meh ü şeh ü bâde-i mînâsına maḫṣûṣ

Bir görmede her ḳabil ü nâ-ḳabili temyiz

Ol muġ-beçeniñ dîde-i bînâsına maḫṣûṣ

Her anda biñ ẕevḳ ü ṣafâ virme S̱ebâtî

Vuṣlat denilen niʿmet ʿuẓemâsına maḫṣûṣ

ḤARF-ÜD-ḌÂD

74

Müfteʿilün / Fâʿilün / Müfteʿilün / Fâʿilün

Ṭurma ṣabâ eyle gel ḥâlimi cânâne ʿarż

Bende-i efgendesiñ eyle o sulṭâna ʿarż

Gerçi o dergâhda bizlere yoḳ iʿtibâr

Mûr gerekdir ide ḥâli Süleymâna ʿarż

Âteş-i hicrânde yandı dil oldı kebâb

Vaṣl şarâbıñ diler ḳıl şeh-i mestâna ʿarż

Sînedeki yâremi bu dil-i ṣad-pâremi

Belki bulur çâremi eyle ol loḳmâna ʿarż

Ah S̱ebâtî gibi yandı yaḳıldı göñül

Ṭurma ṣabâ eyle gel ḥüsn ü h̬ûbâna ʿarż

75

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Bilmedi vâʿiẓ nedir bu ẕikr-i esmâdan ġaraż

Bilmedir ʿayn-ı müsemmâ lâ-vâlâdan ġaraż

‘‘Künt-i kenzen’’ sırrını bilseñ bilürsün kim nedir

‘‘Kün’’ h̬ıṭâbıyla bir anda h̬alḳ-ı eşyâdan ġaraż

Ḳays kim Leyla deyüb Mevlâyı bulmuş gördiler

Leb-i ânı bulmaḳ imiş ḳışr-ı Leylâdan ġaraż

Ṣâf ḳıldı sîne mey gördüm mey ṣâfî didim

Feyż-i Ḥaḳḳ imiş muḥaḳḳaḳ câm u ṣahbâdan ġaraż

Serseri ṣaḥrâ gezer mi bî-ġaraz erbâb-ı dil

Ḫalḳdan ʿuzletdir elbet meyl-i ṣaḥrâdan ġaraż

Ḳâf-ı ʿaşḳa gitdiler sîmurġ-ı ʿanḳâ seyrine

Gördiler kim ʿaşḳ imiş sîmurġ-ı ʿanḳâdan ġaraż

Muṭlaḳa ʿarż-ı kemâl itmem S̱ebâtî la-cerem

Vaṣf-ı laʿl-i dilber midir şiʿr ü inşâdan ġaraż

ḤARF-ÜT-ṬÂ

76

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Çekdi pergâr-ı ḳażâ ol ṣafha-i ruḫsâre ḫaṭṭ

Güyiyâ meh hâlelendi çekdiler bir ḳâre ḫaṭṭ

Sen şeh-i ḥüsn-i melâḥatsıñ begim bu ʿarṣada

Genc-i ḥüsnüñ ḥıfẓ içün dönmiş gelür şehmâre ḫaṭṭ

Ḫaṭṭ bir âverd olmasa cânân vefâ itmez göñül

Bir gün ol gelse bâri eylese bir çâre ḫaṭṭ

(s.30)Ḥüsnüñe maġrûr olub nâz ile öldürdün beni

Luṭf idüb nâ-geh gele bu bende'i ḳurtâre ḫaṭṭ

Ey S̱ebâtî mülk-i ḥüsn-i dilberi yaġmâ içün

Kişver-i ḥüsnüñde döndi leşker-i cerrâre ḥaṭṭ

ḤARF-ÜẒ-ẒÂ

77

ʿÂşıḳa kâfidurur rütbe-i bâlâ-yı lafẓ

Bahr-i göñülden çıḳan lü'lü'-yi lâlâ-yı lafẓ

Dehr-i fenâ içre yoḳ gerçi revâcı ânıñ

Şehr-i bekâ içredür ḳıymet-i kâlâ-yı lafẓ

Mekteb-i maʿnada ol küdek dânâ durur

Ben daḫi olsam nola şevḳ ile lâlâ-yı lafẓ

Masḳaṭ-ı re'si anıñ şehr-i ezeldir göñül

Maḳṣad-ı aḳṣâdurur meclis-i vâlâ-yı lafẓ

Çeşm-i baṣîret gerek göre maḳâmâtını

Levh-i ezelde müdam ide temâşâ-yı lafẓ

ʿAşḳdurur ḫˇacesi mekteb-i elfâẓda

İtse S̱ebâtî nola ḥall-i muʿammâ-yı lafẓ

78

Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün

Saña bu ḥüsn-i küftârı virince tâ Ḫudâ ḥâfıẓ

Iraḳ olsun yaman gözden didim görgec Ḫudâ ḥâfıẓ

Sözüñ ḥüsnâ özüñ ḥüsnâ o câdû-veş gözüñ ḥüsnâ

Yine ''aḥsentü'' ṣad-aḥsen ki ḫoş ṣavt u edâ ḥâfıẓ

Tilâvet eyle Ḳur'anı gelüb şol andelib-âsâ

Ki ʿâlem vecde gelsün tâ işitsün ḫoş-sadâ ḥâfıẓ

Sadâ-yı ḫoş-edâlarla gelüb Ḳur’ana başlarken

Seni görgec olur ḥayrân bütün bây ü gedâ ḥâfıẓ

Seniñ vaṣfiñı ger yazsa S̱ebâtî-veş bütün ʿâlem

Bi-ḥaḳḳın idebilmezler yine vaṣfiñ edâ ḥâfıẓ

ḤARF-ÜL-ʿAYN

79

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

ʿÂrıżıñ yâdın ḳılub geldi bu şeb meydâne şemʿ

Reşkden yandı yaḳıldı başladı efġâne şemʿ

Gâh aġlar gâh güler gâhi bütün maġmûm olur

Âteş-i ʿaşḳıñla olmuş ġâliba dîvâne şemʿ

Rû-be-rû olmaḳ diler her şeb seniñle tâbe ṣubḥ

Bâd ġayret ḳoymadı tâ kim ire pâyâne şemʿ

Ateş-i ruḫsâr-ı dilberden görüb sende es̱er

Nâr-ı şevḳiñle yanar şeb-tâ-seḥer pervâne şemʿ

Zümre-i ʿuşşâḳı şâd it bezme gel bu gice kim

Gözlerinden dökmek ister pâyıña dürr-dâne şemʿ

Âteş-i sevdâ başında geldi bezme nâgehân

Virdi mıḳrâż-ı ḳazâya seri ne merdâne şemʿ

Âteş-i hicrân-ı dilberden şikâyet ḳaṣd idüb

Yandı yaḳıldı ser-â-ser her gelen mihmâne şemʿ

ʿÂşıḳ-ı ruḫsâr-ı cânân oldıġındandır meger

Nûr-pâş oldı S̱ebâtî meclis-i rindâne şemʿ

(s.31)(ḤARF-ÜL-ĠAYN

80

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Zülf ü ḫâliñ pek siyâh amma yüziñ ġayetle aġ

Nurdan kandil midir çeşmiñ seniñ yâ şeb-çerâġ

Öyle meftûndur saña göñlüm ki her dem seng-sâr

Eyleseñ ey meh-liḳâ dönmez ebed ḳılmaz ferâġ

Sen melek-ḫû vü perî-rû dilbere lâyıḳ mıdır
Ol raḳîb-i dîv-sîretle idersiñ seyr-i bâġ

Ḳande görsem yâr ile aġyârı hem-dem dostlar
Teng olur dünyâ gözime reşk urur bağrıma dâġ

Bülbül-i göñlüm nice ṣabr eyler efġân eylemez
Kim ḳonubdur gül budâġına bu dem bir nice zâġ

Ṣoñ deminde bir daḫi görsüñ amân luṭfa yetiş
Âteş-i rûyıñ ḫayâli ḳoymadı gözlerde yâġ

Ey S̱ebâtî nola ol keşmîri dilber luṭf ile
Keyfimi gök eylese yâḫud damâġım ḳılsa çâġ

81

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Ḫoş gelür zülfünde yâriñ ʿâşıḳa ber-dârlıġ

Çün ânıñ yanında birdir yoḳlıġla varlıġ

Çîn-i zülfüñ kâfir-i Çin eylemez itdikleriñ

Kim ider ʿuşşâḳa ẓulmü ġayriye zünnârlıġ

Ejder-âsâ refʿi ser ḳılmış seriñden ḫışm-nâk

Göñlüñ ʿuşşâḳa hep göstermede şeh-mârlıġ

Bunca ẓulmi eylemez Ḥaccâc-ı ẓâlim el-amân

Ġamze-i ḫun-ḫ˘âr kim eyler bize ġaddârlıġ

Sâḳiyâ ġam defʾine ṣun kim mey-i laʿli müdâm

Tâb ḳılmaz muṭlaḳa bunca ġama hüşyârlıġ

Ġam nedir bilmem cihanda gerçi amma neyleyim

İtmedi ʿömründe bir kez ol perî ġam-ḫârlıġ

ʿÂşıḳa cevr ü cefâ ẕevḳ ü ṣafâdır lâ-cerem

Ey S̱ebâtî s̱âbit ol gel eyleme bîzârlıġ

ḤARF-ÜL-FÂ

82

Fâᶜilâtün / Fâᶜilâtün / Fâᶜilâtün / Fâᶜilün

Ḫançer-i hicrânla oldı ciger ṣad-pâre ḥayf
Ḳılmadı te’s̱ir nâlem bir nefes ol yâre ḥayf

Biz cefâ-yı ḫâr-ı hicrânıñ çekerken cân ile
Gül-bün-i vaṣlın bağışlar ol perî aġyâre ḥayf

Ṭutdı mirât-ı dilim jeng-i ḳasâvet âh kim
Yetmedi dest-i inâbet dâmen-i ġaffâre ḥayf
Kûh-ı ṣaḥrâyı dolaşdım serseri gezdim çî-sûd
Gitmedim bir kerre kûy-ı Aḥmed-i Muḫtâra ḥayf

Çoḳ tevellâ vü muḥabbet dâmeniñ ṭutdum velî
İrmedim bir kez viṣâl-i Ḥaydar-ı Kerrâre ḥayf

Çâker-i pîr-i muġânım bende-i pîri ḫarâb
Merd-i yek-rengim velâkin ḳalmışım bî-çâre ḥayf

Âb-ı ḥayvân ister iken dil dehân-ı yârdan

Tûtuşub yandı S̱ebâtî bu dil-i ṣad-pâre ḥayf

83

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Her seḥer meyḫâne-i ʿuşşâḳı ḳılsañ ger ṭavâf
Şübhesiz dârında ey dil olursuñ sen muʿâf

(s.32)Merd-i maḳbûl olmaḳ istersen egerçi ey gözüm
Rind-i yek-reng ol cihânda ṭutma râh-ı iḫtilâf

Muʿterif ol cürmüni ṭurma dem-a-dem söyle gil
''Vaʿf-ı ʿannâ yâ ilâhî neccinâ mimmâ neḫâf''

Ṭutma gel râh-ı verʿa ey dil ṭarîḳ-ı ʿaşḳ ṭut
Olsa da ḳaddiñ ḫamîde çekme ġam mânend-i ḳâf

Dâmen-i pîr-i muġânı ḳoyma elden dâima
Ey S̱ebâtî olayım dirseñ egerçi sîne ṣâf

84

Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilün

Çekiyor çeyş-i cefâ üstüme cânân ṣaf ṣaf
Atıyor tîr-i belâ sîneme müjgân ṣaf ṣaf

Nice dîvâne-i ṣaḥrâ-yı cünün olmıyayım
Geçiyor şîve ile zümre-i ḫûbân ṣaf ṣaf

Perî mi ins ü melek mi bilemem ḥayret ile
Ṭoluyor büt-kede-i mekteb-i sulṭân ṣaf ṣaf

Çıḳdı ġılmân-ı behişti geliñ ey cân u göñül
Gidelim seyre bütün ʿâşıḳ-ı nâlân ṣaf ṣaf

Göricek ḫâne-i ṣabrı yıḳılub düşdi S̱ebâtî
Geldiler seyrine hep gebr ü Müslüman ṣaf ṣaf

ḤARF-ÜL-ḲÂF

85

Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilün

Bûy-ı zülfüñ ṣanemâ sünbül ü reyhânda yoḳ

Neş'e-i laʿl-i lebiñ ġonce-i ḫandânda yoḳ

Şeb-i esrâda ḳademiñde olan zerreleriñ

Şeref ü izzeti biñ taḫt-ı Süleymanda yoḳ

ʿArṣa-i rezmde fârisligiñ ey şâh seniñ

Rüstem ü Zâl daḫi Sâm ü Nerîmânda yoḳ

Nisbet olmaz ḳaddiñe ser ü ṣanevber ki seniñ

Naḫl-i ḳaddiñ gibi ḫoş-bâġçe-i rıḍvânda yoḳ

Gül daḫi denme ḫaṭâdur varaḳ-ı hüsnüñe kim

O leṭâfet güzelim hiçbir gülistânda yoḳ

İns ü cin vaṣf-ı ruḫıñdan seniñ ʿâciz idi çün

Aña teşbih idecek ʿâlem-i imkânda yoḳ

Bu sebebden seni vaṣṣâf-ı Ḫudâdır ki bu ʿâlem

Ḳuvvesi cümle-i eşyâda vü insânda yoḳ

Yümn-i feyżiñle ḥabîbâ dile keşf oldı bu kim

Sen gibi kân-ı kerem ʿâlem-i iḥsânda yoḳ

Luṭfuña maẓhar eger düşmese bilmezdi seni
Çün S̱ebâtî ḳulunuñ ilmi de izʿânı da yoḳ

86

Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilün

Şafaḳ-ı şefḳatiñ etse n'olur ey yâr şefîḳ
Şeb-i hecriñde ne mu'nis bulabildim ne refîḳ

Ṣaldı girdâb-ı belâya beni bu eşk-i terim
Şeb-i yeldâ-yı firâḳında olub baḥr-ı amîḳ

Fülk-i ten tâb idemez Nûḥ-ı neciyy teg anı al
Keştî-i ḥıfẓıña kim olmıya ṭûfâna ġarîḳ

İftirâḳ-ı leb-i laʿliñle ciger kân oldı
Merdüm-i çeşmim olub renkde mânend-i ʿaḳîḳ

Şâkir ü şâkiyem ol şâh-ı ḥüsn bendesiyem

Mededi yâ ṣamedi söylerem ey yâr-ı ṣadîḳ

(s.33)ʿ Âşıḳ-ı ṣâdıḳ iseñ yâre taḳażâ neyler

Ey göñül aç göziñi eyleyi gör fikr-i daḳîḳ

Derd-i ser virme S̱ebâtî ne revâ basṭ-ı kelâm

Merdüm-i nâdire-gû olmalıdır ehl-i ṭarîḳ

87

Fâʿ ilâtün / Fâʿ ilâtün / Fâʿ ilâtün / Fâʿ ilün

Mevsim-i güldür açılmış gül gibi peymâne baḳ

Münkesir oldı o demde ʿ ahd ile peymâne baḳ

Lâleniñ elde ayâġıñ pür-mey itdi jâleden

Nergis-i mest eyledi gel sâḳi-i devrâne baḳ

Gül gül itmiş ârızıñ dökmüş benefşe kâkülüñ

Sünbül-i zülfi perîşân muṭrib-i ḫoş-ḫâne baḳ

Feyż alub pîr-i muġândan ʿ ıṭır-nâk itdi bizi

Âferin ṣad-âferin bu sünbül ü reyhâne baḳ

Kesme gel Ḥaḳdan ümîdin düşme gel ye’se göñül

Baḥr-ı ġufrâna naẓar ḳıl raḥmet-i Raḥmâna baḳ

Rûḥ-ı Ḥaḳdan me’yûs olamaz mü’min ilâ kâfirûn

Âyet-i ‘‘lâ taḳnaṭu’’de müjde-i Ḳur’ana baḳ

Bir maḳâm-ı dil-güşâ âb u hevâsı pek latîf

Cây-ı emn mekteb-i ʿirfân imiş meyḫâne baḳ

Çeşm-i ʿibretle naẓar ḳıl baġa seyr it gülşene

Ṣâniʿiñ baḫş itdigi gül üzre ḥüsn ü âne baḳ

Şükr ü ḥamdın yâd idüb Ḥaḳḳ’ıñ bu bezm-i ʿaşḳda

Çekme ġam mey çek Ṣebâtî bâde-i iḥsâna baḳ

88

Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilün

Şükr-i vuṣlat ile içmedeyim cây-ı firâḳ

Çeşme-i çeşmime girmez idi deryâ-yı firâḳ

Âferin ḳuvvet-i bâzu-yı dilîr-âneme kim
Merd-i pür-tâb gibi çekmede deryâ-yı firâḳ

Sâḳiyâ yoḳ mı ayâġıñ o ʿazîz bâşıñ çün
Çekelim çekmiyelim daġdaġa-i pây-ı firâḳ

Mest-i medhûş-ı şarâb-ı leb-i cânân olalım
Enverâ çekmeyelim yoḳ yere ġavġâ-yı firâḳ

Naḳdiñi nesîeye ṣarf itme S̱ebâtî ḥaẕer it
Dem bu demdir çekemem miḥnet-i ferdâ-yı firâḳ

89

Mefʿûlü / Mefâʿîlü / Mefâʿîlü / Feʿûlün

Ger şehd-i lebi kesbine yâriñ küslük yoḳ
Zünbûr-ṣıfat iñledüñ ey dil ʿaseliñ yoḳ

Bîhûde yere ʿaşḳ adını eyleme żâyiʿ

Kim anda daẖi ẖoş bir esâs ü temeliñ yoḳ

Şeb-ẖûn ideyor ceyş-i hevâ şehr-i vücûdı

Neylersiñ ʿaceb k'alet-i ceng ü cidâliñ yoḳ

Her bir nefes ey nefs bu ne mekr ü ne fitne

Kim şehr-i ġavâyetde şebîh ü mis̱liñ yoḳ

Ṭaʿatle ibâdet olıcaḳ ẖaste vü rencûr

Gel ẖˇâb-ı ẖurûş itmege aṣla bedeliñ yoḳ

Sen ne yüz ile ḥaşre varırsın ki S̱ebâtî

Şâyeste-i dergâh olacaḳ bir ʿameliñ yoḳ

(s.34)ḤARF ÜL KEF

90

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Kim ider ey dil bize cevr ü cefâ o yâr teg

Kim ṣunar zehr-ab-ı ġam şol kâkül-i şehmâr teg

Kim virir bâd-ı hevâya ömrümüz bî-câ yere

Kim alur aḳl u dili bu serv-i ẖoş-reftâr teg

Sebʿa-i seyyâre-veş gezseñ ser-â-ser ʿâlemi

Şübhesiz görmezsiñ ey dil ol meh-i ruẖsâr teg

Terledikce terleri dürrler olur ammâ nice

Ebr-i nîsândan olan ol lü'lü-i şehvâr teg

Nergis-i mestiñ ẖayâli tâ ki gözden çıḳmaya

Uyẖu girmez çeşmime efʿi uran bîmâr teg

Bende-i efgende olsañ da S̱ebâtî çekme ġam

Bir penâhıñ vardır çün Ḥaydar-ı kerrâr teg

91

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Ey göñül yetmez mi ayâ âh u efġân eylediñ

Bu ciger ḳanın gözümden bunca efşân eylediñ

İstirâḥat virmediñ ẖalḳa bütün ṣubḥ u mesâ

H̱ab u raḥat ḳoymadıñ gözde perîşân eylediñ

Sen de ey göz ḳande görsen bir perî-peyker sevüb
Şehr-i göñli pây-mâl-i ḫayl-ı ḫûbân eylediñ

Sen de ey meşşâṭa ṭabʿım yeter zînet virüb
Git be git ol dilberi âşûb-ı devrân eylediñ

Nîm-Bismil ḳoyduñ elḥâṣıl bizi ey bî-vefâ
Îd-ı vaṣle gûyiyâ ḳoç bâşı ḳurbân eylediñ

Ol büt-i sengîn-dile feryâd zâr itmez es̱er
Ey S̱ebâtî key ʿabes̱ çâk-ı giribân eylediñ

92

Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilün

Bülbül-i göñlümi ey şûḫ yine nâlân itdiñ
Gösterüb gül yüziñi vâle vü ḥayrân itdiñ

Ḳurılı ḳavs-ı ḳażâ ḳâşıñı seyr eyler iken

Atdıñ ol tîr-i müjen sînemi al ḳân itdiñ

Gülşen-i vaṣlıñ umarken dil-i şeydâ nageh

Külḫan-ı hicre ṣâlub sen anı biryân itdiñ

Nerde var ẓulm ü sitem ṭaşları urduñ bâşıma

Dem-be-dem tîġ-ı cefâya beni ḳalḳan itdiñ

Ben iken ḫasta ü rencûr-i marîż-i hecriñ

Sen gidüb ġayrilere laʿliñi dermân itdiñ

Ol büt-i seng-dile nâleleriñ itmez es̱er

Ey S̱ebâtî yetişür bî-hûde efġân itdiñ

93

Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün

Dilâ sûz ü güdâzıñ bes bu demde sâzı neylersiñ

Dem-â-dem nâle vü zâr it o ḫoş-âvâzı neylersiñ

Aġardı mûy-ı ser ḳâddiñ bükildi bâr-ı ġam birle

Ḳocaldıñ dişleriñ düşdi o serv-i nâzı neylersiñ

Ser-â-pâ âteş-i hicrâne yandırdı semender-veş
ʿAceb bu ḥâl ile ol dilber-i mümtâzı neylersiñ

Dilerseñ yâr ile zânû-ber-zânû hem-nişin olmaḳ
Raḳîb-i dîv-sîret merdüm-i ġammâzı neylersiñ

Hümâ-yı evc-i istiġnâ gibi ḳâf-ı kanâʿatde
Eger anḳâ iseñ ey dil o zâġ u bâzi neylersiñ

(s.35)Kemân ebrûsına çekmiş ẖadeng-i çeşmiñ ol dilber
Atub nâvek deler baġrıñ o tîr-endâzı neylersiñ

Lebi şîrînleriñ muʿtâdıdır ferhâdın öldürmek
Suver-ber-i ẖüsrev-i ẖûbânı ser-efrâzı neylersiñ

Ṭutub râh-ı tevekkül sâlik maḥv ü fenâ olsuñ
Bulursuñ ‘‘kenz-i lâ-yüfnâ’’ bu ḥırṣ u âzı neylersiñ

Ferâġat kûşesinde ser-be-zânû niyâz ol gil

Şebâtî-veş ḳalender ʿâşıḳ-ı ser-bâzî neylersiñ

94

Mefʿûlü / mefâʿîlü / mefâʿîlü / feʿûlün

Yaʿḳûb dili tâbıñı efġân ideceksiñ
Âlâm-keş-i ḫâne-i aḫzân ideceksiñ

Yûsuf gibi ṣaldıñ beni bu çâh-ı firâḳa
Pîrâhen-i çeşmim yine al ḳân ideceksiñ

Rüstem gibi ey Zâl-ı felek sen bizi âḫir
Sehrâb-ṣıfat tîġıña ḳalḳân ideceksiñ

Bîmâr-ı ġam-ı hecriñe ey yâr-ı cefâcû
Bilmem ne zemân vaṣl ile dermân ideceksiñ

Bî-çâre Şebâtîye bugün ḫışm ile baḳdıñ
Beñzer ki anıñ ḳatline fermân ideceksiñ

95

Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilün

Gül-ruḫuñ yâd ideyor mürġ-ı dil efġân iderek

Eşk-i ḥasret döküyor dîdesin al ḳân iderek

Nerdesin nerde gel ey Yûsuf-ı Mıṣrî ki peder

Âh ider yâd-ı ruḫ şâhid-i Kenʿan iderek

Bûy-ı pîrâheni al gel bu dem ey bâd-ı beşir

Çeşm-i Yâʿḳub aġârub var aña dermân iderek

Âteş-i hecrde yandım yeter ey mâh disem

Beni iskât ideyor ʿahd ile peymân iderek

Böyle bir âfet-i cân-ı mehveşiñ üftâdesiyem

Nîm tebessüm ideyor ḳaṣd-ı şîrin-cân iderek

Ḫaste-i nergis-i mestiñ iken ey mâhinûr

Güliyor ġamzeleriñ ḳatlime fermân iderek

Ḳaşlarıñ ḳavs-ı ḳażâ mı didim ol yâre s̱ebât

Atdı müjgân oḳunı sîneme peykân iderek

96

Ardıñ ögüñ saymıyaraḳ pür-cefâ felek

Bükdi belim mîs̱âl eliñ bî-vefâ felek

H̱ayl-i ẖasîs bezmine oldıñ yeter enîs

Gel ol celîs-i meclis-i ehl-i ṣafâ felek

Bâd-ı ḥavâdis̱e vir durma gâh ömrümi

Ey cev-furûş ẖarmân-ı gendüm-nemâ felek

Deryâ-yı derde düşdi yazıḳ zevraḳ-ı vücûd

Raḥm eyle bir H̱udâ içün ey nâ-ẖüdâ felek

Başdan ḳara ise vapûr-ı baẖt eger

Necm-i H̱udâdan eyleyelim ihtidâ felek

Çeşm-i ümîd ḳaldı reh-i intiẓârda

Maḥbûb-ı maṭlub olmadı hiç rû-nümâ felek

Sisli havâda bulmaya ümîd burnunı

Var pîr-i ʿaşḳa eyleye gör iḳtidâ felek

Ġayrıñ olursa nevbet-cü ḫoşca devr ider
Dönmez Ṣebâtî kendüm içün âsiyâ felek

97

Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilün

(s.36)Ḳays-veş biz daḫi bir leylâya dil-dâde idik
Kûh-ı ṣaḥrâyı gezer ʿâşıḳ-ı üftâde idik

Bir zamân ṭutmuş idik kûşe-i meyḫânede yer
Tâʿn-ı zühhâd ü raḳibândan âzâde idik

Dergeh-i pîr-i muġan melce vü me'vâmız idi
Ḳaṣr-ı meyḫânede bir manṣıb-ı ʿulyâda idik

Ṣaff-ı ṣahbâ gibi bî-ġışş idi ġamdan dilimiz
Ne ḳadar dirseñ o deñlü yüregi sâde idik

Şimdi mir'ât-ı dili gerd-i kudûret ḳapadı

Gerçi pür-şaʿşaʿa bir żûʾ-i Ḫudâ-dâde idik

Ḥażret-i ʿâşḳa S̱ebâtî gibi ḫıdmetler idüb
Anı deryâ-dil iden ʿâlem-i sevdâda idik

98

Mefʿûlü / mefâʿîlü / mefâʿîlü / feʿûlün

Ey âfet-i cân fitne-i devrân olacaḳsıñ
Cânlar yaḳıcı şîveli cânân olacaḳsıñ

Her nerde ki var ḥüsn ile ân ey şeh-i ḫûbân
Mecmûʿana mecmâʿliñe şâyân olacaḳsıñ

Bu gülşen-i ʿâlemde sen ey gülbün-i ümîd
Bî-şübhe ki bir serv-i ḫırâmân olacaḳsıñ

Sen mehd-i nezâketde o dem kim sevdâ-merdiñ
Ben söyler idim sürûr-ı ḫûbân olacaḳsıñ

Sen her gice bir ḫâne-i aġyâre varınca
Bilmem ne zemân bendeñe mihmân olacaḳsıñ

Bîmâr-göziñ ḫastasıdır cân u dil ey şûḫ

Gel gel baña kim anlara dermân olacaḳsıñ

Luṭf u keremiñ kesme gel ʿuşşâḳdan ey cân

Çünkim giderek merkez-i iḥsân olacaḳsıñ

Ey cân seni kim böyle ʿazîz beslerim elân

Bâiṡ bu kim ol dilbere ḳurbân olacaḳsıñ

Hicrân ile ḥırmâna esef itme S̱ebâtî

Bir gün gelecek vaṣl ile ḫandân olacaḳsıñ

ḤARF-ÜL-LÂM

99

Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilün

Ey yüzi ânlı gözi ḳanlı özi şânlı güzel

Her ṭarf-ı ġamzeleri ḫançer-i bürrânlı güzel

Görmüşüz ḫayli güzellik bula görmüşüz

Pür-ḫışm-ı ḫûnı çeşm-i ḳatl ü fermânlı güzel

Çeşm-i ḫun-ḫ˘âr heman ġamzesi cellâd yamân

Bilmeyen âh u amân sencileyin ḳanlı güzel

Bu naṣıl ʿadl ü ʿadâlet bu nice luṭf u kerem

Ḳanımız içdi yine şîr gibi Şirvânlı güzel

ʿArab u Rûm u ʿAcem her ne var iḳlim-i cihân

Bir tel-i kâkülüñe baġlıdır ey Vanlı güzel

Bu cihân tâ ki cihân oldı cihân içre begim

Görmemiş ḫalḳ-ı cihân sen gibi ʿünvanlı güzel

Milel-i sâ'irede yoḳdu S̱ebâtî bu reviş

Var ise Gürcidir ol yoḳsa Daġıstânlı güzel

100

Diñle sözüm ey gözüm baġlama dünyâya dil

Himmetiñ aʿlâ ise virme gel ednâya dil

(s.37)Âḳil iseñ gel berû terk-i sivâ eyle gil

Ḳays-ṣıfat bağlama kâkül-i Leylâya dil

Büt-kede-i ʿâlemiñ revnâḳı yoḳdur begim
Deyr-i muġân içre gel virme çelipâya dil

Mey-gede-i mey-fürûş ḫamları eyler ḫurûş
Var ise ger sende hûş ṣalma o ṣahbâya dil

Muġbeçe-i dil-firîb ḳoymadı ṣabr u şekîb
Sen gibi çoḳ şâbb u şeyb virdi o tersâya dil

Ḳayd-ı ʿalâyıḳ baña söyle ne lâyık saña
Eyle ḥâẕer dâ'ima virme bu sevdâya dil

Râh-ı mecâz içre çoḳ ḳılma S̱ebâtî direng
Gel reh-i taḥḳîḳa gir bağla o mevlâya dil

101

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Nerde ḳaldıñ ey perî pek intiẓârım ṭurma gel

Ḥasretiñle gitdi elden cümle vârım ṭurma gel

Ḫayli vaḳit oldı ṣabâdan aldım ḫoş-bûlarıñ
Firḳatiñ kâr itdi câna gül-ʿizârım ṭurma gel

Bir ṭarafdan derd-i sevdâ bir yanâdan sûz-i ʿaşḳ
Aldılar tâb ü tüvânım bî-ḳarârım ṭurma gel

Raḥm ider kâfir görince bu perîşân ḥâlimi
El-amân ey mihr ü mâhım dil-figârım ṭurma gel

Derd-i ʿaşḳıñla Ṡebâtî cân virir ey meh-liḳâ
Dikmege seng-i mezârım ey niġârım ṭurma gel

ḤARF-ÜL-MİM

102

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Sâye-i lüṭfuñda ḫalḳıñ göñlünüñ maḥbûbuyam
Zümre-i ehl-i ṣafâda eks̱eriñ mergûbuyam

Her ser-mûyım zebân olsa hezerân şükürler

Eylesem de ey ʿazîzem lüṭfunıñ maḥcûbuyam

ʿAfv ḳıl küstaḫlıḳ ḳılsam ser-i kûyıñda ger

Men ṭarîḳ-ı ʿaşḳınıñ ey meh-rû mecẕûbuyam

Tîġ-ı ebrû nâvek-i dildûzdan ḳılmam ki bâk

Tâ ezelden târ-ı zülfiñ ʿâşıḳ-ı meslûbuyam

Ṣoḥbet-i aġyâr hicrânıñla ṣorsuñ ḥâlimi

Gâh kânûn-ı şitâyım geh şitâ-yı maḳlûbuyam

ʿÂşıḳ u ṭâlibliġim arturdıñ oldum kim didiñ

ʿÂşıḳıñ maʿşûḳuyam derr tâlibiñ matlûbıyım

ʿAşḳda bir ḥâle düşdüm ey S̱ebâtî key ʿacîb

Gâh fîle ġâlibim geh peşeniñ maġlûbıyım

103

Mefʿûlü / mefâʿîlün / mefʿûlü / mefâʿîlün

Ey âfet-i devrânım vey derdime dermânım

Yetmez mi benim cânım bu sîneme açdıñ em

Seyr eyle gel aḥvâlim yandırma per ü bâlim
Raḥm eyle gel ey ẓâlim ur yâreme bir merhem

Meyl eylediñ aġyâre dil oldı dü-ṣadpâre
Gel ḳıl aña bir çâre bir dem baña ol hemdem

Ey zülf-i siyâhım gel çıḳdı göge âhım gel
Gel yanıma mâhım gel öldürdi beni bu ġam

Yandırdı beni nâre hecriñ yine ḳabḳâre
Geldim saña yalvâre ṣun câm-ı vîṣâl ey Cem

Ne derdime dermân it ne ḳatlime fermân it
Bu cevri de her ân it lâyık mıdır ey gül-fem

Ey sâḳi şeker-ḫande oldumdı saña bende
Çekdiñ ayaġıñ sen de el çekdi S̱ebâtî hem

104

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

(s.38)Öyle bir mâhıñ esîr-i derd-i bî-dermânıyem
Cânımı cellâde virse bende-i fermânıyem

Gûş-ı cânım muntaẓır emr-i emîre dembedem
ʿÎd içün ḳurbâne gelmiş ḳoç gibi ḳurbânıyem

Men gulâm-ı bar-gâh-ı şâh-ı Şirvânem göñül
Gâh sekbân-ı ser-i kûyı gehi der-bânıyem

Gâh Ferhâdım gehi Mecnûn geh Vâmıḳ gibi
ʿÂşıḳ-ı dildâde-i ruẖsâr-ı ḥüsn ü ânıyem

Gül yüzin âyine-i dilde göreldeñ ol mehiñ
Bülbül-i gülzâr-ı ḥüsni tûti-i ẖoş-ẖanıyem

Ṣanmañız ʿârıż ṣaḳın sînemde mühr-i ʿârıżıñ
Ḥaḳḳ ânî şâhid idelden ʿâşıḳ-ı nâlânıyem

Ey S̱ebâtî ḳanmazem her âyine rûẖsâra kim

Men ġubâr-ı ḫâk-ı kûy-ı şâhid-i Şirvâniyem

105

Mefʿûlü / Mefâʿîlü / Mefâʿîlü / Feʿûlün

Ey kâşk ḥarîm-i ḥareme maḥrem olaydım
Yâriñ yüzine ṣâye ṣalan perçem olaydım

Ey kâşk dudaġından anıñ bûse alaydım
Tâ zemzem-i beytü'l-ḥareme müdġam olaydım

Gördüm ʿaraḳ-ı şermi yüzinde didim ey kâşk
Berk-i güliñ üzre dökülen şebnem olaydım

Ey kâşk gözüm sürmeleyüb ḫâk-i deriñden
ʿUşşâḳ-ı ser-i kûyıñ ile hemdem olaydım

Ey kâşk düşüb câh-ı zenaḫdân-ı nigâra
Yûsuf gibi tâ ḫaşre ḳadar pür-ġam olaydım

Ey kâşk ṣoraydım leb-i laʿlinden o şûḫıñ

Ol neş’e ile neşre ḳadar ḫurrem olaydım

Ey kâşk S̱ebâtî gibi cân bez̠l idüb âḫir
Pâmâl-i ser-i zülf-i ḫam ender ḫam olaydım

106

Mefʿûlü / Mefâʿîlü / Mefâʿîlü / Feʿûlün

Mürġ-ı dilimi sehv ile bir dâma düşürdüm
Bir lebleri mül ʿârız-ı gül-fâma düşürdüm

Şükür diledi ṭûṭi-i dil şevḳ ile ânı
Bir beste-dehân-ı şeker-bâ dâme düşürdüm

Şîrîn lebiñiñ vaṣfını taḥrîr idüb elden
Ferhâd-ṣıfat mestiñ olub ḫâme düşürdüm

Ḫurşîd-ruḫıñ şaʿşaʿa-i şevḳini her ṣubḥ
Pâ-bend-i ser-i zülfüñ olub şâme düşürdüm

Vaṣlıñla begam itmedin elḥâṣıl ey dost

Bîhûde firâḳıñ dil-i nâ-kâme düşürdüm

Dün vâdi-i ḥayretde serâsîme gezerken
Yâd itdi leb-i laʿliñi dil câme düşürdüm

Gitdikce olub ʿaşḳda mânend-i S̱ebâtî
Efkârımı âlâm ile evhâme düşürdüm

107

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Sâkin-i meyḫâneyim muṭlaḳ ḳabâdan fâriġim
Ṭaleb-i câm-ı meyim ṣît ü ṣadâdan fâriġim

Ehl-i tecrîdim ne lâzımdır baña fâḫir-i libâs
Ḥamdülillâh zînet ü faḫr ü ġınâdan fâriġım

ʿÂşıḳım lâkin ṭutulmam her büt-i ḫod-gâme kim
Dilberân itdikleri nâz ü edâdan fâriġim

Sâde-rûlar ṣoḥbeti ḫoştur velî biñ nâz ile

ʿ Âşıḳa ḳıldıḳları cevr ü cefâdan fâriġim

(s.39)Var bir ẕevḳim ki çıḳmam kûşe-i meyḫâneden

ʿ Âlemiñ itdikleri ẕevḳ ü ṣafâdan fâriġım

Bûy-ı pirâhen gelür her dem meşâmm-ı cânıma

Ey beşîr-i ḫoş-ḫaber bâd-ı sabâdan fâriġım

Eylerim taḥdîs̱-i niʿ met şükr idüb Allahıma

Vâʿ iẓâ ben sen gibi zerḳ ü riyâdan fâriġım

Ḫâne-i dilde S̱ebâtî câm-ı meydir şûle-pâş

Bu żiyâ eksilmesün ġayri żiyâdan fâriġım

108

Fe'ilâtün / Fe'ilâtün / Fe'ilâtün / Fe'ilâtün

Pûte-i ʿ aşḳda göñlüm eridüb ṣâf itdim

Sevḳ-i ʿ irfânda anı ḳâbil-i ṣarrâf itdim

Şüst ü şü eyleyerek şîşe-i ḳalbim arıdub

Bâde-i mihr ile gör kim nice şeffâf itdim

Çekerek bâr-ı ġam-ı aşḳını bir mâh-veşiñ
Resm-i ʿaşḳı gözedüb elif ḳaddim ḳâf itdim

Vaḳf idüb ẖâne-i göñlüm cihed-i derd ü ġame
Vaḳt kim rabıtânı zâde-i evḳâf itdim

Bir zaman zühdle ẖû itmege muʿtâd itdi dil
Götürüb bezm-i meye dâẖil-i eşrâf itdim

Ey Ṣebâtî baña câ'ize virsün diyerek
Taʿb-ı ḥisânımı her dilbere vaṣṣâf itdim

109

Fe'ilâtün / Fe'ilâtün / Fe'ilâtün / Fe'ilâtün

ʿÂşıḳıñ cürmüne baḳma gel â mestâne baḳışlım
Nâr-ı hecriñ ile baḳma gel â mestâne baḳışlım

ʿÂşıḳım ben ruẖ-ı güle raḥm eyle baḳ bu bülbüle

Bir kerrecik güle güle gel â mestâne baḳışlım

Yatmaḳtasıñ ol ḫâr ile açılmadıñ bir yâr ile
Gezdiñ yeter aġyâr ile gel â mestâne baḳışlım

Cevr ü cefâ ise yeter ẓülm ü sitemden ne beter
Oldum Mecnûn'dan beş beter gel â mestâne baḳışlım

El dir vefâsız yâr imiş didiklerince vâr imiş
Sanma ki göñlüm fâriġmiş gel â mestâne baḳışlım

Seyr it sirişk-i âlımı yandırma per ü bâlımı
Dâl itme ḳadd-i dâlımı gel â mestâne baḳışlım

Kûyıñda gerçi sâ'ilim lâkin s̱ebâte mâ'ilim
Bir kerre vaṣla kâ'ilim gel â mestâne baḳışlım

(s.40)ḤARF-ÜN-NÛN

110

Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün

Nedir bu çekdiğim cevr ü cefâ ey mâh senden ben

Belâlardır dem-â-dem gördüğüm zülf-i resenden ben

Virüb cân naḳdini ey dil ẓarar çekdim güzellerden

Bütün derd ü elemdir aldığım vech-i ḥasenden ben

Amândır ey dil-i divâne ḳatleder yaḳın varma

Yâvuz-ı ḫunḫˇârdır ḳorḳdum siyeh zülfüñ kesenden ben

Ġalaṭ itdim ḫaṭâ ḳıldım ki geçmek ġayr-i mümkündür

İki dünyâda ey meh-rû ne benden sen ne senden ben

Ne deñlü cevr iderseñ it cefâdan ḳoḳmazam aṣla

Ne ġamzeñden ne zülfüñden ne tıġ ile resenden ben

Seni ben böyle bilmezdim S̱ebâtî ʿaşḳla memlû

Eger kessen beni her dem kesilmem ġayri senden

111

Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilün

Yüri dil kûy-ı nigâre ṭutagör yâr etegin

İltimâs eyle aña terk ide aġyâr etegin

Pây-mâl itse eger ẕerre-veş ol şems seni
Ḳoyma gel elden ayâġın daḫi zinhâr etegin

Ayıra bilmesün er kesmese cellâd-ı ecel
Yâ seniñ dostuñı yâ ol leb-i gül-nâr etegin

Kûyına varmaya ger ruḫṣat ola bâd-ı ṣabâ
Ṭut ânıñ öp ayaġın ṣıdḳ ile yalvâr etegin

Gidemeñ kûy-ı nigâre diremen güllerini
Ey göñül ṭutmuş anıñ her ne ki var ḫâr etegin

Ey S̱ebâtî olayım dirseñ eger vâsıl-ı yâr
Sen daḫi ḫâr olagör tâ ṭutasıñ yâr etegin

112

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Rûşen oldı çeşmimiz vaṣl-ı ruḫ-ı dildârdan

Âferin-bâd-ı ṣabâ bir bû getürdüñ yârdan

''Levḥaş-Allah'' ḥüsn-i rûz-efzûnı gördi gözlerim

Ḥıfẓ ide Mevlâ anı her çeşm-bed-i aġyârdan

Nîm-nigehle ḫâne-i ʿaḳl-ı dili ḳıldı ḫarâb

Mecnûn-âsâ el çeküb geçdim ḳamû girdârdan

Sîne-i ṣad-çâkıma bir tıġ urdı ġamzesi

Bir naṣîb aldım yine ol zülf-i ʻanber-bârdan

Sehv idüb laʿl-i lebiñden istesem ger bûseyi

İncime ḳurbân olam bu ʿâşıḳ-ı cerrârdan

Zülf-i pür-çîniñ görüb bu müşg-çîndir söyledim

Çoḳ ḫaṭâ ḳıldım velî ʿafv isterem Ġaffârdan

Meh-liḳâlar ṣoḥbetidir ger S̱ebâtî maṭlûbıñ

Her nefes iste meded gel Ḥaydar-ı Kerrârdan

113

Mefʿûlü / Mefâʿîlü / Mefâʿîlü / Feʿûlün

(s.41)Terk-i ṣanem itdi göñül aġyârıñ ucundan

Bülbül gibi feryâd idüb ol hârıñ ucundan

Bir Leylî-veşiñ zülfüne pâ-bend olub aẖir

Mecnûn didiler adıma ol yâriñ ucundan

Geh dürr dükülür çeşm-i terimden gehi mercân

Ey baḥr-ı kerem laʿl-i güher-bârıñ ucundan

Leb-teşne-i ṣaḥrâ-yı ciger-sûz-ı firâḳım

Müştâḳ-ı serâbım leb-i gül-nârıñ ucundan

Ser virdiler ʿuşşâḳ ser-â-ser ser-i kûyde

Bir ser ü ser-efrâz-ı şerefdârıñ ucundan

Pâ-mâl ü perîşân ü ẖarâb oldı S̱ebâtî

Eyvâh ki bir şûẖ-ı sitemkârıñ ucundan

114

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Ġulġule düşdi cihâna çün ṣadâ-yı ʿaşḳdan
Cünbüş eyler cism-i cânım hep hevâ-yı ʿaşḳdan

Sâḳiyâ ṣun bâde-i ʿaşḳı pey-â-pey luṭf ile
Muṭribâ ur bir nefes sen de o nây-ı ʿaşḳdan

Nâle-i dil-sûzıma tâb itmedi zâhid eger
İñlese neyler ʿaceb neyler nevâ-yı ʿaşḳdan

Ṣaff-ı nâʿl oldı yerim ṣandım Süleymân olmuşım
Bilmezem bâla vü zîri çün ṣafâ-yı ʿaşḳdan

Neş'e-i dârını bulmaḳ ister iseñ ey göñül
İncime hiç ferdden cevr ü cefâ-yı ʿaşḳdan

Vâdi-i vaḥdetdir el-ḥaḳḳ ʿâşıḳa ṣaḥrâ-yı ʿaşḳ
K'anda teşḫîṣ eylemez şâhı gedâ-yı ʿaşḳdan

ʿAşḳdur dârında insânı kâmil eyleyen

Fâ’ide yoḳdur cihânda mâ-ʿadâ-yı ʿaşḳdan

Ey esâs-ı ʿaşḳı muḥkem-i ḥalḳ iden ẖallâḳ-ı cân
Süst ḳılma göñlümi medḥ ü s̱enâ-yı ʿaşḳdan

Noldı kim virmez S̱ebâtî hüdhüd-i göñlüm bugün
Bir ẖaber-i Belḳız ile şehr-i Sebâ-yı ʿaşḳdan

115

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Yâre yâre açmağı emr eylemiş mi yâr eden
Kim görinmez cism-i ʿuşşâḳı o yâriñ yâreden

Ger dilerse naḳd-i cânım râhına ṣarf eyleyem
Bundan artıḳ nesne gelmez ʿâşıḳ-ı âvâreden

Pâre pâre olsa da bir pâre şefḳaṭ eylemez
Ol perî bilmem ne ister bu dil-i ṣad-pâreden

Ḳuṭb-ı gerdûn-ı vefâyı her gice devr eylerem

Farḳ olunmaz seyrim ey meh sebʿa-i seyyâreden

Nîze-i müjgân-ı ġamzeñ ḫançeri yetmez mi kim
Bir de hûn-ı çeşmiñ atdı sîneme oḳ âreden

Olmadı mirât-ı dil jeng-i küdûretden ḫalâṣ
Ḳande ʿaks eyler ṣafâyâ böyle ḳalbi ḳâreden

Çâr-sûdan çâr-eṭibbâ çâre-cûgındır dime
Çâresizler çâr-nâ-çâr el yumuşlar çâreden

Derd derd-i ʿaşḳ ise yoḳ çâresi illâ s̱ebât
Bir devâ ḳıla meger kim derd-i ʿaşḳı yaradan

116

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Ḳalmışım ḥayretde ey büt ʿârızıñ âġında ben
Bu sebebden baġlı ḳaldım zülfüñüñ bâġında ben

İki Ferhâdız lebi şîrînlere cân bedel ider

Bî-sütûn ṭaġında Ferhâd türbeniñ ṭaġında ben

(s.42)Sin çil-sâle irişdi görmedim vaṣlıñ henüz

Gerçi ol mâhı severdim çâr-deh çaġıñda ben

Nîm-nigehle iltifât itmez idi her giz baña

Her ne deñlü kim gezerdim ṣol ile ṣâġında ben

Avn-i Ḥaḳla ey S̱ebâtî ger ṭutarsam dâmeniñ

Ṣalınub gezsem becâdır cennetiñ bâġında ben

117

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

ʿIṭr-yâb it bizleri luṭfen bu şeb bûlarla sen

Ṣubḥ olunca belki ḳalmazsın bu şeb-bûlarla sen

Sünbül-i zülfi perîşân eylediñ ḳıldıñ ḫıṭâ

Çin ilinde ḥarbe girdiñ bir bölük mûlarla sen

Göñli ser-dâr olub çeyş-i ḫaṭṭı itdi ẓuhûr

Pîç ü tâbe düştüñ âẖir bu siyeh-rûlarla sen

H̱âli ṣandıñ mülk-i ḥüsn-i dilberi kim ẖâlden
Begleri varken ṭutulduñ böyle hindûlarla sen

Dâm-ı zülfe dâne-i ẖâliñ ḳomuşken ol perî
Bî-teklif baġlanursın târ-ı gîsûlarla sen

Vaṣl ḳadrin bilmediñ çün mevsim-i gül ey göñül
Derd-i hecr ü ẖârı var çek bunca ḳayġularla sen

Müddet-i ʿömründe gülmez bir daẖi ol gül saña
Aġla ey çeşm-i S̱ebâtî çaġla git cûlarla sen

NAʿT-I ŞERÎF

118

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Ey H̱üdânıñ ġayrısın ḥüsnüne ḥayrân eyleyen
Añsızın bir anda ʿarş üzre seyrân eyleyen

Ey ki sensiñ muḥabbeṭ-i Cibrîl-i nâmus-ı emin

Ey emin-ül vaḥy olub tebliġ-i Ḳur'an eyleyen

Ey ki her dem ḳavl ü fiʿli sıdḳınıñ is̱bâtına

Anları te'yîd ider âyâtı bürhân eyleyen

Ey ki sensiñ şemʿi bezm-i enbiyâ vü mürselin

Ey żiyâ-ı çeşm-i Âdem âdem insân eyleyen

Ey der-i lütfuñ açub ḫayl-i ʿuṣât-ı ümmeti

H̬ˇan-ı niʿmâyı şefâʿat üzre mihmân eyleyen

Var iken sende bu lüṭf ü merḥamet şefḳat şâhâ

Ġam çeker mi ümmetiñden cürm ü ʿiṣyân eyleyen

Sîmâ-ı Ḥâfıẓ S̱ebâti-veş dem-â-dem ṣıdḳ ile

Dâmen-i lüṭfuñ ṭutub ümîd-i iḥsân eyleyen

ḤARF-ÜL-VÂV

119

Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilün

Bu nice mûy-ı laṭîf kâkül-i şeb-bûdur bu

Nice kâkül nice mû sünbül-i ḫoş-bûdur bu

Bû gelür âteş-i ruḫsâre düşüb efʿî mis̱âl

Yoḫsa âteşde gezen sâhir-i câdûdur bu

Sere sevdâ getüren ḫˇâbımı gözden götüren

Tâb ile ṭâḳat alan ṭurre-i gîsûdur bu

(s.43)Baḥs̱-i kâkül ki teselsüldür aña düşdi ḳalem

Gitdi ḳîl ḳâvline ḥayfâ ki ne ḳayġûdur bu

Ey S̱ebâtî diseler kimdi saña cevr ḳılan

Gösterüb kâkül-i yâri diyerem budur bu

120

Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilün

Ḳurbanım ol mehe ben ʿâşıḳa âdetdir bu

Ḳande âdet beri baḳ ʿayn-ı saʿâdetdir bu

Ṭâḳ-ı ebrûsuna baḳ kâkül-i şebbûsına baḳ

Çeşm-i âhûsına baḳ gör nice âfetdir bu

Servde hû sesi var ḳumrı-ı gûgû sesi var
Çölde bûbû sesi var gör ne şemâtetdir bu

Serv-i âzâde gibi ser çeküb ol âfâḳa
Bu ne ḳâmet ne ḳıyâmet ne ʿalâmetdir bu

Râh-ı tecrîde girüb sâlik-i dergâh ol kim
Ḥażret-i Ḥaḳḳ'a gider râh-ı selâmetdir bu

Bilürem gitmez idiñ ẕevḳ ü riyâ meslekine
Sen eger bilse idiñ râh-ı ḍalâletdir bu

Ḫub-rûlardan eliñ kesme S̱ebâtî ayaġ al
Gel beri mıṣṭabadan gör ne ḥalâvetdir bu

ḤARF ÜL HÂ-İ NAʿT-I ŞERİF

121

Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün

Yüzüñdür menba-ı nûr-ı nübüvvet yâ resûlu'llah

Yine sendendurur luṭf u mürüvvet yâ resûlu'llah

Nola bir ṭaşa baş ḳoysam ser-i kûyıñda kelb-âsâ

Dem-â-dem eylesem ẕevḳ-i muḥabbet yâ resûlu'llah

Gelürsem ravżâ-i pâke sürersem yüzlerim ḫâke

İrişür bâşım eflâke ne rütbet yâ resûlu'llah

Meger lüṭfuñ ola hâdi ola ol vuṣlate yâdı

Ki bî-zâdı lebiñ yâdı ne ḳudret yâ resûlu'llah

Ümîdiñ kesmedi hergiz S̱ebâtî lüṭf-ı ʿâmıñdan

Seniñdir merḥamet ü şefḳat ü mürvet yâ resûlu'llah

122

Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün

Vücûdıñ maḫzen-i nûr-ı hidâyet yâ resûlu'llah

O kenze yoḳ nihâyetle bidâyet yâ resûlu'llah

Sen ol maḥbûb-ı mevlâsıñ ki indi şânıña ''levlâk''

Şehenşâh-ı risâletsiñ beşâret yâ resûlu'llah

Ḫudâ ḫalḳ-ı ʿaẓîmiñ vaṣf idüb te'kîd ḳılmıştır

Nice inkâr ider ehl-i ḍalâlet yâ resûlu'llah

O deñlü rütbet ḳurbet saña baḫş itdi Mevlâ kim

Aña ḥâşâ ola ḥadd ü nihâyet yâ resûlu'llah

Be-ḥaḳḳ-ı Ḥaydar ü Zehrâ şebîr ü şeb-rev-i ẕâtıñ

Beni ḳoyma ḳıyâmetde ḫacâlet yâ resûlu'llah

Olub rûz-ı cezâ cümle sülerken ''nefsî vâ nefsî''

Amandır eyle ol günde şefâʿat yâ resûlu'llah

Eger olmaz meded senden n'olur ferdâ benim ḥâlim

Beġayet fâsıḳ ü fâcir ʿalâmet yâ resûlu'llah

S̱ebâtî neylesün nitsün kimi yoḳtur kime gitsün

Ṣıraṭdan ṭut elin geçsün selâmet yâ resûlu'llah

123

Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilün

(s.44)Görmedik ṣanma mahâ çarḫ-ı felekden behre
Uġradıḳ biz daḫi ḫayli ṣademât-ı dehre

Şeb-i hicrân naẓar it çeşm-i terim çeşmesine
Gör nice âb döker tâġ-ı cigerden nehre

Göricek göz ḳamaşur ʿârıż-ı mehtâbından
O ne ḫurşîd-i kamer-tâb o ne raʿnâ çehre

Ṣorayım laʿl-i lebiñden bu ne sûziş dilde
İki el ile ṣarılur ṣunduġı câm-ı zehre

Gelmesün kûyıma ḳatl eylerim ânı dir imiş
Râżıyım ol ṣanemiñ itdigi luṭf ü ḳahre

Mey-i laʿl-i lebine meylimi maḫfî dir iken
Ey S̱ebâtî o gice ġulġule düşdi şehre

124

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Ceyş-i ġam itdi hücûm şehr-i diliñ her yânına

Baḳmadılar ehl-i dil feryâdına efgânına

Veh nice ḫunḫˇâr imişler leşker-i derd ü elem

Ḳanmadılar içdiler ehl-i ṣafânıñ ḳânına

Ḳandesiñ ḳande meded ey sâḳi cem-i câm al

Gel yetiş eyle meded derd-keşiñ biryânına

Küfr-i zülfi kâfiriñ her nerde gördi ol perî

Raḫneler açdı muḥaḳḳaḳ dînine îmânına

Eyledim sînem siper cânım hedef ol mehveşiñ

Tîr-i müjgânına peh peh ḫançer-i bürrânına

Gül gül itdi sînemi tîr-i ḫadengi lâ-cerem

Faḫr ider bu bâġ-ı dehriñ gonce-i ḫandânına

Ḫân-mân olsun ḫarâb dil mülki gitsün ġarete

Ey Ş̱ebâtî gir gec ol mihr ü vefâ meydânına

125

Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün

Vekn-i beşâş-ı remzin yâdın ile pür-kederseñ de
Yetim olmaz kemâl ehli ne ġam var bî-pederseñ de

Seni iksîr ider bî-şekk naẓar al merd-i ʿârifden
Egerçi saḫt-dilinde dilâ seng ü mederseñ de

Dem-â-dem an Leylâyı gözet hiç ânı terk itme
Eger Mecnûn gibi ṣaḥra-nişin baḥr ü berrseñ de

Ḥaḳḳı ḥaḳḳ-el-yakîn bilmek gerekdir merd-i maḳbûle
Ş̱ebâtî aç gözüñ saʿy it üşenme bî-hünerseñ de

Tehî ṣanma ṣaḳın saʿyi ki ḫoş emr-i ilâhîdir
İrişsiñ menzil-i maḳṣûda teslîm-i ḳader seññde

126

Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilün

Luṭf ḳılmaz bilürem ol perî bî-çâresine
Göz görüb yandı ciger düşdi göñül çâresine

Ḳâra sevdâ getürüb zülfüne berdâr oluram
Bir daẖi baḳma gözüm ḳaşlarınıñ ḳâresine

Ḳâşı bir tîġ hemân ġamzesi cellâd yamân
Girme ey cânım amân gel ikisi ârasına

Dil dirîġ eylemezem nâvek-i dil-dûzına hem
Cân fedâ ol ṣanemin ġamze-i ẖun-ẖˇâresine

Görmedim mis̱lini baḳdım felegiñ her ne ḳadar
Mehine ẖûrşîdine sebʿa-i seyyâresine

Ey ṣabâ bâşıñ içün kûy-ı nigâre gidicek
Söyle sen bu beytimi sen ol cigerim pâresine

Yetiş Allah içün ey meh yetişür cevr ü cefâ

Ceyş-i ġam başdı bizi luṭf ile baḳ çâresine

Ṣorayım laʿl-i lebinden ki niçün bir gice şu

Virmedi teşne-i dil ol ʿâşıḳ-ı bîmâresine

(s.45)Bu mudur yârlıḳ ey yâr ki ol sâḳi-i cân

Ḳoymaya cürʿasını virmeye mey-ḫˇâresine

Kûh-veş ṣabr u s̱ebâtım benim ey ḫˇace s̱ebât

Baḳıcaḳ maḥv oluyor ʿârıż-ı meh-pâresine

127

Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilün

ʿÂşıḳ oldum yine bir dilber-i raʿnâ yüzine

Bülbül-i göñlüm oḳu gel gül-i ḥamrâ yüzine

Vechi mir'ât-ı mücellâ-yı ṣafâ-yı ândır

Nice ḳılmam naẓar ol sanʿat-ı Mevlâ yüzine

ʿÂşıḳım ʿâşıḳım ʿaşḳım beni raḥat ḳoymuyor

Baḳmasam bir nefes ol ḳaşları ṭuġrâ yüzine

Yalñız sen misiñ âşüfte-i hicrânı göñül
Âh-ı ḥasret çekiyor Âdem ü Ḥavva yüzine

Tıġ-ı ḥisânıma var ḥüsn-i beyân ister isen
Ki baḳar dembedem ol Yûsuf Zeliḫâ yüzine

Ḳays-ı ṣaḥrâ-yı cünûn olma göñülḫâneye gel
Baḳmaḳ isterseñ eger bir daḫi Leylâ yüzine

Vâmıḳ-âsâ göziñiñ yâşını al ḳân itme
Baḳma her gördicegiñ demde o ʿAẕrâ yüzine

Varaḳ-ı defter-i ḥüsnüñ oḳu ey Varaḳa-i dil
Sen eger ʿâşıḳ iseñ ṣıdḳ ile Gülşâh yüzine

Yapdı Ferhâd göñül şevḳiyle bir kaṣr-ı şîrîn
Gele Şîrîni ânıñ seyr ide ḥüsnâ yüzine

Yaḳma dil bâl ü periñ âteşe pervâne gibi

Şeb-i vuṣlatda baḳub şem-i pür-ażvâ yüzine

Gel gel ey gül-bün-i gülzâr gülistân-ı irem
Gülivir bir iki gün bülbül-i şeydâ yüzine

Ruẖ-ı mehtâbını görmeklik ânıñ mümkin idi
Düşmeseydi eger ol zülf-i çelîpâ yüzine

Çâr m…çarẖa çıḳ ey âh-ı mesîḥâya di kim
Ḳoymuyor baḳmaya bir ol büt-i tersâ yüzine

Öyle bir dilbere dil virdi S̱ebâtî kim ânıñ
Gelmemişdir didiler mis̱li bu dünyâ yüzine

128

Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün

Ḫaṭṭıñ geldikde dil eyler fiġân ol gül-ʿiẕâr üzre
Nice kim bülbül aġlar gül içün her mürġ-ẕâr üzre

Geçende vaʿde-i vaṣl ile dil-şâd eyledi ammâ

ʿAceb s̱âbit-ḳadem mi ol perî ḳavl-i ḳarâr üzre

Ser-i kûy-ı dilârâdan ne mümkün infikâk itmek
Göñül mürġi ider pervâz her dem kûy-ı yâr üzre

Esîr-i zülf-i Leylâyım gel ey zîde peyâm-âver
Ḥaber gözler göñül Mecnûn-veş bu kühsâr üzre

Eger bezm-i visâlinden cüdâ terk-i ḥayât itsem
O yâre söyleyiñ yazsun gelüb seng-i mezâr üzre

Şehid-i nâvek-i dil-dûzım olmuşdur S̱ebâtî kim
Gelüb ḫˇab-ı ecel başmış ânı bu ḫâk-sâr üzre

Güller açılmaz idi yüziñ gül gül olmasa
Sünbül ne çiçek idi ṣaçıñ sünbül olmasa

Hindüstân-ı ḫayâlde bu siyaḫ maġribi
Bî-hûde gezmez idi beñiñ fülfül olmasa

Mest olmaz idi nergis-i mestiñ gözi müdam

Çeşmiñ ḫumâr lebiñ mâ'il-i mül olmasa

(s.46)Ey zülfi ḳâre ḳâre ḳaşıñ zülfikârını
Kimler çekerdi egerçi şeh-i düldül olmasa

Kim yâd iderdi ʿaceb S̱ebâtî gibileri
Ger gülistân-ı yâre o bir bülbül olmasa

129

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Âferin ey meh-liḳâ tîr-i müjeñ peykânına
Kim geçer bir anda ol ʿâşıḳıñ tâ cânına

ʿArṣa-i cevr ü cefâyı sû-be-sû gezdiñ velî
Gelmediñ bir kerre ey meh-rû vefâ meydânına

Tıġ-ı cevriñ itmede ʿuşşâḳ-ı baġrıñ çâk çâk
Urmadıñ ey yâr merhem baḳmadıñ dermânına

Tıġ-ı ebrû ġamze-i ḫûn-ḫˇâr-veş cellâdı var
Şâh-ı ḥüsnüñ kim baş egmez emrine fermânına

Ḫançer-i hecriñ ṣuvarmaḳ istemiş üstâd-ı ʿaşḳ

Bu sebebden teşnedir Ḥâfıẓ S̱ebâtî ḳânına

130

Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Feʿûlün

Mes̱eldir dergeh-i Ḥaḳḳa varınca

Süleymândan alur ḥaḳḳın ḳarınca

ʿAcâʾib kâmını almaz mı bir ḳul

Elin açub Ḫudâya yalvarınca

Şikâyet eyleme ey dil s̱ebât it

Cefâ tıġıyle yâr baġrıñ yarınca

Ḥelâl itmez misiñ ḥaḳḳıñ ol anda

Yâr eli yâreli ṣadrıñ ṣarınca

Bu gün her ne sitem çekseñ S̱ebâtî

Unudursuñ yârın yâre varınca

ḤARF-ÜL YÂ-İ NAʿT-I ŞERÎF

131

Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilün

Bir işâretle iki bulduñ eyâ meh ḳameri
Dikdigiñ demde şeçer virdi ḥaḳîḳat s̱emeri

Gelmeseñ ʿâleme ey şâh-ı serîr-i ʻʻlevlâkʼʼ
Ne H̱udâ fehm olunurdı ne gelürdi ẖaberi

Ümmetinden olayım dirdi Mesîḥâ yerde
Göklere çekdi ânı tâ o şerâfet es̱eri

Ḥamdüli’llah efendim seni taṣdîḳ ideli
Şevḳ ile mey çekerem çekmezem aṣlâ kederi

Sînede mühr-i nebi dilde tevellâ-yı ʿAlî
Ey S̱ebâtî ṭutalım elde teberrâ teberî

RECʿÜL ḲÂFİYE ʿALEṢ-ṢADR

132

Feᶜilâtün / Feᶜilâtün / Feᶜilâtün / Feᶜilün

Ol semâ'-i şerefen mihr-i münîr ü ḳameri
Ḳameri şaḳḳ ider engüşti-i şahâdet s̱emeri

S̱emer-i naẖl-ı maᶜârifsiñ eyâ şah-ı resül
Bâr virmez güzelim sen gibi cennet şeceri

Şecer-i vâdi-i Eymen gibi ḳaddiñ pür-nûr
Nice Mûsâlara virmekde tecelli ẖaberi
(s.47)H̱aberi gelmez idi bizlere Ḥaḳḳın ḥaḳḳa
Gelmeseñ ᶜâleme ey nûr-ı H̱udânıñ es̱eri

Es̱er-i luṭfuñ ile nola S̱ebâtî gibi dil
Mey-i mihriñ çeke ol çekmeye aṣlâ kederi

133

Fâᶜilâtün / Fâᶜilâtün / Fâᶜilâtün / Fâᶜilün

Mürġ-i rûḥın ey perî-rû pür çemendir lânesi

Pîç-i zülfüñ dâmdır hem ḫâl-i rûyıñ dânesi

ʿÂlemi ṭutdı yine bûy-ı gül ü misk-i Ḫoten
Ġâliba düşdi yere zülfüñ teli yâ şânesi

Âferin ṣad-âferin ol ḥüsn-i rûz efzûne kim
Eyledi bir anda biñ ʿâḳîli dîvânesi

Baḥr-ı ḥikmetden meger çıḳmışsın ey dürr-i yetim
Yoḳsa her baḥrıñ bulunmaz sen gibi dürdânesi

Âsümân-ı ḥüsnden tâ kim ṭulûʿ itdi yüziñ
Şems ânıñ bir zerresi hem ne felek pervânesi

Görmemiş çeşm-i cihân mis̱liñ nazîriñ âsümân
Müttefiḳ bu sözde dehriñ âḳil ü ferzânesi

Çekmesün çeksün mey-i mihriñ iki dünyâ ġamın
Her kimiñ ʿâlemde vardır sen gibi cânânesi

Âteş-i şevḳıñ o deñlü eyledi kim iltihâb

Tûtuşub yandı S̱ebâtî bî-nevânıñ ḫ̮ânesi

134

Mefʿûlü / Fâʿilâtün / Mefʿûlü / Fâʿilâtün

ʿÖmr-i girân-bahâmı virdirme bâde sâḳi
Luṭf eyle gel pey-â-pey ṣun baña bâde sâḳi

Dil-teşne ḫ̮amr-ı âle sûd eylemez piyâle
Daġlandı dil çü lâle bâġ-ı hevâda sâḳi

Mey-ḫ̮ˇâr ü rind ü rüsvâ tesbiḥ ü ḫ̮ırḳa bilmez
Billâh riyâ bulunmaz ehl-i ṣafâda sâḳi

Meydân-ı mihrdir bu şaṭranc var ʿuşşâḳ
At sürdi herkes ânda ben de piyâde sâḳi

Ḫ̮ûn-rîzlik dilerler çeşminle ebruvânıñ
Kimdir ki cân virmez böyle arada sâḳi

Muṭrib söyler ḥüseynî yâd itdi şâh ḥüseynî

Pes nice ġulġul olmaz arż ü semâda sâḳi

Tanzîr içün sirâcı saʿy eyledim çü ḥâcı
Olsun n'olur duâcı Merve Ṣafâda sâḳi

Meyḫânede S̱ebâtî s̱âbit-kademdir ammâ
Düşdükce sen kerem ḳıl ṣun aña bâde sâḳi

135

Mefʿûlü / Mefâʿîlü / Mefâʿîlü / Feʿûlün

Âyâ yolumuz dergeh-i cânâne düşer mi
Ol mâh-ı ḥüsn menbaʿı iḥsâne düşer mi

Yüz kerre yüzin sürdi ṣabâ dergeh-i yâre
Bilmem güẕeri zülf-i perîşâne düşer mi

Dil öyle ṣarıldı ser-i zülfine nigârıñ
Meşşâṭa aña çekse de yüz şâne düşer mi

Ol ḫâr-ı cefâkâr ile bu ḫalvet-i ḫâṣṣıñ

Ey ġonce-dehen sen gibi cânâne düşer mi

Şûrîde görüb ʿâşıḳ-ı şeydâları cânâ
Aʿrâż eylemek şîve-i yârâne düşer mi

Tir-i müjeñi ḳavs-i dü-ebrûye çekince
At sîneme gör kim hedef-i câne düşer mi

Şîrâne gezer ʿarṣa-i şiʿr içre S̱ebâtî
Bu ṭurfe-edâ öyle süḫan-dâne düşer mi

136

Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilün

(s.48)O mehi mâhî ṣıfat ṣayde ḳurub âġları
Gezer oldı bu göñül ṣu gibi ırmâġları

Gözleyü gözleyü ol âteş-i ruḫsâr ocâġın
Eridi aḳdı bütün bu yüregim yâgları

Firḳat ü ḥasret ile şöyle bil ey Yûsuf-ı cân

Çeşm-i Yaḳub gibi ṭaşdı gözümüñ âġları

Bâġ-ı ḥüsnünde görüb sünbülüñ ol leylî-veşiñ
Biz de Mecnûn gibi gezdik nice yıl ṭâġları

Ẕevḳ-i vaṣl ile tekâpûde iken şevḳ ile dil
Görgeç ol mâhı çözüldi dizimiñ bâġları

Âl ile aldayüb al gil bu ḳırıḳ göñlümi kim
Pek ṣınuḳdur deger ammâ yine biñ ṣâġları

Râh-ı ʿaşḳ içre eger bir hüner itmezse S̱ebât
Ṣaç ânıñ bâd-ı ṣabâ bâşına ṭobrâġları

137

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Bî-vefâ yoḳdur cihânda bu perî-rûlar gibi
Ḳıldılar aḳlım perîşân târ-ı gîsûlar gibi

Bunca kim sevdâ-yı zülfüñ çekdim ol sîmîn-beriñ
Öpmedim bir kez ʿiẕârıñ âh ol mûlar gibi

Ser-be-ser gezdim cihânı bulmadım andan nişân

Ḫâli sevdâsına düşdüm şöyle hindûlar gibi

Mürde göñlüm kâkül-i rûyıñdan iḥyâ olmasa

Ânı kim iḥyâ ider ʿâlemde bûbûlar gibi

Ḳaşları tıġ-ı ḳażâdır gözleri cellâd-ı cân

Ev yıḳân olmaz cihânda çâr-ebrûlar gibi

Mürġ-i dil dâm-ı ser-i zülfüñden ayru ey ṣanem

Dâd ü feryâd itdi bes ṣaḥrâda bûbûlar gibi

Ol ḳadar teṡîr ḳıldı nâr-ı hecriñ câna kim

Eşk-i çeşmim çaġladı ey mâh-rû cûlar gibi

Bâri sen ḳıl merḥamet ḥâl-i dil-i bî-çâreye

Seng-dil olma Ṣebâtî sen de mehrûlar gibi

138

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Ey şeh-i düldül-süvâr ey haydâr-ı kerrâr ʿAli

Ey yel-i ẖayber-güşâ ey server-i serdâr ʿAli

Tıġıña ser virdiler ẖayl-i ẖurûc ser-be-ser

Ey emir-ül mü'minin ey ḳâtil-i küffâr ʿAli

Zülfiḳârıñ ḳara baġrın kesdi ʿömr ü ʿanterin

Kâhir-i ḳavm-i ḳureyş ey dâfʿ i-i eşrâr ʿAli

Maẓhar-ı sırr-i H̱udâ'sıñ maḥrem-i maḥbûb-ı Ḥaḳḳ

Ârif-hâ-i hüviyyet vâḳıf-ı esrâr ʿAli

Cez̲be-i z̲ât-ı eḥadle oldı cismiñ pür-şücâʿ

ʿArṣa-i rezm-i eḥadde her ṭaraf seyyâr ʿAli

Rezmiñe tâb-âver olmaz kûh-ı ḳâf olsa sipâh

Çün saña şîrim dimişdir Îzid-i Cebbâr ʿAli

Îzid ü Cebbâr'a sevgend olsun ey şîr-i H̱udâ bâr

Kim S̲ebâtî neş'e bulmaz tâ dimez her-bâr ʿAli

139

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Biz ṭarîḳ-ı ḫ˘âcegânıñ rehrevîyiz rehrevî

Kâbil-i feyżiz muḥaḳḳaḳ Ḥamzevî’yiz Ḥamzevî

Bende-i aḥrârız el-ḥaḳḳ kelb-i kûy-ı Necmüddîn

Nâ’il-i feyż-i Ḫudâ’yız Kibrevî’yiz Kibrevî

Gâh naḫl-bendüz gâh naḳş-ı naḳş-bend

Gâh bir güldesteyiz kim Ḫüsrevî’yiz Ḫüsrevî

(s.49)Cevriñe nisbet saña biz bir külâh itsek gerek

Bu ḫuṣûṣda bir iki gün Mevlevî’yiz Mevlevî

Hûş derdimdir S̱ebâtî dersimiz bâyâd daşt

Tâ ġulâm-ı Naḳşibend ü Dehlevî’yiz Dehlevî

140

Mefʿûlü / Fâ’ilâtü / Mefâʿîlü / Fâʿilün

Gördüm edâ-yı ḫidmete merdâne göñlümü

İtdim fedâ-yı dergeh-i cânâne göñlümü

Dönse miyân-ı mûra tenim baġlarım yine

Bî-iḫtiyâr o zülf-i Süleymân’a göñlümü

Her ḫûb-rûy-ı dilbere dil virdik midir

Kim ṣûret ile eyledi büt-ḫâne göñlümi

Mest-i şarâbı nâb-ı ezeldir meger göziñ

Mestânelikle eyledi mestâne göñlümi

Hecr-i ʿiẕâr-ı yâr ü firâḳ mı viṣâl

Ṣaldı serây-ı sînede efġâne göñlümi

Ol şûḫ mest-i çeşm-i niġârı nidem nidem

Ceyş-i cefâsı itmede vîrâne göñlümi

Îd-i viṣâl gelse götürsem ayâġına

Kessem S̱ebâtî ḳoç gibi ḳurbâne göñlümi

141

Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün

Firâḳıñla aġardı çeşmimiz ey Yûsuf-ı s̱âni
Biziz Yaḳûbı ʿaṣrıñ ẖânemizdir beyt-ül-aḥzânı

Niçündür bûy-ı pîrâhen kesildi cân meşâmından
Beşîrimle beşâret vir emân ey mâh-ı Kenʿânı

Ümîdin kesme ey ʿâşıḳ deryâ-yı luṭfuñdan
Eser bâd-ı nesîm elbet irişür feyz-i Rabbânî

O deñlü ḥüsn ü ânıñ var ey şâh-ı melâḥat kim
H̱udâ ḥalḳ itmedi hergiz seniñ teg cân-ı cânânı

O ẖâl ü zülf-i pür-çîniñ nigârın yüzdiler çînin
Işırdı ḥayret engüştiñ görüb Bihzâd ile Mâni

Bütün mevcûdımı maʿdûme ṣarf itdim sevüb laʿlin
Dilâ bir derde düşdüm kim bulunmaz hiç dermânı

Göñül meyl-i behişt itmez ḳoyub kûy-ı dilârâsın

Göreydi rûyı dildârın niderdi ḥûr ü ġılmânı

Yine fikr-i muḥâl itdim temennâ-yı viṣâ1 itdim

Ḳâşıñla ḥasb-i ḥâl itdim yazupdur ḳaṭle fermânı

Yine aḥsentü ṣad-aḥsentü ey ḳavs-ı ḳażâ zîrâ

Benim teg bî-nevâya eylediñ sen luṭf ü iḥsânı

Seniñ âs̱âr-ı feyżiñdir beni böyle ḳabul itdi

Sirâcüddin ẕebîḥ'ullah Şeh İsmail Şirvânî

Didiler kendin ü peyvestin âẖir men daẖi bildim

S̱ebâtî vuṣlate irdi muḥaḳḳaḳ virdi kim cânı

142

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Pây-mâl-i ẖâk-ı kûy-ı yâr olaydım kâşki

ʿÂşıḳânla kûçe der-bâzâr olaydım kâşki

Noḳṭa-i mevhûme-i laʿliñ ṣoraydım ṣıdḳ ile

Vâra vâra zülfine berdâr olaydım kâşki

Ṣarf idüb mevcûdımı maʿdûme sevḳ-i ʿaşḳda

Bende yoḳluḳ ʿâleminde vâr olaydım kâşki

Cez̠be-i ẕât-ı eḥadle bendelik daʿvâ ḳılub

Ḥükm-i Ḥaḳḳ is̠bâtına aḥrâr olaydım kâşki

(s.50)Derd-i ʿaşḳıñ çâresi nâçârlıḳdır ey ṭabîb

Dil virüb ol dilbere nâçâr olaydım kâşki

Yârdan aġyâr yâr oldı o yâre şübhesiz

Ey S̠ebâtî ben daḫi aġyâr olaydım kâşki

143

Mefʿûlü / Mefâʿîlü / Mefâʿîlü / Feʿûlün

ʿUşşâḳına ol yâr güẕâr eylemez oldı

Gördükçe bizi keşf-i ʿiẕâr eylemez oldı

Gül-ruḫlarını görmeyeli bülbül-i göñlüm

Feryâd ü fiġân nâle vü zâr eylemez oldı

Düşnâm ile yâd itmedi bir kerre ġarîbiñ

Ol seng-i sitem cevr-i hezâr eylemez oldı

Cân naḳdini bî-hûdeye ṣarf eyleriz eyvâh

Kâlâ-yı ġamıñ beyᶜ ü bâzâr eylemez oldı

Bilmem ne ḫaṭâ eyledi bu dil ki S̱ebâtî

Bîmâr gözi göñli nizâr eylemez oldı

Göñlüm yegiden düşdi meger ḳasvet-i ḳalbe

Hiç fikr-i aẕâb teng-i mezâr eylemez oldı

144

Fâᶜilâtün / Fâᶜilâtün / Fâᶜilâtün / Fâᶜilün

Kâġıd-ı zer mi ṣabâ bu nâme-i ḫâḳâne mi

Ḳaṣr-ı şâdi yapdı ol dem bu dil-i vîrânemi

Ey beşîr-i ḫoş-ḫaber bûbû-yı cânı söyle gel

Kime isnâd eyleyem âyâ meh-i Kenʿâne mi

Bu ḫasse ol gül pirehen çâk itdi mi pirâmeniñ

Bûy-ı pirâhen mi bu yâ nükhet-i cânâne mi

Âferin bâd-ı ṣabâ gitdiñ götürdüñ ḫaṭṭ-ı yâr

Eylediñ böyle muʿaṭṭar kûşe-i kâşânemi

Bûs idüb göz üzre mi ḳoysam ânı yâ ḥaẕer-cân

Eyleyüb taʿliḳ ḳılsam sîne-i sûzânemi

Sînem üzre yanmasından ḫavf ider ânı göñül

Ḳande ḥıfẓ itsem ṣabâ ṣanduḳa-i vicdânemi

Kûvve-i ḥıfẓım S̱ebâtî söyledi biñ şevḳ ile

Vir ânı ḥıfẓ eyleyem taʿṭîr ider dil-ḫânemi

145

Mefʿûlü / Mefâʿîlü / Mefâʿîlü / Feʿûlün

Ol yâr-i gül-endâm ḫırâm eyledi gitdi

Ḥużżârı bütün ḥüsnüne râm eyledi gitdi

Noḳṣan itdi biñ-zerre-i ʿaşḳında cünûnı
Bürrân ile anları temâm eyledi gitdi

Sünbül ṭaġıdub rûyına ol mâh-ı dil-efrûz
Eyvâh o gün ṣubḥumı şâm eyledi gitdi

Gelmişdi ṣabâ dün tel-i cânâne ṭoḳunmuş
ʿUşşâḳını pür-ʿıṭr-ı meşâmm eyledi gitdi
Biz ders-i maḳâmâtı nevâdan neye ṣorṣaḳ
Muṭrib daḫi tekmîl maḳâm eyledi gitdi

Sâḳî daḫi kesdi ayaġıñ bezm-i ṣafâdan
Fî-l-cümle o da ḫıdmet-i câm eyledi gitdi

Heyhât ḥayâtı dükenüb pîr-i muġânıñ
Âteşle yuyub câmını fâm eyledi gitdi

Her kimse olur ḥâline çesbân-ı muvaffaḳ
Ṭûbâ aña kim ḫayr ile nâm eyledi gitdi

Her kim ne içün ḫalḳ olageldiyse Ṣebâtî

Biñ saʿy ile ol kesb-i merâm eyledi gitdi

146

Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün

(s.51)Dil ü cân gitdi dildâre yine tenhâ beden ḳaldı

Serimden gitmiyor sevdâsı yâriñ bu neden ḳaldı

Kesildim dîr idim ḳayd-ı ʿalâiḳden velî elde

Dilâ ḥabl-ül metin olmaḳlıġa zülf-i resen ḳaldı

Didim kim var ise çıḳsun gelüb ḫâne-i dilde

Didi göñlüm ki heb çıḳdı velî ḥub-ı ḥasen ḳaldı

Gel ey iḳlîm-i ḥüsnüñ pâdişâhı kim niṡâr ide

Seniñ çün kûşe-i çeşmimde bir dürr-i ʿAden ḳaldı

Bu bâġ-ı dilşâde ḳalmadı bir meyve-i ümîd

Heman bir dîde-i bâdâm ile sîb-i ẕeḳan ḳaldı

O deñlü seng-i bîdâd ü sitem urduñ ki ʿuşşâḳa

Cihânda ey perî ismiñ seniñ ḫâtır-şiken ḳaldı

Ṣebâtî bulmayınca bâġ-ı ʿâlemde dikensiz gül

Bütün gül-zârı terk itdim baña bir gül-diken ḳaldı

147

Mefʿûlü / Fâʿilâtün / Mefʿûlü / Fâʿilâtün

Bezm-i viṣâle cânâ laʿliñ şarâb olaydı

Hicrân oduyla soñra bâġrım kebâb olaydı

Laʿl-i lebiñ meyinden bir ḳaṭre nûş ideydim

Ḫoşnûd idim bu ʿâlem yek-ser serâb olaydı

Dünyâ göziyle bir kez görseydim ol ʿiẕârıñ

İsterse tâb-ı maḥşer-i zülfüñ nikâb olaydı

Cennet cemâli görmek âsân idi velâkin

Maḥşer güni benim çün ger bî-ḥisâb olaydı

Gelse o mâh-peyker bir kez ḫiṭâbe ey dil

Râżı idim peşince yüz biñ ʿitâb olaydı

Ṣubḥ u mesâ elimden ḳoymaz idim S̱ebâtî

Naḳş-ı cemâli yâriñ ger bir kitâb olaydı

148

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Gösterüb berg-i güliñ arturma ey meh nâlemi

Nâle vü zâr ile dönsün bu vücûdum nâle mi

Göz göre göñlüm yanar gördükce çeşm-i ḫâlimi

ʿAyîne mi meftûn bu göñlüm yoḳsa ʿanber hâle mi

Ḥayret-efzâdır göñül vaṣf-ı ruḫuñ şerḥinde kim

Ṣunʿ-ı Ḥaḳk mirâtı mı yâ beng-i gül yâ lâle mi

Diḳḳat ileñ ol perî ʿuşşâḳına baḳdıḳca siz

Göz midir döndürdüği yâ âteşin cevvâle mi

Bâr-ı ġam birle yeter bükdüñ belim ey mehliḳâ

Yoḫsa cevriñ oḫşadır bu bendeki ḥammâle mi

Men rumuz-ı ʿaşḳı bilmem mi ʿaceb ṣorduñ baña

Rûy-ı mehtâbımdaki ḫaṭt mı yâḫûd hâle mi

Söz mi almaḳ istiyor laʿl-i lebiñ bâl çalmadan

Aġzıma ey ẕü-l-fiten meyliñ seniñ de âle mi

Ey S̱ebâtî bilmezem kim ol gül-i ruḫsârda

Görinen feyż-i Ḫudâ mı yâ ʿaraḳ yâ jâle mi

149

Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilün

Bilürem oymadadır dem-be-dem ol yâre seni

Ola bir vaḳit göñül ʿarż idem ol yâre seni

Cem-i ḫâtırla diler bir gice tenhâ buluşa

Bilmezem neyler ʿaceb bu dil ṣad-pâre seni

Çekivir bâr-ı ġamı hecr ü firâḳı çekivir

Vaṣlına ir göre tâ bir gün o meh-pâre seni

Bülbülem gül yüziñiñ nârına yandım dime kim

Ṣalmasun lâle-ṣıfât daġ urub ol nâre seni

(s.52)Ṣâf-dilseñ saña bir âl ider ey dil ḥaẕer it

Göz göre aldadur ol gözleri mekkâre seni

Yoḳ iken sende leb-i laʿlini ṣormaḳ hevesi

Bilmezem yoḳ yere kim ṣaldı bu efkâre seni

İrmek olmaz deheni sırrına ser virmek ile

Meger irşâd ḳıla çeşmi bu esrâre seni

Ey S̱ebâtî nice bir şehr-i mecâze götürüb

Ḳara sevdâ düşüre zülf-i siyeh-kâre seni

Giderek baẖt-ı siyâhıñ ile el-bir iderek

Ya ṭuta ġamze-yi oḳa ya çeke dâre seni

150

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Ṭâġı râġ itdi o dilber bâġ-ı bostân eyledi
Her ṭaraf güller diküb ṣaḥn-ı gülistân eyledi

Gösterüb verd-i ruḫıñ âşüfte-i hicrânına
Kûy-ı ʿaşḳı gûyiyâ bir bülbülistân eyledi

Gönderüb bâd-ı ṣabâ birle hevâ-yı kâküliñ
Bâġçe-i göñlüm dilârâ sünbülistân eyledi

Dâne-i ḫâli ḫayâli tâ ki gözden çıḳmasun
Hind-veş çeşm-i cihânı fülfülistân eyledi

Cürʿa-i câm-ı lebinden ṣormaye biñ şevḳ ile
Dün S̱ebâtî daḳḳ-ı bâb-ı her mülistân eyledi

151

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Sensiz ey meh her günim geçdi gelüb mâtem gibi

Ḳuçmadım ḥayfâ miyânıñ zer-kemer ẖâtem gibi

Ẕerre deñlü iltifât itmen baña imsâk idüb

Lâkin açdıñ ẖˇân-ı luṭfuñ ellere Ḥâtem gibi

Mest-i berr-ʿâşıḳ göziñ âġ ü ḳarasıñ seçmeden

Söylemiş zeytün aña yâẖûd dimiş bâdem gibi

Ḥiddetiñden bezmde ḥayvân-ṣıfat gezdiñ yeter

Ey raḳib-i dîv-sîret gel otur âdem gibi

Bir leb-i şîrîn hevâsiyle şirin-cân beẕl idüb

Ṭâġı râġ itdim S̱ebâtî ben de ferhâdem gibi

152

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Ḳaşlarıñ teg bilmez ey meh ġurre ġarrâlanmagı

Gözleriñ teg görmedi nergis de şehlâlanmagı

Bâġa kim girse aña muṭlaḳ ṭarâvet ʿarż ider

Sünbüle zülfüñ mi emr itdi muṭarrâlanmagı

Gül yüziñden refʿ idüb bürḳâʿ gülistân seyr it

Tâ ki taḥṣil eylesün gül-gonca raʿnâlanmagı

Bülbüle şeydâlıḳ isnâd eylemezdim ey perî

Görmeseydi ʿâşıḳıñdan baʿżı şeydâlanmagı

Ḳaysı mecnûn eyleyen mihr-i rûḫuñdur lâ-cerem

ʿAḳd-ı zülfüñ çöz ki görsün leyli leylâlanmagı

Bir şeb-i yeldâ-yı muẓlimdir disem hecriñ nola

Kâküliñ târından almışdır bu yeldâlanmagı

Devr-i cevrinden şikâyet ʿâdetin yoḳdı henüz

Kimden örgendiñ S̱ebâtî böyle şekvâlanmagı

153

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Düşdi mir’ât-ı dile cânâ cemâliñ ṣûreti

Olmasun ansız ruẖ-ı ferẖunde fâliñ ṣûreti

Eyledim ẖayli taṣavvur levḥ-i dilde bir elif

Taṣdîḳ itdim ʿâḳıbet nev-res-i nihâliñ ṣûreti

(s.53)Yâ gözim merdümleridir rûyıñ üzre gördigim

Yâ zücâc-ı ʿaynıma ʿaḳs itdi ẖâliñ ṣureti

Çünki görmeklik seni mümkün degildir ey perî

Bâri gözden çıḳmasun bir dem ẖayâliñ ṣûreti

Câm-ı ʿaşḳıñ cürʿ ası mest eyler erbâb-ı dili

Tâ ki düşmüş bâdeye çeşm-i ġazâliñ ṣûreti

Mûsâ-yı dil şöyle ṭursun ṭâġlar tâb eylemez

Ger tecelli eylese emr-i muḥâliñ ṣûreti

Bir nefes aldıñ meger tâ feyz-i Ḥaḳdan ey göñül

Kim cebîninden göründi ḥüsn-i ḥâliñ ṣûreti

Ṣarf-ı ẕihin itsem S̱ebâtî saṭḥı maʿnâdan daẖi

Ẕevḳ-yâb eyler dili şekker maḳaliñ ṣûreti

154

Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün

Ne kûy-ı yârdan ey dil bugün bâd-ı ṣabâ geldi

Ne ol yâr-ı cefâ-cûdan selâm ü merḥabâ geldi

Gel ey mûr-beçe göñlüm gel şevke-i Âṣıf'ı seyr it

Ki göz yumub açınca biz mene şâh-ı Sebâ geldi

Perî mi ins ü cin mi yâ melek mi ḥûri mi bilmem

Yine çeşm-i ẖayâle bir büt-i nesrîn-ḳabâ geldi

O gün kim yâr gitdi leşker-i hecr ü elem baṣdı

Ṣanâsın şehr-i ḳalbe ʿalet-i ẖayl-i vebâ geldi

Nice dökmez gözüm merdümleri eşk-i ẖûn-âlûduñ

S̱ebâtî fikrime leb-teşne-i âl-i abâ geldi

155

Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün

Metâʿı ʿaşḳ u sevdâ-yı cünûnı boyladım gitdi

Dilimle kendimi rüsvâ-ı ʿâlem eyledim gitdi

Cünûn vâdileriñ gezdi ser-â-ser bulmadı temkîn

Anıñ çün göñlümi hecriñle cânâ killedim gitdi

Yelerken yel gibi kûh ü beyâbân reh-i ʿaşḳı

Ṭayandı esb-i himmet şevḳle bir heyledim gitdi

Çeküb câm-ı şarâb ṣıdḳ u iḫlâṣ ile mest oldum

S̱ebâtî ceyb ü dâmân-ı riyâyı ḳîladım gitdi

156

Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün

Ruḫıñ devrinde ey dilber göñül âyineden geçdi

Raḳîbiñ ben de geçdim dir ʿaceb âyi neden geçdi

Ne ḫoş pür-tâbdır tir-i müjen kim ey kemân ebrû

Aña sînem siper ṭutdum dil bî-kîneden geçdi

Görince gerden-i sîmîn ile zülf-i zer-efşânıñ

Ḳalenderler hevâ-yı sîm ü zer-i gencîneden geçdi

Ṭuyunca bezmiñe mâni olur aḫlâḳ-ı mezmûme

Umûmen ʿâşıḳıñ ʿaceb ü riyâ vü kîneden geçdi

Ne siḥr itdi aña bilmem raḳîb-i dîv-sîret kim

S̱ebâtî ol perî bu ʿâşıḳ-ı dîrîneden geçdi

157

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Ṣûretâ ol señ göñül ḥüsn ile ânıñ ṭâlibi

Ansız olma muʿinde ol gil hem ânıñ ṭâlibi

Gör aḥd-ı Aḥmed meyânında muḥabbet meymeni

Mim-i mihri bilmeyen olmaz Hüdânıñ ṭâlibi

Ḥabl-ı Ḥaḳ'dır muṭlaḳa şerᶜ-i şerîf-i Aḥmedi

Ṭut ânı muḥkem olub nûr-ı hüdânıñ ṭâlibi

(s.54)Çâr- yâr ü çâr-imâm ü çâr-menzil ḳavlidir

Çâr-terki çîle vü feyż-i bahânıñ ṭâlibi

Mürġ-i zîrek ol S̱ebâtî meyl-i kerkes eyleme

Devlet-i bâḳî dilerseñ ol hümânıñ ṭâlibi

TEMMET-ÜL-ḤURÛFÂT S̱EMÎLİYYE-İ TERCÎᶜÂT VEL ḲASÂİD-İ VEL MÜSTEZÂT-İ VEL-MÜFREDÂT

158

Müfteᶜilün / Müfteᶜilün / Fâᶜilün

Sâye ṣalub bâşıma sevdâ-yı ᶜaşḳ

Raẖneler açdı dilime nây-ı ᶜaşḳ

Ṭutdı bütün ᶜâlemi ġavġâ-yı ᶜaşḳ

Şeş-ciheti ḳabladı hûy-ı hây-ı ᶜaşḳ

Tîrin atub sîneme şol yây-ı ᶜaşḳ

Ṣaldı ayaḳdan beni ey vây-ı ᶜaşḳ

Âh minel-ʿaşḳ ü ḥâlâte

İḥraḳ-ı ḳalbi baḥr arâte

Geldi yine ẖâne ẖarâb el-amân

İtdi cigergâhı kebâb el-amân

Cân u tenim itmedi tâb el-amân

Ḳandedir ol bâde-i nâb el-amân

Ṭurma getür sâḳi şarâb el-amân

Żâyi olur ahd-i şebâb el-amân

Âh minel-ʿaşḳ ü ḥâlâte

İḥraḳ-ı ḳalbi baḥr arâte

Söyleyiñ ol ʿârıż-ı beşâşıma

Raḥm eylesün gözden aḳan yâşıma

Tâ ki ḳoyub ʿaşḳ ayâḳ bâşıma

Uyẖû nedir dîde-i ẖûn-pâşıma

ʿArż ḳılıñ yâr ḳalem ḳâşıma

Luṭf ḳılub yâza mezar ṭâşıma

Âh minel-ʿaşḳ ü ḥâlâte

İḥraḳ-ı ḳalbi baḥr arâte

Lâle-ṣıfat sîne ki pür-dâġdır

Ânıñ içün meskenemiz ṭâġdır

Çeşm-i terim ṣân ḳızıl ırmâġdır

Buña sebeb yâr ḳara bâġıdır

Ağla gözüm aġlamanıñ çâġıdır

ʿAşḳ gelür cân ü beden dâġıdır

Âh minel-ʿaşḳ ü ḥâlâte

İḥraḳ-ı ḳalbi baḥr arâte

Yâreledi sînemi hecr-i ḥabîb

Çâresini bilmedi miskin ṭabîb

Nabżıma el urdı didi ki ʿacîb

Yâ nice sevdâ saña olmuş naṣîb

Mecnûn olub ṭaġa düşen an-karîb

Âh S̱ebâtî söyledim men ġarîb

Âh minel-ʿaşḳ ü ḥâlâte

İḥrḳ-ı ḳalbi baḥr ârâte

159

Müfteʿilün / Müfteʿilün / Fâʿilün

(s.55)Düşdi göñül ʿaşḳıña ey mâh âh

İtmedeyim şâm u seḥer-gâh âh

Ḳoymadı ʿaşḳıñ baña ġam-ḫ̮ˇaḫ̮ âh

Âh minel-ʿaşḳ hezâr âh âh

Gerçe odur ʿâşıḳıña şâh-râh

ʿAşḳ gelür ʿâşıḳı pâ-mâl ider

ʿAşḳ gelür ṭûtî dilim lâl ider

ʿAşḳ gelür cismimi çün nâl ider

Âh minel-ʿaşḳ hezâr âh âh

Gerçi odur ʿâşıḳıña şâh-râh

Âh amân derd-i imân ʿaşḳ imiş

Âşıḳa hem tîr-i kemân ʿaşḳ imiş

Şîr-i jiyân pîl-i demân ʿaşḳ imiş

Âh minel-aşḳ hezâr âh âh

Gerçi odur ʿâşıḳıña şâh-râh

ʿAşḳdurur sînemi âl ḳân iden

Tıġ-ı belâya beni ḳalḳân iden

ʿAşḳdurur ʿâşıḳı bî-cân iden

Âh minel-ʿaşḳ hezâr âh âh

Gerçi odur ʿâşıḳıña şâh-râh

Gâh dil-i ʿâşıḳı meftûn ider

Gâh ṣalub ṭaġlara Mecnûn ider

Şâd ḳomaz göñlümi maḥzûn ider

Âh minel-ʿaşḳ hezâr âh âh

Gerçi odur ʿâşıḳıña şâh-râh

ʿAşḳıñ ile olmada bütün nizâr

ʿAşḳıñ ile itmede dil âh ü zâr

ʿAşḳıñ ile oldı bütün yoḳ var

Âh minel-ʿaşḳ hezâr âh âh

Gerçi odur ʿâşıḳıña şâh-râh

ʿAşḳdurur ʿâşıḳı nâlân iden

ʿAşḳdurur vâṣıl-ı cânân iden

ʿAşḳdurur küfri hem imân iden

Âh minel-ʿaşḳ hezâr âh âh

Gerçi odur ʿâşıḳıña şâh-râh

ʿAşḳıñ ile âġ günüm ḳâredir

Dâġ-ı derûnım daḫi ṣad-pâredir

Âh dem-â-dem ki göñül yâredir

Âh minel-ʿaşḳ hezâr âh âh

Gerçi odur ʿâşıḳıña şâh-râh

Ḳandedir ey ʿaşḳ S̱ebâtî ḳani

Gitdi ḥayf ṣabr u s̱ebâtı ḳani

Şiʿr-i teri âb-ı ḥayâtı ḳani

Âh minel-ʿaşḳ hezâr âh âh

Gerçi odur ʿâşıḳına şâh-râh

Gerçi odur ʿâşıḳına şâh-râh

(s.56)ḲAṢÎDE-İ DER-VÂRİDÂT-I İLÂHÎYYE

160

Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Feʿûlün

Göñül ḥaḳḳa seni irşâd iden ol

Şaḳi olsañ yine esʿâd iden ol

Gelüb ceyş-i hevâ bâṣa vücûduñ

Saña el-ḥaḳḳ yine imdâd iden ol

Ger olsañ ġarḳa-i girdâb-ı endûh

O dem eltâf içinde şâd iden ol

Hücûm-ı nefs ü şeyṭânsa ḫaṭır-nâk

Anı bir anda hem ber-bâd iden ol

Bütün îrâd ü maṣraf ey S̱ebâtî

Ḫudâ'nıñdır anı inşâd iden ol

161

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Ey ʿademden kâinâtı ‘‘kün’’ diyüb peydâ ḳılan
İns ü cini ḥüsn ü âne ʿâşıḳ ü şeydâ ḳılan

Tâc-ı kerem-nâ ḳoyan farḳ şerîf-i âdeme
Hem anı luṭf ile nâ-geh ʿâlemü’l esmâ ḳılan

Ṣâni-i arż ü semâ vü ẖâlıḳ-ı her mümkünât
Vâcib-i bi-z-zât-ı Ḥaḳ’sın s̱âbit-ül eşyâ ḳılan

Bir şeb-i miʿrâcda sen ol Muṣṭafâ’ın nâgehân
‘‘Ḳâbe ḳavseyn’’e getürdüb nâ-geh ‘‘ev ednâ’’ ḳılan

‘‘Kenz-i maḫfî’’ ẖalḳ idensiñ bu göñül vîrânesin
Hem anı sensiñ dem-â-dem vaṣfda gûyâ ḳılan

‘‘Lî-maʿallah’’ şâhınıñ ẖâk-i pey-i her ẕerresin
Keḥl-i bînîş eyleyüb ʿuşşâḳını bînâ ḳılan

Bu nevâdan bî-nevâ ḳoyma S̱ebâtî bendeñi

Ey ḥayât ehlini mürde mürdeyi iḥyâ ḳılan

ḲAṢÎDE-İ DER-NÂʿT-I MUḤAMMEDİYYE ṢALLALLAHÜ ʿALEYHİ VE SELLEM

162

Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Feʿûlün

ʿAlîl-i ʿayineme dermân Muḥammed

Marîż-i ʿaşḳıma lokmân Muḥammed

Olub ismiñ ser-i îmânıma tâc

Serây-ı sîneme sulṭân Muḥammed

Ġubâr-ı ẖâk-ı kûyıñ keḥl-i bîniş

İdem deyü döner devrân Muḥammed

Revâ görseñ nola rûḥ-ı revânım

Revân itsem saña cânân Muḥammed

Döküb gözyaşını tâ kim ideydim

Ġubâr-ı kûyını reyyân Muḥammed

Uzaḳdan ḳubbe-i ẖaḍrâ görünse

Olur cân ü dilim ḥayrân Muḥammed

Nola ger kaʿbe-i ḳuyıñda her ân

Ola bu kebş-i cân ḳurbân Muḥammed

Seniñ medḥ-i şerîfiñle yazılmış

Oḳunur âyet-i Ḳur’ân Muḥammed

Dü-kevneyne seni raḥmet ḳılub Ḥaḳḳ

Güvâhımdır benim Fürḳân Muḥammed

Risâlet daʿvasıñ ḳılsañ o demde

Olur ‘‘şaḳḳ-ül-ḳamer’’ bürhân Muḥammed

Saña ʿâşıḳlıḳ itmek ẖayli güçdür

Ki ʿâşıḳdır saña Sübḥân Muḥammed

(s.57)ʿUṣât-ı ümmete rûz-ı cezâ sen

Olursuñ bâdi-i ġufrân Muḥammed

Beni ol ʿâşıḳıñ ḥaḳḳı unutma

Ḳoma ʿaṭşân ü hem sûzân Muḥammed

Ṣoyub ʿisyân libâsıñ yâ yıḳa ânı

Ola tâ kim saña mihmân Muḥammed

Ṡebâtî çirk-i ʿişyâne boyanmış

Amân ey raḥmet-i Raḥmân Muḥammed

Şefâʿat-ḫʷâhı ol rûz-ı ḥaşirde

Anı hiç yaḳmasun nîrân Muḥammed

163

ḲAṢÎDE-İ DER MEDḤ-İ ʿALİ KEREMU'LLAH-I VECHEHÜ

Feʿûlün / Feʿûlün / Feʿûlün / Feʿûl

Dü-kevneyne server ʿAlîdir ʿAli

Refîḳ-i peygamber ʿAlîdir ʿAli

Aḥadde muleḳḳab şeh-i ‘‘lâ-fetâ’’
Ki meydânde ṣaff-der ʿAlîdir ʿAli

Bi-bedr-i ḥanîn ü bi-harbi cemel
Dilîr-i muzaffer ʿAlîdir ʿAli

Olub şîr-i ġarrân bürûz-ı neberd
Ḳılan fetḥ-i Ḫayber ʿAlîdir ʿAli

ʿAzîz-i Ḫudâ vü resûl-i Ḫudâ
Belî şâh-ı Ḳanber ʿAlîdir ʿAli

Vaṣiyyün-nebîdir velîyy-üs-ṣaḫî
İmâm-ül-muṭahhar ʿAlîdir ʿAli

Mih her dü ʿâlem disem nola kim
Şeh-i heft-kişver ʿAlîdir ʿAli

Bürûz-i ḳıyâmet livâ ṣâḥibi
Buyurmuş peyamber ʿAlîdir ʿAli

Gel ey teşne göñlüm düşen pâyine

Bu destinde sâġar ʿAlîdir ʿAli

Yanında îmâm Ḥüseyin ü Ḥasan

Çü ḫurşîd-i ḫâver ʿAlîdir ʿAli

İlâhî be-ḥaḳḳ-ı şebîr ü şibr

Çü sînemde ezber ʿAlîdir ʿAli

Bulardan ayırma beni şol zeman

Kim ol günde dâver ʿAlîdir ʿAli

S̱ebâtî ḳoyar mı seni teşne-leb

Şeh-i ḥavż-ı Kevser ʿAlîdir ʿAli

ḲAṢÎDE-İ MERS̱İYE DER ḤAḲḲ-I İMAM ḤÜSEYİN

164

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Naʿl-i sum-ı merkebiñden dil fürûzân yâ Ḥüseyin

Mâcerâsından ol esbiñ sîne sûzân yâ Ḥüseyin

Sen şehen-şâh-ı şehîdân oldıġın demden berû

Yaş döker çeşm-i semâ manend-i bârân yâ Ḥüseyin

Añmadılar mı ʿaceb rûz-ı cezânın ʿaṭaşını

Kim seni ḳoydı dirîġâ öyle aṭşân yâ Ḥüseyin

Dûd-mân-ı ḥaydara taʿzim key vâcib iken

Kesdiler bir bir sizi manend-i ḳurbân yâ Ḥüseyin

(s.58)Ḳıldılar pâ-mâl şerʿi üstüvâr-ı Aḥmedi

İtdiler dîvâr-ı dini ḫake yeksân yâ Ḥüseyin

Göz göre ol bıḍaʿa-yı pâkiñ Ali ekberi

Ser-bürîde itdiler der-ḫûn-ı ġaltân yâ Ḥüseyin

Baʿde haẕâ pâk ü maʿsûm ol ʿaliyy-i aṣġara

Ba-şehâdet ṣu yerine ṣundılar ḳan yâ Ḥüseyin

ʿİzz-i meydân eylediñ çün bî-kes ü tenhâ-ı ġarîb

Oldı hep ehl-i semâ nâlân ü giryân yâ Ḥüseyin

ʿArṣa-i rûz-ı cezâda gör cezâsıñ anlarıñ

Gideler ṭamûya hep üftân ü ḫîzân yâ Ḥüseyin

Dûd-mân-ı Ḥaydara her dem Ḫudânıñ raḥmeti

Anlara nefrîn ola her laḥzâ vü ân yâ Ḥüseyin

Cedd-i pâkiñ hürmetine bu S̱ebâtî bendeñe

Ḳıl şefâʿat luṭf idüb bâ-iẕn-i Raḥmân yâ Ḥüseyin

165

Müfteʿilün / Müfteʿilün / Müfteʿilün

Luṭf ile bir eyle naẓar yâ Ḥüseyin

Tâ ola dil naʿtıñı gûyâ Ḥüseyin

Ey yüzi ayine-i envâr-ı Ḥaḳḳ

Şâʿşaʿa-i şems-i tecellâ Ḥüseyin

Şems ü ḳamer meh yüziñ ayinesi

Ḫâk-i peyiñ gözlere tûtiyâ Ḥüseyin

Refᶜ-i nikâb ile cemâliñ görem

Müntaẓırım olsa da rü'yâ Ḥüseyin

Sen ki şehen-şâh-ı şehîdânsın

Cây saña cennet-i me'vâ Ḥüseyin

Sensiz iken cenneti ḫoş görmedi

Çıḳdı o dem Adem ü Ḥavva Ḥüseyin

Saṭḥ-ı felek rûḥıña olmaz mekân

Ḥayyiz olur ᶜarş-ı muᶜallâ Hüseyin

Ṣabr ü s̱ebâtıñ bize göstermege

Gör ne ḳażâ eyledi Mevlâ Ḥüseyin

Çarḫ-ı felek seyr ideli tâ bugün

Görmedi bir öylece ġavġa Ḥüseyin

Vaḳᶜa-i dilsûzıñı gûş eyleyüb

Ṣoldı ṣarardı yine ayvâ Ḥüseyin

Lâle-ṣıfat dâġ çeküb sîneye

Söyledi gül rûyıña eyvâ Ḥüseyin

Rûz-ı cezâ sen bize ol dâd-res

Olmayalım ʿâleme rüsvâ Ḥüseyin

Feyżiñ ile ḳaṭre-i nâcîzeler

Olsa nola vâṣıl-ı deryâ Ḥüseyin

Çâker-i dîrîne S̱ebâtî seni

Yâd ideyor şevḳ ile her câ Ḥüseyin

ʿArṣa-i maḥşerde yetiş dâdına

Luṭf ile bir eyle naẓar yâ Ḥüseyin

ḲAṢÎDE-İ BAHÂRİYYE DER VAṢF-I ÇEMEN

166

Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilün

Eyledi faṣl-ı bahâr ʿâlemi ṣaḥrâ-yı çemen

Geldi nevrûz ile hem câme-i ḫaḍrâ-yı çemen

Şâh-ı gül taḫt-ı zümürrüdle gelüb başdı ḳadem
Jâleden dürr-nis̱âr eyledi lâla-yı çemen

(s.59)Gün-be-gün terbiye-i şems ü ḳamer tâb virüb
Dem-be-dem evce çıḳar ḳâmet-i bâlâ-yı çemen

Gör ne elvân ile ezhârı o ṣabbâġ-ı ezel
Boyadı besledi ḫoş-ḳudret-i Mevlâ-yı çemen
Ne ḳadar teng-dil olsa açar ol gonce gibi
Dil-güşâ manẓara-i saḥa-i pehnâ-yı çemen

Penbe-i ġafleti al gûş-ı dil ü cânândan
Diñle tesbîh ideyor şevḳ ile ebnâ-yı çemen

Başladı naġme-i Dâvûd ile gel gel dimege
Yine feryâde gelüb mürġ-i şeker-hâ-yı çemen

Lâleniñ elde ayâġı bir ayaġ üzre ṭurub
Nergisi mest ḳılub saġâr-ı ṣahbâ-yı çemen

Serv-i şemşâd ṣanevber daḫi ʿarʿar baş egüb

Cümle tebrike gelüb itdi temennâ-yı çemen

Sünbül ü zülfi perîşân ile şebbûy u semen

Lübb-i âdâb ile bûs eylediler pây-ı çemen

Bülbül ü ḳumrı vü ṭûṭî sesi te'ṣîr iderek

Her nefes dem çekiyor sûziş ile nây-ı çemen

Ḥâṣıl-ı ʿömr ʿazîzdir diyerek dün gice dil

Şevḳden yatmadı ṣubḥ eyledi ṣahrâ-yı çemen

Gördi ṣaff-beste olub ḳıbleye iḳbâl itmiş

Sebz-câme ile ṭurır ḫıḍmete berpâ-yı çemen

Ḫıżr-ı peysenge gelür feyż-i yemâni her dem

Her demiñden seniñ ey ḫıżr-ı semen-sâ-yı çemen

Bir ṭarafdan esiyor bâd-ı nesîm ile ṣabâ

Yaḳalar çâk ide tâ her gül-i raʿnâ-yı çemen

Bir ṭarafdan oḳuyor dersini tekrâr iderek

Urdı gül-bângını hem bülbül-i şeydâ-yı çemen

Var ise semʿ ü başar gûş ḳıl âvâz-ı hezâr

Ey Ṣebâtî seḥerî eyle temâşâ-yı çemen

TAḪMÎS-İ BE-ĠAZEL-İ ḪAYÂLÎ

167

Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilün

Aḳl-ı yaġmaya viren ḳadd ü ber-dûşıñdır

Beni dîvâne ḳılan nergis-i medhûşıñdır

Cigerim pâreleyen per-pere mengûşıñdır

Ṣabrımı ġâret iden ḫâl-i binâgûşıñdır

Dili âşüfte ḳılan sünbül-i gül-pûşıñdır

Geldi biñ neş'e ile işte yine faṣl-ı bahâr

Aç yüziñ ey gül-i ter reşk ide tâ bâġ-ı hezâr

Mevsim-i gülde gerek bülbül ide nâle vü zâr

Sen ne gülşen gülisin kim bu gün ey lâle-ʿizâr

ʿÂlemiñ bülbül-i gûyâları ḫâmûşıñdır

Görse Bihzâd ile Mâni ruḫ-ı mehtâbıñı ger

Naḳş-ı ḥüsnüñde ḳâşıñ ṭâḳına elbet baş eger

Ḫâl-i hindû-veşiñ ey meh hele biñ câna deger

Ḫaṭṭ-ı reyḥânıñı çekmiş yed-i ḳudret ki meger

Âyet-i nûr oḳunan ʿârıż-ı menḳûşıñdır

Ser-be-ser ʿâlemi dil itmiş iken geşt-i güẕâr

Görmemiş sencileyin mest-i ḳadeḥ-ḫ˘âre ʿayâr

(s.60)Bu ḳadar derd-keş olma yeter ey çeşm-i nigâr

Ne ḫarâbâtî imişsiñ meded ey ġamze-i yâr

Tende ḳânım ḳurudan ikide bir nûşıñdır

Ḫayl-i ḫûbândan ey meh seni göñlüm seçeli

Göreli mâh-ruḫıñ gâh açıḳ geh peçeli

Oldı dîvâne Ṣebâtî ser-i kûyıñ geçeli

Bâde-i ʿaşḳıñı ey dost Ḫayâlî içeli

Gelmedi bâşına aḳlı daḫi ser-ḫoşıñdır

MÜSTEZÂD

168

Mefʿûlü / Mefâʿîlü / Mefâʿîlü / Feʿûlün

Mefʿûlü / Feʿûlün

Senden düşeli ayru göñül n’oldı gör ey mâh

Bir sende ol âgâh

Odlâre düşüb yandı ḳamû cân u tenim âh

Hem daḫi ciger-gâh

Hecriñle göñül ṣubḥa degin eyledi feryâd

Ḳıldı beni berbâd

Düşvâr imiş ʿaşḳıñ yolını bilmedim eyvâh

Çekdim elem-i râh

Her-çend dolaşdım gezerek kûy-ı cinânı

Yoḳ ẕerre nişânı

Şeb-târ idi düşdüm yola tâ vaḳt-ı seher-gâh

Buldum velî bir râh

ʿAşḳıñ yoludur bunda dilâ ḫavf ü ḫaṭır çoḳ

Hiç dâd-resim yoḳ

Feryâd iderek söyledi dil şevḳ ile nâ-gâh

Yâ ḥażret-i Allah

Göster ṣanemâ bendeñe bir râh-nümûnı

Ḳurtâr bu cünûnı

Ṣaḥrâ-yı melâmetde ḳalub eylemeyem âh

Eyle beni âgâh

Kimdir sebeb-i vuṣlatım âyâ o nigâre

Kim derdime çâre

İlerde baña gösterür ol ‘‘ḳurb-ı illâ’llah’’

Hem ‘‘seyr-i maʿallah’’

Taḳdîr-i Ḫudâ anda imiş şeh-i ḫûbân

Cânım aña ḳurbân

Bir ser ü ḫırâmânıña özi ʿâşıḳ-Allah

Hem ʿârif-i bi-llah

Ḫâk-i rehine rûyını kim sürdi S̱ebâti

Ol buldı necâtı

Sürdüm yüzimi pâyine çün bitdi bu dil-ḫˇâh

‘‘El-minnetü li-llah’’

ḲAṢÎDE-İ ḤAMDİYYE

169

Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Feʿûlün

Ġarîḳ-ı baḥr-i iḥsân ü naʿîmiz

Saña biñ ḥamd ü şükür olsun İlâhi

Farîḳ-ı fırkâ-i ʿilm ü ʿalîmiz

Saña biñ ḥamd ü şükür olsun İlâhî

Ezelden mü'minem rabbim Ḫudâ'dır

Resülüm hem Muḥammed Muṣṭafa'dır

İmâm-ı Aʿzâm baña meẕheb-nümâdır

Saña biñ ḥamd ü şükür olsun İlâhî

(s.61)ʿAḳîdem pâk sînem pür-ṣafâdır

İmâmım çâr-yâr-ı bâ-ṣafâdır

Dilim pervâne-i şemʿ-i vefâdır

Saña biñ ḥamd ü şükür olsun İlâhî

Kelâm-ı Ḥaḳḳ ḳadîm ü muḳtedâdır

Yöneldik ḳıblemiz beyt-i Ḫudâ'dır

Nemâz-ı penc-gâh nûr-ı hüdâdır

Saña biñ ḥamd ü şükür olsun İlâhî

ʿAdemden geldim iḳlîm-i vücûda

İrişdim nice yüz biñ feyz ü cûda

Teşekkür birle dil vardı sücûda

Saña biñ ḥamd ü şükür olsun İlâhî

H̱uṣûṣ ile bize ey Rabb ü Raḥmân

Şeriᶜatle ṭarîḳat ḳıldıñ iḥsân

Nola vird eylesem her laḥzâ vü ân

Saña biñ ḥamd ü şükür olsun İlâhî

S̱ebâtî-veş s̱ebâte kân ḳıldıñ

Ġarîḳ-ı lücce-i iḥsân ḳıldıñ

İmâm-ı türbe-i Şirvân ḳıldıñ

Saña biñ ḥamd ü şükür olsun İlâhî

MÜNÂCÂT-I BE-DERGÂH-I ḲÂḌI'EL-ḤÂCÂT

170

Mefâᶜîlün / Mefâᶜîlün / Feᶜûlün

Ḥabîbiñ Muṣṭafa ḥaḳḳı H̱udâyâ

Bizi bu nefs elinden sen ẖalâṣ it

Ebûbekriñ daẖi ṣıdḳı ḥaḳḳı çün

Bizi bu nefs elinden sen ẖalâṣ it

ʿÖmer adlî daḫi ʿOs̱man ḥayâsı

ʿAli Zehrâ Ḥasan Ḥüseyin saḫâsı

Be-ḥaḳḳı Kaʿbe vü Merve Ṣafâsı

Bizi bu nefs elinden sen ḫalâṣ it

İlâhî ʿâcizim luṭf it kerem ḳıl

Maḳâm ü meskenim Beyt-ül-ḥaram ḳıl

Bu ḳalb-i bî-şerârım mużṭarım ḳıl

Bizi bu nefs elinden sen ḫalâs it

ʿAceb bu nefs elinde pây-bendiz

Pey-â-pey râhına her dem revânız

İlâhî ʿâciziz bend-i kemendiz

Bizi bu nefs elinden sen ḫalâṣ it

Bu ümmet içreyiz ehl-i kebâ’ir

Ḳani aʿmâlimiz iḫlâṣa dâ’ir

Dilim vesvâs ü ḫannâs oldı zâ’ir

Bizi bu nefs elinden sen ḫalâṣ it

S̱ebâtî söylerim her dem ilâhî

Nefs ḳaydıdurur derdim İlâhî

H̬aṭâ-ı ʿiṣyânda ferdim İlâhî

Bizi bu nefs elinden sen h̬alâs it

(s.62)MÜFREDÂT

171

Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün

Ne kim ʿıṣyân ü nisyân var ânıñ mevṣûfı insândır

Neḳâıṣdan beri ancaḳ Cenâb-ı Rabb-ür-raḥmândır

172

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Firḳât ü ḥasret nedir bilmem S̱ebâtî yâr ile

İkimiz de bir direksiz gök-çadır altındayız

AMASYA'DA DEFİN-i H̬ÂK-I ʿITIR-NÂK OLAN PÎR İLYAS ḤAŻRETLERİ'NİN TÜRBE-İ ŞERÎFİNE SÖYLENMİŞTİR

173

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Ṣâf ḳılmaḳ ister iseñ ḳalbi çirk ü pâsdan

İḫtilâṭı kes ʿazîzim gel ʿavâm-ün-nâsdan

Sâlik-i râh-ı hidâyet ol dem-â-dem saʿy idüb

Gel ziyâret eyle feyż al şâh-ı Pîr İlyâs'dan

Ṣıdḳ u iḫlâṣ ile her kim yüz sürer dergâhına

Ḫâlî eyler sînesin ḫayli zemân ḫannâsdan

Cünd-i Ḥaḳ'dır şübhesiz ẕikr-i cemîl-i evliyâ

Ẕikr idüb ḳurtar derûnuñ leşker-i vesvâsdan

Düşmen-i nefsı ṣoymaḳ çün ey S̱ebâtî dem-be-dem

Ẕikr-i Ḥaḳḳı çek yüri bir tîğdır elmâsdan

BU DAḪİ MUḤAMMED PAŞA CAMİʿİ ŞERÎFİNDE MEDFÛN EVLİYÂ-İ KİRÂMDAN ḤABÎB ḲARAMÂNÎ ḤAZRETLERİ'NİÑ ḲABR-İ ŞERÎFİ ṬAŞINA SÖYLENMİŞDİR

174

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

ʿÂrif-i bi'llah şeyḫ Ḫalvetî

Bu Ḥabîb Ḳaramânî ḥazreti

Baḳ şaḳâyıḳ şerḥ ider evṣâfını

Ḥażret-i şeyḫine vardır nisbeti

Mollâ Câmî nefeḥât içre yazar

Lafẓ-ı ḳabz olmuşdur ânıñ rıḥleti

902

Ḳabriniñ tecdîdine saʿy eyleyüb

Hem Muḥammed Beg de aldı himmeti

Ey S̱ebâtî kim aña bir Fâtiḥa

Oḳuya bulsun cihânda ʿizzeti

1306

(s.63)BU DAḪİ GÖKLÜS NÂM MEVḲÎDE MEDFÛN MEVLÂNÂ ŞEYḪ İSMÂʿİL SİRÂCÜDDİN EŞ-ŞİRVÂNÎ ḤAŻRETLERİ ḤAḲḲINDA SÖYLENMİŞDİR

175

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Zaḥmeti raḥmet imiş Ḥażret-i Mevlânâ'nıñ

Ḫıdmeti ʿizzet imiş Ḥażret-i Mevlânâ'nıñ

Gelüb kûyı ile hem-ṣoḥbet olub gezmesi de

Bâdi-i rifʿat imiş Ḥażret-i Mevlânâ'nıñ

Ḳavl ü fiʿl-i ḥarekâtını bütün söylediler

Cümlesi şefḳât imiş Ḥażret-i Mevlânâ'nıñ

Âdem er görse idi dirdi be-ḥaḳḳ türbesini

Kûşe-i cennet imiş Ḥażret-i Mevlânâ'nıñ

Ḥamdül’illah S̱ebâtî bize tâ rûz-ı ezel

H̱ıdmeti ḳısmet imiş Ḥażret-i Mevlânâ’nıñ

Meded ey şâhid-i Şirvân ḥabîb-i ezeli

Bezm-i ʿuşşâḳa götür bâde ṣun lem-yezelî

Âteş-i şevḳ ile yandı cigeri ʿuşşâḳıñ

Teşne-leb kaʿbe-i kûyıñ hevesiyle gezeli

Sâḳiyâ bâşıñ içün bir tek ayaġıñ olsun

Luṭf ḳılsuñ ne olur laʿl-i lebiñden mezeli

Pek de erzân degil fâkihe-i bâġ-ı kemâl

Gülşen-i dehre deger şâh-ı maʿârif ġazeli

H̱âdem-i ẖâk-i der-keder ki S̱ebâtî söyler

Dem-be-dem sûziş ile böylece rengin ġazeli

BU DAH̱İ BAYEZID PAŞA MAḤALLESİ’NDE CAMİʿİ VE TÜRBE-İ MAH̱ṢÛṢÂSINDA MEDFÛN ŞEYH̱ ḤAMZA-EN NİGÂRÎ EL-ḲARABÂʿÎ ḤAŻRETLERİ’NİÑ VEFÂTI TÂRİH̱İDİR

176

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

İrtiḥâl itdi diriġâ ʿârif-i bi-llahımız

Ey göñül min baʿd çıksun göklere dek âhımız

Ey diriġâ ḥasretâ vü ifriḳat kim nâgehân

Gitdi emr-i irciʿ ile mürşid-i âgâhımız

Şems-i burc-ı evliyâ vü şemʿ-i bezm-i ʿâşıḳân

Vaḳıf-ı esrâr-ı Ḥaḳḳ ol pîr Ḥamza şâhımız

Aẖter-i baẖtım nola düşse zemîne baʿde-zîn

Âsümân-ı ʿaşḳdan çün kim ṭoldı mâhımız

Ser-nigûn ẖalḳ olmuşuñ ey sırça-saḳf-ı vâzgün

Kim yazılsun cevfiñe her dem bizim eyvâhımız

Baʿde haẕâ ey Ṣebâti âyet-i ṣabrı oḳu

Tâ hidâyetler ḳılub tevfîḳ vire Allahımız

Hâtif-i ġaybî götürdi söyledim târiẖini

Gitdi ḥayfâ dil cihândan mürşîd-i âgâhımız

Sene 1303

(s.64)MÜŞÂRÜN-İLEYH ḤAḲḲINDA SÖYLENİLEN MERṢİYEDİR

177

Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilün

ʿÂşıḳân kûy-ı Nigâre yine aġlar çekilür

Ḳorḳarım aġlamadan gözlere aġlar çekilür

Mâhî-i maṭlubı bulmañ a gözüm aġlamadan

Âb-ı çeşmiñ dökivir gör nice aġlar çekilür

Ey göñül aç gözügüñ barcâ ḳarabâġını gör

Ki Ḳarabâġlı mehe biñ ḳara baġlar çekilür

Mâtem ile yine mât oldı cünûn teg ʿuşşâḳ

Ânları baġlamaġa çoḳ ḳarabâġlar çekilür

Ey Ş̱ebâtî yetişür mürġ-i dili zâr itdiñ

Kim ânıñ nâlesine bülbül-i bâġlar çekilür

Girye-i ebr-i ġam bâd-ı belâ birle bu gün

Cûy-ı eşkim ṣanemâ gör nice çaġlar çekilür

Tâb ḳılmaz bu ġama ṭâġ-ı şecer seng ü meder

El-amân söylemeyiñ sîneme dâġlar çekilür

MÜŞÂRÜN-İLEYHİÑ MAḪDÛM-I SİYÂDET MELZÛM-I ʿÂLÎLERİ MUHAMMED SİRÂCÜDDİN EFENDİ’NİN VEFÂTINA MERS̱İYE GÜN TÂRİHİDİR

178

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Âh kim söndi sirâc-ı bezm-i irfân ey dirîġ

Ḳaldılar ehl-i muḥabbet sîne sûzân ey dirîġ

Geldi emr-i ircaʿ çün gitdi ol peyk-i vefâ

Tâbiʿ-i hikmet-i meşiyyet emr ü fermân ey dirîġ

Ḫâne-i ʿişret ḫarâb oldı ḳırıldı şîşeler

Sâḳi-i gül-çehre ḳaldı mest ü ḥayrân ey dirîġ

Düşdi muṭribler elinden târ ü çeng ü ûd ü nây

Mecmâʿı yârâna düşdi âh-ı efgân ey dirîġ

Ol żiyâ-ı çeşm kim cân u dil-i ʿuşşâḳ idi

Gitdi ḥayfâ ḳaldı bunlar bî-dil ü cân ey dirîġ

Görmemişken kimseler rûyında âs̱âr-ı melâl

Ḥażret-i Seyyid Nigârî ḳıldı efgân ey dirîġ

Ey dil-i mâtem-serâ bir âh çek kim derd-nâk

Düşsüñ iḳlim-i vücûda nâr-ı ḥarmân ey dirîġ

Arzû-yı mevt ider göñlüm ḳani câm-ı ecel

Kim bu derde yoḳdur andan ġayri dermân ey dirîġ

Râhat-ı cân ü diliñ gitdi S̱ebâtî baʿde-zin

Cây-ı âsâyiş saña olmaz mı nîrân ey dirîġ

İstedim ṭabʿı S̱ebâtî'den ânıñ târiḫini

Âh-ı ḥasret çekdi ol ân didi bî-cân ey dirîġ

1291

AMASYA'DA ḤIŻIR PAŞA CAMİʿİ ŞERÎFİ ÇÜN SÖYLENİLMİŞDİR

179

Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün

Gel ey zâ’ir oḳu bir kez Ḥıżır Paşa-yı ẕîşâna

Daḫi seyr it muvaffaḳ oldıġı ḫayrât ü iḥsâna

Budur insân-ı kâmil kim ḥayâtında idüb kûşiş

Bu maʿbed-ḫâneyi yapdırdı maḫṣûṣ ehl-i îmâna

Nemâzı penc ile ʿîdin ü cumʿa ḫoş edâ olsun

Niyâz itsün gelüb bu yerde söyliñ her müselmâna

(s.65)Sezâdır sûre-i sebʿül-mes̱ânîyle üç iḫlâṣı

Oḳuyub rûḥına baḫş eylemek her ferd-i insâna

S̱ebâtî ṣıdḳ ü iḫlâsla oḳu bir Fâtiḥâ ḫatm it

O ẕâtıñ vaṣfı çün ṣıġmaz yazılsa levḥ-i imkâna

Sene 1307

ṢUDÛR-I ʿAẒÂMDAN AḤMED ḪULÛṢİ EFENDİ ḤAŻRETLERİ’NİÑ VEFÂTINA DÂ’İR TÂRİḪDİR

180

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Yine gerdûn felek bir ʿaks-i devrân eyledi

Devrine ḫalḳ-ı cihânı mât ü ḥayrân eyledi

Bir vaḥîd-i dehr kim fevḳinde merd-i ẕevḳinün

Bir daḫi gelmez cihâna cümle îḳan eyledi

Ṣâḥib-i ḥilm ü tevâzuʿ pür-beşâşet ẕât iken

Âh-ı vâveylâ felek ḫâk ile yeksân eyledi

Ḳâżı-i asker semâḥatlü Ḫulûṣî ḥażretin

Gör nice gecrev felek bu ḫâke pinhân eyledi

Bâdî-i ġufrândır kim mîz-bân-ı çarḫ ânı

Vâlid-i mâcidleri cenbinde mihmân eyledi

Yâ ‘‘aḥad’’ Aḥmed Ḫulûṣi bende-i muḫliṣdurur

Yarlıġa gil raḥmetiñle her ne noḳṣân eyledi

Çıḳmadı târiḫ S̱ebâtî âhsız bir âh ile

Ṭayr-ı rûḥı âşiyân-ı ḳudse ṭayerân eyledi

1305

ḤAREMEYN PÂYELÜLERİNDEN ḤACI ʿÎSÂ RÛḤÎ EFENDİ ḤAŻRETLERİ’NİÑ VEFÂTI TÂRİḪİDİR

181

Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Feʿûlün

Dirîġâ baḥr-ı ʿilmiñ bâd-bânı

Vücûdı zevraḳıñ ġarḳ itdi nâ-gâh

Felâṭûn zemân ü baḥr-ı ḥikmet

Maʿârif menbaʿı bir merd-i âgâh

Budur dâmâd-ı Mevlânâ-yı Şirvân

Odur ḳuṭb-ı muḳaddes pîr-i dergâh

Dirîġâ ḥasretâ vâ ḫaybetâ kim

Ecel peykine nâ-gâh oldı hemrâh

Olub hem-nâm ʿÎsâ ibn-i Meryem

Ḳılub terk-i cihân eyvâh ü ṣad âh

Mesîḥ-ül-vaḳt idi muṭlaḳ kim ânı

Semâ'-ı râbiʿe refʿ itdi Allah

Ṣebâtî ḥüzn-i müstevlî olunca

Didim târiḫ-i bâ-âh seḥer-gâh

1303

(s.66)MEŞÂHÎR-İ ʿULEMÂDAN ḪAˇCE MEHMED EMİN ARDAHÂNÎ ḤAŻRETLERİ'NİÑ VEFÂTINA DÂ'İR TÂRİḪDİR

182

Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün

Bu merḳad kim gözim ṣanduḳa-i rûḥ-ı revânıdır

Su'al itsüñ ḳabir içre kimin rûḥ-ı revânıdır

Felâṭun-ı zamân ü baḥr-i ḥikmet maʿdeni ʿilmiñ

Ferîd-i ʿaṣr-ı vaḥîd-i dehr H̱ˇâce Ardahânî'dir

İdüb hicret gelüb bu ẖâkde defn olmaḳ el-ḥâṣıl

H̱udâ'nıñ ḥikmeti ḥaḳḳa Ḥaḳḳ'ıñ sırr-ı nihânıdır

Ṭutub taḳvâ rehin ḥabl-ül metîn-i şerʿi destinde

Melâẕ-ı melce'-i Ḥaḳḳdır ne ẖoş dâr-ül emânidir

Şefîʿi rûz-ı maḥşerde Muḥammed Muṣṭafâ olsun

Ki oldur dest-gîr-i ümmet ol gün hem zemânıdır

Temennâ zâ'irinden sûre-i sebʿ-ül mes̱âniyle

Daẖi iẖlâṣ-ı ẖâs ile güzel bir armaġânıdır

S̱ebâtî ẕann-ı ġâlible didim târiẖîni ben de

Ümîd ider göñül ḥaḳḳa ânıñ cennet mekânıdır

1304

GÜMÜŞ ḤACIKÖY MÜFTÜSÜ EL-ḤÂC İSMÂʿİL ḤAKKI ḤAŻRETLERİ'NİÑ VEFÂTINA DÂ'İR TÂRİẖDİR

183

Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün

Faḳîh-i pür-fażîlet müfti-i şerʿi H̱udâ eyvâh

Göcüb şehr-i fenâdan ol beḳâ mülkine ṭutdı râh

ʿAceb luṭf-ı kerem ıssı idi kim rûz ü şeb ânıñ

Açıḳdı bâb-ı inʿâmı gelürdi mihmân her gâh

Budur ol Ḥacı İsmâʿil Efendi kim cihân yek-ser

S̱enâ-ḫ̮ânı idi el-ḥaḳ melek meşrebli âli-câh

Oḳu sebʿ-ül mes̱ânîden S̱ebâtî söyle kim târiḫ

Oḳunan ‘‘Fâtihâ’’dan ola rûḥı her dem âgâh

1304

ERŻURUM’DA ṬOPCI ALAYI KÂTİBİ İSḤAḲ EFENDİ’NİN VÂLİDESİ ḤAYAT ḪANIM’IÑ VEFÂTINA MÛMA-İLEYH ṬARAFINDAN Bİ-L-VEKÂLE SÖYLENİLMİŞDİR

184

Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Mefâʿîlün

Ḥayât-ı câvidân baḫş it Ḥayâta el-amân Mevlâ

Yoluñda bez̠l-i cân itdi çün ol ḫayli zaman Mevlâ

Şefîʿi rûz-ı maḥşerde ânıñ ḫayr-ün nisâ olsun

ʿUṣât-ı ümmete oldur o gün dâr-ül emân Mevlâ

Nola raṭb-ül lisân olsa geçüb ʿatş-ı ḳıyâmetden

Seni z̠ikr eyledi dilde idince terk-i cân Mevlâ

Benim bu nûr-ı çeşmim bâʿis̱-i feyż ü ḥayâtımdır

Anı ʿavf eyle kim bizden ola râżı hemân Mevlâ

Buña târiẖ-i tâm ʿabdiñ reşâdıñ bu ricâsıdır

Celîsiñ mülk-i cennet ḳıl enîsiñ ḥûriyân Mevlâ

1299

(s.67)EḤİBBÂDAN AMASYA MAḤKEME-İ BİDÂYET BAŞ KÂTİBİ NÂẒIM BEG'İÑ MAẖDÛMI NECÂBET MELZÛMLARI İÇÜN VELÂDET TÂRİẖİDİR

185

Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Feʿûlün

Şeb-i ḳadr olmalı yâẖud reġâib

Ki geldi ʿâleme Maḥmûd Râgıb

Muʿammer eylesün maʿbûd-ı muṭlaḳ

Ḳılub mesʿûd her bir ʿilme ṭâlib

Maḳaṣidden budur maḳṣûd-ı aṣlî

Ola ẖayr-ül ẖalef kesb-ül meṭâlib

Beşâretler saña ey Mîr-i Nâẓım

Ḫudâ iḥsân idüb ferzend-i ġâlib

Didim târiẖini söyle Ṣebâtî

Didi târiẖ-i tâmın Maḥmud Râġıb

1301

BU DAẖİ LADİḲ ḲÂİM-MAḲAMI CEMİL BEG'İÑ MAẖDÛMU'NIÑ VELÂDETİNE TÂRİẖDİR

186

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Şübhesiz ẖayr-ül ẖalefdir söylesem olmaz ʿacîb

Kim rebî-ül-evvel içre eylemiş Mevlâ naṣîb

ʿİlm ʿirfân ṣâḥibi ḳılsun H̱udâ-yı lem-yezel

Mekteb-i maʿnâda olsun ẖˇâce-i pür-fenn edîb

Aẖter-i iḳbâl ile olsun cebîni tâb-nâk

H̱urşîd-i baẖtı saʿâdet burcuna olsun ḳarîb

Ḥamdüli'llah eşref evḳatde luṭf-ı H̱udâ

Eylemiş iḥsân bir ẖayr-ül ẖâlef ġâyet necîb

Söyledim âña Ṣebâtî söylerim târiẖiñi

Pek güzel ismiñ Muḥammed maẖlaṣıñ olsa nesîb

1302

FERZEND-İ ERCÜMEND ʿÂCİZÎ MUḤAMMED CELÂLEDDİN RÛMÎ'NİÑ VELÂDETİ TÂRİẖİDİR

187

Dü-ṣad sâl ü neved penc bûd rûmi

Cihân-âmed Celâleddin Rûmî

Mer elṭaf Ḫudâ pûri fer-sitâd

Dilâ şâkir Bayezıd bâş dâ'im

Çü ferzendi çinîn Ḥaḳḳ-gerd kâ'im

Eger yârân zımen târiḫ cûyend

Güli ez-bostân-ı dil be-bûyend

Muḥammed bâ-Celâleddin ber âram

Bed'ân ferzend râ târiḫ-dârem

BU DAḪİ ṢEMERE-İ DIRAḪT VÜCÛD MER Ü DÂRINDA SERMÂYE VÜ SÛD MER ʿALİ ḪÂVER EFENDİ'NİN TÂRİḪ-İ VELÂDETİDİR

188

Mefâʿîlün / Mefâʿîlün / Feʿûlün

Biñ üç yüz oldıġında sâl ḫoş-fâl

ʿAli Ḫâver cihâna geldi fi-l-ḥâl

(s.68)İde ḫayr-ül ḫalef Rabbim Teâlâ

Muʿammer eyleyüb bi-l ʿizz ü iḳbâl

Ḳılub ismi müsemmâsıñ muvafıḳ

Ola bab-ül ʿilm teg ṣâḥib-i efḍâl

Muḥammed Muṣṭafa ḥaḳḳı Ḫudâyâ

Ânıñ sen ḥâlini ḳıl aḥsen-ül ḥâl

Disiñ her laḥẓâ biñ kez şükür Ḥaḳḳa

Dilâ her sâʿat ü hefte vü meh ü sâl

Ne mümkün şükr-i Ḥaḳḳ îfâ olunsun

Zebânın ḳaṭʿ idüb ol ebkem ü lâl

Duʿâ birle didim târiḫ S̱ebâtî

ʿAli Ḫâver hemi bâd efraḥ-bâl

1300

İSKİLİB ḲAḌISI-ZÂDE MUHAMMED EFENDİ'NİÑ MAḪDÛMUNUÑ VELÂDETİNE TÂRİḪDİR

189

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

Merḥabâ mülk-i ʿademden olduñ irşâd ey Fu'âd

Geldiñ iḳlim-i vücûda ḫürrem ü şâd ey Fu'âd

Ṭurma ur best-âne dendân tîşesiñ şîrîn şîrîn

Bir şehîr-i ʿâlem ol gil mis̱l-i Ferhâd ey Fu'âd

Ebr-i raḥmet nâzil oldı bitdi bir nev-res nihâl

Gülşen-i bâġ-ı emelde çün tû-şimşâd ey Fu'âd

Dilerim Ḥaḳ'dan seni kâmil mükemmel ehl-i ḥâl

Hem fażîlet ehli vü her fenne üstâd ey Fu'âd

Söyledi nâgeh Ṣebâtî ṭurfa bir târiḫ kim

Kendi ismiñden çıḳar ger eyleseñ yâd ey Fu'âd

OLṬU BEGLERİÑDEN ḤACI ṢÄLİḤ AĠÂ-ZÂDE AḤMED BEG'İÑ ḤAREM-İ MUḤTEREMİ NENE ḤANIM'IÑ VEFÂTINA TÂRİḪDİR

190

Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilâtün / Feʿilün

Ḥarem-i muḥterem Aḥmed Râġıb Beg iken

Nene Ḫanım çekilüb gitdi Ḥaḳḳ'ıñ raḥmetine

Ab ü dâne çekerek eyledi medfen burayı

ʿAḳl irmez Çalab'ıñ ḥikmetine ḳudretine

Ġurebâ zümresine eyleyüb el-ḥaḳḳ anı

Şühedâ içre nola ḳoysa Ḫudâ cennetine

İrciʿi emriñi gûş eyleyüb üç yüz senesi

Cân ile ḳıldı icâbet Çalab'ıñ daʿvetine

FÂTİḤ DERS-İ ʿÂMM ḪˇÂCELERİNDEN DAĠISTANLI ʿALİ NAẒMİ EFENDİ'NİÑ ''NAĠME-İ İŞTİYÂḲ'' NÂM EṢERİNE SÖYLENMİŞDİR

191

Mefʿûlü / Mefâʿîlü / Feʿûlün

Ey ʿâşıḳ-ı dil-figâr Naẓmî

Vey tâlib-i vaṣl-ı yâr Naẓmî

Ey bülbül-i baġçe-i maʿârif

Çi çeh-zen gül-ʿizâr Naẓmî

Geçdi elime teşekkür itdim

Açdım oḳudum kerrâr-ı Nazmî

(s.69)Aḥsentü bu naġme-i şiyâḳa

K'anden ṣaçılur şerâr-ı Naẓmî

Allaha ḥavâledir-i kâ'il

Söylersem eger ne vâr Nazmî

Tab'ıñdur o bâz-ı maʿrifet kim

Mürġ-i dil ider şikâr Naẓmî

İsmiñ ki ʿAli'dir ey süḫan-ver

Çekseñ nola zülfiḳâr Naẓmi

Sende var iken bu ṣaff-şikenlik

Żabṭ eyleyigör diyâr Naẓmî

Tâ ide S̱ebâtî ġâ'ibâne

Ṣaytıñ ile iftiḫâr Naẓmî

AMASYA TAPU MÜDİRİ VE ERZİNCAN EŞRÂFINDAN ʿİZZETLÜ CEVDET EFENDİ'NİÑ MAḪDÛMI ṬALʿAT BEG'İÑ VEFÂTI TARİḪİDİR

192

Mefâîlün / Mefâîlün / Feûlün

Ḳamû şey küll-i şey'i hâlikdir

Saña ey ibn-i Cevdet mîr Ṭalʿat

Ledü'l-mevti ve enbû lil-ḫarâbi

Lisân-ul ġayb ider taḳrîr Ṭalʿat

Eger gûş eylesek ḳabrin türâbı

İder bâḳi hüve teẕkîr Ṭalʿat

Ḳalem aġlar mürekkeb ḳâre baġlar

İdersem mâtemiñ taḥrîr Ṭalʿat

Seniñ gibi ma'ârif gül-bünün ḥayf

Düşürdi ḫâke çün taḳdîr Ṭalʿat

Bütün gün eb ü ʿamm ü ḫâliñ

İder vâ ḥasretâ tekrîr Ṭalʿat

Kesildi ṭaḳat ü ṣabr-ı s̱ebâtî

Enîsiñ hem nedir tedbîr talʿat

Bî-kes bir seng-i ḳabriñ ey S̱ebâtî

Div-ṣûret şîr-i ecel naḫçîr talʿat

Nüvis în mıṣra'ı berceste târiẖ

Begü eyvâh teveffi mîr Ṭalʿat

1306

TÂRİẖ-İ TERTÎB Ü İKMÂL ÎN DÎVÂN EST

193

Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilâtün / Fâʿilün

ʿAvn-i Ḥaḳḳla dâ'ima olsun be-nâm âs̱ârımız

Bir müşar-ün-b'il-benân beyn-el enâm âs̱ârımız

Sâyesinde sîmâ-ı ʿAbdülḥamid H̱ânıñ müdâm

Neşr olub ṭutsun dem-â-dem Rûm ü Şâm âs̱ârımız

İstifâde itmege kâfi iken her mıṣrâʿı

Nola ḥürmetle ṭutarsa ẖâṣ u âmm âs̱ârımız

Puẖte merdiñ ḳavlidir çün ḳavl-i şâriḥ muʿteber

Ḳavl-i ḳaval añlama ey merd-i ẖâm âs̱ârımız

Feyż-i rûḥ-ül ḳudsden bir ẕerreye mâlikdir ol

Bir mesiḥ-ül-vaḳtdir yuhyi'l-ʿiẓâm âs̱ârımız

Yâ ilâhî çeşm-i ḥâsetden anı ḥıfẓ eyle kim

Çün niẓâm-ül-mülk bulsun ẖoş niẓâm âs̱ârımız

(s.70)Dâ'imâ te'yîd-i tevfîḳiñ aña olsun refîḳ

Tâ ḳıyâmet eylesün naṣb-ı ẖıyâm âs̱ârımız

Baẖtını bîdâr idüb anıñ o ḥayy-el enâm

Dembedem eyler teraḳḳi ṣubḥ u şâm âs̱ârımız

Ḥamduli’llah eşref-i evkâtde luṭf-ı H̱udâ

Yâver oldı bizlere buldı ẖitâm âs̱ârımız

Ey S̱ebâtî tabʿına târiẖ-i cevherdârdır

Ḥamduli’llah vermede hem (şevḳ-i tâm âs̱ârımız)

Sene 1307

Oḳuyanlar rûḥıma bir Fâtiḥa baẖş eylesün

Tâ kim ola bizlere darr-üs-selâm âs̱ârımız

****

(s.71)Mevlânâ şeyẖ İsmâʿil Sirâcüddin Şirvânî ḳaddase sırrahu’l ʿâlî ḥażretleri aḥfâdın dan ve ḳażı-ʿasker Aḥmed H̱ulûṣi Efendi evladlarından olub fażl-ı kemâl ile kesb-i imtiyaz itmiş olan maḥkeme-i temyîz mümeyyizlerinden fażiletlü İsmaʿil Seracüddin Efendi ḥażretleriniñ iş bu divan ḥaḳḳında söylemiş olduḳları taḳriż-i beliġleridir :

Cedd-i emcedim Mevlana Şeyẖ İsmâʿil Seracüddin-eş Şirvânî el-kürd emîri ḳaddase sırrahu’l-celi ḥazretleriniñ Amasya şehrinde defin-i ẖâk-ı ʿıṭırnâk olan türbeleri mescid-i şerîfiniñ imâmet ve türbedârlıḳ ẖıdmet-i müfteẖiresinde yigirmi beş seneden berü s̱âbit-ḳadem mihrâb-ı ʿibâdet olan Ḥâfıẓ Muḥammed S̱ebâteddin Efendi’niñ müşârün-ileyhiñ ḳuvve-i maʿneviyesi füyûzâtıyle numûne-nümâ-yı cennât-ı ʿâliyât olan ol mevḳiʿ-i pür-feyż-i envârda ẓuhûr-ı tecelliyât ile hâme-rân-ı himmet olduḳları iş bu divân-ı manẓûr lûḥâẓa-i faḳirâne oldı ḥaḳḳa ki bunda buldıġım letâfet ve nikât ve mezâyâ naẓmınıñ ẕâten fenn-i naẓm ve meʿânideki iḳtidâr-ı şâʿirâne ve cümle nezdinde bedîhî bulunan ẖüsn-i tabiʿat ve kelâm-ı mâhirânesini bir ḳat daha derece-i ḳuṣvâye îṣâl eylemiş

oldığından şu divân-ẖâne-i şiʿr ve inşâda mûmâ-ileyhi tebrik ve tehniyetden başḳa bir söze maḥal göremem mine-ş şükr ve't-taḳriż ve minallahü'l-ecr ve't-taʿvîż.

El-faḳîr Şirvânî-zâde İsmâʿil Siracüddin

****

Ṭaẖniyye idâre-i ʿaskeriyesi baş kâtibi edîb bediü'l-beyân şâʿir vasiʿü'l-ʿirfân ʿizzetlü Naẓif Beyefendi'niñ ihdâ buyurduḳları taḳrîż-i beliġ ve laṭîfdir.

Sezâdır gevher-i naẓmıñ çekilse rişte-i câna

Ki her ḥarfi meẕâḳ-ı 'aşḳdır müştâḳ-ı cânâna

Zihî ey ḳahramân-ı 'arṣa-i şiʿr ü süẖandâni

Hüner-mendân ʿaṣrı heb düşürdüñ câh-ı ḥayrâna

Eyâ mest-i şarâb ṣâfî-i esrâr-ı lâhûti

Maḳal-i şeker-efşânıñ ṣafâ baẖş itdi rindâna

Meʿânisi rumûzât-ı ḥadîs̱-i ʿaşḳ ü hiddetdür

İbârâtı ider keşf-i ḥaḳîḳat ehl-i ʿirfâna

Mezâyâsı ser-â-ser mâni-i naḳş-ı belâġatdür

İder taṣvîr levh-i fikre biñ resm-i faṣîḥâne

Teʿâlâ âh ne şevḳ-efzâ ne rengin bir es̱erdir bu

Ne ẖoş şerḥ-i melâhatdir kitâb-ı ḥüsn-i ẖûbâna

(s.72)S̱ebâtî ser-is̱bâtı s̱ebûtât-ı ḥaḳîḳatle

İdüb müs̱bet s̱ebât-ı ʿaşḳ ile tekmîl bu dîvâna

Hünerle ʿarṣa-i saṭranc-ı ẖoş-küftâre at sürdi

Bıraḳdı ḥayrette erbâb-ı şiʿr hep o ferzâne

Kemâlâtın ider taḥsîn elbet cümle eslâfı

Ki iʿcâz-ı feṣâḥat gösterir eşʿâr-ı saḥbâne

Niẓâm-ı mülk-i ʿaşḳa nüsẖa-i kânun-ı bi-hemtâ

Denilse ger becâdır bu kitâb-ı ḥikmet ʿünvâna

Naẓîfâ eyleme saʿy-ı ʿabes̱ taḳdîr-i evṣâfa

Ne te's̱îri olur bir ḳaṭreniñ ol baḥr-ı ʿummâna

Nevresîde-gân-ı ezkiyâdan edîb-i kâmil şîrîn-süẖan Baḥrî Efendi birâderimiziñ irsâline ʻinâyet buyurduḳları taḳriż-i faṣîḥ ve beliġleridir.

Maḥṣûl-i ʿaşḳ ve şevḳiñiz , âs̱âr-ı feyż ve fażlıñız şiʿr ve edebe pek ʿâlî bir (yadigâr-ı cez̠be-âver) ve pek degerli bir (ber-güz̠âr) neşve-perverdir.

Lisân-ı ḥâl ve ḥaḳiḳatle söylenen şu eşʿâr-ı dilârâ vâḳıf-ı mezâyâ-yı kemâl-i rûḥânî olan her dil-i bî-dâr-ı ʿâli-ʿirfânı ve bütün maʿnâ-şinâsân ʿaṣr ve zamanı zevḳyâb eyler.

Maẓhar-ı ʿaşḳ ve feyż-i ḥaḳîḳiolan erbâb-ı ḥâl ve kemâliñ şîve-i küftârındaki te’s̱îr-i laṭîf ve lez̠îz̠ ne de var.

Neşr-i envâr-ı ʿaşḳa â’id saʿy ve s̱ebât-ı ʿâşıḳâneñizi bütün vâye-dârân-ı ʿaşḳ ve ʿirfân taḳdîr ider.

(H̱ülâṣa)

H̱ayrü’l-ḥalef ḥükmünde eyâ şâʿir-i ḫoş-ḥâl

Ḥıfẓ eyleyecek yâd-ı cemîliñ bu es̱erdir

****

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmamızda klasik edebiyatımızın son dönem şairlerinden olan Hâfız Mehmed Sebâtî'yi ve şiirini tanıtmış olduk. Döneminin edebiyat akımları ve merkezden uzak yaşaması nedeniyle sesini duyuramamış olan Sebâtî'nin şiirlerinin beğenileceğini sanıyoruz.

Aslan Dağıstanlı olan şair, çocukluğunu Kars ve Erzurum'da geçirmiş; genç yaşta Amasya'ya gelerek hayatının geri kalan büyük bir bölümünü burada tamamlamıştır. Bu nedenle Sebâtî bir Anadolu şâiridir. Onun şiirlerinin, Anadolu'da da başarılı şâirler yetiştiğinin bir göstergesi olduğuna inanıyoruz. Özellikle şiirlerindeki tasavvufi düşünce ve söyleyişin incelenmeye değer ve ilgi çekici bulunacağını umuyoruz.

Günümüzde, eski şiirimize ait eserleri okuyabilen kişilerin azlığı nedeniyle kütüphane köşelerinde kalmış, değerini bilmeyen kişilerin ellerinde yok olmak tehlikesiyle karşı karşıya kalan eserlerimizin bir an önce latinize edilerek üzerlerinde çalışılması gerekmektedir.

Bu çalışmamızla edebî faaliyetlere az da olsa bir katkımızın olduğunu bilmek bizleri mutlu etmektedir. Bu tür çalışmaların artarak devam etmesini temenni ediyoruz.

KAYNAKÇA

AYDEMİR, Yaşar (2000), *Behişti Dîvânı*, M.E.B. Ankara.

BANARLI, Nihad Sâmi (1997), *Resimli Türk Edebiyatı Tarihi*, II, M.E.B. İstanbul.

BİLGİN, A. Azmi (2000), *Ümmî Sinan Divanı*, M.E.B. İstanbul.

İNAL, İbnülemin Mahmut Kemal (1969), *Son Asır Türk Şairleri*, M.E.B. İstanbul

İPEKTEN, Haluk(2003), *Eski Türk Edebiyatı Nazım Şekilleri ve Aruz*, Dergah yay, İstanbul.

KOCATÜRK, Vasfi Mahir (1964*), Eski Türk Edebiyatı Tarihi.*

PALA, İskender (1999), Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü, Ötüken Yayınları, İstanbul.

SAMİ, Şemseddin (2004), *Kâmûs-ı Türkî*, Çağrı Yayınları, İstanbul.

ŞENTÜRK, Ahmet Atilla; KARTAL, Ahmet (2004), *Eski Türk Edebiyatı Tarihi*, Dergah Yayınları, İstanbul.

TANPINAR, Ahmet Hamdi (1997), *19.Asır Türk Edebiyatı Tarihi*, Çağlayan Kitabevi, İstanbul.

ÜNVER, İsmail, *19.yüzyıl Divan Edebiyatı*, Büyük Türk Klasikleri 8, Söğüt Ötüken.

ULUDAĞ, Süleyman(2001), *Tasavvuf Terimleri Sözlüğü*, Kabalcı Yayınları, İstanbul.

EKLER Ek-1 Sözlük

A

Âbâ	: Gezegenler; babalar.
Âb ü dâne	: Ekmek ve su.
Âbâd	: Sonsuz gelecek zamanlar.
Âbâd	: Mamur, şen; çokluk bildirir.
ʿAbd-ı müzenned	: Tamahkâr, cimri insan.
ʿAbîd	: Kullar, köleler.
Aḍḥâ	: Kurbanlar.
ʿAdl	: Hakkaniyet. Adâlet üzere oluş.
Âferin-bâd	: Aferin olsun.
Âgende	: Doldurulmuş.
Aġra	: Çok sevimli, yakışıklı.
Aḥad	: Bir; kişi, kimse.
Aḥadd	: Daha keskin.
ʿAhd ü peymân	: Yemin etme, söz verme.
Aḥfâd	: Torunlar. Evlâd oğulları.
Aḥlâ	: Tatlı, şirin.
Aḥmed-i muḫtâr	: Hz. Muhammed (A.S.M.) Efendimiz.
Aḥrâr	: Hürler. Esir veya köle olmayan kimseler.
Aḥvel	: Şaşı.
ʿÂili	: Ev halkı. Akraba.
Aḳdes	: En kudsi. En mübarek.
ʿÂkif	: Devamlı ibadetle meşgul olan. Bir şeyde sebat eden.
Aḳlâm	: Kalemler.
Aḳṣâ	: En uzak. En son. Kusvâ. Nihayet. Irak
Aḳṣâ-yı kelam	: Sözün sonu
Âl	: Hile, tuzak.
ʿAlâ’ik	: Münâsebetler. Alâkalar. Mânialar.
Âlâm-keş	: Elemler çeken.
Âlî	: Büyük, yüksek, şerif, celil, aziz olan.
Âl-i aba	: Hz. Peygamberin (A.S.M.) sülâlesi.
Âli tebâr	: Sülâlesi temiz ve soyu yüce olan.
ʿÂlî-cenâb	: Cömert; şerefli.
ʿAlîl	: Kör.
ʿAlîm	: Çok bilen. Bilgisi ezeli ve ebedi olan (Allah'ın sıfatlarından).
Âlûd	: Karışmış, karışık, mülevves. Bulaşmış.
Âmâc	: Nişan tahtası, hedef.
ʿAmm	: Amca. Babanın kardeşi.
Ân-be-ân	: Gittikçe, yavaş yavaş, zaman ilerledikçe.
Anber	: Güzel koku.

Anber-bâr	: Güzel kokulu. Anber kokulu.
An-karîb	: Yakından, çok zaman geçmeden.
ʿAnteri	: Entâri, elbise.
ʿArʿar	: Dikenli ardıç ağacı, dağ selvisi. mec. Güzelin boyu bosu.
ʿArak̦	: Ter; içki.
Aʿrak̦-rîz	: Terliyen, ter döken.
Âram	: Durma, dinlenme. Yerleşme, rahat etme, karar kılma.
Ârâm	: Durma, dinlenme. Yerleşme, rahat etme.
Aʿraż	: İşaretler, alâmetler. Tesadüfler.
Ârıż	: Yanak.
Ârif-i bi-llah	: Mürşid, ermiş, evliyâ.
Ârûs	: Süslenmiş gelin, güveyi. Güneş. Gök.
Âṣâf	: Süleyman peygamberin veziri.
ʿAsel	: Bal,şehd.Tatmak. Cennette bir su.
Aṣġâr	: Daha küçük.
Âsitân	: Kapı eşiği. Dergâh. Tekke.
Âsiya	: Su değirmeni.
Âsümân	: Yüz, çehre, surat.
ʿAşk̦-ı rûhânî:	: Manevi aşk.
Âşüfte	: Sevgiden kendinden geçen. Çıldırırcasına seven.
Aʿṭâ	: Bağışlama, ihsan.
ʿAṭab	: Ölüm, mahvolma.
ʿAtf(ʿatıf)	: Meylettirme; bağlama.
ʿAṭş	: Susuzluk.
ʿAṭşân	: Susamış, teşne. Susuz.
Âverd	: Cenk, savaş, harp.
Avn-i Ḥak̦k̦	: Cenab-ı Hakk'ın yardımı.
Âyâ	: Şüphe ve tereddüt bildiren edat.
ʿAyn	: Göz. Pınar, kaynak. Çeşme. Tıpkısı, tâ kendisi.
ʿAyş ü ṭarab	: Yeme içme , eğlenme .
Âz	: Hırs, tamah.
Ażdâd	: Zıtlar.
Ażvâ	: Parıltılar, ışıklar, aydınlıklar.

B

Bâ	: İle.
Baʿde	: Sonra.
Bâʿde haza	: Bundan böyle.
Bâġ	: Büyük bahçe. Bostan.
Bâb	: Kapı. Kısım. Mevzu. Fasıl. Bölüm.
Bâb	: Lâyık, uygun, münasip, elverişli. Hayır, uğur.

Bâb-üs selâm	: Cennetin ikinci katı. Cennet. Selâmet yeri.
Bâd	: Rüzgâr, yel; Allah’ın yardımı.
Bâd	: Olsun, olaydı.
Bâdâm	: Badem. Sevgilinin gözü.
Bâd-bân	: Yelken. Gemi sereni.
Bâde-i nâb	: Halis, duru şarap.
Bâdi	: Sebeb. Vesile. Hâlık. Yaratan.
Bâdi-i ġufrân	: Affetme sebebi.
Bâdi-i rifʿat	: Yükseklik sebebi.
Bâġ ü râġ	: Seyrangâh, çimenlik.
Baḥr	: Deniz. Âlim. Çok bilen. Büyük göl veya nehir.
Baḥr ü berr	: Deniz ve kara
Baḥr-i ʿamiḳ	: Dibi çok aşağıda, derin deniz.
Baḫt-ı bîdâr	: Uyanık tâlih.
Bâʿis	: Sebep.
Bâ-izn	: İzin ile.
Bâk	: Korku, havf, çekinme, sakınma.
Bâkır	: İmam Hüseyin’in torunu.
Bâl	: Kol, kanat; gönül, hatır.
Bâl	:Gönül, kalp; hatır.
Bâlâ ü zir	: Yukarı ve aşağı.
Bâm-ı felek	: Gökyüzü; çatı, kubbe.
Bâr	: Ek olup "saçan, yağdıran, ışık veren" gibi mânâda kelimeler yapar.
Bâr	: Yük. Zahmet. Eziyet. Sıkıntı.
Barça	: Bütün, hepsi.
Bar-gâh	: İzinle girilecek yer. Padişah divanı. Huzur-u Rabb-il Âlemin.
Bâr-ı ḥasret	: Hasret yükü.
Basṭ	: Genişlemek, açmak, yaymak. Tas. Ricâ hâli.
Bâ-şehâdet	: Şehâdetle.
Baṭḥâ'	: Dağ arasındaki dere. Mekke-i Mükerreme'nin eski bir ismi.
Bâẕ	: Doğan, şâhin.
Bâz	: Geri; tekrar, yeniden.
Be	: Kelimelere -e halini verir; -e kadar.
Be- ḥaḳḳı	: Hakkı için.
Becâ	: Yerinde, münasip, lâyık, uygun, şâyeste.
Beçe	: Yavru.
Bed’	: Başlama, başlayış.
Begayet	: Son derece. Pek ziyâde.
Be-hakkı	: Hakkı için.
Behişt	: Cennet. Ahirette iyi kulların gideceği mükâfat yeri. Firdevs.

Behişt	: Cennet, uçmak.
Behre	: Nasip, pay, hisse.
Bekam	: İsteğine, meramına kavuşan, nail olan. Arzu ettiğine erişen. Mesut.
Beliġ	:Düzgün ve fasih söz söyleyen.
Beliğ	: Edb: Belâgatli kimse.Düzgün söz veya eser.
Be-nâm	: Meşhur. Namlı. Mütemayiz. Seçkin.
Benân	: Parmak uçları. Parmaklar.
Bende	: Köle, bağlı.
Bende-i efgende	: Bağlanmış olan. Esir. Hizmetçi.
Benefşe	: Menekşe; mor.
Ber	: Üzere.
Ber	: Göğüs, sine; kucak.
Berârî	: Sahralar, çöller.
Ber-bâd	: Harap. Kötü. Virâne. Bozuk. Perişan.
Ber-dâr	: Asılmış, yukarı kaldırılmış.
Bergüzâr	: Hediye, hâtıra.
Bernâ	: Genç.
Ber-pâ	: Ayakta, yıkılmamış.
Berr	: Kara toprak, kara parçası.
Berr	: Va'dinde sâdık. Sözünde duran. Muhsin. Keremkâr.
Berter	: Daha üstün, değerli, meziyetli.
Bes	: Yeter, kâfi.
Be’s	: Zarar, ziyan. Zahmet. Korku. Fenâlık.
Besâlet	: Kahramanlık.
Besî	: Çokluk, ziyâdelik.
Beste-dehân	: Dili bağlı. Ağzı kapalı, susan, sükût eden.
Beşâşet	: Güler yüz.
Beşîr	: Müjde getiren.Hz. Muhammed'in (A.S.M.) bir vasfı.
Beyᶜ	: Satma, satış.
Beyâbân	: Çöl. Sahra. İmar olunmamış arazi. Kır.
Beyâd	: Mahvolma, yok olma.
Beyn-el enâm	: Halk arasında.
Bezl	: Bol bol verme. Esirgemeden vermek.
Bi- ḥaḳḳın	: Hakkıyla.
Bî-âr	: Arsız, hayasız, utanmaz.
Bî-bâk	: Korkmayan.
Bî-bâr	: Meyve vermeyen.
Bî-câ	: Yersiz.
Bî-çûn	: Emsalsiz, eşsiz, ortaksız, benzersiz.
Bî-dâd	: Zulüm, işkence.

Bidâyet	: Başlangıç. İlk önce.
Bî-ġışş	: Hilesiz, safi, karışıksız. Samimi.
Bî-hemtâ	: Eşsiz. Dengi olmayan. Benzersiz.
Bih-zâd	: 15. yy.da yaşamış, İranlı ünlü minyatürcü.
Bî-kes	: Kimsesiz.
Bi-l	: …ile.
Bi-l izz ü iḳbâl	: İzzet ve ikbâl ile.
Billah	: Allah için. (Yemin) maksadı ile söylenir.
Bi-l-vekâle	: Vekâlet ederek.
Bîm	: Korku, havf. Tehlike.
Bîmâr-çeşm	: Baygın bakışlı göz.
Bî-mâye	: Yoksul, kötü yaratılışlı.
Bînâ	: Gören, görücü; göz.
Binâgûş	: Kulak tozu. Kulak memesi.
Bî-nevâ	: Nasipsiz, zavallı, fakir.
Bîniş	: Basiret, görüş, görme kabiliyeti.
Bıżâʿat(bıḍâʿat)	: Sermaye.
Bîr	: Yıldırım.
Bîrân	: Viran, harap, yıkık, dökük, eski.
Biryân	: Kebabın bir nev'i. Piran. Pürân.
Bî-sütûn	: Ferhad'ın deldiği dağ.
Bî-zâd	: Zahiresiz, azıksız.
Bî-zâr	: Rahatsız, bıkmış, usanmış.
Bi-ẕ-ẕat	: Kendisi, aslında. Kendi zatı ile.
Bû(y)	: Koku.
Bükâʿ	: Ağlama, gözyaşı.
Bül-heves	: İsteği çok kimse.
Bürhân	: Delil, hüccet, ispat vasıtası.
Bürîde	: Kesilmiş.
Bürkâʿ	: Kadınların örtündükleri yaşmak, peçe.
Bürrân	: Keskin, kesici.
Bürûz	: Meydana çıkma, zuhur etme. Âşikâr, meydanda.
Büt	: Put, heykel. Sanem.Sevgili.
Büt-kede	: Puthane.

C

Câ(y)	: Mevki, makam, rütbe. Yer, mekân.
Caḥîm	: Çok sıcak yer. Cehennem'in bir tabakası.
Câme	: Elbise, çamaşır, libas.
Câm-ı muṣaffâ	: Parlak kadeh.
Câmi-ül Kur’ân	: Kur'an-ı Kerim'i toplayan mânâsında(Hz. Osman).

Cân-sitân : Can alıcı.
Cebbâr : Kuvvet ve kudret sâhibi; Allah.
Cebîn : Alın.
Cedd-i emced : En büyük cedd. En yaşlı, en büyük baba.
Cehd : Çalışma. Güç ve kuvvetini sarfetme. İnsanın nefsine hâkim olması.
Celî : Âşikâr, belli.
Celis : Arkadaş. Birlikte oturan.
Cemâl : Yüz güzelliği.
Cenb : Taraf, yön.
Ceng ü cidal : Savaş.
Cerrâr : Çekici. Dilenci. Harp âletleri ile donatılmış ordu.
Cevf : Boşluk. Oyuk. Çukur. İç boşluğu.
Cevvâl : Dâim hareket hâlinde olan. Koşan, dolaşan.
Ceyb : Gömleğin yaka açıklığı.
Ceyş : Asker, ordu.
Cez̲be : Tas: Meczubiyet, istiğrak. Allah sevgisi ile kendinden geçme.
Cinân : Cennetler.
Cûd : Cömertlik. Sahilik. Eli açık olmak.
Cûş : Coşmak, kaynamak. Taşmak. Deprenmek.
Cûyende : Arayan, arayıcı.
Cüdâ : Ayrılık. Ayrılmış.
Cünâḥ : Günah.
Cünḥâ : Küçük günahlar, ufak suç.
Cünûn : Delilik; aşkın gâlip gelmesi.
Cür‘â : Yudum, içim.
Çâġ : Zaman, vakit, esnâ, hengâm, mevsim. Yaş. Boy, kamet.
Çâh : Kuyu, çukur.
Çâker : Kul, köle.
Çâk-ı giribân : Yarık, çatlak, yırtmaç. Sabah vakti beyazlığı.
Çalab : İlâh. Mâbud. Cenâb-ı Hak, Rab.
Çâr-deh : On dört.
Çâre-cû : Çâre arayan.
Çâr-sû : Dört taraf, Pazar,çarşı.
Çâr-yâr : Dört dost. (Hz. Ebûbekir, Hz. Ömer, Hz. Osman ve Hz. Ali)
Çeh : Kuyu.
Çeh-zen : Kuyu açan, kuyucu.
Çelipâ : Haç, put, sanem.
Çesbân : Lâyık, uygun.
Çeşm-i meygûn : Sarhoş edici göz.
Çi : Ne.

Çil-sâl : Kırk yıl.
Çîn : Büklüm. Kıvrım.
Çirk : Kir, pas, pislik, murdarlık, necaset.
Çî-sûd : Ne fayda, neye yarar.
Çû : Gibi, çün, çünkü.
Çûn ü çirâ : Nasıl ve niçinsiz.

D

Dâġ : Yanık yarası. İnsan veya hayvan vücuduna kızgın demirle vurulan damga.
Daġdaġa : Gürültü. Boş yere telâş ve zorluklar. Tereddüt etmek.
Dâd : Adâlet. Hak, doğruluk.
Dâd ü feryâd : Eyvah, feryad.
Dâd-res : Yardımcı, yardıma yetişen.
Dâfʿi : Defeden, savan.
Dâm : Tuzak. ağ, hile.
Dânâ : Bilgili, bilen, malûmatlı, âlim.
Daḫl : Karışma, girme. Nüfuz, te'sir.
Dâr : Sâhip, mâlik, tutan. Yer, mekân, konak.
Dâreyn : İki dünya.
Dâr-ül emân : Müslümanların hâkim olduğu kafir ülkesi.
Dâr-üs selâm : Cennetin ikinci katı. Cennet. Selâmet yeri.
Daʿva : Mesele ; iddia.
Dâver : Cenab-ı Hakk'ın (C.C.) bir ismidir. Âdil ve doğru hükümdar, vezir.
Dehân : Ağız, Fem.
Dehr-i fenâ : Fâni dünya, geçici dünya.
Dem-â-dem : Zaman zaman. An be an. Sık sık. Her vakit.
Dem-be-dem : Daima.
Dem-i çeşm :Gözyaşı.
Dendân : Diş.
Denî : Soysuz, alçak, ahlâksız. Dünyaya âit, fâni ve geçici.
Der : Kapı; de, içinde.
Der-bân : Kapıcı, kapıya bakan.
Derdâ : Yazık, eyvah!
Der-dest : Tutma, elde etme.
Derece-i kusvâ : Son derece.
Derhem : Karışık, karmakarışık; sıkıntılı.
Der-hûn : Kan içinde. Kana bulanmış.
Derk : Anlamak.
Dermân-de : Bîçâre, zavallı.
Derr : Kişi, kimse.
Ders-i ʿâmm : Herkese ders vermeğe salâhiyetli âlim, câmi hocası.

Deşne	: Hançer.
Devât	: Divit.
Devrân	: Devir, felek, zaman, deveran, dünya.
Deyr	: Dünya.
Deyr-i mugan	: Kilise, manastır. Meyhane.
Dıraht	: Ağaç. Şecer.
Dîde-i binâ	: Gören göz
Dil	: Gönül, kalp, niyet.
Dil-dâde	: Gönül vermiş, âşık.
Dil-dâr	: Kalbi hükmü altında tutan. Sevgili, mâşuk.
Dil-der	: Kalbe batan, gönül delen.
Dildil	: Iztırap, acı, elem, sıkıntı, azap. İnilti.
Dil-dûz	: Gönül delen.
Dil-evrâd	: Gönül duası.
Dil-figâr	: Gönlü yaralı, âşık.
Dil-firib	: Gönlü aldatan, câzibeli.
Dil-güşâ	: İç açan, gönül açan, kalbe ferah veren.
Dil-hˇâh	: Gönül isteği, gönül dileği.
Dil-i bîdâr	: Uyanık gönül.
Dilîr-âne	: Mertçesine, yiğitçesine, bahadırcasına.
Dil-sûz	: Gönül yakan.
Dîr	: Geç, uzak.
Direng	: Bekleme, istirahat.
Dîrîne	: Eski, kadim.
Dûd	: Duman, sis. Tütün. Elem, gam, keder, tasa.
Dûd-mân	: Hanedân, sülâle, aile.
Dü	: İki.
Dürr-i meknûn	: Mahfazalı parlak inci.
Dürr-i yetîm	: Tek inci ; Hz. Muhammed.
Dü-serâ	: İki dünya. Dünya ve âhiret.
Düşnâm	: Sövme, sövüp sayma, ta'n.
Düşvâr	: Müşkil. Güç. Zor.
Düzdân	: Hırsızlar.

E

Eb	: Baba, peder. Ced.
Ebkem ü lâl	: Cevapsız bırakmak. Susmak. Dilsiz gibi sükût etmek.
Ebnâ	: Oğullar. Çocuklar.
Ebrûvân	: Kaşlar.
Ednâ	: Pek aşağı, en alçak. Pek az.
Efʿî(efʿâ)	: Engerek yılanı; mec. kötü kişi.

Efḍâl : İhsanlar, lütuflar.
Efgende : Yere atılmış, düşürülmüş. Yıkılmış, yıkık. Biçare, zavallı, düşkün.
Eflatun : Plâton.(M.Ö. 429 - 347)Aristo'nun üstadı, eski Yunan filozofudur.
Efraḥ-bâl : Gönlü rahat.
Efser : Taç.
Efser-dih : Taç giydiren.
Eḥad : Bir. Tek.
Ehl-i fenâ : Hakka, hakikata vâsıl olmuş olan.
Ehl-i hâl : İlâhi tecellilere ve mânevi feyze mazhar olan.
Ehl-i keba'ir : Büyük günah işleyenler.
Ehven : Kolay.
Ekl ü şürb : Yeyip içme.
Ekvân : Dünyalar, âlemler.
El- ḥâṣıl : Hâsılı, kısacası.
El-ḥac : Hacı.
El-minnetü lillah : Minnet ancak Allah'ındır. "Ancak Allah'a minnet edilir."
El-ḥaḳḳ : Hakkın ta kendisi. Tam doğrusu. Allah (C.C.) Âdil-i Mutlak
Elṭâf : Lütuflar, iyi muameleler, iyilikler.
Em : İlaç, deva.
Emedd : Daha uzun, pek uzun, daha tavil.
Emin-ül vahy : Cebrail.
Emn : Eminlik.
Enʿâm : Kur'ân-ı Kerimin altıncı Suresinin adı.
Endûh : Keder, elem, gam, gussa, kaygı.
Engiz : Koparan, karıştıran, tahrip eden.
Engüşt : Parmak.
Enis : Dost, arkadaş, ünsiyet edilmiş olan. Alışılmış.
Enver : Daha nurlu, çok parlak, çok güzel.
Enẓâr : Bakışlar, görüşler. Seyr.
Ercümend : Muhterem, şerefli. Muazzez.
Ers : Gözyaşı.
Erzân : Lâyık, uygun; ucuz.
Esʿad : Hayırlı, daha saadetli.
Esb : At, beygir, feres.
Esef : Acıma, keder, gam.
Eser : Serçe kuşu.
Eslâf : Yerlerine geçilen kişiler, geçmişler.
Es̱mâr : Meyveler, Yemişler
Es̱nâ' : Ara, vakit.
Esrâʿ : Seri, çabuk.

Est	: …-dir, -dır.
Eşhâ	: Fazla sevilen, istekle yenilen.
Eşmel	: Daha şâmil. Çok şeyleri içine alan. Daha çok kaplamış.
Eşnâ	: Kıymeti büyük olan mücevher.
Evc	: Bir şeyin en yüksek derecesi, en yüksek noktası. Zirve.
Evrâd	: Sık sık ve devamlı okunan dualar.
Ez	: …den, dan (ez-dil: gönülden).
Ez can u dil	: Candan ve gönülden.
Ez-dil	: Gönülden.
Ez̲ell	: Çok zelil. Çok alçak ve rüsvay olan.
Ezhâr	: Çiçekler.
Ez̲kâr	: Zikirler.
Ezkiyâ	: Saf, temiz, iyi halli kimseler. Hâlisler.
	:

F

Fâkihe	: Yemiş, yaş meyve.
Fâl	: Uğur. Baht. Talih.
Fâriġ	: İşini bitirmiş, alâkasını kesmiş, rahat, vazgeçmiş. Âsude.
Fer	: Işık, parlaklık, zinet, süs.
Ferâġ	: Serin rüzgâr.
Ferâẖ	: Geniş, açık.
Ferdâ	: Ertesi gün, gelecek; âhiret.
Ferid-ül ʿaṣr	: Asrın bir tanesi, zamanın eşsizi.
Ferîḥ	: Sevinçli, ferahlı. Fahur. Ferhan.
Ferîḥ-ül bâl	: Gönlü rahat.
Fermân-ber	: Fermana uyan.
Feryâd-res	: Feryât edenin imdâdına koşan, yardımına gelen.
Ferzâne	: Bilgili kimse, feylesof. Tas: Nefsanî alâkalardan sıyrılmış kimse.
Ferzend	: Yavru. Çocuk. Veled.
Feşân	: Saçma. Yayıcı. Serpici olan.
Fettân	: Fitneci. Fitne çıkaran. Câzibeli, gönül alıcı.
Feyż	: Bolluk, bereket. İlim, irfan. Mübareklik.
Feyż-yâb	: Feyiz bulan.
Fiʿl	: İş.
-figen	: Yıkıcı, düşürücü, atıcı.
Fikr-i dakik	: (Ekseri mânevi mânalar için) Pek ince, nâzik düşünce.
Fi-l ḥâl	: Şimdi, hemen.
Fi-l-cümle	: Sonunda.
Firâḳ	: Ayrılık; hüzün, gam, hicrân.
Fiten	: Fitneler, ara bozmalar.

Fuâd	: Kalp, gönül, yürek.
Fülfül	: Karabiber.
Fülk	: Gemi; Nuh'un gemisi.
Fürûş	: Satan. Satıcı.
Fürûşân	: Satıcılar.
Fütuḥât	: Zaferler, fethedilen memleketler.
Füyûżât	: Feyizler. İnayetler. Füyuzlar. Mânevi tecelliler.
Füzûn	: Çok fazla.

G

Gâh, geh	: Vakit; bazı, arasıra; yer bildirir.
Ġaibâne	: Görmeyerek. Gizliden.
Ġaliye	: Galeyan eden. Misk ve amberden yapılmış meşhur koku.
Ġalṭân	: Yuvarlanan, tekerlenen.
Ġâm	: Adım; ayak; köy.
Ġam-gîn	: Kederli, tasalı, gamlı.
Ġam-ḫ˘âh	: Gam isteyen.
Ġam-ḫ˘âr	: Gam yiyen.
Ġammaz	: Birisine iftira ederek zarar veren. Münafık, fitneci.
Ġamz	: Kaşla, gözle işâret; münâfıklık.
Ġarât	: Yağmalar. Çapulculuklar.
Ġaret	: Yağmacılık. Düşmanın malını yağma etmek.
Ġarḳa	: Suya batmış.
Ġarrâ	: Parlak. Beyaz. Güzel.Medine-i Münevvere'nin bir ismidir.
Ġarrân	: Kükreyen, haykıran. Homurdanan.
Ġavayet	: Dalâlete düşme, hak yoldan sapma. Azgınlık.
Ġavta	: Suyun içindeki derinlik. Ağaçlık, sulak yer.
Ġayet	: Nihâyet, son.
Ġayẓ	: Dargınlık, kızgınlık, öfke.
Ġazâl	: Ceylân. Geyik, âhu. Güzel göz.
Ġażanfer	: Cesur, yiğit; iri arslan.
Gebr	: Ateşe tapan, mecusi.
Gecrev	: Eğri giden, topal.
Gehî	: Bazen, arasıra.
Gehvâre	: Beşik.Mehd.
Gendüm	: Buğday.
Ger	: "eğer" kelimesinin kısaltılmış şekli. Eğer, şayet mânasındadır.
Gerd	: Toprak, toz.
Gerd-i küdûret	: Kederlilik tozu.
Gerdûn	: Dünyâ, felek. Dönen, dönücü, devreden, çevrilen.
Geşt ü güzâr	: Gezme, dolaşma.

Ġılman : Bıyığı yeni bitmiş gençler.Cennet'te hizmet gören delikanlılar. Köleler.
Girân-bahâ : Kıymet ve pahası çok olan.
Girân-bâr : Ağır yüklü; zengin.
Gird : Yuvarlak. Çevre.
Girdâr : Meşgale, meşguliyet.
Gîsû : Saç, saç lülesi.
Gîtî-nümâ : Cihânı gösteren.
Ġubâr : Toz.
Ġufrân : Cenab-ı Hakk'ın günahları affedip örtmesi, rahmeti.
Gûnâ-gûn :Türlü türlü, renk renk. Alaca.
Ġurre : Aklık, beyazlık.
Gûş : Kulak.
Gûş-i hûş : Akıl kulağı. Can kulağı.
Gûyâ : Söyleyen.
Gûyî : Söyleyiş, söyleme.
Güdâz : Mahveden, yakan, eriten mânâlarına gelir ve birleşik kelimeler yapılır.
Güdek : Küçük, tıfl.
Güft : Dedi, söyledi. Söz, kelâm.
Güftâr : Söz, laf.
Gül-bîz : Gül serpen.
Gül-bün : Gül yetişen yer, gül köşkü.
Gül-bün : Gül kökü, gül biten yer.
Gül-fâm : Gül rengi.
Gül-gûn : Pembe, açık kırmızı. Gül renkli.
Gülgüli : Pembe, açık kırmızı. Gül renkli.
Gülî : Gül renkli. Gül gibi.
Gül-nâr : Nar çiçeği.
Gül-pûş : Gül örtülü, pembe yüzlü.
Gül-şâh :Varaka'nın sevgilisi, masal kadını.
Gümân : Zan. Tahmin. Sanmak. şüphe.
Güm-geşt : Kaybolmuş.
Günc : Hazine. Köşe. Zâviye.
Güẕer : Geçme, geçen.
Gürîz : Kaçma. Edb. Kasidelerde mevzuya girmeden evvel söylenen beyit.
Güvâhî : Şahitlik. şahitlik etmek.

H

Ḫˇâb : Uyku. Rü'yâ.
Ḥabâb : Son derece muhabbet. Su üzerindeki hava kabarcığı.

Ḥabl	: İp. Urgan. Halat.
Ḥabl-ül metin	: Sağlam ip. İslamiyet. Kur'an-ı Kerim.
Ḫacâlet	: Utanma. Utanç.
Ḫˇâce	: Hoca, efendi, muallim, âile reisi.
Ḥaccâc	: Çok eskiden Irak'ta vâlilik yapan,bir zâlimin ünvânı.(Haccac-ı Zâlim).
Ḫadeng(ḫadenk)	: Kayın ağacı. Kayın ağacından yapılmış ok.
Hâdî	: Hidayete ermiş. Mürşid. Rehber, delil.
Ḫaḍrâ	: Yeşillik. Sebze. En yeşil. Pek yeşil.
Ḥâ'il	: Perde. Mânia. İki şey arasını ayıran.
Ḫâk	: Toprak, toz.
Ḥaḳa'iḳ	: Hakikat.
Ḫâk-i pây	: Ayağının toprağı
Ḥaḳḳa	: Doğru olarak. Gerçek. Hakikat olarak.
Ḥaḳḳani	: Hak ve adalete uygun. Haklılığa uyar ve yakışır.
Ḥaḳḳ-el yakin	: Mârifet mertebesinin en yükseği. Ehadiyet makamında Hakk'ı müşahede.
Ḫâl	: Vücutta, özellikle yüzde görünen siyah benek, ben.
Ḫâl	: Dayı.
Ḥalâvet	: Tatlılık, şirinlik.
Hâlik	: Helâk olan, ölen.
Ḫâliḳ	: Yaratan, Allah.
Ḥall	: Çözme, neticelendirme.
Ḫalk	: İnsan topluluğu. İnsanlar.Yaratmak. İcat.
Ḫam	: Bükülmüş, kıvrılmış, eğrilmiş.
Ḫâme	: Yontulmuş kalem.
Hamel	: Astronomide, burçlardan birinin adıdır.
Ḫâme-rân	: Kalem yürüten, yazan.
Ḫamîde	: Eğilmiş, bükülmüş; kambur.
Ḫamrâ	: Şarap; kızıl rekli.
Hâmûn	: Büyük sahra, bozkır.
Ḫâmûş	: Susmuş. Sessiz.
Ḥamzavî	: Bayramiyye şubelerinden biri.
Ḫˇân	: Yemek sofrası.
Ḫandân	: Gülen, gülücü, mesrur.
Ḥanîn	: Fazla istekten dolayı inleyiş, şiddetli ağlayış. Şevk, arzu, iştiyak.
Ḫân-mân	: Ev bark.
Ḫannâs	: Sinsi şeytan.
Ḫˇâr	: Hor, hakir, âdi. Aşağı.
Ḫâr ü ḫâs	: Çer çöp, çalı çırpı.
Ḫarâb-âbâd	: Tam harâbe.
Ḫarâbât	: Harâbeler. Viraâeler. Meyhâneler.

Ḫar-gâh	: Büyük çadır, otağ.
Ḥarem	: Herkesin giremediği, saygıdeğer yer.
Ḫarmen(ḫirmen)	: Harman.
Ḥarîm	: Herkesin giremiyeceği, dokunmıyacağı şey. Haram dairesi.
Ḥasenât	: İyilikler.
Ḥasin(e)	: Sağlam. Metin. Mustahkem.
Ḥâsir	: Hasret çeken. Meramına nail olamayan.
Ḫasîs	: Kötü huy, fena tabiat. Ufak, değersiz. Tamahkâr, cimri.
Ḫâṣṣiyyet	: Kuvvet, te'sir.
Ḫâṣṣ ü âmm	: Herkes, bütün herkes.
Ḫaşâk	: Süprüntü, çöp. Yonga.
Ḫaṭâ	: Hıta ve Hıtay ülkesi, Kuzey Çin.
Ḫaṭar	: Tehlike.
Ḥâtem	: Çok cömert ve eli açık adam.
Ḫâtem	: Mühür. Üzerinde yazı olan ve mühür yerine kullanılan yüzük.
Ḫâṭır	: Fikir; gönül.
Hâtif-i gayb	: Görünmeyen çağırıcı.
Ḫaṭṭ	: Sınır, çizgi. El yazısı. Mektup.Gençlerde yeni çıkan bıyık veya sakal.
Ḫavâric	: Âsiler.
Ḫâver	: Doğu, şark.
Ḥâvi	: İçine alan, ihtiva eden, kaplayan
Ḫaybet	: Mahrum ve me'yûs olma.
Ḥaydar-ı kerrâr	: Hz. Ali. Kahramanca döne döne düşmana saldıran.
Ḫayl	: At. At sürüsü. Zümre, güruh.
Ḫayl ü ʿusat	: Düşman sürüsü, düşman güruhu.
Ḥayrân	: Şaşmış; çok tutkun; afyon sarhoşu.
Ḫayr-ül ḫalef	: Hayırlı oğul.
Ḫayr-ün nisâ	: Kadınların en hayırlısı. Hz. Fatıma.
Ḥayyiz	: Yer. Cihet, yön. Mekân.
Ḥażar	: Sâbit meskeni olanların oturdukları memleket.
Ḥâẕer	: Sakınma, çekinme.
Ḥâẕır	: Hazer eden. Korkup çekinen.
Hecr	: Ayrılık, firak. Sayıklamak. Hezeyan.
Heft-kişver	: Yedi bölge.
Heme	: Cümle, hep, bütün.
Hem-nişin	: Beraber oturup kalkan.
Her-bâr	: Her zaman, daima.
Her-çend	: Her ne kadar. Her ne zaman.
Hergiz	: Aslâ, kat'iyyen. Hiçbir suretle.
Hezâr	: Bin. (1000) Pek çok. Bülbül.

Hezâr-âsâ : Bülbül gibi.
Ḫıramân : Salınarak naz ve edâ yaparak yürüyen.
Ḥırṣ : Sonu olmayan arzu.
Ḫırṣ u âz : Hırs ve tamah.
Ḥırmân : Ümitsizlik, mahrumluk.
Ḥısn : Kale. Hisar. Sığınmağa, korunmağa mahsus sağlam yer.
Ḥıṣn-ı ḥaṣin : Çok kuvvetli, en sağlam korunma.
Ḫışm : Öfke.
Ḫıṭṭa : Memleket, diyar, ülke.
Ḥicâb : Utanma.
Hicr : Ayrılık. Başkalarından ayrı fâzıl ve üstün kimse. Sayıklama.
Himmet : Kalbin bütün kuvveti ile Cenab-ı Hakk'a yönelmesi. Lütuf, yardım.
Hindû : Hintli. Benek, ben.
Ḫitâm : Son, nihayet. Bir şeye mühür basmak
Ḫîzâb : Dalga, mevc.
Ḫod : Kendi.
Ḫod-gâm : Kendi keyfini düşünen. Kendini beğenmiş.
Ḫoş-âmed : Hoş geldi.
Ḫoş-ḫâ˘n : Okuyuşu güzel.
Ḫoş-vaḳt : Hoş zaman, rahat.
Ḥubb : Sevgi.
Ḫudâ : Tanrı, Rabb, Allah.
Ḫudâ-dâde : Allah vergisi.
Ḫuld : Sonu olmayan. Cennet.
Ḫulḳ : Huy. Ahlâk. Tabiat. Yaratılıştan olan haslet.
Ḫum : Küp. Şarap küpü. İçine şarap doldurulan küp.
Ḫumâr : Sarhoşluk veren ve haram olan içkiden sonra gelen baş ağrısı; sersemlik.
Ḫûn : Kan; öç, öldürme.
Ḫûn-âlud : Kana bulanmış.
Ḫûn-paş : Kan döken, kan saçan.
Ḫûn-rîz : Kan döken.
Ḫurûş : Coşma. Gürültü. şamata. Telâş.
Ḫûy(hû) : Mizac, tabiat, ahlâk, âdet.
Ḥużżâr : Hazır bulunanlar.
Hüda : Doğru yol göstermek. Doğruluk. Hidâyet. Kur'ân-ı Kerimin bir ismi.
Ḥüsn : Güzel, iyi; güzellik.
Ḫüsrev-i ḫûbân : Güzeller güzeli.
Hüşyâr : Uyanık, akıllı, zeki. Ayık. Uslu.
Hüve : O; Allah (hû); yalvarma, sığınma.

I

Isḳâṭ : Düşürmek. Düşürülmek. Aşağı atmak. Hükümsüz bırakmak.
Iṭır-nâk : Güzel ve latif kokulu.
ʿIṭr : Hoş ve güzel koku. Yaprakları güzel kokulu bir bitki.

İ

İʿażâ : Bedel verme, karşılık verme.
İbârât : İbareler. Bir ifadeyi meydana getiren kelime ve cümleler.
İbḳâ' : Bâkileştirmek. Devamlı etmek.
İbrâm : Israrla rica etmek. Usandırıncaya kadar üzerine düşmek.
Îd : Bayram günü. Bayram.
Îd-i aḍḥâ : Kurban Bayramı.
İhdâ : Hediye etmek. Hidayete eriştirmek.
İḫfâ : Gizleme, saklama.
İḥrâḳ : Ateşe atmak. Yakmak. Yangın.
İḫṭâr : Hatırlatmak. Dikkati çekmek. Tenbih.
İhtidâ : Hidayete ermek. Delâlet ve irşadı kabul edip doğru yola girmek.
İḫtifâ : Gizlenme, saklanma.
İḫtilâṭ : Karışmak, karışıp görüşmek.
İḫvân : Eş, dost. Sâdık arkadaşlar.
İḥyâ : Diriltmek. Yeniden hayata kavuşturmak. Canlandırmak.
İkâmet : Oturma.
Îḳan : İyi ve yakînen bilmek.
İḳtida : Uymak, tâbi olmak. Birinin hareketini örnek almak.
İktinâh : Bir işin esâsını, künhünü, kökünü ve gerçeğini anlama.
İlâ : …ye kadar……değin.
İltihâb : Alevlenmek. Yanmak.
În : İri ve güzel gözlüler.
İnʿâm : Yardım.
İnâbet : Tövbe edip Hak yoluna girme.
İnan : Dizgin. İdare etme, yürütme.
İneb : üzüm.
İnşâd : Edb: Şiir okuma. Şiiri kaidesine uygun ahenk ile okuma.
İntişâr : Dağılmak. Yayılmak.
İntiẓar : Gözlemek.
İrsâl(nâk) : Göndermek, gönderilmek, yollamak.
İsrâ’ : Geceleyin yürütme, yürütülme.
İstiġnâ' : Nazlanmak.
İstitâr : Kapanmak, örtünmek.
İştiyâḳ : Fazla arzu ve şevk. Tahassür. Hasret çekmek. Özlemek.
ʿİtâb : Tekdir etmek. Şiddetle hitap etmek. Azarlamak.
İʿtiẕâr : Kusurunu bilerek özür dilemek.

İvâż : Bedel, karşılık.
Îzid : Allah, Huda.
İẓhâr : Açığa vurma. Meydana çıkarma.
İżmâr : Gizleme, saklama.

J

Jeng : Pas, küf, kir.

K

Ḳâ : Ebced hesabına göre 101 sayısına karşılık gelir.
Ḳâab bin zübeyr : Meşhur Arap şâiri (kaside-i bürde şâiri).
Ḳabâ : Cüppe, kaftan.
Ḳâbe ḳavseyn : İki yay uzaklığı mesafesi.
Ḳabes : Ateş parçası, köz.
Ḳabl : Önce. Evvel. İleride. Evvelki.
Ḳabż ü basṭ : Ruhen sıkıntı. Daralma ve genişleme. Sıkıntı ve ferahlık.
Ḳaʿde : Oturma. Namazdaki bir defa oturuş.
Ḳadd ü ḳâmet :Boy pos.
Ḳadd-i bâlâ : Yüksek, uzun boy.
Ḳadeḥ-ḫ̆âr : İçki içen.
Ḳaddese(kuddise) : Kutlu ve mutlu olsun.
Ḳaḍi-l-hacât : Dilekleri yerine getiren; Allah.
Ḳadr : Rütbe, derece, onur.
Ḳaf : Bir masal dağı.
Ḳâ'il : Söyleyen. Anlatan. İnanmış, razı olmuş
Ḳâ’im : Ayakta duran; vekil.
Kâin : Olan. Var olan. Bulunan. Mevcut.
Ḳal : Söz, laf.
Ḳalʿa : Kale, hisar.
Kâla : Kumaş. Ev eşyası, giyim eşyası. Sermaye, anamal.
Ḳalb : Çevirme, değiştirme.
Kâm : İstek. Arzu. Maksat. Dilek.
Ḳâmet : Boy-bos. Endam.
Kâm-yâb : Talihli, bahtiyar, mutlu.
Kân : Bir şeyin menbaı. Kuyu. Kaynak.
Kân-ı hayâ : Haya kaynağı.
Ḳanber : Hz. Ali’nin kölesi.
Ḳaniʿ : Kanaat eden. Kanmış. İnanmış. Tatmin olmuş.
Kânûn : Ocak. Ateş yanan yer. Zaman.
Ḳaʿr : Nihâyet, derinlik.
Kâr : İş; kazanç.

Ḳarîb	: Çok yakın. Yerce ve mekânca uzak olmayan.
Ḳaṣr	: Kısa olmak. Kısa kesmek.
Ḳaṣr	: Köşk. Yüksek ve ferah bina.
Kâşâne	: Büyük, süslü ve gösterişli ev. Saray.
Kaşki	: "Keşke, ne olurdu" gibi, özleme veya pişmanlık ifade eder.
Ḳavl	: Anlaşma. Sözleşme.
Ḳavl ü fiʿl	: Sözleşme. Söz ve iş.
Ḳavs	: Yay. Eğri, yay biçiminde olan şey. Dokuzuncu burcun adı.
Ḳayd	: Kelepçe, bağ. Bağlamak
Ḳażа	: Allah'ın takdirinin ve emrinin yerine gelmesi.
Ḳażâyâ(ḳażiye)	: İş mesele, dava.
Kebâir	: Büyük şeyler, büyük günahlar.
Kebş	: Erkek koyun. Koç.
Kehl	: Göze sürme çekme.
Kem	: Ne kadar? Kaç? Az, noksan, eksik. Kötü.
Kemân	: Yay. Kavis. Yayı andırır her şey.
Kemer-bend	: Kemer bağı.Belinde kemer olan. Derviş.
Kem-ter	: Eksik, noksan.
Kenz	: Hazine.
Kerem	: İzzet, şeref. Cömertlik, lütuf.
Kerkes	: Akbaba (kuş).
Kes	: Kimse.
Kesb	: Kazanç. Çalışmak. Sa'y ve amel ile kazanmak.
Keşf	: Açmak. Olacak bir şeyi evvelden anlamak. İlham.
Keştî	: Yıkıcı, düşürücü, atıcı.
Keştî	: Gemi, sefîne.
Kevn	: Dünya; varlık, vücut.
Key	: Ne vakit, ne zaman? (Soru için kullanılır.)
Kezm	: Öfkeyi yenme.
Ḳıllet	: Azlık. Nâdirlik. Kıtlık.
Ḳışr	: Kabuk.
Kil ü kal	: Dedikodu.
Kilk	: Kamış kalem, hâme.
Kiş	: Din, mezhep.
Kişver	: Memleket, ülke. İklim.
Ḳubbe-i hadrâ	: Yeşil kubbe.
Ḳuç	: Kucaklamak.
Kûçe	: Dar sokak, küçük sokak. Pazar, çarşı.
Ḳuddıse sırrahu	: Sırrı ve hakikatı muazzez olsun" meâlinde bir hürmet ifadesidir.
Kûh-ken	: Dağ kazan, dağ deviren.

Ḳulḳul	: Şen, çevik, atik.Bir şeyin deprenmesiyle çıkan ses.
Ḳunut	: Yatsı veya sabah namazlarında ayakta okunan duâ. İbadet.
Ḳurbet	: Allah'a yakınlık.
Kûşiş	: Gayret.
Ḳuṭb	: Büyük evliyaullahtan zamanın en büyük mürşidi.
Kuvve	: Kuvvet. Güç. Salâhiyyet. İktidar. Fikir. Niyet. His.
Küdûret	: Bulanıklık. Kaygı. Tasa.
Küftâh u âsâr	: Söz ve eserler.
Külhân	: Hamam ocağı.
Küllâb	: Çengel, kanca. Ucu eğri demir.
Kün	: "Ol" mânasında emirdir. Allah(C.C.)bir şeye Kün dese; o şey olur.
Kürbet	: Gam. Keder. Tasa.

L

La-büdd	: Çok lâzım. Elzem. Gerekli.
La-cerem	: Şüphesiz, elbette, besbelli.
Lâ-fetâ…	: Ali'den başka yiğit yoktur…şii kaynaklarında geçer.
Lâla	: Çocuk terbiyesiyle meşgul olan kişi. Haremağası.
Laʿl-i müẕâb	: Şarap, bâde.
Lâʿn	: Lânet etme. Lânetleme.
Lâne	: Yuva, ev.
Lâ-şey	: Pek değersiz iş.
Lâ teknatü	: ''Ümidinizi kesmeyin.''
Lâ-yüs'el	: Mes'uliyetsiz. Mes'ul tutulamaz. Sorumsuz.
Leb	: Dudak; sır.
Lebrîz	: Taşacak kadar. Ağıza kadar dolu. Taşkın.
Lem-yezel	: Zâil olmaz, bâki, zeval bulmaz. Daimî olan.
Lem-yezelî	: Devamlılık, bâkilik, zeval bulmazlık.
Lenger	: Demir.
Len terâni	: (Sen) beni görmeyeceksin.
Letâfet	: Güzellik, nezaket, yumuşaklık, hafiflik.
Levh	: Yazılı şey. Ayet, hadis veya büyüklerin ders verici sözleri.
Levlâk	: Bir kudsi hadisten alınmış olub Hz. Muhammed'e hitabdır.
Levḥâş-Allah	: Allah ırak etmesin.
Leyle-i isrâ	: Miraç gecesi
Lîk	: Lâkin, amma, ancak, fakat.
L î maʿallâh	: Benim Allah'la olduğum öyle bir an vardır ki…hadisinden iktibas.
Lisân-ül gayb	: Gaybın, Allah'ın dili.
Livâ	: Bayrak. Sancak. Hz. Peygambere âit sancak.
Luhâza	: Göz ucu ile bir şeye dikkatli bakmak.
Lübb	: İç, öz; sağduyu; herşeyin iyisi, hâlisi.

Lü’lü’-i lâlâ : Parlak inci.
Lü’lü’-i şehvâr : İri inci.
Lücce : Engin su; kalabalık; gümüş.

M

Maʿârif-penâh : Maarifin yayılıp intişar etmesine çalışan,muhafaza eden.
Maʿâṭır : Güzel koku sürünenler.
Mâcid : Çok âli. Şerif. Yüce. Kerim.
Maʿdûm : Mevcut olmayan. Yok olan. Yok.
Mâ-fihâ : İçindekiler. Öteki dünya.
Ma’iyyet : Beraberlik, arkadaşlık.
Mâ-fi-ż-żamir : Kalpte ve gönülde olan.
Maġmûm : Gamlı. Kederli. Tasalı. Sıkıntılı. Bulutlu. Kapalı.
Mahfî : Gizli, saklı.
Mâh-tâb : Ay ışığı.
Maḥż : Hikmet.
Mâ'il : Eğik. Bir tarafa eğilmiş. Eğri.
Maḳdem : Dönüp gelme.
Maḳlûb : Altı üstüne çevrilmiş. Ters döndürülmüş.
Manṣıb-ı ʿulyâ : Yüce makam.
Mânend : Benzer. Denk. Eş. Gibi.
Mâni : Ünlü Çinli nakkaş.
Manṣıb : Devlet hizmeti. Memuriyet.
Manṣûr : Yardım edilen, yardım görmüş. Gâlip, muzaffer.
Maḥrem : İçli dışlı, teklifsiz dost.
Ma-sivâ : Ondan gayrısı. (Allah'tan) başka her şey hakkında kullanılan tâbirdir).
Masḳaṭ-ı re’s : Doğum yeri. Vatan. Bir kimsenin doğduğu yer.
Maṣṭaba(mıṣṭaba) : Sedir, peyke.
Maṭlaʿ : Tulû edecek, doğacak yer.
Maṭlab : Talep edilen, istenen şey.
Maḳal : Söz, lakırdı.
Maḳal : Söz, söyleyiş.
Maḳaṣid : Maksatlar.
Mażreb (maḍreb) : Darb edilecek, vurulacak yer.
Me’vâ : Yurt, mesken, yer. Sığınılacak yer.
Me’yûs : Yeise düşmüş, ümitsiz.
Me’câr : Su yolu, oluk.
Mecmaʿ : Toplanılacak yer. Kavuşulan yer.
Meddâh : Medheden.
Medfen : Mezar. Defnedilen, gömülen yer.
Medhûş : Dehşete uğramış. Şaşırmış. Korkmuş.

Mefḳudâ	: Kayıp olan, bilinmeyen.
Mehdi	: Hidâyete eren.
Mehd-i zemin	: Dünya beşiği.
Mehlikâ	: Güzel. Ay yüzlü.
Mekir (Mekr)	: Hile. Aldatma. Oyun. Düzen.
Melâ’	: Cemaat.
Melâḥat	: Yüz güzelliği. Cemal. Tuzluluk. Tuzlu su.
Melâmet	: Kınama, ayıplama.
Melce’	: Sığınılacak yer. Halas olacak, kurtulacak yer.
Memlû	: Doldurulmuş. Dolu.
Mengûş	: Küpe.
Menkûş	: Nakşolunmuş. İşlenmiş. Boya ile süslenmiş.
Meẕâk	: Tatmak. Zevk tadacak yer. Damak.
Mer	: Elli.
Merâḥim-nisâr	: Merhamet saçan
Merd	: Adam. Kişi. İnsan. Erkek. Sözünün eri.
Merdüm	: İnsan. Adam.
Merdüm-i çeşm	: Gözbebeği.
Mergub[e]	: Rağbet edilmiş. Beğenilmiş. Çok kıymet verilen.
Mesâ	: Akşam. Akşam vakti. Akşam olmak. Gamlı olmak.
Mesiḥâ	: Hz. İsa’nın adlarından biri.
Meslûb	: Selbedilmiş. Soyulmuş. Alınmış. Giderilmiş.
Mestâne-vâr	: Sarhoş gibi.
Mest-i müdâm	: Her zaman, devamlı sarhoş.
Meş‘ûn	: Dağınık saç.
Meşamm	: Koku alacak yer. Burun. Geniz.
Meşiyyet	: İrade; istek; yürüyüş.
Meşşât(a)	: Tarak yapan, tarakçı. Süsleyen, tarayan.
Meṭâlib	: Talep edilen, istenen şeyler.
Mevâli-i kiram	: Efendiler.Kadılar.
Mevṣûf	: Vasıflanan. Bir sıfatla tavsif edilen.
Mevzûn	: Vezinli. Ölçülü. Tartılı. Düzgün. Yakışıklı.
Mey-dân	: Şarap kabı.
Mey-fürûş	: İçki satan.
Mey-gûn	: Şarap renginde olan, kırmızıya yakın olan.
Mey-ḫâne	: Şarap içilen yer; dergah, tekke.
Mey-ḫ˘âr	: İçki içen, içkici, ayyaş.
Mey-kede	: İçki satılan ve içilen yer.
Meẕâḳ	: Zevk alma, tat duyma. Zevk, lezzet. Damak.
Mezâyâ	: Meziyetler, vasıflar.

Mezîd	: Çoğalma. Ziyade etme.
Mezmûme	: Zemmolunmuş. Makbul olmıyarak ayıplanmış.
Mıḳrâż	: Makas. Kesecek âlet.
Mıṣrâʿ-ı ber-ceste	: En güzel mısra.
Mih	: Büyük, ulu.
Miḥan	: Sıkıntılar, mihnetler.
Miḥen	: Mihnetler, sıkıntılar.
Mihmân	: Misafir.
Mihmel(mahmil)	: Deve üzerindeki oturma sepeti.
Mihr	: Güneş.
Milel	: Milletler. Bir millet sayılan topluluklar.
Min baʿd	: Bundan böyle.
Mînâ	: Şişe, cam,billûr.
Mir'ât	: Ayine. Ayna.
Miskîn	: Âciz, zavallı, beceriksiz.
Mîşe-zâr	: Küçük koruluk, ağaçlık, meşelik.
Miyân	: Orta, ara, vasat, meyan.
Mîzâb	: Su yolu, oluk.
Miz-bân	: Ev sahibi. Misafir kabul eden kimse.
Mollâ	: Büyük âlim; medrese talebesi.
Muʿammer	: Ömür süren. Çok yaşamış. Uzun ömürlü, bahtlı.
Muʿaṭṭar	: Itırlı, güzel kokulu.
Muġ-beçe	: Meyhaneci çırağı. Mecusi çocuğu.
Muġaylân	: Çölde yetişen bir nevi dikenli çalı. Deve dikeni.
Muġnî	: Doyuran, gönlünü tok tutan.
Muḥâbâ	: Korku, perva, havf, çekingenlik.
Muḥibb	: Seven. Muhabbet eden. Dost. Hayrı isteyen.
Muḥîṭ	: Etrafını kuşatan, çeviren.
Muḳtebes	: İktibas olunmuş olan. Bir yerden alınan.
Muḳtedâ	: Kendisine uyulan. Önde giden.
Mûmâ-ileyh	: Adı geçen, anılan kişi.
Mû-miyân	: Kıl belli, ince belli.
Mûnis	: Alışılmış. Ehlileşmiş. Cana yakın. Sevimli.
Mûr	: Karınca. Neml
Muṣavver	: Zihnen düşünülen. Tasavvur olunan. Tasvirli.
Muʿtad	: Âdet. Âdet edilen iş. Alışılmış olan.
Muʿtadî	: Alışılmış. Her zamanki.
Muṭahhar	: Temiz. Pâk. Kudsi, pâklanmış. Tâhir kılınmış. Mübârek.
Mutalsım	: Tılsımlayan.
Mutarrâ	: Tarâvetli. Tâze.

Muʿteber : İtibâr gören. Beğenilen. İnanılır. Güvenilir.
Muʿterif : İtirâf eden, kendi kusurunu anlatan.
Muʿtî : Veren. İtâ eden.
Mûye : Hıçkıra hıçkıra ağlama.
Mużṭarım : Alevlenen.
Mücerred : Yalnız, tek. Hâlis, saf, katışıksız, karışık olmayan.
Müdâm : Devam eden, sürekli.
Müddeʿâ : İddia olunan. Dava olunan şey.
Müdgam : Arka arkaya gelme.
Müdmin : Devam eden. İdman eden
Müdmin-i hamr : Gece gündüz devamlı sarhoş olan kimse.
Müfârıḳ : Ayrılan, ayrılmış.
Müfteḫir : İftihar eden. Öğünen. Şanlı, şerefli.
Müje : Kirpik.
Müjgân : Kirpikler.
Mükerrer : Tekrarlanmış.
Mül : Şarap.
Mümeyyiz : Temyiz eden, ayıran.
Mümtâz : Diğerlerinden ayrılmış, üstün, seçkin, seçilmiş. Ayrı tutulan.
Münderecât : İçindekiler.
Münḳâd : Boyun eğen, muti olan, itaat eden.
Münkesir : İnkisar eden, kırılan, kırılmış, kırık. Gücenmiş.
Müntesib : İntisab etmiş, alâkası olan.
Mürde : Ölü, mevta.
Mürg : Merg. Kuş.
Mürg-i zîrek : Anlayışlı kuş, sığırcık kuşu.
Mürr : Acı. Telh. Arap beldesinde bir ağacın zamkı.
Müs̠bet : İsbât olunan. Delilli. Açık ve sabit olan.
Müsellem : Teslim olunmuş olan.
Müselsel : Zincirleme devam eden.
Müsemmâ : İsimlendirilen, bir ismi olan.
Müstaġrıḳ : Gark olmuş, batmış, dalmış.
Müstaġni : Kimseden bir menfaat beklemeyen, bir şey istemeyen.
Müstefîd : İstifade eden, fayda gören, faydalanan.
Müstefîż : İstifaze eden, feyz alan. Kazanç sâhibi olan.
Müstevli : İstilâ eden, ele geçiren, zapteden.
Müstezâd : Artmış, çoğalmış.Edb:Bir uzun bir kısa, dört mısralı manzumelerdir.
Müşâr-ünbil-benân : Parmakla gösterilen, meşhur.
Müşârün-ileyh : Kendine işaret edilen. İsmi evvelce söylenmiş olan.
Müşeyyed : Yüksek ve sağlam, metin yapılı, muhkem.

Müşgîn : Misk kokulu, miskli. Siyah şey.
Müştâḳ : Özleyen.
Müttaḳi : Allahtan korkan, sakınan.
Müyemmen : Bereketli, uğurlu.

N

Naʿt : Medih, övgü. Hz. Muhammed’i övmek için yazılan kaside.
Nâbit : Ağaç ve nebat gibi yerden bitip büyüyen.
Nâ-bûd : Yoksul, fakir. İflas etmiş. Perişan olmuş.
Nâdire-gû : Nükteli konuşan, güzel fıkralar anlatan, zarif kimse.
Nâfe : Misk, koku; sevgilinin saçı.
Na-gâh : Birdenbire, ansızın, hemen.
Naḫçîr : Av hayvanı. Sayd. Av yeri.
Naḫ-bend : Ağaçları budayıp tanzim eden kişi.
Nâ-hudâ : Allah'tan korkmaz. Gemi kaptanı.
Nâib :Kadı vekili, kadı.
Na-kâm : Muradına eremeyen, talihsiz. Arzusuna kavuşamayan.
Naḳî : Temiz, pak.
Naḳḳad : Nakd eden. Paranın sağlamını ayıran. Tenkitçi.
Naḳşibendi : Şeyh Bahâüddin Nakş-bendîn tarikatına mensub olan.
Nâḳus : Kilisede çalınan çan.
Nâle : İnilti, figân.
Nâmûs : Şeriat. Nizam. Edep, hayâ. Temizlik, doğruluk.
Naḫl : Hurma ağacı.mec.ince, narin vücutlu dilber.
Naḫl-i emel : Emel ağacı.
Nâ-puḫte : Ham, çiğ, pişmemiş. Acemi, tecrübesiz, toy.
Naṣb-ı hıyâm : Çadır dikme.
Nâṣıḥ : Nasihat eden.
Nâ-sûde : Dinlenmemiş, istirahat etmemiş.
Nâsût : İnsanlık. İnsanlar ve onlarla alâkalı şeyler.
Nâ-şad : Hüzünlü, kederli.
Nâ-tüvân : Zayıf, halsiz, kudretsiz, çâresiz.
Nâvek : Ok.
Nażîre : Karşılık; benzer şiir.
Necâbet : Neciblik, temiz soyluluk. Huy temizliği.
Necât : Kurtuluş, selâmet.
Neciyy : Sırdaş, sır saklayan.
Necm (Necim) :Yıldız, ahter, kevkeb. Kur'an-ı Kerim.
Nefâis-cuyân : Nefis şeyleri beğenen, güzel şeyleri seven.
Nefeḥât : Esintiler. Üfürmeler. (Molla Caminin bir eseri).
Nefḥâ : Üfürmek. Üfürük. Şişmek.

Nefrîn : Lânet, beddua.
Nemâ : Gelişme, büyüme. Uzamak, artmak, çoğalmak, üremek. Faiz.
Neml : Karınca.
Nem-nâk : Gözyaşı, nem.
Nerîmân : Pehlivan, yiğit, kahraman.(Şehnamede adı geçen Rüstemin dedesi.)
Nesie : Veresiye almak; satın alınan şeyin bedelini vermeyip sonraya bırakmak.
Nesrin : Yabani gül.
Neşât : Sevinç, sürûr.
Neşr : Kıyâmette insanların dirilmesi.
Nevâ(y) : Ahenk, ses, güzel sadâ, nağme, avaz. Musikide bir makam ismi.
Neved : Doksan. 90
Nev-icâd : Evvelce yok iken sonradan yapılmış. Yeni meydana getirilmiş.
Nevresîde-gân : Gençler.
Nevvâr : Nurlu, aydın. Aydınlık.
Nev-zemin :Yeni tarz.
Neyyir : Nurlu, parlak, ışıklı cisim. Güneş, şems.
Nezîr : İlerdeki hesap için korkutmak. Peygamberimiz bir vasfı .
Ni̱şâr : Saçma, serpme.
Nidâ : Çağırma, seslenme.
Nigâh : Bakışr, görüş; seyr.
Nihâl : Taze, düzgün. Fidan, sürgün.
Nikât : Nükteler. İnce mânâlar.
Nim : Yarım, buçuk, yarı.
Nim-bismil : İyice boğazlanmayıp yarı kesilmiş olan.
Nîrân : Nurlar, ziyalar. Ateşler, nârlar.
Niṣâb : Asıl, esas. Hisse, nasip.
Nisyan : Unutmak, hatırdan çıkarmak.
Nizâᶜ : Çekişme, kavga.
Nizâr : Zayıf, arık, düşkün, bitkin.
Nîze-i müjgân :Kirpiğinin mızrağı.
Nurpâş : Nur saçan, nur saçıcı.
Nuṣḥ : Nasihat, pend, öğüt.
Nükhet : Râyiha.
-Nümûn : Gösteren, benzer, müşabih olan.
Nüvîs : Yazan, yazıcı.

O

H̬um : Küp. Şarap küpü. İçine şarap doldurulan küp.
H̬ûn : Kan; öç, öldürme.

Ö

P

Pâ-bend	: Ayak bağı. Köstek. Ayağa vurulan zincir.
Pâmâl	: Ayak altında kalmış, çiğnenmiş.
Pâye	: Rütbe.
Pehnâ	: Genişlik, enlilik. Enli, geniş, yaygın.
Pejmürde	: Perişân, dağınık.
Penâh	: Sığınılacak yer, melce.
Penbe	: Pembe. Açık kırmızı renk.
Penc	: Beş.
Penç-gâh	: Namaz.
Pend	: Nasihat, vaaz, öğüt.
Per	: Kanat.
Per ü bâl	: Kanat ve kol.
Pergâr	: Pergel.(pergal)
Perî-peyker	: Peri yüzlü, çok güzel.
Per-pere	: Kanat ucu.
Pervîz	: Üstün, gâlip. İran hükümdârı Hüsrev'in lâkabı.
Pes	: Arka, art, geri. Öyle ise, imdi. Sonuç olarak.
Peşe	: Sivrisinek.
Pey	: İz, işaret, nişan.
Peydâ	: Mevcud, var olan, açık, âşikâr, meydanda olan.
Peyk	: Haber ve mektup getirip götüren.
Peyker	: Yüz, çehre, surat.
Peyk-i vuslat	: Vuslat habercisi.
Peymâne	: Büyük kadeh. Ölçek, kile. Şarap bardağı.
Peyvest	: Ulaşma, vasıl olma, kavuşma.
Piç ü tâb	: Iztırap ve sıkıntı.
Pil	: Topuk, ökçe. Çelik çomak oyunu.
Pîl	: Fil.
Pîrâhen (Pîrehen	: Gömlek.
Pîrâmen	: Çevre, etraf, yan.
Pîrân	: İhtiyarlar, yaşlılar.
Pir-i muġân	: Meyhaneci. Mürşid.
Pistân	: Emzik, meme.
Pister	: Yatak, döşek.
Pîş ü pes	: Ön ve arka
Puḫte	: Pişmiş, pişkin. Olgun, kâmil insan.
Pûr	: Oğul. Evlâd.
Pûte	: İçinde mâden eritilen tava.
Pür-ḫûn	: Kan içinde. Kan dolu.

R

Râ	: Rebî-ül-evvel ayına işarettir.
Raʿnâ	: İyi, güzel, hoş, lâtif.
Râġ	: Çimenlik, çayırlık, bahçelik, bağlık.
Rakîk	: Yufka yürekli, ince merhamet ve şefkat sahibi olan.
Raḥm	: Acıma, koruma, esirgeme, şefkat etmek.
Raṭb-ül lisân	: Yumuşak sözlü. Mülâyim lisanlı.
Re’y	: Görüş, görmek.
Rebâb	: Bir çeşit kemençe.
Rebî-ül evvel	: İlkbahar. Çiçeklerin açıp otların bittiği mevsim.
Refʿ	: Kaldırma, yüceltme, yukarı kaldırma.
Refîḳ	: Arkadaş, yoldaş.
Reh-nümâ	: Yol gösteren. Kılavuz.
Reh-rev	: Yolcu. Yola giden.
Reh-revi	: Yolculuk.
Rencûr	: İncinmiş. Sıkıntılı, rahatsız, dertli, hasta.
Rengîn	: Renkli, süslü, latif, hoş.
Resen	: İp, halat, urgan.
Reşeḥât	: Reşhalar, damlalar, sızıntılar.
Reşḥa	: Damla, katre. Sızıntı, ter, rutubet, yaşlık.
Reşk	: Kıskanma. Kıskanmayı uyandıran.
Rev(i)ş	: Gidiş, hal, tavır. Tutum, yol.
Revâyiḥ (Revâih)	: Râyihalar, güzel kokular.
Reyyân	: Suya kanmış, sudan doymuş.
Rezm	: Savaş, cenk.
Rıḍvân-ullah	: Allah razı olsun.
Rifʿat	: Yükseklik. Yüksek ve büyük rütbe sahibi olmak.
Risâlet	: Peygamberlik.
Rişte	: Tel, iplik, bağ.
Rû(y)	: Yüz, cihet. Sebep. Çehre.
Rubʿ-ı meskûn	: Dünyanın insan bulunan kısmı.
Rû-be-rû	: Yüzyüze.
Ruẖ	: Yanak, yüz.
Rûḥ-ı revân	: Canlı ruh.
Ruẖ-ı tâbân	: Parlak yüz.
Rû-nümâ	: Yüz gösteren.
Rûḥ	: Can, nefes, canlılık.
Rûşen	: Parlak, aydın. Belli, âşikâr.
Rûz-efzûn	: Ömür uzatan; uzun ömürlü.
Rüstem	:Şark edeb’da kuvvet ve cesaretin timsali olarak bilinen Zaloğlu Rüstem.

S

Saʿd	: Kutlu, uğurlu.
Ṣaʿve	: Kuş.
Ṣâ'it	: Sözle ilgili.
Sâġar	: İçki bardağı. Kadeh.
Ṣaff-ı na'l	: Oturulacak yerlerin en aşağısı.
Ṣahbâ	: Şarap, mey.
Ṣavm	: Oruç.
Ṣabbâġ	: Boyayan, boyacı.
S̱âbit-kadem	: Sözünde duran.
Sâde-dil	: Temiz yürekli, saf.
Ṣademat	: Vuruşlar, patlamalar. Ansızın başa gelen belâlar.
Sâde-rû	: Yüzünde tüy bitmemiş genç delikanlı.
Ṣâd-hezâr	: Yüzbin.
Ṣâd-pâre	:Yüz parça.
S̱âlis	: Üçüncü.
S̱enâ-ḫ˘ân	: Öven, medheden.
Ṣafâ-nisâr	: Eğlendiren, rahatlandıran, kederi def'eden, hatırı hoş eden.
Ṣaff-der	: Düşman saflarını yaran yigit.
Saḫâ'	: Cömertlik, el açıklığı.
Ṣahbâ	: Şarap. Şarabın kırmızı olması.
Saḫî	: Cömert, eli açık, herkese iyilik etmek isteyen.
Saḫt-dil	: Katı yürekli.
Sâid-i sîmîn	: Gümüş gibi kol.
Sâil	: Dilenci. Fakir. Soran. İsteyen.
Saḳf	: Tavan, çatı, dam.
Sâḳî	: Kadeh sunan. İçki sunan.
Sâl	: Sene, yıl.
Sanevber	: Çam fıstığı kozalağı veya onun şeklinde olan. Çam fıstığı.
Sâni	: İkinci.
Ṣâniʿ	: Sanatkârca yapan, yaratan. Allah (C.C.).
Sâtir-ül uyub	:Günahları örten. Allah.
Savâb	: Doğruluk; doğru.
Ṣavt	: Ses. Bağırmak
Sayd	: Av. Avlanmak
Sâye	: Gölge. Himaye, sahip çıkma, koruma.
Sebʿa-i seyyâre	: Yedi seyyar yıldız.
Seb'ül-mesânî	: Fâtiha suresi.
Seher-hîz	: Sabahları erken kalkan. Erkenci. Sabahleyin esen.
Sehl	: Kolay. Toprağı yumuşak düz yer.

Sehv : Hata, yanlış, yanılma.
Sekbân : Seymen; yeniçeri askeri.
Semâ'-ı râbi' : Dördüncü kat gökyüzü.
Semâhat : Cömertlik.
Semen-sâ : Yâsemin renkli. Yâseminimsi.
Semer[e] : Meyve, yemiş mahsul. Verim. Netice.
Semîle : Artmış, artık şey.
Seng : Taş, hacer.
Seng-dil : Taş yürekli.
Seng-sâr : Taşlık yer.
Seḥâba : Tek bulut.
Serâsime : Sersem.
Ser-asker : Ordu kumandanı. Komutan.
Ser-bâz : Korkusuz, cesur, cesâretli. Yiğit.
Serbazî : Yiğitlilik, cesurluk, korkusuzluk.
Ser-be-ser : Baştan başa.
Ser-be-zânû : Kederden, düşünceden başını önüne eğmiş olan.
Ser-büride : Başı kesik.
Ser-efraz : Başını yükselten, yukarı kaldıran. Benzerlerinden üstün olan.
Ser-geşte : Şaşkın; perişan.
Serîr : Taht.
Ser-mû(y) : Pek az şey. Kıl ucu.
Ser-nigûn : Talihsiz, bahtsız.
Ser-şâr : Ağzına kadar dolu. Dökülecek derecede dolu.
Seylâb : Taşkın su, sel.
Sıfat : Hâl, sûret, şekil.
Ṣınuḳ : Kırık; mahzun.
Sınv : Dal, budak. Oğul.
Sırr : Gizli hakikat.
Ṣıyam : Oruçlar.
Sîb : Elma.
Silk : İplik; sıra; yol; meslek, tutulan yol.
Sîm-âb : Gümüş su; civa.
Sîmîn : Gümüşten. Gümüş gibi, gümüşe benzer.
Sîne-i ṣâd-çâk : Yüz parça olmuş sîne.
Sinn : Yaş, ömrün derecesi; diş.
Sîr-âb : Suya kanma. Suya tok olmak. Sulu.
Sirâc :Işık,lâmba; Resul-i Ekrem'e (S.A.V)"Nur saçan"meâlinde verilen isimdir.
Sirâc-üd-din : Dinin kandili.
Sîret : Bir kimsenin içi, hâli, ahlâkı. İnsanın tutmuş olduğu mânevi yol.

Ṣît : Ses, seda.
Sitâd : Alma, alış.
Sivâ : Başka, gayrı, diğer.
Siyâdet : Seyitlik, efendilik.
Siyeh-kâr : Günah işlemiş, suçlu.
Siyemmâ : Hususiyetle, her şeyden önce.
Sû-be-sû : Taraf taraf. Her tarafa. Her yanda.
Sum : At gibi hayvanların tırnağı.
Ṣunʿ-ı bâr : Allah'ın eseri, kudreti.
Ṣunʿ-ı Ḥaḳḳ : Cenab-ı Hakk'ın san'atı, eseri.
Sûr : Düğün, şenlik; kale, hisar.
Sûrâẖ : Delik. Gedik.
Ṣûret : Biçim, görünüş. Kılık. Tarz. Yol.
Sûsen : Susam.
Ṣuʿûd : Yukarı çıkma, yükselme.
Ṣuvarmaḳ : Su vermek, kızgın demiri suya daldırıp sertleştirmek.
Ṣuver : Sûretler, yüzler; haller.
Sûy : Yön, cihet.
Sûz u güdâz : Yakan, eriten.
Sûziş : Yakma. Yanma. Dokunma, te'sir etme, etki yapma. Büyük acı.
Süẖan-dân : Güzel söz söyleyen.
Süẖan-ver : Düzgün ve güzel söz söyleyen.
Sünûḥât : Kalbe gelen mânalar, doğuşlar.
Süst : Gevşek, tembel, sölpük.
Sütûde-şimen :Ahlakı övülmüş, medhedilmiş.

Ş

Şâʿiḳâ : Şevklı, istekli.
Şaʿşaʿa : Parlaklık, yaldız.
Şabb : Genç, delikanlı, yiğit.
Şâdî : İlimden, edebiyattan hissesi olan.
Şâfiʿ :Şefaat eden.
Şah-ı merdan : "Mertlerin şahı" meâlinde Hazret-i Ali Radiyallahü anh'ın nâmı.
Şâh-râh : Doğru yol. Büyük ve işlek yol, cadde.
Şakî : Şikâyet eden. Hiddetli ve şevketli. Haydut. Yol kesen.
Şâkir : Şükreden.
Şâne : Tarak.
Şâẖ : Dal, budak; kadeh.
Şâriẖ : Şerh eden, açıklayan.
Şebâb : Gençlik. Yiğit, civan. Gençler.
Şebbûy : Şebboy çiçeği.

Şeb-çirâğ : Gece parlayan yakut.
Şeb-dîz : Gece renkli; Hüsrev Perviz'in meşhur atı.
Şebeh(Şibih) : Benzer, nazir, benzeyen şey.
Şeb-gîr : Gece uyumayan, uykusuz.
Şeb-ḫ̮ûn : Gece baskını.
Şeb-i isrâ : (Mirac) Hz. Peygamber'in (A.S.M.) huzur-u İlâhîde yükselmesi.
Şeb-i yelda : En uzun gece.
Şebih : Benzer, benzeyen, mümasil, nazir.
Şefiᶜ : Şefaatçı. Suçların affı için yardım eden.
Şefiḳ : Şefkatli, esirgeyen. Rikkat sahibi. Merhametli.
Şefi-ül müznibin :Günahkârların şefaatçısı Hz. Muhammed. (A.S.M.)
Şehd : Bal. Gömeç balı, asel.
Şehen-şâh : Pâdişahlar pâdişahı. Şâhlar şâhı.
Şehîr : Meşhur. Şeref ve şan sahibi.
Şeker-âmiz : Şekerle karışık.
Şeker-hande : Tatlı gülüş.
Şeker-şiken : Sözü şeker gibi tatlı.
Şekib : Sabır, tahammül.
Şekvâ : Şikâyet, âciz kaldığını ve zayıflığını haber vermek.
Şemᶜ : Mum, ışık.
Şemâtet : Kuru gürültü. şamata.
Şemm : Koku hissetmek, koklamak.
Şer'-i şerîf : İslam şeriatı.
Şerâr : Kıvılcım.
Şerâr : Kıvılcım.
Şerm : Utanma.
Şermende : Utanmış, mahcup. Utanılacak bir iş yapan.
Şeş ü beş : Altı, beş (6,5).
Şett : Dağınık olmak, târumar etmek, dağıtmak. Başka başka olmak.
Şevḳ-âver : Neşe veren, neşe getiren, şevklendiren.
Şeyb : İhtiyarlık. Yaşlılık.
Şeydâ : Tutkun. Divane. Çok sevgiden hâsıl olan hal.
Şi'ar : İz, belirti, işaret, nişan. Ölüm. Kıllar.
Şibr : Karış. Gökteki bir derecelik kavis.
Şikâr : Av, avlanan hayvan. Avlama.
Şîr ü şekker : Sütle şeker; senli benli olan.
Şîr-i Ḥaḳḳ : Hz. Ali (esed-ullah).
Şîr-i jiyân : Kükremiş arslan.
Şitâ : Kış. Senenin soğuk mevsimi.
Şitâb : Seğirtmek, koşmak. Çabukluk, acele etmek.

Şîve : Söyleyiş. Tarz. Ağız.
Şive-kâr : İşveli, şiveli, cilveli.
Şuʿle-paş : Işık saçan.
Şûre : Çorak, tuzlu, verimsiz toprak.
Şümûs : Şemsler, güneşler.
Şüst ü şü : Yıkama.

T

Tâ : Kadar, değin.
Taʿlik : Asmak, asılı bırakmak. Geciktirmek. Bağlanmak.
Taʿmim : Umumileştirme. Herkese bildirme
Taʿn : Yermek, ayıplamak, ayıp ve kusurlarını beyan etmek.
Ṭaʿne : Yerme, çekiştirme.
Taʿtir : Güzel koku ile kokulandırma.
Taʿviż : Ödünç vermek. Bedel verme.
Tâb : Parıltı. Parlayıcı. Güç. Kuvvet. Takat. Hararet.
Tab ü tüvan : Güç.
Tabʿ : Kitab basmak. Mühür.
Tabʿ : Tabiat, huy.
Tâbân : Işıklı. Parlak. Parlayan güneş.
Tâbende : Parlayan, ışık veren.
Tâb-ı maḥşer : Mahşerin harareti.
Tâb-nâk : Parlak, ışıklı, ziyadar, münevver.
Ṭâġi : Azgın. Azmış. Asi. Mütekebbir ve ahmak olan.
Taġyîr : Değiştirme, bozma.
Taẖaṭṭur : Hatırlama, hatıra getirme.
Tahdis : Söylemek. Rivayet etmek. Şükür ve teşekkür ile bildirmek.
Taẖmîs : Bir şiirin her beytine üçer mısra ilâve ederek beşe çıkarmak.
Tahsin : İyi ve güzel bulmak.
Ṭâḳ : Çardak. Kubbe. Kavisli bina. Eyvan.
Tâk : Üzüm asması.
Taḳî : Günahdan kaçınan; müttaki.
Teḳażа : Başa kakmak. Sıkıştırmak.
Taḳrîẓ : Ödünç vermek. Bir eserin takdir ve tahsin edildiğini bildiren yazı.
Ṭalʿat : Vecih, yüz. Çehre. Görünüş. Güzellik.
Ṭâlib : İsteyen, istekli; öğrenci.
Târ : Karanlık. Tel. Saç teli. İplik.
Târ târ : Tel tel, iplik iplik.
Ṭarf : Göz, bakış, nazar. Göz ucu.
Ṭarîḳ : Yol. Tarz, usûl.
Ṭarrâr : Yankesici, hilekâr.

Ṭavḳ : Gerdanlık; tasma.
Ṭayerân : Uçma, tayr.
Taʿzîm : Büyükleme, ululama.
Teʿbîd : Ebedileştirme, sonsuzlaştırma.
Te'kid : Kuvvetlendirme, sağlamlaştırma.
Teber : Balta.
Teberrâ : Uzak durma. Sevmeyip yüz çevirme.
Teberrî : Alâkasız olma. Sevmeyip yüz çevirme. Temiz olma, arınma.
Tebşîr : Müjde.
Tecdîd : Yenileme.
Tecrîd : Dünya alâkalarını kalpten çıkarıp Allah'a (C.C.) yönelmek.
Tehî : Boş; bilgisiz; nâfile.
Tehiyye (Tahiyye) : Selâm vermek. Hayır duâ etmek.
Tehniyet : Tebrik etme, kutlama.
Tekâpû : Telaş ile araştırma; dalkavukluk.
Telḫ : Acı.
Telḫ-kâm : "Damağı acı": Kederli, dertli.
Temyiz : Bir şeyi diğerinden ayırmak. Seçmek.
Ten-dürüst : Sağlam vücutlu, kuvvetli. Vücudu sağlam olan.
Teng : Dar, sıkıntılı, melul, kederli. Kıtlık.
Teng-dil : Yüreği dar. İçi sıkıntılı.
Teẕkîr : Hatırlatma; nasihat etme.
Ter : Rutubetli, ıslak, yaş. Taze.
Teraḥḥum : Merhamet etme, acıma.
Teraḳḳi : İlerleme. Yukarı çıkma, yükselme.
Terakki-nümûn : İlerleme. Yukarı çıkma, yükselme.
Terâne : Terennüm. Nağme, âhenk, makam.
Tercîʿ : Geri çevirme, döndürme.
Tereşşuh : Sızma, sızdırma.
Tersâ : Hristiyan.
Terżiya : Razı etme; sahabe-i kiramdan söz edilince radiyallahü anh deme.
Teselsül : Zincirleme.
Tesḫîr : Ele geçirme, istila etme.
Teşne-dilân : Susamış gönüller.
Teşne-leb : Dudağı kurumuş, çok susamış. Yanık, susuz.
Teşniʿ : Başa kakmak. Kötülük yapmak
Teveffi : Ölme.
Tevellâ(tevellî) : Dost tutma; ehl-i beyti ve Hz. Ali'yi sevme.
Tıfl : Küçük çocuk.
Ṭıraz : Zinet, süs. Üslup, tarz, tutulan yol.

Tıyn	: Çamur. Balçık.
Tîr	: Ok.
Tir-endaz	: Ok atan, okçu.
Tîr-endâz	: Ok atıcı.
Tîşe	: Külünk, balta, keser.
Tîz-âb	: Kezzap.
Tû(y)	: Katmer, kat.
Ṭûbâ	: İyilik,güzellik; baht; cennette; kökü gökte dalları aşağıda olan ağaç.
Ṭuġyân	: Günah.
Tûl	: Boy. Uzunluk. Ömür ve hayat. Uzamak.
Tuẖm	: Tohum.
Turre	: Alındaki saç. Tura.
Ṭûṭî-i şeker-hâ	: Şeker çiğneyen papağan. Güzel konuşan sevgili.
Ṭûṭiyâ	: Sürme.
Tünd	: Sert, haşîn.

U

ʿUzlet	: Tenhada yaşama, inziva.
ʿUlyâ	: Pek büyük, pek yüce, daha yüksek. Çok yüksek olan.
ʿUṣât	: Asiler, zorbalar, itaat etmeyenler. Günahkârlar.
ʿUẓemâ	: Mevki ve şeref bakımından büyükler.

Ü

Üftâde	: Düşmüş. Fakir, biçare. Âşık, tutkun.
Üftân ü ẖîzân	: Düşe kalka (gitme).
Üm(m)	: Ana, anne, vâlide. Nine. Asıl, esas.
Ünvân	‘Ünvân: İsim. Lâkap. Adres.
Üstüvar(n)	: Kuvvetli, dayanıklı, sağlam, muhkem.

V

V’allahî	: Allah için.
Vâ	: Vâh, yazık.
Vâ hasretâ	: Vah vah! Ne yazık ki!
Vâdi-i eymen	: Hz. Musa'nın tecelliye mazhar olduğu Tûr Dağı'ndaki vadi.
Vâḥid	: Yalnız, tek. Hz. Peygamber'in de bir ismidir.
Vâlâ	: Yüksek, âlî, refî'.
Vâle	: Serap. Şaşkın hâle gelme.
Vâlid	: Baba.
Vaṣṣâf	: Vasıflarını sayarak medheden. Vasıf ve beyanda ârif ve âlim olan.
Vâye-dâr	: Kısmetli. Nasibi olan.
Vâzgûn	: Uğursuz, ters, dönük.

Vecdân	: Coşma, kendinden geçme.
Vech	: Yüz, çehre, surat. Tarz, üslup.
Vegâ	: Kavga gürültüsü. Harp yerinden çıkan sesler.
Veh	: Vah vah! Ne yazık ki!
Velâdet	: Doğmak, doğuş, dünyaya gelmek, doğurmak.
Velî	: Amma, lâkin.
Verʿâ	: Korkaklık, havf.
Verd	: Gül.
Vesme	: Rastık. Damga.
Vesvâs	: Şeytan, iblis.

Y

Yâd	: Anma. Hatırda tutma. Zikretme.
Yâd-ı cemil	: İyilikle anma.
Yâver	: Yardımcı, imdatçı.
Yed	: El; kudret; yardım.
Yed-i beyzâ	: Hz. Musa'nın mu'cize olarak gösterdiği beyaz ve parlak eli.
Yek-reng	: Bir renkte olan; sözünün eri.
Yek-ser	: Baştan başa. Ansızın. Yalnız başına.
Yek-tâ	: Tek, yalnız, eşsiz.
Yemm-i ʿişyân	: İsyan denizi.
Yevm-ül kıyâm	: Kıyamet günü.
Yuhyi'l-ʿizâm	: Kemikleri dirilttiği gibi (Hz. İsa'nın).
Yümn(Yümün)	: Kuvvetli, uğur, bereket.
Yümna	: Sağ taraf, sağ el.

Z

Zâġ	: Karga ve kuzgun. Fitneci, gammaz.
Zâde	: Çoğaldı, ziyade oldu veya çok olsun, çoğalsın.
Zâ'ir	: Ziyaret eden, ziyaretçi.
Zâl	: İhtiyar; zâlim.
Zâmir	: Ney çalan. Neyzen.
Zânû-ber-zânû	: Diz dize.
Zebân	: Dil, lisan, lügat, lehçe.
Zebûn	: Zayıf, güçsüz, âciz.
Zehra	: Ay gibi parlak olan.(Hz. Fatıma).
Zehr-âb	: Acı su; kaygı, acı.
Zen	: Kadın.
Zenaḫdân	: Çene.
Zer	: Sarı. Altın, akçe.
Zerḳ	: Hile. Riya. İki yüzlülük.

Zerrin : Altından yapılmış. Altın gibi parlak. Sarı.
Zevce-i şir-i Hudâ : Hz. Fatıma.
Ẕevḳ-yâb : Lezzet alan, zevklenen.
Zevrâḳ : Kayık, sandal. Mekke'de yapılan ve içine zemzem koyulan kap, ibrik.
Zîbâ : Güzel, süslü, yakışıklı.
Zic : Yıldızların yerleşimini gösteren cetvel.
Zîd(e) : Artsın, ziyâde olsun.
Zihî : Ne güzel. Ne iyi. Aferin.
Zikr-i cemil : Allah'ın adlarını anarak dua etme.
Zîn : Dizgin. İdare etme, yürütme
Ẕeḳan : İki çene kemiğinin birleştiği yer.
Ẕerrât : Zerreler. Pek ufak parçalar. Moleküller.
Ẕülfikâr (Zülfekar) : Hz. Peygamber (A.S.M.) Hz. Ali'ye (R.A.) verdiği kılıç.
Ẕünûb : Günahlar. Kabahatlar, suçlar.
Zû' : Işık, aydınlık.
Zü- : Sâhip, mâlik" mânasına gelir ve birleşik kelimeler yapılır.
Zücâc : Cam, şişe, sırça.
Züḥâl : Satürn gezegeni.
Zühhâd : Zâhidler, kaba sofular.
Zühre : Çoban yıldızı. Sabah yıldızı.
Zühre-cebin : Yüzü Zühre yıldızı gibi parlak olan.
Zü-l minen : Allah.
Zünbûr : Eşek arısı. Ufak taş parçası.
Zünnâr : İp. Hıristiyan rahiplerinin bellerine bağladıkları örme kuşak.
Zü-n-nûn : Yunus peygamber.

ای آفت دورانم هردم سنی جان ایستر   مشتاق جمالکدر هر لحظه وان ایستر
کر قیلسه تجلی یار حائلمی اولور اغیار   نه کوه و نه اشجار نه کون و مکان ایستر
بر آن ایله دلدارم صید که طالــده   عنقــابی شکار ایلر نه تیر وکمان ایستر
جان ویرمه‌در اول کار میدان محبتده   پیمایه‌در اول کس کیم بو عرصه‌ده جان ایستر
قوبانیم اول پیرك سویلر همه‌دم شیرین   میخانه‌مه جان ویرسون هر کیم می آن ایستر
چیق پرده اخفادن کشف ایله عذارك کیم   کورسون یوزکی هر کیم خورشید جهان ایستر

حق پند بودر ناصح کل دیکله ثباتیدن
میخانه‌یه سعی ایتسون کیم دار امان ایستر

ابروانك ای پری شمشیر شکلن کوسترر   هر بری مژکانکك بر تیر شکلن کوسترر
چارسودن زلف ابرو چشم خالك قوردی دام   عاشق شیدا یه تدبیر شکلن کوسترر
که کبدر کاهی طوروب مستانه‌وار ایلر نکاه   چشم خونریزك یه نخجیر شکلن کوسترر
خوب رولر سومه‌ده یوقدر المده اختیار   نوجواندر کوکلم اما پیر شکلن کوسترر
عرصهٔ الفاظی کردم سو بسو قیلدم نظار   میشه‌زار معنیده دل شیر شکلن کوسترر
مصحف حسنکده خطك کوردی چون عشاقلر   دیدلر تذهیب خوش تفسیر شکلن کوسترر

هر سر مویم ثباتی مهر مولی اوزره در
خاك جسمم عشقله تخمیر شکلن کوسترر

زلفکه مشاطه کیم شانه اورر یا ال چکر   رشکدن عشاق باغرن کویا چنکل چکر
اه کیم جور و جفاسن اول کلك بلبل مدام   عاقبت بوی وکلا یك خار آلور انکل چکر
خالدن خالی نیچون‌در سویله سیمرخسارکه   اوستومه جلاد چشمك تیغ لا یسئل چکر
هر مصور کیم دیلر چکمك رخك تصویرنی   چشم مستنك کورکچ اول حیران اولوب احول چکر
کورسه کربهزاد و مانی یا بتون نقاش چین   نقش حسنك لاجرم نقاشلکدن ال چکر
نقطهٔ موهومهٔ لعلك صبادن صورد یو   واقف اسرار عدم اقلیمنه یك تل چکر

رشتهٔ نظمه چکنجه در لفظی دمبدم
جمله‌دن حافظ ثباتی معنی اشمل چکر

نسیم زلف یاری ای کوکل بادصبادن صور   صقین راه خطا طوتمه انی شهر خطادن صور
اوچین چین کاکلی هر تاری تار ایلر کوزم نورن   بو کاکل الجواهر خاك کوی توتیادن صور
نه بیلسون تن دورستلر سینهٔ سوراخ عشاق   انی کیت نی کبی صاحب سرود اهل نوادن صور

وجود مطلقك سرن نه بیلسون مردنا پخته   انی محو وجود ایتمش اولان اهل فنادن صور
خیال خال خوبانی سواد زلف جانانی   صفای حسنله آنی یوری اهل صفادن صور
جفای جور جانفرسا ایدنجه اول بت ترسا   نه جنبشلر اولور بر یا آنی اهل وفادن صور
نه‌دکلو وار ایسه مشکل مرادك دوشمه تشویشه   دلاوار حل ایدر انی حدیث مصطفادن صور

ثباتی کورمدم مهر و وفای دلبری صــورمه
بکا انجق دمادم ایتدیکی جور و جفادن صور

عاشق صادق اولان صدق و صداقت کوسترر   سوی دلبردن کلن هجرانه طاقت کوسترر
دمبدم باران وش یاغسه بلالر باشــنه   صبر ایدر ایوب تك صانمه شماتت کوسترر
اتش هجرانه صالدی عاشق زارك ینه   اول جفاجو دلربا کورکیم نه حالت کوسترر
مست هجر اولدك بترای دل کوزك آچ سیر قیل   اول مه اوج ملاحت سرو قامت کوسترر

اویله بر صبر تغادر کیم ثبــاتی چشممز
هر بکا قیلسق نظر بر چشم آفت کوسترر

ساقیا عکس رخك جام پرانواره دوشر   بو سببدن دلمز ساغر سرشاره دوشر
نرکس چشمکی کیم کوردی دل سرکشته   حاصلن بیلدم انك بستر بیماره دوشر
ای کوکل چوقده خیال ایله زلف سیهك   قره سودا کتورر اولکه بو طراره دوشر
دام زلفنده آنك دانهٔ خالك کوره‌لی   مرغ روحم اکا البته که بیچاره دوشر
دهنك سرنی کیم سر ایدر اهل اسرار   کربری فاش ایده منصور صفت داره دوشر
فارق موی میانم دیو چوق ایله لاف   سکادوشمز بو سخن واقف اسراره دوشر
هر کیم ایلرسه هوس زلف و رخ جانانه   چاه غبغبده قالور پنجهٔ شهماره دوشر
بنــدهٔ ال عبــا چاکر چارز الحق   ره بودر غیری یولك ره‌روی خودناره دوشر
قل عفو اوریلور هر کســك عصیانه کیم   کیدر اول خاك پی حیدر کراره دوشر

نه عجبدرکه دوتا اولدی ثباتی قدك
بویله‌در هر که جهان ایچره کران باره دوشر

ترك جان ایتسون جهانده هر که جانانن سور   عشقدن لاف اورمه‌سون اول کیمسه کیم جانن سور
کفر زلفك بو یتونه طاقسون دولانسون سوبسو   کافر عشق اولمه‌سون هر کیمکه ایمانن سور
ترك دین ایتمك کرك اولجه ای دل بیلش اول   اول بت چینك هر آنکه زلف و زنارن سور
فوج کبی باشك فدای کوی یار ایتکل کوکل   بلکه عادتدر دیو اولماه قربانن سور

چشم میکون اشك کلکون اول ثباتی دمبدم
کیم عروس عشقی کوردم لعل و مرجانن سور

صوفیا صورتده قالدڭ بلدڭ معنانه‌در
عاشقڭ عشق نه‌در یا دلبر رعنا نه‌در

دار خلدڭ ترکنی قیلدی نیچون آدم صفی
یا سعادتلو باشنده تاج کرمنا نه‌در

نه ایچون طوتدی تجرد عالمن عیسانبی
نه ایدی موسی عصاسی ید بیضا نه‌در

جم کیمه دیرلر نه‌در جام جمڭ کیفیتی
باده و مینا نه‌در یا ساغر و صهبا نه‌در

سنده درکیتی نما آینهٔ اسکندری
لیك بیلمزسڭ بوتنده ملکت دارا نه‌در

عالم کبرا که دیرلر سنده در ای بیخبر
من عرف درسن اوقوکور مکتب معنا نه‌در

منکر عشق اولمه زنهار ایله‌مه بیهوده لاف
کیم کونش انکار اولنمز بوقوری غوغا نه‌در

عشقدندر مطلقا بدء ظهور کائنات
کنت کنزاً سرنی بیلمزسڭ حالا نه‌در

عشقدندر لیلهٔ اسراده معراج نبی
بیلدکمی قاب قوسین یا که او ادنی نه‌در

سن کبی صفراوی بیلمز شهد و شکر لذتن
ذوق کامل اهلی اکار دهرده اشیا نه‌در

عشق ذوقن ذوق عشق وار صوردم سویله‌دی
ای ثباتی دو جهانده عشقدن اعلا نه‌در

عاشقه معشوق ایشی هر لحظه عشوه ناز اولور
کار عاشق دائما معشوقه حرص و آز اولور

نازلدن بویله‌در محبوب مستغنی مدام
صدقله خیل حبیبان جان ویرر سرباز اولور

دمبدم خوار و ذلیل ایستر او مه دلداده‌سن
هر نه دکلو کیم بولنده سر ویرر جانباز اولور

بویله حسن و آنی کیم وار اول بت سیمین برن
لاجرم ملك حسنده دلبر ممتاز اولور

نقد جانم ای ثباتی ویرمدم ار بر بوسه‌یه
ناز ایدر اول نازنین دیرکیم بو دخی آز اولور

نه روادر بکا خلق سنڭ ملامت آتالر
کیده رك تجلین طین طعنه ایله باتالر

نیچه رشك الزم دهرده اول عاشقه کیم
اول کل اندام ایله هر شب لب بر لب یاتالر

عجبا ایرکوره‌می بختمز اول دولته کیم
سیر باغ ایله مکه اول کلی با که قاتالر

فنی اول عبد و فروشان که بو دم لطف قیلوب
بن اسیری کوتوروب اول شه حسنه صاتالر

جمع خاطرله ثباتی اوله‌می بر کیجه کیم
کلدلر برارایه یار ایله صحبت چاتالر

صالن ای سرو نازم عاشقان رفتاری کورسونلر
اونخل قامت اول قد قیامت واری کورسونلر

لبڭ احیادی جمع اتمش سخن موجود دهن معدوم
تکلم ایله منکرلر او یوق واری کورسونلر

قاشڭ قوس قضادرمی و یا سیف خدادرمی
کلوب شیر و غالب هب بو ذوالفقاری کورسونلر

اوزڭ ساحر کوزڭ جادو جبینڭ هم سریادر
صاچڭ حبل یوزڭ آتش زلف شهماری کورسونلر

بتون خلق جهان حسن دل افروزڭ جگر سوزی
لطافت برله‌ای افت یوزڭ آچ باری کورسونلر

قنی فرهاد قنی مجنون قنی وامق قنی ورقه
کوسی یار طوتمشلر کلوب بو یاری کورسونلر

بو نه حسن و نه آندر بو مکر روح رواندر بو
براشوب زماندر بو نه صنع باری کورسونلر

بتر زهراب هجر کله دل و جان تلخکام اولدی
توله بر دم لب لعل شکر کفتاری کورسونلر

اولنجه بلبل دل کل یوزکله کامیاب اولکون
کلوب طبع ثباتیدن کوزل اشعاری کورسونلر

﴿ نعت شریف ﴾

دلا وصف ایله اول شاهی که مدحڭ دو جهان ایلر
غبار مقدمن ارزو زمین و اسمان ایلر

وجود باعث کونین وجود پاکدر بی شك
اینوب لولاك شاننده که تصدیق انس و جان ایلر

قیلوب بوی سر زلفی خیالن چینده برجیران
بو سودادن اودم ایچره عجب نافه فشان ایلر

نه نافه نافهٔ خوش بو که دللر مست اولور آندن
کلور پروازه روح اولدم انی خوش آشیان ایلر

مبارك وجهنی انڭ نه ممکن وصف ایده عاشق
که اولدور کلشن وحدت جهانی کلستان ایلر

دکل وصف ایتمك حدم سنی ای شاه ارسلنڭ
سنڭ مدحڭ خدا سویلر کتاب حق بیان ایلر

یم عصیانه مستغرق ذنوبی کوه قاف آسا
ثباتی بی نوادر کم دمادم الامان ایلر

نه غم دارنده ای دل شه لولاکز واردر
خدانڭ نورنه مظهر مه ارسلنا کزواردر

شفیعی روز محشرده عصات امتڭ اولدر
اکا مغرور اولوب بویله دل بی باکز واردر

صقین بنت العنب مستی کوروب ظن ایله‌مه زنهار
بزی مست مدام ایلر کوزل برتا کزواردر

نه دکلو اعتزار ایتسك ینه بر اعتراضڭ وار
درونی آشنا اولسك اکا ادرا کزواردر

غبار راه عشاقز حذر ایله حقارتدن
صعود ایلر یوزه کوزلر یشار درخا کزواردر

اکرچه قعر دریاده دکلسك لؤلؤ و مرجان
ولی رو بنده جمع اولمش تن خاشا کزواردر

ثباتی عالم ایچره کرچه مأجاریمز یوقدر
ولی قطره دوکر بر دیدهٔ نمنا کزواردر

لطف قهرڭ یاد ایدوب خلق جهان اغلر کولر
دردو درمان برله هر دم انس و جان اغلر کولر

که صفا و که کدر پیدا قیلوب دوراتمه‌ده
چشم عبرتله نظر قیل آسمان اغلر کولر

کل تجلی و استتارڭ عالمن سیر ایتده کور
قبض و بسط ایچره دمادم عارفان اغلر کولر

خوش مثال اولمش بوکانا صح سنڭ جمعیتڭ
نار و جنت بحثن ایتسك حاضران اغلر کولر

صورمه دم خاصیت لعلڭ طبیب چشمنه
کیم نیچوندر آنی کورکم تنده جان اغلر کولر

کاکلك قیدنده در زلف مسلسل ایچره دل
موسم کلدهکذر قیل باغه سیر ایت کلشنه
سنبل و زلف و پریشان ایله شبوی و سمن

کی عجب دیوانه در طور ماز همان اغلر کولر
کوریجه وصلت دمنده بلبلان اغلر کولر
نرکس هم لاله کلله ارغوان اغلر کولر

دائما کولمك نه ممکن بودنی دنیاده کیم
صبح شام عاشق ثباتی آن بان اغلر کولر

ای مرشد عشقم بکا اسما خبرن ویر
ای مکتب عرفانده استاد مکمل
موسای دلم وادیٔ ایمنده قبس سز
جان صعوه سی تاباز سوادن حذر ایتسون
اینهٔ ادراکمی صاف ایله کدردن
الفاظ و عباراتله مفهومه کریشمه
مجنوندر اکر ترك ایده دل لیلیٔ زلفك
لیلانه مه لازم بنم ای زید سبیلم
کیتدکمی صبادرکه جانانه محقق
کیردکمی حریم حرم کعبهٔ وصله
الطافنه نسبت بو جهان بحر محیطی

کوش دله بی صوت مسما خبرن ویر
طالبلره اسرار ومعما خبرن ویر
قالمش اکا بر نار تجلا خبرن ویر
سیمرغ دیله لطفله عنقا خبرن ویر
ای پیر مغان جام مصفا خبرن ویر
ای خواجهٔ پر فن هله معنا خبرن ویر
بر تجربه قیل کل اکا سودا خبرن ویر
لطف ایله بکا حضرت مولا خبرن ویر
کوردکمی انی مطلب اعلا خبرن ویر
کر صادق ایسك عرش معلا خبرن ویر
بر قطره میدر سویله او دریا خبرن ویر

کل زرهٔ ناچیز ثباتی یه کرم قیل
اولماه لقا شمس مضیا خبرن ویر

سینهٔ سوزانمی ایستر ایسك ای یار یار
بویله عادتمدر ازلدن ای دل شوریده حال
اتش رخساریکی یاد ایلدکجه ای کوزم
داره چکدی نیجه بیك عشاقنی بر تیل ایله
طعن و تشنیع رقیبی قاله آلمه ای کوکل
اینسه ده سنك ستمله پاره پاره جسمکی

بوق ایسه مهر لندی بو قدر وار ایسه دی وار وار
اغلدرلر عاشق معشوق اولنلر زار زار
دانهٔ اشکم اولور کوزده مثال نار نار
چکمزم دیر کن جهانده زلف عنبر بار بار
اویله شیدن هیچ ایدرمی عاشق بیعار عار
صبر قیل جور و جفایه صدقله یلوار وار

ای ثباتی ثابت اول کوی محبت ایچره کر
یارمه لر باشك سراسر آقسه قانك شارشار

یارەسنك ستم اغیاره وفالر یتشور
اتش غیرت ایله سینه می سوزان ایتمه
اولدور عاشق ای یار بونه طور غریب

یتشور ایلدیکك جور و جفالر یتشور
غیر ایله ایلدیکك ذوق و صفالر یتشور
الامان ای بت نو نازو ادالر یتشور

سر کویکده کزن عاشق بیچاره لرك
اسب ناز ایله یتر آنلری پامال ایتدك
رخ مهتابکی کوستر نولور ای زهره جبین
سکا عاشقلغمز جنحه جنایت نه ایسه

صبح و شام ایلدیکی اه و صدالر یتشور
چکی ویر دیزکینی بلکه کدالر یتشور
حبس فرقتده بزه بونجه ازالر یتشور
بوقیدر تخلیه سی بونه جزالر یتشور

زره وش شعشه سن کورمه دن اول شمس رخك
ای ثباتی بو قدر جان فدالر یتشور

عاشقك کور کج اومه روز زلفی دارك کوستر
لیك کورد کده رقیب دیو سیرت صورتن
اهل دل نقاد عشقه نقد قلبن عرض ایدر
بلبل کوکام کوروب کلبرکنی خارآلدیغن

کاه غمزه خنجرك که ذوالفقارك کوستر
آچیلور مطلق اکا اول کلعزارك کوستر
صوفیٔ ناصاف هم ساختهوقارك کوستر
باشله دی فریاده حالا آه و زارك کوستر

دون دردلداره واردم کیم ثباتی ناتوان
یاره عرضحال ایدوب جسم نزارن کوستر

بحر عرفان ایچره ای دل در مکنون کزلیدر
عاشق و معشوقدن بیله تهی بوکرکهی
لاجرم برشمسه مظهر در قو ذرات خلق
اسمان حسنده هر ماهه وار در مشتری
صنع صانعدن مفارق اولمزای ارباب دل
ساقیٔ بزم وصالك جرعهٔ جامنده هم

خوش منلدر نون ایچنده ذات ذی النون کزلیدر
چارسوی عشقده بیك لیلی مجنون کزلیدر
بلکه هر بر ذره ده بر فیض مشئون کزلیدر
باق ترازی خانه سنده وزن و موزون کزلیدر
حرف کاف و نونده بو ربع مسکون کزلیدر
نشئهٔ لعل لب بر چشم میکون کزلیدر

خالی صانمه‌لك خانهٔ قلبن ثباتی بیکسك
کیم انك بر کوشه سنده در مکنون کزلیدر

المنة لله که کوزلجه اثرم وار
کوردم یوزیکك بدر تمام اولدیغن ای مه
غمز ایتدی بنی غمزه لرك سن شه حسنه
مهمان ایده کوربر کیجه جك بزم وصاله
درد و الم سوزش دل آه و فغانم
اب کرمك تشنه سیدر نخل وجودم

مولایه شکر نخل املده ثمرم وار
شادمکه بو کون برج جلده قمرم وار
غافلمی صانورسك بنم اندن خبرم وار
سیر ایت غم هجر کدن افندم نلرم وار
فریاد شب و نالش وقت سحرم وار
کر سهو و خطادن نیجه بیك برك و برم وار

بر عبد سیه رویکم ای بحر کرم کیم
مانند ثباتی همه دم چشم ترم وار

خواستم کوشهٔ کاشانهٔ عزلت کیرم / عشق غالب همه اوهام زبون شد چکنم
شعر شکر شکن و طوطیٔ طبعم حالا / در دریای صفا بحر فنون شد چکنم

ای ثباتی تو ببین حال من دل شده را
کاه شوقی بسرم کاه برون شد چکنم

حرف النون

ندر بو چکدیکم جور و جفای ماه سندن بن / بلالر دردمادم کوردیکم زلف رسندن بن
ویروب جان نقدنی ای دل ضرر چکدم کوزللردن / بتون دردو المدر آلدیغم وجه حسندن بن
اماندر ای دل دیوانه قاتلدر یقین وارمه / یاوز خونخواردر قورقدم سیه زلفك کسندن بن
غلط ایتدم خطا قیلدم که چکمك غیرممکندر / ایکی دنیاده ای مهرو نه بندن سن نه سندن بن
نه دکلو جور ایدرسك ایت جفادن قورقمزم اصلا / نه غمزکدن نه زلفکدن نه تیغ ایله رسندن بن

سنی بن بویله بیلمزدم ثباتی عشقله مملو
اکر کسمسك بنی هردم کسلمم غیری سندن بن

بوری دل کوی نکاره طوته کوریار اتکن / التماس ایله اکا ترك ایده اغیار اتکن
پایمال ایتسه اکر ذره‌وش او لشمس سنی / قویمه کل الدن ایاغن دخی زنهار اتکن
آره‌بیلسون ار کسمسه جلا داجل / یاسنك دستکی یا اول لب کلنار اتکن
کوینه وارمیه کر رخصت اوله باد صبا / طوت آنك اوپ ایاغن صدقله یلوار اتکن
کیده‌مك کوی نکاره دیره‌مك کللرینی / ای کوکل طوتمش انك هرنه که وار خار اتکن

ای ثباتی اوله‌یم دیرسك اکر واصل یار
سندخی خار اوله کورتا طوته‌مك یار اتکن

روشن اولدی چشممز وصل رخ دلداردن / افرین باد صبا بر بوکتوردك یاردن
لوحش الله حسن روزافزونی کوردی کوزلرم / حفظ ایده مولانی هر چشم بد اغیاردن
نیم نکهله خانهٔ عقل دلی قیلدی خراب / مجنون آسا ال چکوب چکدم قوکرداردن
سینهٔ صدچاکمه بر تیغ اوردی غمزه‌سی / بر نصیب الدم ینه اول زلف عنبرباردن
سهو ایدوب لعل لبکدن استه‌سم کر بوسه‌یی / اینجمه قربان اولم بو عاشق جراردن
زلف پرچینك کوروب بو مشك چیندر سویلدم / چوق خطا قیلدم ولی عفو استرم غفاردن

مهلقالر صحبتیدر کر ثباتی مطلبك
هر نفس استه مدد کل حیدر کراردن

ترك صنم ایتدی کوکل اغیارك اوجندن / بلبل کبی فریاد ایدوب اوخارك اوجندن
بر لیلی وشك زلفنه پابند اولوب اخر / مجنون دیدیلر آدمه اولیارك اوجندن
که دردو کیلور چشم ترمدن کهی مرجان / ای بحر کرم لعل کهربارك اوجندن
لب تشنهٔ صحرای جکر سوز فراقم / مشتاق سرابم لب کلنارك اوجندن
سرو یردیلر عشاق سراسر سرکوده / بر سرو سرافراز شرفدارك اوجندن

پامال و پریشان و خراب اولدی ثباتی
ایواه که بر شوخ ستمکارك اوجندن

غلغله دوشدی جهانه چون صدای عشقدن / جنبش ایلر جسم جانم هپ هوای عشقدن
ساقیا صوك بادهٔ عشق پیاپی لطفله / مطربا اور بر نفس سنده او نای عشقدن
نالهٔ دلسوزمه تاب ایتمدی زاهدا کر / ایکلسه نیلر عجب نیلر نوای عشقدن
صف نعل اولدی برم صاندم سلیمان اولمشم / بیلمزم بالا وزیری چون صفای عشقدن
نشئهٔ دارینی بولمق ایستر ایسك ای کوکل / اینجمه هیچ فرددن جور و جفای عشقدن
وادیٔ وحدتدر الحق عاشقه صحرای عشق / کانده تشخیص ایلمز شاهی کدای عشقدن
عشق دردارینده انسانی کامل ایلین / فائده یوقدر جهانده ماعدای عشقدن
ای اساس عشق محکم خلق ایدن خلاق جان / سمت قیلمه کوکلمی مدح و ثنای عشقدن

نولدی کیم ویرمز ثباتی هدهد کوکلم بو کون
بر خبر بلقیس ایله شهر سبای عشقدن

یاره یاره آچمغی امر ایلمشمی یاره‌دن / کیم کورنمز جسم عشاقی اویارك یاره‌دن
کردیلرسه نقد جانم راهنه صرف ایلیم / بوندن ارتق نسنه کلمز عاشق اواره‌دن
پاره پاره اولسه‌ده بر پاره شفقت ایلمز / اول پری بیلم نه ایستر بو دل صدپاره‌دن
قطب کردون وفایی هر کیجه دور ایلرم / فرق اولنمز سیرم ای مه سبعهٔ سیاره‌دن
نیزهٔ مژکان غمزك خنجری تیز میکم / برده خونی چشمك آندی سینه اوق آره‌دن
اولمدی مرآت دل ژنك کدورتدن خلاص / قنده عکس ایلر صفا یا بوبله قلبی قاره‌دن
چارسودن چار اطبا چاره جوکن دردیمه / چاره‌سزلر چار ناچار ال یومشلر چاره‌دن

درد درد عشق ایسه یوق چاره‌سی الاثبات
بر دوا قیله مکر کیم درد عشق یاره‌دن

قالمشم حیرتده ای بت عارضك آغنده بن / بوسبیدن باغلی قالدم زلفکك باغنده بن
ایکی فرهاد زلبی شیرینلره جان بدل ایدر / بیستون طاغنده فرهاد تربه‌نك طاغنده بن

ثباتی سر اثباتی ثبوتات حقیقتله
هنرله عرصهٔ سطرنج خوش کفتاره آت سوردی
کمالاتین ایدر تحسین البت جمله اسلافی
نظام ملك عشقه نسخهٔ قانون بی همتا
نظیفا ایله سعی عبث تقدیر اوصافه

ایدوب مثبت ثبات عشق ایله تکمیل بودیوانه
براقدی حیرته ارباب شعری هپ او فرزانه
که اعجاز فصاحت کوستر اشعار سحبانه
دنیلسه کر بجادر بو کتاب حکمت عنوانه
نه تأثیری اولور بر قطره‌نك اول بحر عمانه

نورسیده‌کان از کیادن ادیب کامل شیرین سخن بحری افندی برادریمزك ارسالنه عنایت بیوردقلری تقریض فصیح وبلیغلریدر .

محصول عشق وشوقکز ، آثار فیض وفضلکز شعر وادبه پك عالی بر (یادکار جذبه آور) وپك دکرلی بر (برکذار نشوه پروردر .
لسان حال وحقیقتله سویلنان شو اشعار دلارا واقف مزایای کمال روحانی اولان هر دل بیدار عالی عرفانی وبتون معناشناسان عصر وزمانی ذوقیاب ایلر .
مظهر عشق وفیض حقیقی اولان ارباب حال وکمالك شیوهٔ کفتارنده‌کی تأثیر لطیف ولذیذ نه‌ده‌وار .
نشر انوار عشقه عائد سعی وثبات عاشقانه‌کزی بتون وایه‌داران عشق وعرفان تقدیر ایدر .

﴿ خلاصه ﴾

خیرالخلف حکمنده ایاشاعر خوش حال
حفظ ایلیه‌جك یاد جیلك بو اثردر

﴿ خطا وصواب جدولی ﴾

صحیفه	سطر	صواب	خطا
٤	١٥	کنز	کنز
٥	٢	مژمرده‌دلك	پژمرده‌لك
٥	١٠	رحمان سکا	رحمامکان
«	٣٣	بحر وفانك	بحرفانك عشقنه
٦	١٢	طولدور ویر	طولدرو ویرویر
«	٢٢	الطاف سبحانی	الطاف سبحان
٨	١٤	وفی یوم الجزا	وفی
١٢	٦	افتخار	متخار
«	٧	میم دال	نیم دال
١٣	١	امت	مت
١٥	١٣	اوکل اندام	اول کل اندم
«	٢٢	اشکك	شکك
٢٤	١	ماند پرویز	ماند
٢٥	٥	دل آویزه	آویزه
٢٧	٣	قیلم	قیله
٣٠	٢	کشور حسنده	حسنکده
«	٤	نرکس مست	نرکس ست
٤٢	٩	درد هجر وخاری	هجرك خاری
٤٥	٠	سنبل نه چیچك ایدی	ایده
٤٦	٦	شاه حسنك	حسن
٤٨	٢٠	رزم احدده	آحدده
٤٩	١١	بشیرمله	لشیرمله
«	١٤	سووپ لعلن	سووپ ولعلن
٥٠	٦	جان نقدنی بیهوده یه	نقدینی
٥١	٩	سراب اولیدی	سراب اویدی
«	١٥	جام شربی	جام شرب
«	٦	شکر مقالك	کشر
٥٤	٩	الامان	الان

دیوان حافظ محمد ثبات الدین

اثر

حافظ محمد ثبات الدین

معارف نظارت جلیله‌سنك رخصتیله طبع اولنمشدر

درسعادت

(محمود بك) مطبعه‌سی — باب عالی جوارنده ابوالسعود
جاده‌سنده نومرو ۷۲

۱۳۰۹

افادۀ مخصوصه

بعد اداء ما وجب علینا

مثبت ومسلم حقائقدندرکه بو باغ زار عالمده تربیه وتهیه ایدیلان اثمار افکار واشعارك محافل معارفه قبول ونشری هر طبع ووجدانه حلاوت ولطافت بخش اولیور {حمداً لواهب العطایا} مجرد فیض نورانی وبرعشق روحانی اثریله وجوده کتوریلوب احتفاگاه نسیانده محو ونابود اولوب کتمه‌سی وبشقه نام ایله یاد اولنمسی ارزو ایدلمیوبده انظار ذوق اشنایان شعر وادبه عرضه جرأت اولنان شو {ثباتی} دیوانی پادشاه معارفپناه شهنشاه عدالت اکتناه شهریار مراحم نثار تاجدار عالی اثار الغازی عبدالحمید خان ثانی افندمز حضرتلرینك امر معارفك دخی انتشار وتعممی حقنده‌کی پك مقدس ومعزز افکار همایون ترقی نمون جناب شاهانه‌لری سایه‌سنده طبع ونشر ایدیلیور شو اثر ایسه برموقع پرفیض انوارده اشجار صفا نثار وروایح گونا گون نشر ایدن ازهار وچمنزار ایچنده ختام بولمش اولیور سه‌ده طرز جدیددن ذوقیاب اولان نفایس جویان عصر وزمانك انظار عالیلرنده برموقع تقدیر وتحسین طوته‌جق درجه‌ده پکده شوق اورورنکین ونوزمین افکار وحسیات عالیه‌یی حاوی اولمدیغی اعتراف وبیان اولنور شو اخطارله اصلاحی خیلی مشکل اولدیغیچون مندرجاتنده وقوعی پك طبیعی اولان نواقص وخطایاسندن طولایی قارئین کرام حضراتنك عفو مخصوص عارفانه‌لری تمنی‌یه لایق بولنور. همان اقدس مرام اقصای کلام اولان فیوضات دائمۀ صفا وسعادتدن جمله‌نك مستفید ومستفیض اولمه‌سی دعاسیله سوزه نهایت ویریلور.

اماسیه‌ده کائن شیخ اسماعیل شروانی حضرتلری تربۀ شریفی امامی وتربه‌داری
حافظ محمد ثبات الدین شکیوی

اشبو دیوان ثباتی حقنده سیواس ولایتی نائبی موالیٔ کرامدن فضیلتلو احمد عطا الله افندی حضرتلرینك سویلمش اولدیغی تقریض بلیغه‌در.

واصل اوله‌یم دیرسك اگر بزم صفایه ترك ایتمه صقین راه محبتده ثباتی
چونکه دیدیلر نابت اولور ثابت اولنلر برهاندر اکا اشته بو دیوان ثباتی

الفقیر عطا الله

دیوان حافظ محمد ثبات الدین

بسم الله الرحمن الرحیم

مهد زمین ایچره شکر یا خدا — طفل دلم اولمده کویا خدا
ویر نفس عیسیٔ مریم دخی — تاکه قیله مردهلر احیا خدا
معتبر ایت کفته وآثارنی — نامن ایدوب دهرده ابقا خدا
حمدو ثنا ایتسه نوله دمبدم — قیلدك انی صاحب املا خدا
احمد حمداً لك فی كل آن — سویلرم ای واحدو یکتا خدا
هر نفس انواع صلاة وسلام — روح رسوله ایدوب اهدا خدا
آلنه اولادنه اصحابنه — ایتمهدهیم ترضیه اسرا خدا
اسم شریفکله بودم باشلیوب — نعت نبی ایتمهکه انشا خدا

ایله ثباتی قولك اقلامنه
فیض ازل رشحهسین اعطا خدا

ای مه برج رسالت شه بطحا بطحا — محرم سر خدا لیلهٔ اسرا اسرا
ای اینن شاننه لولاك دخی ارسلناك — اسم والاسی کوزل یس طه طه
واصفك اولدی خدایك وبریدك جبریل — بوندن اعلا نه اولور ای مه غراغرا
کلشن باغ خداده سکا بکزر یوقدر — رخ کل کاکل سنبل قد بالا بالا
الله الله بونه شهدر بونه خلق احسن — بونه رتبه بونه شاندر بونه مولا مولا
سن شه مصر ملاحتسك ایاکز حسن — سکا نسبت صانیلور یوسف زیبا زیبا
اولدی طاووس ملك بلبل باغ حسنك — ای کلستان حسنده کل حمرا حمرا
باعث مغفرت آدم وحواسن سك — شرفکله یوریدی نوح بدریا دریا
من نصل وصف ایدهیم ذات ستودهشیمك — سکا مداح یتر واحد یکتا یکتا
کلی کرجمله مشبه سکا تشبیه ایدهلر — بولهمز وجه شبه هیچ بری اصلا اصلا

سنی توصیف ایدهمز کعب ایله حسان بلغ — قنده قالدیکه ثباتی کبی ادنا ادنا

عرضی بودرر اول عاصیٔ پژمردهلك در
کیم ایده یاد لبکله دلك احیا احیا

ای حبیب کبریا جانم فدا اهر ان سکا — سنکه جانلر جانیسك قربان اولور هر جان سکا
سن شهنشاه رسالتسك بشیر وهم نذیر — هر سوزك تأییدایچون کوکدن ایتر قرآن سکا
نوله شق اولسه شهادت ایلوب ماه منیر — مدعا اثباتنه کافیدر اول برهان سکا
کورکجن تسبیح ایدردستك اوبر هردم حصا — ایتمسون قوی سنك دل قوم قریش ایمان سکا
مستحقلر قهر حقه شبهه سزای پاك ذات — انلری قتل ایتمکه کوندردی حق فرمان سکا
بعد هذا وردیلر درت یار صادق صدقله — جانلرك صدیق عمر عثمان علی ای جان سکا
توتیای خاکپایك توزلرین اوزلر کایر — کحل بینش ایتمکه دور ایدرك دوران سکا
یاشفیع المذنبین یارحمةً للعالمین — مشتواق کیم بزلره مشتاق ایمش رحمان سکا

چشم معناسی علیل کندی ذلیل وبی دلیل
کلدی بیچاره ثباتی استهیو درمان سکا

سن حبیب کبریاسك یامحمد مصطفی — مظهر نور خداسك یامحمد مصطفی
شانکه لولاك اولاك بیورمشدر خدا — باعث ارض وسماسك یامحمد مصطفی
رحمةً للعالمین سن هم شفیع المذنبین — شافع روز جزاسك یامحمد مصطفی
سن عظیم الخلق سك وصف ایتدی حق قرانده — هادیٔ راه هداسك یامحمد مصطفی
لیلهٔ اسراده اقصی ایچره قیلدقده نماز — سن امام انبیاسك یامحمد مصطفی
عرش فرش اولسه نوله خانهیك تعظیم ایچون — مفخر هردو سراسك یامحمد مصطفی

بو ثباتی بندهکه کوستر طریق عشق کیم
دوجهانده رهنماسك یامحمد مصطفی

در ذکر خدا ورسول وچاریار کزین وائمهٔ اثنا عشر رضوان الله تعالی علیهم اجمعین

ساقیا صون جام عشق اول خدانك عشقنه — بردخی طولدر حبیب کبریانك عشقنه
صدق واخلاص ایله خالص می پرستم دمبدم — ثانی اثنین رفیق مصطفانك عشقنه
عدل ودادك یاد ایدوب می صون بکا ساقی همان — حضرت فاروق عمر بحر فانك عشقنه

جمع خاطرله کتور جام جمی ساقی امان
جامع القرآن اول کان حیانك عشقنه

لطف قیل پیرمغانك کاسهٔ سرشارنی
نوش ایدم تا کم علی المرتضی نك عشقنه

اهل دللر نوش ایدرلر دمبدم لعل مزاب
زوجهٔ شیر خدا خیر النسانك عشقنه

همدخی شبان جنت نیرین هر وکون
یمنی شبیرو شبر تشنه دلانك عشقنه

قدمسین قدح یتش ای ساقیٔ سیمین بدن
بر قدح سرشار قیل زین العبانك عشقنه

تهٔ سود دهیز قانمز کوکل بر جام ایله
بردخی صون باقر بحر عطانك عشقنه

بندهٔ دردکشم هم کلب کوی جعفری
طورمه می صونك صادق صاحب سخانك عشقنه

دورکی تام استرم تداولمه ساقی الامان
کظم غیظابت کاظم شاه هدانك عشقنه

کر رضا سین استر ایسك شه رضانك ساقیا
دمبدم کسمه ایاغك اول رضانك عشقنه

قیل بنی مست مدام درکه اهل فنا
صون می مهری تقی متقانك عشقنه

اولمغه پامال خاکپای خیل خاندان
باشمی طوپ ایت نقی مهلقانك عشقنه

جیش خوبان جهان سرعسکریدر عسکری
من انك قربانیم طولدر ویرو یرانك عشقنه

انتظاری جانه یتدی مهدیٔ مهرویمك
المدام اول شاهد صاحب لوانك عشقنه

ساقیا بزلر محب خاندانز تشنه لب
کسمه جام لطفکی اول خاندانك عشقنه

بندهٔ فرمان برشاه بهایز صدقله
نقشبندز نخلبندز هپ خدانك عشقنه

تشنه لب قویمز ثباتی ساقیٔ کل فم سنی
سن همان دردکش اول مردفدانك عشقنه

﴿ در دعاء پادشاه اسلام خلدالله ملکه ﴾

مظفر قیل الهی دودمان ال عثمانی
خصوصا عبد مقبولك اولان سلطان حمید خانی

الهی نور احمدله احد اسمك شفیع ایتدم
آنك ملکینی معمور ایت دمادم ای کرمکانی

اوشاهك ظل عدلنده جهان یکسر صفالرله
اوتورسون قصر شادیده بوریتسون حکم و فرمانی

نوله عدل و عدالتله موفق قیل سعادتله
شجاعتله بسالتله ظفریاب ایت او سلطانی

ثباتی کون کبی هر کون آچوب باشك نیاز ایله
آنی کونتك جهانکیر ایلسون الطاف سبحان

﴿ ابتداء غزلیات ﴾

ای امر کن ایله یوقدن بزی پیدا قیلان مولا
جمالك با کنه خلقی بتون شیدا قیلان مولا

عدمده محض لاشی کن کتوردوب ملك ناسوته
بزه دین مبین احمدی اعطا قیلان مولا

جناب احمدی برشب کتوردوب قاب قوسینه
نماز پنجگاهی بزلره اهدا قیلان مولا

سکا هر آنده یوز بیك تشکر ایلسم آزدر
ای اول انعامله بو بنده یی احیا قیلان مولا

ویروب مژده بزه هم آیهٔ لا تقنطوا برله
کروه عاصیانی لطفه اغرا قیلان مولا

شفیعن روز محشرده محمد مصطفی ایله
ای آنی معجز قرآنله اسرا قیلان مولا

ثباتی عبد مذنبدر دمادم مغفرت استر
نوله قیل مغفرت ای وعدنی ایفا قیلان مولا

کلخن کویك حبیبا عین کلشندر بکا
کلستان دهر سنسز چونکه کلخندر بکا

قیلمزم من بعد ترك خاك کوی دلبری
شوق و شادی بخش اولان اول خاك مسکندر بکا

کر شهید ناوك دلدوزی اولسم دوستلر
کوی یار ایچره که وار بریار مدفندر بکا

خوار خاشاك و مغیلان طریقك ای کوزل
کویا ریحان و سنبل برك سوسندر بکا

جانمی المق استریسك وجهکی کوستر همان
نار هجره یانمه دن جان ویرمك اهوندر بکا

بن نیاز ایتدکجه ناز ایلرسك البت لاجرم
واردر برحکمتك بو امر روشندر بکا

قنده کورسه بر پری پیکر بقار جانم یقار
مردم چشمم ثباتی کورنه دوشمندر بکا

زحمتك رحمت بیل ای دل عین عزتدر سکا
خادم درکاه شاه اولدك نه دولتدر سکا

خاکپای شاه مردان اولدیغك فخر ایله کیم
راه عشق ایچره بو حالت فیض رفعتدر سکا

کرچه وار بو بابده خار خس و اغیار بس
عون حقله کامیاب اولمقده قسمتدر سکا

ایتسه لر سنك ستمله پاره پاره جسمکی
صبر قیل عشاق وش آه ایتمه بدعتدر سکا

شوره یرده سنبل ریحان بترمی سیر قیل
ای ثباتی قلب ناپاك عین عبرتدر سکا

جور فزون ایلدی اول بت زیبا بکا
ساقی اماندر امان صون می حمرا بکا

سلسلهٔ زلفنی کوربجن اولدم جنون
کورکه نلر ایلدی اول صاچی لیلا بکا

عارض کل کونی کوردی کوزم ناکهان
غنچه صفت چاك چاك اولدی دل ای وا بکا

اه نیدوب نیلسم جان فدا ایلسم
همدم اولورمی عجب اول کل رعنا بکا

قیلمه ثباتی فغان سویله همان آن بآن
دور ایدهرك ای جوان ویر هله مینا بکا

فارسی

زمحراب دو ابروی نکارم نورشد پیدا　　تجلی کاه موسی یست آن وجه ویدبیضا
زمعراج علوی برترست آن پایهٔ جاهش　　خلافم نیست درعالم بحق سورهٔ اسرا
اکر یکدم مرا بختم رساند بر در وصلش　　همین است مرمرا مطلب چه مطلب طلب اعلا
سك کوی نکارم باش ورو فارغ نشین ای دل　　چه حاجت روضهٔ رضوان چه حاجت شجرهٔ طوبا
دلا بر سفرهٔ رندان تقاضا نیست بر مهمان　　بابر خوان درویشان همه شیرینترست احلا

ثباتی کی شود ممکن دوی در کوشهٔ وحدت
توخودرا ازمیان بردارکه برخیز دهمه اشیا

دلبر اعشوه کراسیبرا جان مرا　　بخندا بر برما باز برارخ بنما
این سخن من که بدو کفتم خندان کفتا　　اینچنین خام طمع کردنت هربارچرا
بوسهٔ بادبده کفتم و کفتا بخشم　　لیك آن جان کرامی بکنی ترك مرا
کفتم ای سرور خوبان کل عارض بنما　　تاشود بلبل دلشام وسحر نغمه سرا

نشکفت این کل مقصود ثباتی کفتا
مکر آن وقت که آید بکوش اوازدرا

نظیره بمناجات ابراهیم ادهم قدس الله سره العزیز

الهی دلنی نور هدا کا　　بحق نور وجه مصطفا کا
وقی یوم الجزا کن لی شفیعاً　　حبیباً وهو فی الاسرا دنا کا
ابی امی اخی عمی جمیعاً　　فدا کا یارسول الله فدا کا
عصی مذنب عبد ذلیل　　فقیر خائف قد التجا کا
دخیلك یامحمد کن ظهیراً　　لنا نرجو دخیلاً فی لوا کا
لسانی فاذکر اسم الله دائم　　قل الحق والاصم تفا کا
ایا حافظ ثباتی افتح عینك　　فان الموت یمشی من قفا کا

حرف الباء

دلبر ادشنامله اولسون کل ایله برخطاب　　برخطاب ایله دلرسك ایلکل بیلکز عتاب
باشم اوزره سروقدك سایدسن صال حانم ال　　لیك ای روح روانم کیتمکه قیلمه شتاب

چیقدی دل کوه تمنا اوزره ارنی سویلدی　　لن ترانی سویلمه رفع ایله کل یوزدن نقاب
سربسر عالم فدا اولسون غبار کویکه　　ای مه برج رسالت ای شه چارم کتاب

نوله چکمزسه ثباتی روز محشردن خطر
جنته لابد کیرر کلبان کویك بیحساب

چونکه ای دل یار ایله اولدی میانك شکراب　　اکل وشربی ترك قیل کورمز کوزك نبعد خواب
کوی باره کیت دمادم صبح وشام آه ایله تا　　اینکله دوب نی تك وجودك ناله قیل مثل رباب
تا که اول کل پیرهن ماند بلبل نغمه کبی　　کوش ایدوب کل تك آچلسون ایلسون رفع نقاب
روزشب زلف رخك ای مطلع حسن جمال　　باش آچیق دیوانه سیدر آفتاب وماهتاب
رحم قیل اشفتهٔ هجر انکه ای غنچه فم　　لطف ایدوب الله ایچون کل ایلکل بر کز خطاب
تیغ ابرو نیزهٔ مژکان وغمزك خنجری　　اولدرر بر کون بزی والله اعلم بالصواب

دامن صبری ثباتی قویمه الدن دائما
اولمق ایسترسك جهانده فیض حقدن فیضیاب

فلك تن تاب ایده مز ایلسه عشقم خیراب　　کوزلرمدن دوکیلور اشك مثال میزاب
بربت سنك دلك لعل لبی تشنه سیم　　بیله رك سوزدلم ایله مز اولدی سیراب
ساعد سیمنی یاد ایتمه وجودم دترر　　نیجه کیم دتره یه آل اوزره دمادم سیماب
غم هجران دیمه کیم مردمه تأثیر ایتمز　　کوزمك یاشنی کور اولمه ده عین سیلاب

شعر شکر شکنك ذوقنی انکار ایده مم
ای ثباتی دیه مم آب که بن تیزاب

حرف التاء

عارف اول ای دل یوزك نه انسه ونه جانه طوت　　جمله دن کوز یوم جهانده چشمکی جانانه طوت
کرمرامك سالك راه خدا اولمق ایسه　　شیر حقدن فیض الوب جام می شیرانه طوت
مظهر نور الهی اولمق استرسك اکر　　وجهی مرأت جمال شاهد شروانه طوت
دروطن سیر سفر قیل درکه یاری قویوب　　نه بخار اسیر ایت نه چشمکی افغانه طوت
باغ سینده اکر کولمك دیلرسك کل کبی　　کلستان دهرده مرغ دلك افغانه طوت
پند پیرانی کوکل نز بویله تنظیم ایلدك　　ایسته سك حق سوز قیاس ایت ایسته سك افسانه طوت

دهر زالك آل یکانجی آل ایله آلدارسنی
پردهٔ چشمك ثباتی آل ایچون آل قانه طوت

لنكر فكن ساحل پرحيرتم اى دوست	مستغرق درياى غم و محنتم اى دوست
آيرلدى كوكل تا كه كلستان وطندن	بلبل كبى فريادزن فرقتم اى دوست
اوارهٔ سركشتهٔ صحراى ملامت	كم كشت بيابان ره غربتم اى دوست
كزدكجه فنا واديلرين واله وحيران	افتادهٔ صد پارچه كربتم اى دوست
جان صعوه‌سنى آلسه‌ده شهباز مشيت	بى شبهه‌كه تسليم درحكمتم اى دوست
وصنعت ايله آتدى بزى بام فلكدن	تامركز پركاريد قدرتم اى دوست
دلال ازل برپوله صاتمش كبى بكزر	يانكده‌سنك بوبله كه بى حرمتم اى دوست
چارسوى فناايچره بكالطف ايله پى‌سور	بازار بقاده اوله تاقيمتم اى دوست
اسماى عزيزه‌ك ايچون اى واحد مطلق	داربنده‌مزيد ايله بنم عزتم اى دوست

برقطرهٔ ناچيز ثباتى كبى هردم
محتاج‌يم مغفرت ورحمتم اى دوست

باشمده درد سودا سينمده نار حسرت	دوشدمچه فراقه‌اولدم نزار حسرت
قيلدى بنى پريشان افتاده زاروكريان	دردا كه‌درد هجران حيفا كه خار حسرت
قدم كمانه دوندى تير مژكدن آيرو	بوكدى بيلم تيرالدن شدتله بار حسرت
كل‌كل فغانه بلبل اغاز قيل بنمله	سن مبتلاى هجران بن بى قرار حسرت
كورسيدى بزم وصالك بركره چشم عاشق	راضى اولوردى چكسه كرصدهزار حسرت
ليل ونهارسنسز يكسان ايكن كوزمده	هرآنى برييل اولدى ليل ونهار حسرت
اى باد صبح وشامى ويرباردن پيامى	مرآت دلدن ايله رفع غبار حسرت
دل ويرمه‌قيل وقاله ساقى كتورپياله	دوندردى جسمى ناله ردخمار حسرت

صبروثباته سعى ايت اى بوالوفا ثباتى
كلدكده پيك وصلت ايلر فرار حسرت

اى مرغ دل ايت هرسحر اذكار محبت	كانده آچلور كل كبى ازهار محبت
مستغرق درياى وصال اولمه ديلرسك	صال قطرهٔ كوزدن ايدوب افكار محبت
بى باك كزر مست كلستان جهانده	هركيمكه چكركاسهٔ سرشار محبت
خوف ايلز اول لشكراندوه والمدن	چون حصن حصين اولمه‌ده ثار محبت
ترك ايتمه صقين مهوله بوراه نجاتى	تاكشف اوله غايتده اول اسرار محبت

كل بزم محبتده ثباتى كبى جوشه
ازجان ودل ايت شوقله تكرار محبت

ياد ايتمدك الحق بزى ياد ايلدك اى دوست	اغيار ستمكارده شاد ايلدك اى دوست
بوياره نه‌در ياره دمادم نه جفادر	كاغياره كيدوب عدله داد ايلدك اى دوست
كلدكجه اوروب باشمزه سنك ملامت	كتدكجه ستمكار اغ آد ايلدك اى دوست
تخم عمل حيفكه بيهوده صاچلدى	كيم خرمن مقصودى بباد ايلدك اى دوست

اولسونمى ثباتى نيجه برسويله سون اول
ياد ايتمدك الحق بزى ياد ايلدك اى دوست

يا معطى المرادات اعط لنا السنوحات	ادرك نداء عبدك ياساتر العيوبات
اى پير پرزاسرار دستم بكير زنهار	چون بنده كان احرار تايافتم عروجات
باباى هردو عالم قيون بابا واينك	دركاهنه سوروب يوز كسب ايلدم فيوضات
پيرمغان اياغك اوپدم الوب اياغك	اى دل ترايت دماغك تاقتح اوله فتوحات

الدى اله ثباتى كلكى چو شاخ نباتى
حاضر قيلك دواتى تا كوستره سنوحات

اى غنى يار بزه ويرمدى حسنك صدقات	ويرسه‌ده ويرمسه‌ده حق اكا ويرسون بركات
ابررحمتسك ايا فيض يمانى نه اولور	اوستومه نازل اوله برايكى قطرهٔ رشحاب
زلف پرچينك عجب نافهٔ چين صاتمه‌ده‌در	نفحه‌سى جانه‌دكر برنفس آلسم نفحات
احسن الغايه‌ده‌در چونكه نصاب حسنك	ايله محتاجلره نقد حسندن حسنات
خاروخاشاك وجودم ايلتور بحر ميه	اسسه برباد كرم ايله‌سه بركز حركات
بن كه سكبان سركوى شه شروانه‌م	لطف حقدر بكا اشبو حركات وسكنات

اى ثباتى قدم صدق و ثبات اوزره يورى
بوله‌يم ديرسك اكر دمبدم عالى درجات

فارسى

ان خداونديكه ذات وهم صفاتش باقيست	غير ازو يكسر جهان وهم خلايق فانيست
چيست اين خواب وخورش اى نفس شوم كاووار	كار وبارت روز وشب مانند هر حيوانيست
اى دريغا در كفت افتاد شان زارو زبون	عقل وروحم كه مقدس عاشق روحانيست
خوش بنال اى بلبل دل تاقفس جايت شده	وصل كل كربايدت اكنون دم ناﻻنيست
نامه كنعانيت كم شدايا يعقوب جان	مسكن ومأوا ترا ايك خانهٔ احزانيست

کی بو دیارب بشیری آیدم باپیرهن — ناکه بویی بشنوم کویم مه کنعانیست
صبرکن حافظ ثباتی کرچه تلخست این فراق
عسر یسراً قول حقست آیت قرأنیست

هفت دریا قطرهٔ بحر کمال احمدست — نیرین هم ذرهٔ نور جمال احمدست
هشت جنت بقعهٔ کوی جنان مصطفاست — قد طوبی زیرپا هردو نهال احمدست
حوض وکوثر تشنهٔ لعل لب او کشته است — حورو غلمان سوختهٔ اب وصال احمدست
عرش شد درپاش فرشی باهزاران فتخار — هفت کنبد تا سریر پایمال احمدست
ای ثباتی قامتم کرخم شود مانند دال
ازبرای الف و حا و میم و دال احمدست

از ان جانب ندانم شوق چونست — ازین جانب شها از حد فزونست
هر آنکه ترك یار خیش کیرد — ندارد رسم عقلی کو جنونست
بچشمم می نماید زلف و خالش — نمیدانم چه لامست وچه نونست
رموزلن ترانی کرنماید — زعشقش موسیٔ دل غرق خونست
مکر روز وصالش هیچ نبود — که هجرانش شب یلدا نمونست
بهست ونیست عالم رامده دل — که تحقیقش فسانست وفسونست
ثباتی یار صوفی دار خواهد
مثال شان جنونست وفنونست

خرم آن دل که برونغمه والحان علیست — فرخ آن تن که درو مهر درخشان علیست
حبذا آن سر پرشور که درهردو جهان — مست ومدهوش می جاذبهٔ آن علیست
حب اغیار نیابد بسر حب علی — اری ترسند که این عرصه ومیدان علیست
برسر معرکه آرای قیامت که رود — بارعصیان نکشد آنکه محبان علیست
آفرین باد ثباتی همه دم طبع ترا
زانکه مداح علی بو دوثنا خوان علیست

﴿ حرف الثاء ﴾

ای یوسف ثانی یوق عالمده سکا ثالث — سن نور خدامك بس دینسو نمی سکا حادث
حاشا کیم اوله حادث اولمهر رخك ای جان — ایجاد وجودکدر بوعالمه چون باعث

موسی ومسیح اولمق استردی سکا مت — طوبی اکا کیم اولدی عالمده سکا وارث
تخم عملن هرکیم خاك پیه زرع ایتسه — محصول آلور بی حد اخلاصله هرحارث
سن شاهی تخطر در امالی ثباتینك
یوخسه نه بیلور اول کیم ذاتکدن اوله باحث

﴿ حرف الجیم ﴾

سهل صانمه دردعشقی ای کوکل زنهار کوچ — سویله نلز کمسه یه اظهار کوچ اضمار کوچ
بی سرو پاهر کلن بی درده دردك سویله — چونکه ابنای بشرده صاقلامق اسرار کوچ
وه نه مشکل دردایمش دردو غم دلدار کیم — چاره سی مفقود انك هم بولمه سی غمخوار کوچ
کوی یاره کتمکی ایستر کوکل اما چه سود — جلوهٔ جانانسز هرطعنهٔ اغیار کوچ
آستان مقصده یوز قوی ثباتی قیل نیاز
بار عشقی فخر ایله چك سویله کفتار کوچ

﴿ حرف الحاء ﴾

ژاله دوشر ای کوکل اول کل خندانه صبح — انکیچون خوش کلور بلبل خوشخانه صبح
موسم کلده ملن ایچمه سی خوشدر مدام — خاصه که مثل شفق آچله پیمانه صبح
میکده نك بابنی بکله کوزم دمبدم — تاکه پیرمغان آچله میخانه صبح
دائرهٔ عشقه کل دورایله دورازوش — عاشق او درکیم کلور مجلس رندانه صبح
استرایسك ای کوکل مطلبك اولسون روا
سنده ثباتی کبی قوی باشی میدانه صبح

﴿ حرف الخاء ﴾

بلبل کبی زار اولمشم فریاده باخ فریاده باخ — تیشه الده اویناررم فرهاده باخ فرهاده باخ
طورمه یتش ای دلفکار طوت دامن یارنکار — قطب زماندر اشکار ارشاده باخ ارشاده باخ
ای دل سن اولمه کل دنی اولدر حقیقت معدنی — کوی جناندر مسکنی اخراده باخ اخراده باخ
اولدرلدن علامه سی کیمش حقیقت جامه سی — تعلیم ایدر عشق نامه سی اوستاده باخ اوستاده باخ
اولدی ثباتی تشنه لب ایلرد مادم می طلب
ساقی کتور ساغر بلب امداده باخ امداده باخ

حرف الدال

مست خواب غفلت اولدم یاصمد سندن مدد
پایمال محنت اولدم یاصمد سندن مدد

تلخکام ایتدی بنی نفس و هوانك ذلتی
چون حریص لذت اولدم یاصمد سندن مدد

طوت المدارینده قورتار بلای هجردن
روسیاه قلت اولدم یاصمد سندن مدد

ایله مستغنی بنی هردو جهانده یاغنی
بس عبید جنت اولدم یاصمد سندن مدد

مبتلای نفسدر سویلر ثباتی صبح وشام
بن اسیر ذلت اولدم یاصمد سندن مدد

آتش هجریله یاندی دل بیچاره مدد
یتشك بوخبری سویلیك اول یاره مدد

آب وصلیله کلوب برمدد ایتسون یوخسه
دلمی دود دلم ایتمه‌ده قابقاره مدد

کیتمه‌دن باد صباسن یتش ای آتش آه
سویله اللهی سوردیمه‌سون اغیاره مدد

دویسه کر دیو رقیب قویمه‌سه یاری باری
سویله‌یك یاره انك باشنی برپاره مدر

المدد شهر کوکل یاندی خراب اولدی امان
الامان یوقدر آیا بوکا بر چاره مدد

قنی جان روح روان تا کیده‌لر یوز سوره‌لر
دیه‌لر خاك پی احمد مختاره مدد

دشمه‌دن الدن ایاقدن کلك ای جان وکوکل
یاپشك صدقله سز دامن غفاره مدد

بنده نالان دیم کیم مددی یاصمدی
قطره‌یم بحر کرمدن بکا برپاره مدد

دم اولور جوشه کلور بحر کرم ای غواص
ایریشور مفلس اولان لؤلؤ شهواره مدد

سنده برغوطه قیل ای همت والای ثبات
قنده در کوهر مقصود کی براره مدد

دلا عرض ایله حالك اول نکاره هرچه باداباد
شکایت ایله کل اول شیوه‌کاره هرچه باداباد

یتر بو بحر غمده غرقهٔ کرداب هجر اولدوم
چکلسون زورق جسمم کناره هرچه باداباد

سکا سندن شکایت ایلمك مشکل برایش اما
دیدم کندی یتریاندم بوناره هرچه باداباد

جهانده کفر زلفك کافرك هرقانده کیم کورسك
اکاچك زولفقار ای زولفقاره هرچه باداباد

بوری قبر سراجده سراج آسایان ای جانم
صارل مجنون کبی سنك مزاره هرچه باداباد

ثباتی صبر وصامام کسلدی هجر تیغیله
بورسمه عرضحال ایتدم اویاره هرچه باداباد

فارسی

ای پیر مبارك که درت دار امان شد
وی عاشق باریکه لبت مایهٔ جان شد

وصفت بهمه دائرهٔ وصف نکنجد
ای نخل بهشتی که قدت سرو روان شد

چون عیسی دمت زنده کند مرده دلانرا
شیربن سخنت آب حیاتست عیان شد

پرسید دل ازپیك صباحال شریفت
تبشیر همی کرد که آن قطب زمان شد

افتاد سراپا بدلم آتش حرمان
بیجاست مکر این که دلم نعره زنان شد

من مورچهٔ زارم درکوی توای جان
موریکه قبول توشود پیل دمان شد

هرکار که کردست دلم کشت خجیل لیك
اوراند هد سود که تیری زکمان شد

تا کوش بکل رفته خر نفس ثباتی
رحمی بکن ای شاه که از دست عنان شد

حرف الذال

ساقیاباشك ایچون صون بکابر جام لذیذ
لبلرکدن دوك اکا برمی کلفام لذیذ

تند اولوب تلخ خطاب ایلر ایسك خوشدی بکا
هنز اولدرکه کله عاشقه دشنام لذیذ

مرغ دل دام سرزلفدن ایرلمدی چون
بلدم اول صیده کلور دانه‌دن اول دام لذیذ

عهد وپیمان قیرلدی ینه پیمانه کبی
ایدیجك ساقی کلچهره برابرام اذیذ

کلشن عمرمی بیهوده چورردم دیه‌مم
بردخی کلسه ثباتی اول کل اندام اذیذ

حرف الراء

طورمیوب بلبل دل ناله وزار ایتمه‌لیدر
کل ایچون کلبنه اول آه هزار ایتمه‌لیدر

دمبدم برك کله چشم بصیرتله باقوب
لوحش الله دیه‌رك سیر عذار ایتمه‌لیدر

نفسم غالیهٔ مسك ایده‌یم دیرسه صبا
برکره عزم سر زلف نکار ایتمه‌لیدر

لده ایتمکسه مرامك اوکل غنجه فمی
ای کوکل خیلی زمان خدمت خار ایتمه‌لیدر

سروشمشادو صنوبر نه‌روا سرکش اوله
باش اکوب فکر قدقامت یار ایتمه‌لیدر

زائر مصطبهٔ پیر مغان فخر ایدرك
کندیسن منتسب عالی تبار ایتمه لیدر

خاکپای شه مردان اوله‌یم دیرسه نوله
کشی کندن کیده‌رك اهل وقار ایتمه‌لیدر

ای ثباتی اوله‌یم دیرسك اکر واصل یار
بولنه واریکی یوق یوقیکی وار ایتمه‌لیدر

لشکرن چکدی ینه او ستمزه شاه قدر — ییقه جق عیش و طرب ملکنی ایواه قدر
خیل شادی بزه امداد ایده جك ایدی ولی — پیش و پسدن اکاده قوردی کمنکاه قدر
او قدر جیش بلا چکدیکه سردار قضا — دشت هامونی بتون قبلادی خرکاه قدر
شب یلدای فراقی نه عجب طول طراز — اوزایوب کندی قنی وصل سحرکاه قدر
چارسودن رهنی کسدی نشاطن غم هجر — بولمدی جای کریز آندی اوکن راه قدر

یتمه‌دی منزل مقصوده ثباتی نیجه بیك
پیر و برنا دیدیلر آه قدر واه قدر

اول کوزل کیم شهر ایچنده حسن‌انی نامی‌وار — باده‌ء مهرك صونر هر عاشقه انعامی وار
کاه عرض عارض ایلر کاه زلفك کوسترر — یعنی کیم هر بر صباحك لاجرم اخشامی وار
زلف بر چین ایچره دوشمش خال هندویك غریب — کرچه مشکین کاکلی هم عارض کلفامی‌وار
اوچه ای کوکلم قوشی چوقده هوای زلفنه — هر سر موینده آنك دانه بر بیك دامی وار

هر کوزی صیاده صید اولمه صقین کیم دائما
عاشقان ایچره ثباتی بی نوانك نامی وار

فرقتده جسم عاشق بریان کبابه بکزر — وصلتده لعل دلبر رنکین شرابه بکزر
خیل خیال غمزه شبخون ایدنجه کوکله — تاتار غارت ایتمش شهر خرابه بکزر
هر خوب رویه کوکلم آقدقجه عیب قیلمه — زیرا که قلب عاشق ای خواجه آبه بکزر
کیرمز بو نصح و پندك بر ذره کوش هوشه — عاشقلق ای افندی عهد شبابه بکزر
آلدانمه ای دل آله بی باده و پیاله — ذوق و صفاسی دهرك بی فرق خوابه بکزر
هیچمی سؤاله قومز ای زلف قاره قاشك — غمزك خدنکی حالا حاضر جوابه بکزر
قدم کمانه دوندی ای قاشی یای سن سز — نی تك دلندی سینم ناله م ربابه بکزر
زنار زلفك ای بت پك قاره کافر اما — لاکن بیاض رویك اهل کتابه بکزر
بوسه دیلرسك الماسیب زنخدن ایسته — زیرا که پر سماحت عالی جنابه بکزر
کورکج بزی پریشان افتاده زار و کریان — هیچ دیمه‌لی بنمچون خانه خرابه بکزر

لعل لبك غمیله پر خون‌در جکرلر
سیرایت ثباتی شکلك لعل مزابه بکزر

شمع رویك شعله‌سنده عاشقان پروانه‌در — بی محابا جان و برر ای جانسنان پروانه‌در
وسمه‌دن قاشك کمان تیر مژن پرتابدر — تیغ غمزك تیز ایدوب قصدك هلاك جانه‌در

شانه الغج دستنه مشاطه‌ء زلف نکار — رشکدن عاشق دلی ایواه شانه شانه‌در
کوی یاره کیتمکی ایستر کوکل اما چه سود — عاشقك میلی وصاله دلبرك هجرانه‌در
طوق کردن ایله‌یوب کام دل دلدارنی — کندی کامن ترك ایدن عاشق عجب مردانه‌در
راحت اولماز جسم عاشق جننه قویسلك دخی — انتظار جانی تا کیم رؤیت جانانه‌در

راحت دنیا و عقبا کندن و پیوستن است
سوز بودر مطلق ثباتی غیری سوز افسانه‌در

قنده باقسم کوزیمه اول بت زیبا کورینور — کیدیکی جامه قبا اطلس و دیبا کورینور
قیس وش مست می هجری ایکن صحراده — ناکهان سویله دیلر محمل لیلا کورینور
سوردوب سلسله‌ء کردن و پایم یوریدم — کوردم اولدم که او کل رخ قد بالا کورینور
الله الله بونه شهدر بونه تاج و نه قبا — کیم آنك هر طرفی لؤلؤ لالا کورینور
کلدی چون کوردی بنی اول بت شیرین حرکت — دیدیکم بودخی بر عاشق شیدا کورینور
کیتدی اول کیتمه‌دی دردی دل نالانمدن — دیده‌ده قالدی خیال قد حالا کورینور
چشم دوربینم ایله دون کیجه باقدم رهنه — قاشی یای کبرکی اوق اول ساچی یلدا کورینور
شبه سزوادی‌ء ایمندی بو صحرا که بنم — چشممه شعشعه‌ء شمس تجلا کورینور

ای ثباتی سکا یتمزمی بو دولت که مدام
چشمکه اول مه نو ظاهر و پیدا کورینور

سرور اقامتکه سرو و صنوبر دیدیلر — کیمی شمشاد صفا کر کیمی عرعر دیدیلر
کلدی رفتاره چون اول قد قیامت قوپدی — کیمسی فتنه‌ء اخر کیمی محشر دیدیلر
رخ تابانکی کورکج دیدیلر بدر تمام — کیمی خورشید قمر تاب زحل‌فر دیدیلر
هله زلفکده خطا قلدی نسیم ایله صبا — بریسی نافه‌ء چین بریسی عنبر دیدیلر
بعضلر زهره جبین قاشی هلال ایتدی خیال — بعضلر قوس قضایای مکرر دیدیلر
عاشقان هر بری بر دلبره دل ویرمش ایدی — بکا ده سن کوزه‌لك یولنه سرور دیدیلر
خانمان و دل و جان سربسر کویکده فدا — ایلدم بر نظره بودخی کمتر دیدیلر
عرصه‌ء شعرده شیرانه کزر ایدی کوکل — کوردیلر اهل سخن یر و غضنفر دیدیلر
انتظارکله کورن چشم ترم چشمه‌لرك — بریسی جوی ارس بریسی ترتر دیدیلر

اولدی سکبان سرکوی ثباتی یارك
جمله تبریکه کلوب پایه‌ء برتر دیدیلر

قنی مهر یله دلدارك سحرخیز اولدیغم کونلر
کدای عشق ایکن ماندپرویز اولدیغم کونلر
عنان اختیار الدن کیدوب راه محبتده
می کلکون ایله پرزین شبدیز اولدیغم کونلر
قنی اولباغ وراغك سیری یا اول کلبدن یارن
یانده یل کبی یلدکجه کلبیز اولدیغم کونلر
بتون کون اول بت نازعشوه بازن چشم مفتونن
کوروب عین الیقین خوش شیوه انکیز اولدیغم کونلر
صوروب شیرین لبندن اول بت سیمین برك هردم
مزاق آلود شیروشکر آمیز اولدیغم کونلر
کلوب جوش وخروشه خم کبی میخانه کنجنده
ترشح ایلیوب هردم عرق ریز اولدیغم کونلر
مرید صاف صهبا اول جلال الدین رومی وش
غبار خاکپای شمس تبریز اولدیغم کونلر
اباغن بوس ایدوب پیرمغانك هرنفس ای دل
طلبکار خم سرشار لبریز اولدیغم کونلر
کلورمی خاطره بیلم ثباتی بزم عشرتده
صراحیدن دمادم مست خونریز اولدیغم کونلر

بوغنچه دهن دلبرك افکنده سیوزدر
بربزدکلز بزکبی افکنده سیوزدر
زهراب فراقی دلی تلخ ایلدی حالا
مشتاق لب لعل شکر خنده سیوزدر
صدیقیلر زصدقله صدیق صفت تا
مانند عمر عدله کمربنده سیوزدر
عثمان وعلی تك انی سومزمی کوکل کیم
حیران جمال رخ تابنده سیوزدر
فرمانه فرمانبرز اول شاه جهانك
منقادلر زامرنه تابنده سیوزدر
نقصاندر اماکه بتون حال ایله افعال
بوبابده هپ بندهٔ شرمنده سیوزدر
کل عرض ایده‌لم حالمز اول شاهه ثباتی
باب کرمن جمله مز افکنده سیوزدر

اول غنچه فم کوزل که دلاسیم تنلیدر
یك ساده صانمه انی که رخساری بنلیدر
خورشیدو ماهه کردنك اکزسه وجهی وار
زیرا کیم انلر ایله او مه سنلی بنلیدر
بعضی کزردی کوردی کوزم باغ وراغده
نسرین قباعرعر قد وکل بدنلیدر
بی بارصانمه کزکیم اونخل ملاحتی
بادام چشم وپسته دهن سیب زقنلیدر
لاکن چه چاره کیم اغیار بدشعار
چوقدر یانده اول کل سوری دیکنلیدر
باعث بودرکه هرکیم انك عاشقی درر
باشی بلالی سینه سی درتلی محنلیدر
سیر ایت ثباتی زمرهٔ عشاقی بکمه ده
راه وفاده جمله سی بوینی کفنلیدر

دل ناشادم ای شادی سنی یاد ایلمزنیلر
اسیر درد هجرك دادو فریاد ایلمزنیلر
خیال خال عنبر بر بیاض وجه فرخ فر
کانجه کوکله ای سرور فرحشاد ایلمزنیلر
سوادزلف پرچینك طوتوبدر چنلیلر دینن
اوکا فرکیش آیینك نوایجاد ایلمزنیلر

دلم نقاش قدرت عاشق نقش ونکار ایتمش
بنی اول نقش حسنه عشق بهزاد ایلمزنیلر
سنك انفاس قدسیه‌ك ایاقیمی خدا هردم
خراب اباد اولان قلبی کرآباد ایلمزنیلر
شها جنت جمالکدن جدا دوشمشلری وصلك
جحیم هجردن برلحظه ازاد ایلمزنیلر
کلستان سرکویك کزنلر آلدیلر بویك
هزار آسا اوکل رویك دل اوراد ایلمزنیلر
صبا زلف آویزه طوقنمش ایلمش برباد
اوبرباد اولمشی عالمده برباد ایلمزنیلر
ثباتی وش طوتولدم برشیرین کفتار لیلایه
بنی سودای عشق قیس وفرهاد ایلمزنیلر

هردعادشنامکم اول غنچه وش فمدن چیقار
کویا آب حضر درچاه زمزمدن چیقار
آفتابك عینیدر اول ساغر سرشار کم
صبحدم زرین قدحله مجلس جمدن چیقار
بوس ایدوب پیرمغانك ال ایاغین آل اباغ
چك آنی تکرار تا کیفی آنك کمدن چیقار
بوسهٔ عید صیام مؤمنین خوشدر دیمش
اول بت ترسا مکرکیم صوم مریمدن چیقار
هر بری بردانهٔ دریتیم اولمز نولور
قطرهٔ اشك ندمکم دیدهٔ نمدن چیقار
آیة لاتقنطوا برله آنی تبشیر قیل
قلب محزونك ثباتی خانهٔ غمدن چیقار

تارزلفك بویله کیم ای یار عنبرباری وار
چوق دکلدر هرتلینك کرچه بیك برداری وار
تیغ ابرولر چکوب طورمش نه دن جلاد چشم
صول وصاغنده انك هم غمزهٔ خونخواری وار
کل قدم طوتمه دریغ ای دل دردلداردن
دیمه کیم اغیار وار درهر کلك برخاری وار
آب وصلك ابترم جنت جمالکدن جدا
فرقتکدن سینه ده زیرا جحیمك ناری وار
اویله برپیرمغانك بنده سیدرکیم بودل
صاف صهبادن دمادم ساغر سرشاری وار
کلستان دهرده عرعرقدك نیلرکوکل
باغ وراغ عشقنك برسروخوش رفتاری وار
ایله تکلیف نوطرز غزالکیم طبعمه
ای ثباتی خیلی دمدرکیم آنك افکاری وار

شیوه دن عارضنه اول پری پرچم صاچیور
صانورم کل یوزنه سنبل درهم صاچیور
نیجه آشفته لك ایتمز کوکل اول آنده کیم
طوقنوب باد صبا زلفنی پرخم صاچیور
کنز حسنکدن آل اول اژدر زلفك کرم ایت
کور نیجه عالمه بیك کنج مطلسم صاچیور
ژاله وش کردر خکده عرق شرمی کورن
دیدی خوش وقت سحر کللره شبنم صاچیور
حاجی وش بکلرم اول چاه زنخداندن
دیدیلر کعبهٔ کوینده که زمزم صاچیور

بر ندا کلدی دخی کوشه‌ء عشاقلرک   یاره‌لی سینه‌سنه یار الی مرهم صاچیور

انتظار لب لعلیله ثباتی نظرایت
مردم دیده‌مه کیم دمبدم اولدم صاچیور

حرف الزاء

اول قمر طلعت کیم آهم اکا تأثیر ایلمز   عاشقه ظلم ایتمکی برلحظه تأخیر ایلمز
آتش هجران ایله یانمش توتوشمش کوکلمی   آب وصلیله صبا بردمده تبشیر ایلمز
رحم ایدردی شبهه‌سز بر کره بیلک عاشقان   وار ایسه احوالمی اولماهه تقریر ایلمز
اسمان حسنک اول خورشید عالمتابنه   ال ایرشمزسس یتشمز کیمسه تسخیر ایلمز
اولمه آماج ای کوکل تیر قضایه یوقسه کیم   رأی تدبیرک سنک تقدیری تغییر ایلمز
اول قدر ناز وستغنا وار اول مهروده کیم   قتلمه جلادینه بر امر تحریر ایلمز

عیب قیلمزلر شها صورسک ثباتی بنده‌کی
کیم سلیمان ملکی ایچره موری تحقیر ایلمز

بز خرابات اهلی بز جمله ریادن چکمشز   طالب شمس شموسز هر ضیادن چکمشز
صاف صهبادن صفایاب ایله ساقی سینه‌مز   یوقسه بز دور فلکده هر صفادن چکمشز
باشمزده شمدیلک بر سرو قدسودامی وار   کاکلیدر برده یوقسه هپ هوادن چکمشز
اسب استغنا ایله کل کور وفامیدانه   خیلی عشاقز بتون تیغ جفادن چکمشز
خیر وشرن خالقی کیم خالق بیچوندر   بو سببدن فعلنه چون وچرادن چکمشز

کر رفیقم اولسه‌لر بر کره توفیق ورضا
ای ثباتی دیر ایدم هردوسرادن چکمشز

دون در دلداره واردق چون مبارک باده‌بز   وصلتی جامندن ایچدک برقدح باده‌بز
سویلدک شوق طربله حضرت جانانه‌یه   عید ایچون قربانه کلدک برابکی دلساده‌بز
توتیای خاکپایک چون سنک ای سرو ناز   قیلمه‌یز برجان ایچون منت بوکون جلاده‌بز
سن کل اندام وشکر کفتار ایچون بو باغده   بلبل کویاده‌بز طوطیء شکرخاده‌بز
بریوزی کل ساجی سنبل لبلری مل یار ایچون   بلبل آسا کلمشز در روزشب فریاده‌بز
ای لب شیرین سنکچون جان شیرین بزل ایدوب   بار منتلر قودق شول کوهکن فرهاده‌بز
بادو صلت اسمدی ای بادبان برچاره کیم   یلکن هجر ایچره قالدق بونجه یل دریاده‌بز

عید اضحی در ثباتی جانکی قربان ایلمت
اول شه حسنه چون اولدق عاشق دلداده‌بز

ماننده خال فلفل هندوستانده بتمز   مشهور برمثلدر جان بوستانده بتمز
اولمی زار وکریان بلبل مثال هرآن   ورد عذارک ای جان هرکلستانده بتمز
قوپسه قیامت ای مه تشبیه سروه قیلمه   طوبی اونخل قامت باغ جنانده بتمز
زنجیر زلفک ای بت دور وتسلسلندن   بحث ایتمزم که زیرا اول بوجهانده بتمز

بو سیب وسیم زنخدان بویله تورنج غبغب
دارنده ثباتی هیچ بر فدانده بتمز

کلزاری سیره چیقسم ای کلعذار سنسز   ایلر هزار کوکلم آه هزار سنسز
بزم محبتکدن آیرو صفایه کیتسم   بر ذره نشئه بولمز بو دلفکار سنسز
باد خزان آهم افسرده قیلدی باغی   قلب اولدی زمهریره فصل بهار سنسز
کل کل دیمکله کولمز کلمز کولر یوز کسمز   بیچاره بلبل ایتدی چوق آه وزار سنسز
سنسز دل حزینی شاد اولمز اولدی انک   بر نشئه بولسه باری بیک دردی وار سنسز
تا ایتدی طاقتم طاق طاق هلالک ای مه   طاق فلکده تترر بی اختیار سنسز
ای زلفی قاره قاشک یاد ایلدکجه هردم   طوغراندی ذوالفقاره جسم نزار سنسز
کل کل ترحم ایله حال دل زبونه   فریاد ایدر دمادم لیل ونهار سنسز

تیغ فراق برله کسمه ثباتی صبرین
تاب ایلمز محقق ای شیوه‌کار سنسز

حرف السين

کل سویله کل ای بوالهوس الله بس باقی هوس   کزدک یتر مثل عسس الله بس باقی هوس
حب سوا چونکیم عبث کل بیردن آل بر نفس   طورمه سویله هر برنفس الله بس باقی هوس
صبح ومسا شام وحلب کزدکجه انی قیل طلب   فاذ کردیمش چونکیم جلب الله بس باقی هوس
بو دهره کلمکدن عوض چون ربکی بیلمک غرض   ترک ایله جوهر باعرض الله بس باقی هوس
حبل المتینه کل آصیل قید علایقدن کسیل   سویله کوکل لاینفصل الله بس باقی هوس
تجریده کیر عیسی صفت اخلاص ایدوب موسی صفت   ذکرک اوله ملا صفت الله بس باقی هوس

بولدی ثباتی همدمک چکمز دخی دنیا غمن
ورد ایلسون بونی همین الله بس باقی هوس

ای روح روان ایلدیکک جور وجفا بس   اغیار بد افکار ایله بو ذوق وصفا بس
عشاق ستم دیده‌لرز قلب رقیقز   ای ماه حسن بزلره بو ناز وادا بس
بزم ایچره سکا دوشدی کوکل دونکیجه مخفی   افاقه چقن ایردی بو صیت بو صدا بس

کو یکده نه ظلم اولدی بنه اهل زمینه
فریاد و فغـان ایتمه‌ده دربای و کدا بس

تقریره نه حاجت که ثباتی سنی سومش
اثباتنه باشنده کی اول شور هوا بس

ای عالم ما فی الضمیر درمانده‌ام فریادرس
ای واحدحی و قدیر وی سامع صوت و صفیر
یاربنا یاربنـا اولدی بو دل غایت فنا
بو عبد مذنب روسیاه کوی هدایه طوتدی راه
قورتار بنی یاذو المنن چکدم یتر جور و محن
صبح و مسا ناقوس وار ایتمم نیجه فریاد و زار
فیض خدادن مقتبس نور علی طور انعکس
حافظ ثباتی المدام اضرب الی باب السلام

وی جابر عظم کسیر درمانده‌ام فریادرس
یا راحم برنا و پیر درمانده‌ام فریادرس
رحم ایلکل یارب بکا درمانده‌ام فریادرس
آلدی یولم دزدان راه درمانده‌ام فریادرس
در دست اصحاب فتن درمانده‌ام فریادرس
کیتدی الدن اختیار درمانده‌ام فریادرس
موسای دل هل اقتبس درمانده‌ام فریادرس
قل قل الی یوم القیام درمانده‌ام فریادرس

باشدکه در روز حساب یعطیك من یمنی الکتاب
کرر نخوف من عتـاب درمانده ام فریادرس

﴿ حرف الشین ﴾

رخکده حلقه‌لنمش مار زلفك آشیان طوتمش
نیجه مردملرك قانن ایچوب در مردم چشمك
بو نه عدل عدالتدر بو نه انصافدر جانا
بچوب دنیا و مافیهادن ای مهرو کوکل مرغی

بو کنج حسنی ای دلبر نه خوش افعی بلان طوتمش
یا وزخونخوار در بی شك کیم انی بو بله قان طوتمش
که فریاد فغان عاشقان نه اسمان طوتمش
آچوب بال و پر همت سرزلفك مکان طوتمش

طوتنجه عالم ایچره هرکس ای دل ملجأ و مأوا
ثباتی کوی دلدارك کیدوب دار الامان طوتمش

بو دل کیم مدمن و دردکش اهل شراب اولمش
جکر هم آتش رخسار جانادن الوب تابی
ایاغن بوس ایدوب پیر مغانك بر ایاغ آلمش
آچلمش چشم معناسی نصیب اولمش تماسی
چکن جام مصفاسن کورر الطاف مولاسك
امان سری عیان ایتمه رموزاتی بیان ایتمه

دوشوب بر کوشهٔ میخانه‌ده مست و خراب اولمش
قزارمش هر طرفدن بزم رندانه کباب اولمش
چکنجه بر نفس پر نفحهٔ عطر و کلاب اولمش
نکارك روی زیباسی بتون کشف حجاب اولمش
خدانك لطفی دریاسن که نه قبه حباب اولمش
طریق کشفه کل کیتمه کیدن بر دار عتاب اولمش

ثباتی‌یه صـونوب مطلق اومیدن سـاقی برجرعه
کیم انك اچلوب طبعی نه خوش صاحب کتاب اولمش

﴿ حرف الصاد ﴾

سرچکمه او شوخك قد بالاسنه مخصوص
عیسی کبی جان بخشلك اول روح روانك
برآنده مست ایلك عشاقی سراسر
بر کورمه‌ده هر قابل و ناقابلی تمییز

جان المه‌دخی نرکس شهلاسنه مخصوص
انفاسنه و غنچهٔ رعناسنه مخصوص
اول مه‌وشه و بادهٔ میناسنه مخصوص
اول مغبچه‌نك دیدهٔ بیناسنه مخصوص

هر آنده بیك ذوق و صفا ویرمه ثباتی
وصلت دنیلن نعمت عظماسنه مخصوص

﴿ حرف الضاد ﴾

طورمه صبا ایله کل حالمی جانانه عرض
کرچه اودرکاهده بزلره یوق اعتبار
آتش هجرانده یاندی دل اولدی کباب
سینه‌ده کی یاره‌می بو دل صد پاره‌می

بندهٔ افکنده‌سك ایله او سلطانه عرض
مور کر کدر ایده حالی سلیمانه عرض
وصل شرابك دیلر قیل شه مستانه عرض
بلکه بولور چاره‌می ایله او لقمانه عرض

آه ثباتی کبی یاندی یاقلـدی کوکل
طورمه صبا ایله کل خسرو خوبانه عرض

بیلدی و اعتنادر بو ذکر اسمادن غرض
کنت کنزاً سرنی بیلسك بیلور سنکیم ندر
قیس کیم لیلی دیوب مولایی بولمش کوردیلر
صاف قیلدی سینه‌می کوردم می صافی دیدم
سرسری صحرا کزرمی بی غرض ارباب دل
قاف عشقه کیتدیلر سیمرغ عنقاسیرینه

بیله‌در عین مسمی لا و الادن غرض
کن خطابیله برانده خلق اشیادن غرض
لب آنی بولمق ایمش قشر لیلادن غرض
فیض حق ایمش محقق جام و صهبادن غرض
خلقدن عزلتدر البت میل صحرادن غرض
کوردیلر کیم عشق ایمش سیمرغ عنقادن غرض

مطلقا عرض کمال ایتمم ثباتی لاجرم
وصف لعل دلبرمدر شعر و انشادن غرض

﴿ حرف الطاء ﴾

چکدی پرکار قضا اول صفحهٔ رخساره خط
سن شه حسن ملاحتسك بکم بو عرصه‌ده
خط براورداولمه‌سه جانان وفا ایتمز کوکل

کویا مه هاله‌لندی چکدیلر بر قاره خط
کنج حسنك حفظ ایچون دونمش کلور شماره خط
بر کون اول کلسه باری ایلسه بر چاره خط

حسنكه مغرور اولوب نازایله اولدردك بنی
لطف ایدوب نا گه گله بوبندهٔ قورتاره خط

ای ثباتی ملك حسن دلبری یغما ایچون
كشور حسنكده دوندی لشكر جراره خط

❁ حرف الظاء ❁

عاشقه كافی درر رتبهٔ بالای لفظ
بحر كوكلدن چیقان لؤلؤ و لالای لفظ

دهر فنا ایچره یوق گرچه رواجی انك
شهر بقا ایچره درقیمت كالای لفظ

مكتب معناده اول كودك دانا درر
بندخی اولسم نوله شوقله لالای لفظ

مسقط رأسی انك شهرازلدر كوكل
مقصد اقصی درر مجلس والای لفظ

چشم بصیرت گرك كوره مقاماتنی
لوح ازلده مدام ایده تماشای لفظ

عشق درر خواجه‌سی مكتب الفاظده
ایتسه ثباتی نوله حل معمای لفظ

سكا بو حسن گفتاری ویرنجه تا خدا حافظ
ایراق اولسون یمان كوزدن دیدم كور كج خدا حافظ

سوزك حسنا اوزك حسنا او جادووش كوزك حسنا
بنه احسنت صدا حسن كه خوش صوت و ادا حافظ

تلاوت ایله قرآنی كلوب شول عندلیب اسا
كه عالم وجده كلسون تا ایشتسون خوش صدا حافظ

صدای خوش ادالرله كلوب قرآنه باشلر كن
سنی كور كج اولور حیران بتون بای و گدا حافظ

سنك وصفكی كر یازسه ثباتی وش بتون عالم
بحق ایده بیلزلر ینه وصفك ادا حافظ

❁ حرف العین ❁

عارضك یادن قیلوب كلدی بو شب میدانه شمع
رشكدن یاندی یاقیلدی باشلدی افغانه شمع

گاه اغلر گاه كولر گاهی بتون مغموم اولور
آتش عشقكله اولمش غالبا دیوانه شمع

روبرو اولمق دیلر هر شب سنكله تا بصبح
باد غیرت قویمدی تا كیم ایره پایانه شمع

اتش رخسار دلبردن كوروب سنده اثر
نار شوقكله یانار شب تا سحر پروانه شمع

زمرهٔ عشاقی شادایت بزمه كل بو گیجه كیم
كوزلوندن دوكمك ایستر پایكه دردانه شمع

آتش سوداباشنده كلدی بزمه ناگهان
ویردی مقراض قضایه سرینه مردانه شمع

آتش هجران دلبردن شكایت قصد ایدوب
یاندی یاقیلدی سراسر هر گلن مهمانه شمع

عاشق رخسار جانان اولدیغندندر مگر
نور پاش اولدی ثباتی مجلس رندانه شمع

❁ حرف الغین ❁

زلف و خالك یك سیاه امابوزك غایتله آغ
نوردن قندیلیدر چشمك سنك یا شب چراغ

اوبله مفتوندر سكا كوكلم كه هردم سنكسار
ایله‌سك ای مهلقا دونمز ابد قیلمز فراغ

سن ملك خووپری رو دلبره لایقمیدر
اول رقیب دیو سیرتله ایدرسك سیرباغ

قنده كورسم یار ایله اغیاری همدم دوستلر
تنك اولور دنیا كوزیمه رشك اورر بغریمه داغ

بلبل كوكلم نیجه صبر ایلر افغان ایلمز
كیم قونوبدر كل بوداغینه بودم بر نیجه زاغ

صولدمنده بردخی كورسك امان لطفایتش
آتش رویك خیالی قویمه‌دی كوزلرده یاغ

ای ثباتی نوله اول كشمیری دلبر لطفله
كیفمی كوك ایلسه یاخود دماغم قیلسه چاغ

خوش كلور زلفنده یارك عاشقه بردارلغ
چونكه انك یانده بردر یوقلغله وارلغ

چین زلفك كافرچین ایلمز ایتدكلرك
كیم ایدر عشاقه ظلم و غیری‌یه زنارلغ

اژدر آسا رفع سر قیلمش سركدن خشمناك
كاكلك عشاقه هب كوسترمه‌ده شهمارلغ

بونجه ظلمی ایلمز حجاج ظالم الامان
غمزهٔ خونخوار كیم ایلر بره غدارلغ

ساقیا غم دفعنه صونكیم می لعلی مدام
تاب قیلمز مطلقا بونجه غمه هشیارلغ

غمندر بیلم جهانده گرچه امانیلیم
ایتمدی عمرنده بركز اول پری غمخوارلغ

عاشقه جور و جفا ذوق و صفادر لاجرم
ای ثباتی ثابت اول كل ایلمه بیزارلغ

❁ حرف الفاء ❁

خنجر هجرانله اولدی جگر صدپاره حیف
قیلمدی تأثیر ناله‌م بر نفس اول یاره حیف

بز جفای خار هجرانك چكركن جان ایله
گلبن وصلن باغشلر اول پری اغیاره حیف

طوتدی مرآت دلم ژنك قساوت آه كیم
یتمدی دست انابت دامن غفاره حیف

كوه صحرایی دولاشدم سرسری گزدم چه سود
گتمدم بركره كوی احمد مختاره حیف

چوق تولا و محبت دامنك طوتدم ولی
ایرمدم بر گز وصال حیدر كراره حیف

چاكر پیر مغانم بندهٔ پیر خراب
مردیگر نكم ولاكن قالمشم بیچاره حیف

آب حیوان ایستریكن دل دهان یاردن
توتوشوب یاندی ثباتی بودل صدپاره حیف

هر سحر میخانهٔ عشاقی قلسك گر طواف
شبهه سز دارینده ای دل اولورسك سن معاف

مردمقبول اولمق ایسترسك اکرچه ای کوزم — رندیکرنك اول جهانده طوتمه راه اختلاف
معترف اول جرمکه طورمه دمادم سویلکل — واعف عنا یاالهی نجنا مما نخاف
طوتمه کل راه ورع ای دل طریق عشق طوت — اولسه ده قدك خمیده چکمه غم مانند قاف

دامن پیرمغانی قویمه الدن دائما
ای ثباتی اوله یم دیرسك اکرچه سینه صاف

چکیور جیش جفا اوستومه جانان صف صف — اتیور تیر بلا سینه مه مژکان صف صف
نیجه دیوانهٔ صحرای جنون اولمیه یم — چکیور شیوه ایله زمرهٔ خوبان صف صف
پریمی انس وملکمی بیله مم حیرت ایله — طولیور بتکدهٔ مکتب سلطان صف صف
چیقدی غلمان بهشتی کلك ای جان وکوکل — کیده لم سیره بتون عاشق نالان صف صف

کوریجك خانهٔ صبری یقلوب دوشدی ثبات
کلدیلر سیرنه هپ کبرو مسلمان صف صف

﴿ حرف القاف ﴾

بوی زلفك صنما سنبل وریحانده یوق — نشئهٔ لعل لبك غنچهٔ خندانده یوق
شب اسراده قدومکده اولان زره لرك — شرف وعزتی بیك تخت سلیمانده یوق
عرصهٔ رزمده فار سلکك ای شاه سنك — رستم وزال دخی سام نریمانده یوق
نسبت اولمز قدکه سرو صنوبر که سنك — نخل قدك کبی خوش باغچهٔ رضوانده یوق
کلدخی دیمه خطا دوروق حسنکه کیم — اولطافت کوزه لم هیچ کلستانده یوق
انس وجن وصف رخکدن سنك عاجز ایدی چون — اکا تشبیه ایده جك عالم امکانده یوق
بو سببدن سنی وصاف خدادر که بو علم — قوه سی جملهٔ اشیاده وانسانده یوق
یمن فیضکله حبیبا دله کشف اولدی بو کیم — سن کبی کان کرم عالم احسانده یوق

لطفکه مظهر اکر دوشمه سه یلزدی سنی
چون ثباتی قولوکك علمده ازمانده یوق

شفق شفقتك آنسه نولور ای یار شفیق — شب هجر کده نه مونس بوله بیلدم نه رفیق
صالدی کرداب بلایه بنی بو اشك ترم — شب یلدای فراقنده اولوب بحر عمیق
فلك تن تاب ایده مز نوح نجی تك انی آل — کشتیٔ حفظکه کیم اولمیه طوفانه غریق
افتراق لب لعلکله جکر قان اولدی — مردم چشمم اولوب رنکده مانند عقیق
شاکر وشاکیم اول شاه حسن بنده سیم — مددی یا صمدی سویلرم ای یار صدیق

عاشق صادق ایسك یاره تقاضا نیلر — ای کوکل آچ کوزیکی ایله بی کور فکر دقیق

دردسر ویرمه ثباتی نه روا بسط کلام
مردم نادره کو اولمیدر اهل طریق

موسم کلدر آچلمش کل کبی پیمانه باق — منکسر اولدی اودمده عهدله پیمانه باق
لاله نك الده ایاغك پرمی ایتدی ژاله دن — نرکس مست ایلدی کل ساقیٔ دورانه باق
کل کل ایمش عارضنك دوکش بنفشه کاکلك — سنبل زلفی پریشان مطرب خوشخوانه باق
فیض الوب پیرمغاندن عطر ناك ایتدی بزی — آفرین صد آفرین بو سنبل وریحانه باق
کسمه کل حقدن امیدك دوشمه کل یأسه کوکل — بحر غفرانه نظر قیل رحمت رحمانه باق
روح حقدن مأیوس اولمز مؤمن الا الکافرون — ایهٔ لاتقنطوده مژدهٔ قرآنه باق
بر مقام دلکشا آب وهواسی پك لطیف — جای امن مکتب عرفان ایمش میخانه باق
چشم عبرتله نظر قیل باغه سیر ایت کلشنه — صانعك بخش ایتدیکی کل اوزره حسن وآنه باق

شکر وجدن یاد ایدوب حقك بو بزم عشقده
چکمه غم می چك ثباتی بادهٔ احسانه باق

شکر وصلت ایله ایچمه ده یم چای فراق — چشمهٔ چشممه کیرمزیدی دریای فراق
آفرین قوة بازوی دلیرانه مه کیم — مرد پرتاب کبی چکمه ده دریای فراق
ساقیا یوقمی ایاغك اوعزیز باشکچون — چکه لم چکمیه لم دغدغهٔ پای فراق
مست مدهوش شراب لب جانان اوله لم — انورا چکمیه لم یوق یره غوغای فراق

نقدکی نسیه یه صرف ایتمه ثباتی حذر ایت
دم بو دمدر چکه مم محنت فردای فراق

کر شهد لبی کسبنه یارك کسلك یوق — زنبور صفت ایکله دك ای دل عسلك یوق
بیهوده یره عشق آدنی ایله ضایع — کیم انده دخی خوش براساس وتملك یوق
شبخون ایده یور جیش هوا شهر وجودی — نیلرسك عجب کالت جنك وجدلك یوق
هر بر نفس ای نفس بو نه مکر ونه فتنه — کیم شهر غوایتده شبیه ومثلك یوق
طاعتله عبادت اولیجق خسته ورنجور — کل خواب خورش ایتمکه اصلا بدلك یوق

سن نه یوز ایله حشره واریرسن که ثباتی
شایستهٔ درکاه اوله جق بر عملك یوق

حرف الكاف

کیم ایدر ای دل بزه جور و جفا ور یارتك
کیم صونر زهراب غم شولکا کل شمارتك

کیم ویرر بادهـوایه عمرمز بیچـاره
کیم آلور عقل و دلی بو سرو خوش رفتارتك

سبحهٔ سیاره وش کزسك سراسر عالمی
شبهه سز کورمزسك ای دل اوله رخسارتك

ترلدکجه ترلی درلو اولور اما نیجه
ابر نیساندن اولان اول لؤلؤ شهوارتك

نرکس مستك خیالی تاکه کوزدن چیقمیه
اویخو کیرمز چشممه افعی اوران بیمارتك

بندهٔ افکنده اولسکده ثباتی چکمه غم
بر پناهك واردر چون حیدر کرارتك

ای کوکل یتمزمی آیا آه و افغان ایلدك
بو جکر قانن کوزمدن بونجه افشان ایلدك

استراحت ویرمدك خلقه بتون صبح و مسا
خواب و راحت قویمدك کوزده پریشان ایلدك

سنده ای کوز قنده کورسن بر پری پیکر سووب
شهر کوکلی پایمال خیل خوبان ایلدك

سنده ای مشاطهٔ طبعم یتر زینت ویروب
کیت بکیت اولدلبری آشوب دوران ایلدك

نیم بسمل قویدك الحاصل بزی ای بیوفا
عیدو صله کویا قوچ باشی قربان ایلدك

اول بت سنکین دله فریاد زار ایتمز اثر
ای ثباتی کی عبث چاك کریبان ایلدك

بلبل کوکلی ای شوخ ینه نالان ایتدك
کوستروب کل یوزیکی واله و حیران ایتدك

قوریلی قوس قضا قاشکی سیر ایلر ایکن
آتدك اول تیر مژن سینمی آل قان ایتدك

کلشن وصلك اومرکن دل شیدانا که
کلخن هجره صالوب سن انی بریان ایتدك

نردهوار ظلم و ستم طاشلری اوردك باشمه
دمبدم تیغ جفایه بنی قاقان ایتدك

بن ایکن خسته و رنجور مریض هجرك
سن کیدوب غیرلره لعلیکی درمان ایتدك

اول بت سنك دله ناله لرك ایتمز اثر
ای ثباتی یتشور بیهوده افغان ایتدك

دلاسوز و کدازك بس بو دمده سازی نیلرسك
دمادم ناله و زار ایت او خوش آوازی نیلرسك

اغاردی موی سر قدك بوکلدی بار غم برله
قوجالدك دیشلرك دوشدی او سرو نازی نیلرسك

سراپا آتش هجرانه یاندردی سمندر وش
عجب بو حالله اول دلبر ممتازی نیلرسك

دیلرسك یار ایله زانو بزانو همنشین اولمق
رقیب دیو سیرت مردم غمازی نیلرسك

همای اوج استغنا کبی قاف قناعتده
اکر عنقا ایسك ای دل اوزاغ و بازی نیلرسك

کمان ابروسنه چکمش خدنك چشمك اول دلبر
آتوب ناوك دلر بغرك او تیرانداز نیلرسك

ابی شیرینلرك معتادیدر فرهادن اولدرمك
سور بر خسرو خوبانی سرافرازی نیلرسك

طوتوب راه توکل سالك محو و فنا اولسك
بولورسك کنز لا یفنا بو حرص و آزی نیلرسك

فراغت کوشه سنده سر بزانوی نیاز اولکل
ثباتی وش قلندر عاشق سربازی نیلرسك

یعقوب دلی تا بکی افغان ایده جکسك
آلام کش خانهٔ احزان ایده جکسك

یوسف کبی صالدك بنی بو چاه فراقه
پیراهن چشمم ینه القان ایده جکسك

رستم کبی ای زال فلك سن بزی آخر
سهراب صفت تیغکله قالقان ایده جکسك

بیمار غم هجرکه ای یار جفا جو
بیلمم نه زمان وصلله درمان ایده جکسك

بیچاره ثباتی یه بوکون خشمله باقدك
بکزر که انك قتلنه فرمان ایده جکسك

کلرخك یاد ایده یور مرغ دل افغان ایدرك
اشك حسرت دوکیور دیده سن القان ایدرك

نردهسن نرده کل ای یوسف مصری که پدر
آه ایدر یاد رخ شاهد کنعان ایدرك

بوی پیراهنی آل کل بودم ای باد بشیر
چشم یعقوب اغاروب وار اکا درمان ایدرك

آتش هجرده یاندم یتر ای ماه دیسم
بنی اسکات ایده یور عهدله پیمان ایدرك

بویله بر آفت جان مهوشك افتاده سیم
نیم تبسم ایده یور قصد شرین جان ایدرك

خستهٔ نرکس مستك ایکن ای ماه هنوز
کلیور غمزه لرك قتلمه فرمان ایدرك

قاشلرك قوس قضامی دیدم اول یاره ثبات
آتدی مژکان اوقونی سینهمه پیکان ایدرك

آردیك اوکك صابمیه رق پر جفا فلك
بوکدی بیلم مثال الك بی وفا فلك

خیل خسیس بزمنه اولدك یتر انیس
کل اول جلیس مجلس اهل صفا فلك

باد حوادثه ویر درمه کاه عمرمی
ای جوفروش خرمن کندم نما فلك

دریای درده دوشدی یازق زورق وجود
رحم ایله بر خدا ایچون ای ناخدا فلك

باشدن قرا ایسه واپور بخت اکر
نجم هدادن ایلیه لم اهتدا فلك

چشم امید قالدی ره انتظارده
محبوب مطلب اولمدی هیچ رونما فلك

سیسلی هواده بولمیه امید بورنی
وار پیر عشقه ایله یی کور اقتدا فلك

غیرك اولورسه نوبت جو خوشجه دور ایدر
دونمز ثباتی کندم ایچون آسیا فلك

ای زلفی قاره قاره قاشك زلفقارنی	کیملر چکردی اکرچه شه دلدل اولمسه

کیم یاد ایدردی عجب ثباتی کبیلری
کرکلستان یاره او بر بلبل اولمسه

آفرین ای مهلقا تیر مژك پیکانه	کیم چکر بر آنده اول عاشقك تاجانه
عرصهٔ جور و جفایی سو بسو کزدك ولی	کلمدك برکره ای مهر و وفا میدانه
تیغ جورك ایتمه ده عشاق بغرك چاك چاك	اورمدك ای یار مرهم باقدك درمانه
تیغ ابرو غمزهٔ خونخوار وش جلادی وار	شاه حسن کیم باش اکمز امر نه فرمانه

خنجر هجرك صوارمق ایستهمش استاد عشق
بوسببدن تشنهدر حافظ ثباتی قانه

مثلدر درکه حقه وارنجه	سلیماندن الور حقن قرنجه
عجائب کامنی آلمزمی بر قول	الن اچوب خدایه یلوارنجه
شکایت اتمه ای دل ثبات ایت	جفا تیغیله یار بغرك یارنجه
حلال ایتمزمسك حقك اول آنده	یارالی یارهلی صدرك صارنجه

بوکون هرنه ستم چکسك ثباتی
اونودرسك یارن یاره وارنجه

حرف الیاء نعت شریف

براشارتله ایکی بولدك ایامه قمری	دیکدیکك دمده شجر وردی حقیقت ثمری
کلسك عالمه ای شاه سریر لولاك	نه خدافهم اولنوردی نه کاوردی خبری
امتکدن اولهیم دیردی مسیحا یرده	کوکلره چکدی آنی تا او شرافت اثری
حمدلله افندم سنی تصدیق ایدهلی	شوقله می چکرم چکمزم اصلا کدری

سینهده مهری نبی دلده تولای علی
ای ثباتی طوتهلم الده تبرا تبری

رجع القافیه علی الصدر

اول سماء شرفن مهر منیرو قمری	قمری شق ایدر انکشت شهادت ثمری
ثمر نخل معارفسك ایا شاه رسل	باروبرمز کوزلم سن کبی جنت شجری
شجر وادیٔ ایمن کبی قدك پرنور	نیجه موساره ویرمکده تجلی خبری

خبری کلمز ایدی بزلره حقك حقا	کلمهسهدك عالمه ای نور خدانك اثری

اثر لطفك ایله نوله ثباتی کبی دل
می مهرك چکه اول چکمیه اصلا کدری

مرغ روحن ای پری رو پر چکدر لانهسی	پیچ زلفك دام درهم خال رویك دانهسی
عالمی طوتدی ینه بوی کل و مسك ختن	غالبا دوشدی یره زلفك تلی یاشانهسی
آفرین صد آفرین اول حسن روز افزونه کیم	ایلدی برآنده بیك عاقلی دیوانهسی
بحر حکمتدن مکر چیقمش سك ای در یتیم	بوقسه هر بحرك بولنمزسن کبی دردانهسی
آسمان حسندن تا کیم طلوع ایتدی یوزك	شمس آنك برزرهسی هم نه فلك پروانهسی
کورممش چشم جهان مثلك نظیرك آسمان	متفق بوسوزده دهرك عاقل و فرزانهسی
چکمهسون چکسون می مهرك ایکی دنیا غمین	هر کیمك عالمده وار در سن کبی جانانهسی

آتشی شوقك اودکلو ایلدیکیم التهاب
توتوشوب یاندی ثباتی بی نوانك خانهسی

عمر کر انهامی ویردیرمه باده ساقی	لطف ایله کل پیاپی صون بکا باده ساقی
دل تشنه خمر آله سود ایلمز پیاله	داغلندی دل چو لاله باغ هوادهساقی
میخوارو رندرسوا تسبیح و خرقه بیلمز	بالله ریا بولنمز اهل صفاده ساقی
میدان مهردر بو شطرنج وار عشاق	آت سوردی هرکس آنده بنده پیاده ساقی
خونریزلك دیلرلر چشمکله ابروانك	کیمدرکه جان ویرمز بویله ارادهساقی
مطرب سویلر حسینی یاد ایتدی شاه حسینی	پس نیجه غلغل اولمز ارض و سمادهساقی
تنظیر ایچون سراجی سعی ایلدم چو حاجی	اولسك نولوردعاجی مروه صفادهساقی

میخانهده ثباتی ثابت قدمدر اما
دوشدیجه سن کرم قیل صون اکا بادهساقی

آیا بولومزدرکه جانانه دوشرمی	اول ماه حسن منبع احسانه دوشرمی
یوزکره یوزین سوردی صبادرکه یاره	بیلم کذری زلف پریشانه دوشرمی
دل اویله صارلدی سرزلفنه نکارك	مشاطه اکا چکسهده بوزشانه دوشرمی
اول خار جفا کار ایله بو خلوت خاصك	ای غنچه دهن سن کبی جانانه دوشرمی
شوریده کوروب عاشق شیدالری جانا	اعراض ایلمك شیوهٔ یارانه دوشرمی
تیرمژه کی قوس دو ابرویه چکنجه	آت سینه کورکیم هدف جانه دوشرمی

شیرانه کزر عرصهٔ شعر ایچره ثباتی
بوطرفه ادا اویله سخندانه دوشرمی

قیس وش یزدنجی برلیلی یه دلداده ایدك
برزمان طوتمش ایدك کوشهٔ میخانه ده یر
درکه پیرمغن ملجأ ومأوامز ایدی
صاف صهبا کبی بیغش ایدی غمدن دیلز
شمدی مرآت دلی کرد کدورت قپادی

کوه صحرایی کزر عاشق افتاده ایدك
طعن زهاد ورقیباندن ازاده ایدك
قصر میخانه ده برمنصب علیاده ایدك
نه قدر دیرسك اودکلو بوره کی ساده ایدك
کرچه پرشعشعه برضوء خداداده ایدك

حضرت عشقه ثباتی کبی خدمتلر ایدوب
آنی دریا دل ایدن عالم سوداده ایدك

ای آفت جان فتنهٔ دوران اوله جقسك
هرنرده که وار حسنله آن ای شه خوبان
بوکلشن عالمده سن ای کابن امید
سن مهد نزاکتده اودمکم سودامز دك
سن هر کیجه برخانهٔ اغیاره وارنجه
بیمار کوزك خسته سیدر جان ودل ای شوخ
لطف وکرمك کسمه کل عشاقدن ای جان
ای جان سنی کیم بویله عزیز بسلرم الان

جانلر یاقیجی شیوه لی جانان اوله جقسك
مجموعنه مجملکه شایان اوله جقسك
بی شبهه که برسرو خرامان اوله جقسك
بن سویلر ایدم سرور خوبان اوله جقسك
بیلم نه زمان بنده که مهمان اوله جقسك
کل کل بکا کیم انلره درمان اوله جقسك
چونکیم کیده رك مرکز احسان اوله جقسك
باعث بوکیم اول دایره قربان اوله جقسك

هجرانله حرمانه اسف ایتمه ثباتی
برکون کله جك وصلله خندان اوله جقسك

حرف اللام

ای یوزی آنلی کوزی قانلی اوزی شانلی کوزل
کورمشز خیلی کوزل لیك بوله کورمشز
چشمی خونخوار همان غمزه سی جلاد یمان
بونصل عدل وعدالت بونیجه لطف وکرم
عرب وروم وعجم هرنه وار اقلیم جهان
بوجهان تاکه جهان اولدی جهان ایچره بکم

هرطرف غمزه لری خنجر برانلی کوزل
پرخشم خونی چشم قاتل وفرمانلی کوزل
بیلمین آه وامان سنجلین قانلی کوزل
قانیز ایچدی بنه شیر کبی شروانلی کوزل
برتل کاکلکه باغلیدر ای وانلی کوزل
کورمش خلق جهان سن کبی عنوانلی کوزل

ملل سائره ده یوقدو ثباتی بوروش
وارایسه کورجی در اول یوقسه داغستانلی کوزل

دیکله سوزم ای کوزم باغلمه دنیایه دل
همتك اعلا ایسه ویرمه کل ادنایه دل

عاقل ایسك کل برو ترك سوا ایله کل
بتکدهٔ عالمك رونقی یوقدر بکم
میکدهٔ میفروش خملری ایلر خروش
مغبچهٔ دلفریب قویمدی صبر وشکیب
قید علایق بکا سویله نه لایق سکا

قیس صفت بغلمه کاکل لیلایه دل
دیر مغان ایچره کل ویرمه چلیپایه دل
وارایسه کرسنده هوش صالمه اوصهبایه دل
سن کبی چوق شاب شیب ویردی اوترسایه دل
ایله حذر دائما ویرمه بوسودایه دل

راه مجاز ایچره چوق قیلمه ثباتی درنك
کل ره تحقیقه کیر باغله اومولایه دل

نرده قالدك ای پری بك انتظارم طورمه کل
خیلی وقت اولدی صبادن آلمدم خوشبولرك
برطرفدن درد سودا بریکادن سوز عشق
رحم ایدر کافر کورنجه بوپریشان حالمی

حسرتکله کندی الدن جله وارم طورمه کل
فرقتك کار ایتدی جانه کاعزارم طورمه کل
آلدیلر تاب توانم بیقرارم طورمه کل
الامان ای مهر وماهم دلفکارم طورمه کل

درد عشقکله ثباتی جان ویرر ای مهلقا
دیکمدکه سنك مزارن ای نکارم طورمه کل

حرف الميم

سایهٔ لطفکده خلقك کوکلنك محبوبیم
هرسرمویم زبان اولسه هزاران شکرلر
عفو قیل کستاخلق قیلسم سرکویکده کر
تیغ ابرو ناوك دلدوزدن قیلمکه باك
صحبت اغیار هجرانکله صورسك حالمی
عاشق وطالبلغم آرتوردك اولدم کیم دیدك

زمرهٔ اهل صفاده اکثرك مرغوبیم
ایلسمده ای عزیزم لطفکك محجوبیم
من طریق عشقکك ای ماه رو مجذوبیم
تازلدن تار زلفك عاشق مسلوبیم
کاه کانون شتایم که شتا مقلوبیم
عاشقك معشوقیم در طالبك مطلوبیم

عشقده برحاله دوشدم ای ثباتی کی عجیب
کاه فیله غالبم که پشه نك مغلوبیم

ای آفت دورانم وی دردیمه درمانم
سیرایله کل احوالم یاندرمه بریالم
میل ایلدك اغیاره دل اولدی دوصد پاره
ای زلف سیاهم کل چیقدی کوکه اهم کل
یاندیردی بنی ناره هجرك بنه قبقاره
نه دردیمه درمان ایت نه قتلمه فرمان ایت

یتمزمی بنم جانم بوسینه مه آجدك ام
رحم ایله کل ای ظالم اور یاره مه برمرهم
کل قیل اکا برچاره بردم بکا اول همدم
کل یانمه ماهم کل اولدردی بنی بوغم
کلدم سکا یلواره صون جام وصال ای جم
بوجورده هرآن ایت لایقمدر ای کلفم

ای ساقی شکر خنده اولدم دی سکا بنده
چکدك اپاغك سنده ال چکدی ثباتی هم

او يله برماهك اسير دردبى درمانيم	جانمى جلاده ويرسه بندهٔ فرمانيم
كوش جانم منتظر امر اميره دمبدم	عيدايچون قربانه كلمش قوچ كبى قربانيم
من غلام باركاه شاه شروانه‌م كوكل	كاه سكبـان سركوبى كهى دربانيم
كاه فرهادم كهى مجنونكه وامق كبى	عاشـق دلدادهٔ رخسار حسن آنيم
كل يوزن آينه دلده كوردلدن اول مهك	بلبل كلزار حسنى طوطىٔ خوشخوانيم
صانمه كز عارض صقين سينمده مهر عارضك	حق انى شـاهد ايدلدن عاشق نالانيم

ای ثباتى قونمزم هر آينه رخساره كيم
من غبار خاك كوى شـاهد شروا نيم

اى كاشك حريم حرمه محرم اوليدم	يارك يوزنه سايه صلان پرچم اولايدم
اى كاشك دوداغندن انك بوسه الايدم	تازمزم بيت الحرمه مدغم اوليـدم
كوردم عرق شرمى يوزنده ديدم اى كاشك	برك كلك اوزره دوكلن شبنم اوليدم
اى كاشك كوزم سو رمليوب خاك درندن	عشـاق سركويك ايله همدم اوليدم
اى كاشك دوشوب چاه زنخدان نكاره	يوسف كبى تاحشره قدر پرغم اوليدم
اى كاشك صورايدم لب لعلندن او شوخك	اول نشئه ايله نشره قدر خرم اوليدم

اى كاشك ثباتى كبى جان بذل ايدوب اخر
پامال سر زلف خم اندر خم اوليـدم

مرغ دلى سهوله بردامه دوشردم	بر لبلرى مل عارض كلفامه دوشردم
شكر ديله دى طوطىٔ دل شـوقله انى	بر پسـته دهن شكربا دامه دوشردم
شيرين لبكك وصفنى تحرير ايدوب الدن	فرهاد صفت مسنك اولوب خامه دوشردم
خورشيد رخك شعشعهٔ شوقنى هر صبح	پابند سر زلفك اولوب شامه دوشردم
وصلكله بكام اتمدك الحاصل اى دوست	بيهوده فراقك دل ناكامه دوشردم
دون وادىٔ حيرتده سراسيمه كزركن	ياد ايتدى لب لعلكى دل جامه دوشردم

كيتدكجه اولوب عشـقده مانند ثباتى
افكارمى آلام ايله اوهـامه دوشردم

ساكن ميخانه‌يم مطلق قبادن فارغم	طالب جام ميم صيت وصدادن فارغم
اهل تجريدم نه لازمدر بكا فاخر لباس	حمدلله زينت وفخرو غنادن فارغم
عاشقم لاكن طوتولم هر بت خودكامه كيم	دلبران ايتدكلرى نازو ادادن فارغم
ساده‌رولر صحبتى خوشدر ولى بك نازايله	عاشقه قيلدقلرى جورو جفادن فارغم

واربر ذوقكه چيقمام كوشهٔ ميخانه‌دن	عالمك ايتدكلرى ذوق وصفادن فارغم
بوى پيراهن كلور هردم مشام جانمه	اى بشير خوش خبرباد صبادن فارغم
ايلرم تحديث نعمت شكر ايدوب اللهمه	واعظا بن سن كبى زرق و ريادن فارغم

خانهٔ دلده ثباتى جام ميدر شعله پاش
بوضيا اكسلمه‌سون غيرى ضيادن فارغم

پوتهٔ عشقده كوكلم اريدوب صاف ايتدم	سوق عرفانده انى قابل صراف ايتدم
شست شو ايليه‌رك شيشهٔ قلبم آريدوب	بادهٔ مهرله كوركيم نيجه شفاف ايتدم
چكه‌رك بار غم عشقنى برماه وشـك	رسم عشقى كوزه‌دوب الف قدم قاف ايتدم
وقف ايدوب خانهٔ كوكلم جهت دردوغمه	وقت كيم ربط انى زادهٔ اوقاف ايتدم
برزمان زهدله خواتمكه معتاد ايدى دل	كتوروب بزم ميه داخل اشراف ايتدم

اى ثباتى بكا برجائزه ويرسون ديه‌رك
طبع حسانمى هر دلبره وصاف ايتدم

عاشقك جرمنه باقمه كل آستانه باقشلم	نار هجرك ايله ياقمه كل آستانه باقشلم
عاشقم بن رخ كاه رحم ايله باق بو بلبله	بركره جلك كوله كوله كل آستانه باقشلم
ياتمقده سك او لخار ايله آچلمادك بريار ايله	كزدك يتر اغيار ايله كل آستانه باقشلم
جورو جفا ايسه يتر ظلم وستمدن نه بتر	اولدم مجنوندن بش بتر كل آستانه باقشلم
ايلدير وفاسز يار ايمش ديدكلر نيجه وار ايمش	صانمه كه كوكلم فار يمش كل آستانه باقشلم
سير ايت سرشك آلمى ياندرمه پروبالمى	دال ايتمه قدد المى كل آستانه باقشلم

كويكده كرچه سائلم لاكن ثنانه مائلم
بركره وصله قائلم كل آستانه باقشلم

فارسى

اى پرى رو غم ماخيلى فزون شد چكنم	دل زارم زجفا غرقه بخون شد چكنم
شرح احوال من زارا كر پرسى تو	حاليا خستهٔ بيمار جنون شـد چكنم
طلب از حق بنمردم ز شفا خانهٔ جود	اين چنين لطف خدا راه‌نمون شد چكنم
همه افسانه بخوان آن همه علت كه تراست	دلم از قيد برى كشت فسون شد چكنم
نيستم ذرهٔ از اهل جهان برخوردار	رشتهٔ مهر و محبت زدرون شد چكنم
همه كى خواب خيالست جهان كار جهان	ايك زالفت بدلم حلقه چو نون شد چكنم

سن چل ساله ایرشدی کورمدم وصلك هنوز
نیم نکهله التفات ایتمز ایدی هرکز بکا

کرچه اول ماهی سوردم چارده چاغنده بن
هرنه‌دکلو کیم کزردم صول ایله صاغنده بن

عون حقله ای ثباتی کرطوتارسام دامنك
صالنوب کزسم بجادر جنتك باغنده بن

عطریاب ایت بزلری لطفاً بوشبیولرله سن
سنبل زلفی پریشان ایلدك قیلدك خطا
کاکلی سردار اولوب جیش خطی ایتدی ظهور
خالی صاندك ملك حسن دلبری کیم خالدن
دام زلفه دانهٔ خالك قومشكن اول پری
وصل قدرن بیلدك چون موسم کل ای کوکل

صبح اولنجه بلکه قالمزسن بوشبیولرله سن
چین ایلنده حربه کیردك بربلوك مولرله سن
پیچ و تابه دوشدك آخر بوسیه رولرله سن
بکلری وارکن طوطوشدك بویله هندولرله سن
بیتکلف بغلنورسن تارکیسولرله سن
درد هجرك خاری وارجك بونجه قیغولرله سن

مدت عمرنده کلمز بر دخی اول کل سکا
آغله ای چشم ثباتی چاغله کیت جولرله سن

﴿ نعت شریف ﴾

ای خدانك غیر سن حسننه حیران ایلین
ای که سن سن محبط جبریل ناموس امین
ای که هردم قول و فعلی صدقنك اثباتنه
ای که سنسك شمع بزم انبیا و مرسلین
ای در لطفك آچوب خیل عصات امتی
وار ایکن سنده بو لطف و مرحمت شفقت شها

آکسزین بر آنده عرش اوزره سیران ایلین
ای امین الوحی اولوب تبلیغ قرآن ایلین
انلری تأیید ایدر آیاتی برهان ایلین
ای ضیاء چشم آدم آدم انسان ایلین
خوان نعمای شفاعت اوزره مهمان ایلین
غم چکرمی امتكدن جرم و عصیان ایلین

سیما حافظ ثباتی وش دمادم صدقله
دامن لطفك طوتوب امید احسان ایلین

﴿ حرف الواو ﴾

بو نیجه موی لطیف کاکل شبو دربو
بو کلور آتش رخساره دوشوب افعی مثال
سره سودا کتورن خوابمی کوزدن کوتورن

نیجه کاکل نیجه مو سنبل خوشبو دربو
یوخسه آتشده کزن ساحر جادو دربو
تاب ایله طاقت الن طرهٔ کیسو دربو

بحث کاکلکه تسلسلدرا کادوشدی قلم
کیتدی قیل قولنه حیفا که نه‌قیغودربو

ای ثباتی دیسه‌لر کیمدی سکا جورقلان
کوستروب کاکل یاری دیه‌رم بودربو

قربانم اولمه بن عاشقه عادتدر بو
طاق ابروسنه باق کاکل شبوسنه باق
سروده هوسسی وار قمریٔ کوکوسسی وار
سرو آزاده کبی سرچکوب اول افاقه
راه تجریده کیروب سالك درکاه اول کیم
بیلورم کیتمز ایدك زرق وریا مسلکنه

قانده عادت بری باق عین سعادتدر بو
چشم آهوسنه باق کور نیجه آفتدر بو
چولده بوبوسسی وار کورنه شماتتدر بو
بونه قامت نه قیامت نه علامتدر بو
حضرت حقه کیدر راه سلامتدر بو
سن اکر بیلسه ایدك راه ضلالتدر بو

خوبرولردن الك کسمه ثباتی ایاغ آل
کل بری مصطبه‌دن کورنه حلاوتدر بو

﴿ حرف الهاء نعت شریف ﴾

یوزکدر منبع نور نبوت یارسول الله
نوله برطاشه باش قویسم سرکویکده کلب آسا
کلورسم روضهٔ پاکه سوررسم یوزلرم خاکه
مکر لطفك اوله هادی اوله اول وصلته بادی

بنه سندندر لطف و مروت یارسول الله
دمادم ایلسم ذوق محبت یارسول الله
ایریشور باشم افلاکه نه رتبت یارسول الله
که بیرادی لبك یادی نه قدرت یارسول الله

امیدك کسمدی هرکز ثباتی لطف عامكدن
سنکدر مرحمت و شفقت و مروت یارسول الله

وجودك مخزن نور هدایت یارسو الله
سن اول محبوب مولاسك که ایتدی شانکه لولاك
خدا خلق عظیمك وصف ایدوب تأکید قیلمشدر
اودکلو رتبت و قربت سکا بخش ایتدی مولا کیم
بحق حیدر و زهرا شبیر و شبر و ذاتك
اولوب روز جزا جمله سولرکن نفسی و انفسی
اکر اولمز مدد سندن نولور فردا بنم حالم

او کنزه یوق نهایتله بدایت یارسول الله
شهنشاه رسالتسك بشارت یارسول الله
نیجه انکار ایدر اهل ضلالت یارسول الله
اکا حاشا اوله حد و نهایت یارسو الله
بنی قویمه قیامتده خجالت یارسول الله
اماندر ایله اول کونده شفاعت یارسول الله
بغایت فاسق و فاجر علامت یارسول الله

ثباتی نیلسون نتسون کسی یوقدر کیمه کیتسون
صراطدن طوت الن کچسون سلامت یارسول الله

کورمدك صانمه مهاچرخ فلكدن بهره
اوغرادق بزدخی خیلی صدمات دهره
شب هجران نظرایت چشم ترم چشمه سنه
کورنیجه آب دوکر طاغ جكردن نهره
کوریجك کوزقاشورعارض مهتابندن
اونه خورشید قمرتاب او نه رعناچهره
صوره یم لعل لبکدن بو نه سوزش دلده
ایکی الله صاربلور صوندیغی جام زهره
کلمه سون کویمه قتل ایلرم انی دیرایمش
راضیم اول صنمك ایتدیکی لطف وقهره

می لعل لبنـه میلی مخـفی دیر ایکن
ای ثباتی او کیجه غلغله دوشدی شهره

جیش غم ایتدی هجوم شهر دلك هریاننه
باقـدیلر اهل دل فریادنه افغـانـنه
وه نیجه خوانخوار ایمشلر لشکر دردوالم
قانمه دیلر ایچدیلر اهل صفانك قاننه
قنده سك قنده مدد ای ساقی جم جام آل
کل یتش ایله مدد دردکشـك بریاننه
کفرزلفی کافرك هرنرده کوردی اول پری
رخنه لر آچـدی محقق دینه ایماننه
ایلدم سینم سپر جانم هدف اول مهوشك
تیر مژکاننه په په خنجر برانـنه
کل کل ایتدی سینمی تیر خدنکی لاجرم
فخر ایدر بوباغ دهرك غنچهٔ خندانه

خانمان اولسون خراب دل ملکی کتسون غارته
ای ثبـاتی کیرکج اولمهر ووفا میـدانه

وکن بشاش رمزن یادن ایله پرکدرسکده
یتیم اولمز کمال اهلی نه غم واربی پدرسکده
سنی اکسیر ایدربی شك نظر آل مردعارفدن
اکرچه سخت دللکده دلاسنك ومدرسکده
دمادم آن لیلایی کوزت هیچ آنی ترك ایتمه
اکرمجنون کبی صحرانشین بحروبرسکده
حقی حق الیقین بیلمك کرکدر مرد مقبوله
ثباتی آچ کوزك سعی ایت اوشمه بی هنرسکده

تهی صانمه صقین سعیی که خوش امر الهیدر
ایرشسك منزل مقصـوده تسلیم قدر سکده

لطف قیلمز بیلورم اول پری بیچاره سنه
کوزکوروب یاندی جکر دوشدی کوکل چاره سنه
قره سودا کتوروب زلفنه بردار اولورم
بردخی باقه کوزم قاشلرینك قاره سنه
قاشی برتیغ همان غمزه سی جلادیمان
کیرمه ای جانم امان کل ایکیسی آره سنه
دل دریغ ایلمزم ناوك دلدوزنه هم
جان فدا اول صنمك غمزهٔ خونخواره سنه
کورمدم مثلنی باقدم فلکك هرنقدر
مهنه خورشیدنه سبعهٔ سیـاره سنه
ای صباباشك ایچون کوی نکاره کیدیجك
سویله بوبیتمی سن اول جکرم پاره سنه
یتش الله ایچون ای مه یتشور جوروجفا
جیش غم باصدی بزی لطفله باق چاره سنه
صوره یم لعل لبندن که نیچون بر کیجه صو
ویرمدی تشنه دل اول عاشق بیماره سنه

بومیدریارلق ای یارکه اول ساقیٔ جان
قیمیه جرعه سنی ویرمیه میخواره سنه

کوه وش صبروثباتم بنم ای خواجه ثبات
باقیجق محو اولیور عارض مهپـاره سنه

عاشق اولدم ینه بردلبر رعنا یوزینه
بابل کوکلم اوقوکل کل حمرا یوزینه
وجهی مرآت مجلای صفای آندر
نیجه قیلم نظراول صنعت مولا یوزینه
عاشقم عاشقم عشقم بنی راحت قومیور
باقمسم برنفس اول قاشلری طغرا یوزینه
یالکز سن مسك آشفتهٔ هجرانی کوکل
آه حسرت چکیور آدم وحوا یوزینه
طبع حسانمه وارحسن بیان ایستر ایسك
که بقر دمبدم اول یوسف زلخا یوزینه
قیس صحرای جنون اولمه کوکل خانه یه کل
باقق ایستر سك اکر بردخی لیلا یوزینه
وامق آسا کوزیکك یاشنی آل قان ایتمه
باقه هر کوردیجه کك دمده او عذرا یوزینه
ورق دفتر حسنك اوقوای ورقهٔ دل
سن اکر عاشق ایسك صدقله کلشا یوزینه
یاپدی فرهاد کوکل شوقیله برقصر شیرین
کله شیرینی آنك سیرایده حسنا یوزینه
یاقه دل بال وپرك آتشه پروانه کبی
شب وصلتده باقوب شمع پراضوا یوزینه
کل کل ای کابن کلزار کلستان ارم
کلمی ویر برایکی کون بلبل شیدا یوزینه
رخ مهتابنی کورمکلك آنك ممکن ایدی
دوشمه سیدی اکر اول زلف چلیپا یوزینه
چارمین چرخه چیق ای آه مسیحایه دیکیم
قوییور بقمه یه بر اول بت ترسا یوزینه

اویله بردابره دل ویردی ثباتی کیم آنك
کلمشـدر دیدیلر مثلی بودنیا یوزینـه

خطك کلدکده دل ایلر فغان اول کلعذار اوزره
نیجه کیم بلبل اغلر کل ایچون هر مرغزار اوزره
یکنده وعدهٔ وصلیله دلشاد ایلدی اما
عجب ثابت قدممی اول پری قول قرار اوزره
سرکوی دلاردن نه ممکن انفکاك ایتمك
کوکل مرغی ایدر پرواز هردم کوی یار اوزره
اسیر زلف لیلایم کل ای زید پیام آور
خبر کوزلر کوکل مجنون وش بوکوهسار اوزره
اکر بزم وصالندن جداترك حیات ایتسم
اوپاره سویله یك یازسون کلوب سنك مزار اوزره

شهیـد ناوك دلدوزم اولمشـدر ثباتی کیم
کلوب خواب اجل باصمش آنی بوخاکسار اوزره

کللر آچلمزایدی یوزك کل کل اولمسه
سنبل نه چیچك ایده صچك سنبل اولمسه
هندوسـتان خیالده بوسیاح مغربی
بیهوده کزمزایدی بکك فلفل اولمسه
مست اولمزایدی نرکس مستك کوزی مدام
چشمك خمـار لبك مائل مل اولمسه

او مهی ماهی صفت صیده قوروب آغلری
کزر اولدی بوکوکل صو کبی ایرماغلری
کوزله بو کوزله بو اول آتش رخسار اوجاغن
اریدی اقدی بتون بو یوره کیم یاغلری
فرقت وحسرت ایله شویله بیل ای یوسف جان
چشم یعقوب کبی طاشدی کوزمك آغلری
باغ حسننده کوروب سنبلك اول لیلی وشك
بزده مجنون کبی کزدك نیجه بیل طاغلری
ذوق وصلیله تکاپوده ایکن شوقله دل
کورکچ اولماهی چوزلدی دیزمك باغلری
آك ایله الدایوب آل کل بوقیرق کوکلمی کیم
پك صنقدر دکرامایه بیك صاغلری

راه عشق ایچره اکر برهنر ایتمزسه ثبات
صاچ انك باد صبا باشنه طوبراغلری

بیوفا بوقدر جهانده بوپری رولر کبی
قیلدیلر عقلم پریشان تار کیسولر کبی
بونجه کیم سودای زلفك چکدم اول سیمین برك
اوبمدم برکز عذارك آه اول مولر کبی
سربسر کزدم جهانی بولمدم اندن نشان
خالی سوداسنه دوشدم شویله هندولر کبی
مرده کوکلم کاکل رویکدن احیا اولمسه
انی کیم احیا ایدر عالمده بو بولر کبی
قاشلری تیغ قضادر کوزلری جلاد جان
او یقان اولمز جهانده چارابرولر کبی
مرغ دل دام سر زلفکدن آیروای صنم
دادوفریاد ایتدی بس صحراده بوبولر کبی
اول قدر تأثیر قیلدی نار هجرك جانه کیم
اشك چشمم چاغلدی ای ماه روجولر کبی

باری سن قیل مرحمت حال دل بیچاره یه
سنك دل اولمه ثباتی سنده مهرولر

ای شه دلدل سوار ای حیدر کرار علی
ای یل خیبر کشا ای سرور سردار علی
تیغکه سرو یردیلر خیل خوارج سربسر
ای امیر المؤمنین ای قاتل کفار علی
ذلفقارك قاره بغرن کسدی عمرو عنترن
قاهر قوم قریش ای دافع اشرار علی
مظهر سر خداسك محرم محبوب حق
عارف هاء هویت واقف اسرار علی
جذبهٔ ذات احدله اولدی جسمك پرشجاع
عرصهٔ رزم آحدده هر طرف سیار علی
رزمکه تاب آوراولمز کوه قاف اولسه سپاه
چونکه شیرم دیمشدر ایزد جبار علی

ایزد وجباره سوکند اولسون ای شیر خدا
کیم ثباتی نشئه بولمز تا دیمز هربار علی

بز طریق خواجکانك رهرو ییز رهروی
قابل فیضز محقق حمزه وییز حمزه وی
بندهٔ احرارز الحق کاب کوی نجم دین
نائل فیض خدایز کبرو ییز کبروی
کاه نخل نخل بندز کاه نقش نقشبند
کاه برکل دسته بز کیم خسرو ییز خسروی

جورکا نسبت سکابز بر کلاه ایتسك کرك
بو خصوصده برایکی کون مولوییز مولوی

هوش دردمدر ثباتی درسمز بایادداشت
تاغلام نقشبند ودهلوییز دهلوی

کوردم ادای خدمته مردانه کوکلمی
ایتدم فدای درکه جانانه کوکلمی
دونسه میان موره تنم باغلرم ینه
بی اختیار اوزلف سلیمانه کوکلمی
هر خوبروی دلبره دل ویردیکمیدر
کیم صورت ایله ایلدی بتخانه کوکلمی
مست شرابی ناب ازلدر مکر کوزك
مستانه لکله ایلدی مستانه کوکلمی
هجر عذاریار وفراقمی وصال
صالدی سرای سینه ده افغانه کوکلمی
اول شوخ مست چشم نکاری ندم ندم
جیش جفاسی ایتمه ده ویرانه کوکلمی

عید وصال کلسه کوتورسم ایاغنه
کسسم ثباتی قوچ کبی قربانه کوکلمی

فراقکله آغردی چشممز ای یوسف ثانی
بزز یعقوبی عصرك خانه مز دربیت الاحزانی
نیچوندر بوی پیراهن کسلدی جان مشاممدن
بشیر مله بشارت ویر امان ای ماه کنعانی
امیدك کسمه ای عاشق صقین دریای لطفندن
اسر باد نسیم البت ایریشور فیض ربانی
اودکلو حسن وانك وارای شاه ملاحت کیم
خدا خلق ایتمدی هرکز سنك تك جان جانانی
اوخال وزلف پرچینك نکارن یوزدیلر چینین
ایصیردی حیرت انکشتك کوروب بهزاد ایله مانی
بتون موجودی معدومه صرف ایتدم سووب ولعلن
دلا بردرده دوشدمکم بولنمز هیچ درمانی
کوکل میل بهشت ایتمز قیوب کوی دلاراسن
کوربدی روی دلدارن نیدردی حور وغلمانی
بنه فکر محال ایتدم تمنای وصال ایتدم
قاشکله حسب حال ایتدم یازوبدر قتله فرمانی
بنه احسنت صداحسنت ای قوس قضا زیرا
بنم تك بی نوایه ایلدك سن لطف واحسانی
سنك آثار فیضکدر بنی بویله قبول ایتدی
سراج الدین ذبیح الله شه اسمعیل شروانی

دیدیلر کندن وپیوستن آخرمن دخی بیلدم
ثباتی وصلته ایردی محقق ویردی کیم جانی

پایمال خاك کوی یار اولیدم کاشکی
عاشقانله کوچه دربازار اولایدم کاشکی
نقطهٔ موهومهٔ لعلك صور ایدم صدقله
وارهوارهٔ زلفنه بردار اولایدم کاشکی
صرف ایدوب موجودی معدومه سوق عشقده
بنده یوقلق عالمنده وار اولایدم کاشکی
جذبهٔ ذات احدله بنده لك دعوا قیلوب
حکم حق اثباتنه احرار اولایدم کاشکی

درد عشقك چاره‌سی ناچار لقدر ای طبیب | دل ویروب اول دلبره ناچار اولایدم کاشکی

یاردن اغیار یار اولدی او یاره شبهه‌سز

ای ثباتی بن دخی اغیار اولایدم کاشکی

عشاقنه اول یار کذار ایلمز اولدی | کوردکجه بزی کشف عذار ایلمز اولدی

کلرخلر ینی کورمیه لی بلبل کوکلم | فریاد و فغـان ناله وزار ایلمز اولدی

دشنـامله یاد ایتمدی برکره غریبك | اول سنك ستم جور هزار ایلمز اولدی

جان نقدینی بیهوده‌یه صرف ایله‌رز ایواه | کالای غمك بیع و بازار ایلمز اولدی

بیلم نه خطا ایلدی بودلکه ثبـاتی | بیمار کوزی کوکلی نزار ایلمز اولدی

کوکلم یکیدن دشدی مکر قسوت قلبه

هیچ فکر عذاب تنك مزار ایلمز اولدی

کاغد زرمی صـبا بو نامهٔ خاقانه‌می | قصر شادی یاپدی اولدم بو دل ویرانه‌می

ای بشیر خوشخبر بو بوی جانی سویله کل | کیمه اسناد ایلیم آیامه کنعانه‌می

بو خسته اول کل پیرهن چاك ایتدیمی پیرامنك | بوی پیراهنمی بویا نکهت جانانه‌می

آفرین باد صبا کیتدك کتوردك خطیار | ایلدك بویله معطر کوشهٔ کاشـانه‌می

بوس ایدوب کوزاوزره‌می قویسم آنی یاحرز جان | ایلیوب تعلیق قیلسم سینهٔ سوزانه‌می

سینه‌م اوزره یانمه‌سندن خوف ایدرانی کوکل | قنده حفظ ایتسم صبا صندوقهٔ وجدانه‌می

قوهٔ حفظم ثباتی سویلدی بیك شوقله

ویر آنی حفظ ایلیم تعطیر ایدر دلخانه‌می

اول یار کل اندام خرام ایلدی کیتدی | حضاری بتون حسنه رام ایلدی کیتدی

نقصان ایدی بکزرره عشقنده جنونی | بر آنله انلاری تمام ایلدی کیتـدی

سنبل طاغیدوب رویه او لاله دل افروز | ای واه او کون صبحمی شام ایلدی کیتدی

کلمشدی صبا دون تل جانانه طوقونمش | عشاقنی پر عطر مشام ایلدی کیتدی

بز درس مقاماتی نوادن نیه صور صاق | مطرب دخی تکمیل مقام ایلدی کیتدی

ساقی دخی کسدی ایاغك بزم صفادن | فی الجمله او ده خدمت جام ایلدی کیتدی

هیهات حیـاتی دوکنوب پیرمغانك | آتشله یویوب جامنی فام ایلدی کیتدی

هر کیمسه اولور حالنه جسبان موفق | طوبی اکا کیم خیر ایله نام ایلدی کیتدی

هر کیم نه ایچون خلق اوله کلدیسه ثباتی

بیك سعیله اول کسب مرام ایلدی کیتدی

دل و جان کیتدی دلداره بنه تنهابدن قالدی | سرمدن کیتمیور سودامی یارك بوندن قالدی

کسلدیم دیر ایدم قیدعلایقدن ولی الده | دلا حبل المتین او لمقلغه زلف رسن قالدی

دیدم کیم وار ایسه چیقسون کلوب بو خانهٔ دلدن | دیدی کوکلو مکه هپ چیقدی ولی حب حسن قالدی

کل ای اقلیم حسنك پادشاهی کیم نثار ایده | سنکچون کوشهٔ چشممده بر درعدن قالدی

بو باغ دلشاده قالمدی برمیوهٔ امید | همان بر دیدهٔ بادام ایله سیب ذقن قالدی

اودکلو سنك بی دادو ستم اوردککه عشاقه | جهانده ای پری اسمك سنك خاطر شکن قالدی

ثبـاتی بولمیجـه باغ عالمـده دیکنسز کل

بتون کلزاری ترك ایتدم بکابر کل دیکن قالدی

بزم وصاله جانا لعلك شراب اولایدی | هجران اودیله صکره باغرم کباب اولایدی

لعل لبك میندن برقطره نوش ایدیدم | خوش نوداایدم بوعالم یکسر سراب اولایدی

دنیا کوزیله برکز کورسیدم اول عذارك | ایسترسه تا محشر زلفك نقاب اولایدی

جنت جمالی کورمك آسان ایدی ولاکن | محشر کونی بنمچون کربی حساب اولایدی

کلسه او ماه پیکر برکز خطابه ای دل | راضی ایدم پشنجه یوز بیك عتاب اولایدی

صبح و مسا المدن قویمز ایدم ثباتی

نقش جمالی یارك کر بر کتاب اولایدی

کوستروب برك کلك آرتورمه ای مه ناله‌می | ناله وزاریله دونسون بو وجودم ناله‌می

کوز کوره کوکلم بنار کوردکجه چشم و خالکی | عینه‌می مفتون بو کوکلم یوقسه عنبر خاله‌می

حیرت افزادر کوکل وصف رخك شرحنده کیم | صنع حق مر آتمی یا برك کل یا لاله‌می

دقت ایلك اول پری عشاقنه باقدقجه سز | کوزمیدر دوندر دیکی یا آتشین جواله‌می

بار غم برله یتر بوکدك بیلیم ای مهلقا | بوخسه جورك اوخشادر بو بنده‌کی حاله‌می

من رموز عشق بیلم می عجب صوردك بکا | روی مهتابمده‌کی خطمی یاخود هاله‌می

سوزمی آلمق ایستیور لعل لبك بال چالمه‌دن | اغزمه ای ذوالفتن میلك سنکده آله‌می

ای ثباتی بیلمزم کیم اول کل رخسارده

کورینن فیض خدامی یا عرق یاژاله‌می

بیلورم او یمه‌ده در دمبدم اول یاره‌سنی | اوله بر وقت کوکل عرض ایدم اول یاره‌سنی

جمع خاطرله دیلر بر کیجه تنها بولوشه | بیلمزم نیلر عجب بو دل صـدپاره‌سنی

چکی ویر بار غمی هجر و فراقی چکی ویر | وصلنه ایر کوره تا برکون او مهپاره‌سنی

بلبلم کل یوزیکك نارنه یاندم دیمه کیم | صالمسون لاله صفت داغ اوروب اول نار‌ه‌سنی

صاف دل سكسكا بر آل ايدر اى دل حذر ايت
كوز كوره الدادور اولكوزلرى مكاره سنى
يوق ايكن سنده لب لعلنى صورمق هوه سى
بيلزم يوق يره كيم صالدى بو افكاره سنى
ايرمك اولمز دهنى سرنه سرو يرمك ايله
مكر ارشاد قيله چشمى بو اسراره سنى
اى ثباتى نيجه بر شهر مجازه كوتوروب
قره سودا دوشره زلف سيهكاره سنى

كيده رك بخت سياهك ايله ال برايده رك
ياطوته غمزه اوقه ياچكه لر داره سنى

طاغى راغ ايتدى اودلبر باغ بوستان ايلدى
هر طرف كللر ديكوب صحن كلستان ايلدى
كوستروب ورد رخك آشفتۀ هجرانه
كوى عشقى كويا بر بلبلستان ايلدى
كوندروب باد صبا برله هواى كاكلك
باغچۀ كوكلم دلارا سنبلستان ايلدى
دانۀ خالى خيالى تا كه كوزدن چيقمه سون
هندوش چشم جهانى فلفلستان ايلدى

جرعۀ جام لبندن صورميه بيك شوقله
دون ثباتى دق باب هرملستان ايلدى

سنسز اى مه هر كونم كچدى كلوب ماتم كبى
قوجدم حيفا ميانك زركمر خاتم كبى
ذره دكلو التفات ايتمن بكا امساك ادوب
لكن آچدك خوان لطفك ايلره حاتم كبى
مست بر عاشق كوزك اغ وقراسك سچمه دن
سويله مش زيتون اكا ياخود ديمش بادم كبى
حد تكدن بزمده حيوان صفت كزدك يتر
اى رقيب ديو سيرت كل اوتور آدم كبى

بر لب شيرين هواسيله شرين جان بذل ايدوب
طاغى راغ ايتدم ثباتى بنده فرهادم كبى

قاشلرك تك بيلز اى مه غره غر النمكى
كوزلرك تك كورمدى نركسده شهلا النمكى
باغه كيم كيرسه اكا مطلق طراوت عرض ايدر
سنبله زلفكمى امر ايتدى مطرا النمكى
كل بوزكدن رفع ايدوب برقع كلستان سيرين ايت
تا كه تحصيل ايلسون كل غنچه رعنا النمكى
بلبله شيدالق اسناد ايلزدم اى پرى
كورمسيدى عاشقكدن بعض شيدا النمكى
قيسى مجنون ايلين مهر رخكدر لاجرم
عقد زلفك چوزكه كورسون ليلى ليلا النمكى
برشب يلداى مظلم درديسم هجرك نوله
كاكلك تارندن آلمشدر بو يلدا النمكى

دور جور ندن شكايت عادتك يوقدى هنوز
كيمدن اوكرندك ثباتى بويله شكوا النمكى

دوشدى مرآت دله جانا جمالك صورتى
اولمسون آنسز رخ فرخنده فالك صورتى
ايلدم خيلى تصور لوح دلده بر الف
تصديق ايتدم عاقبت نورس نهالك صورتى

يا كوزم مردملريدر رويك اوزره كورديكم
ياذجاج عينمه عكس ايتدى خالك صورتى
چونكه كورمكلك سنى ممكن دكلدر اى پرى
بارى كوزدن چيقمه سون بردم خيالك صورتى
جام عشقك جرعه سى مست ايلر ارباب دلى
تا كه دوشمش باده يه چشم غزالك صورتى
موسى دل شويله طورسون طاغلر تاب ايلز
كر تجلى ايلسه امر محالك صورتى
بر نفس آلدك مكر تا فيض حقدن اى كوكل
كيم جبينكدن كوروندى حسن حالك صورتى

صرف ذهن ايتسم ثباتى سطحى معنادنخى
ذوقياب ايلر دلى كشمر مقالك صورتى

نه كوى ياردن اى دل بو كون باد صبا كلدى
نه اول يار جفاجودن سلام و مرحبا كلدى
كل اى مور بچه كوكلم كل شكوه آصفى سيرايت
كه كوز يوموب آچنجه بزمنه شاه سبا كلدى
پريمى انس و جنمى يا ملكمى حوريمى بيلم
ينه چشم خياله بربت نسرين قبا كلدى
اوكون كيم ياركيتدى لشكر هجرو المباصدى
صناسن شهر قلبه علت خيل و با كلدى

نيجه دوكمز كوزم مردملرى اشك خون آلودك
ثباتى فكرمه لب تشنۀ آل عبا كلدى

متاع عشق و سوداى جنونى پيله دم كيتدى
دلمله كنديمى رسواى عالم ايله دم كيتدى
جنون واديلرك كزدى سراسر بولمدى تمكين
آنكچون كوكلومى هجر يكله جانا كيله دم كيتدى
يلركن يل كبى كوه و بيابان ره عشقى
طياندى اسب همت شوقله برهيله دم كيتدى

چكوب جام شراب صدق و اخلاصيله مست اولدم
ثباتى جيب و دامان ريايى قيله دم كيتدى

رخك دورنده اى دلبر كوكل آينه دن بچدى
رقيبك بنده بچدم دير عجب آيى نه دن بچدى
نه خوش پرتابدر تير مژنكيم اى كمان ابرو
اكا سينم سپر طوتدم دل بى كينه دن بچدى
كورنجه كردن سيمين ايله زلف زرافشانك
قلندرلر هواى سيم و زر كنجينه دن بچدى
طونيجه بزمكه مانع اولور اخلاق مذمومه
عموماً عاشقك عجب و رياو كينه دن بچدى

نه سحر ايتدى اكا بيلم رقيب ديو سيرتكيم
ثباتى اول پرى بو عاشق ديرينه دن بچدى

صورتا اولسك كوكل حسنيله آنك طالبى
آنسز اولمه معنيده اولكل هم آنك طالبى
كور احد احمد ميانده محبت ميمنى
ميم مهرى بيليان اولمز خدانك طالبى
حبل حقدر مطلقا شرع شريف احمدى
طوت آنى محكم اولوب نورهدانك طالبى

چار یارو چار امام وچار منزل قولیدر ‌ ‌ چارترکی چله وفیض بهانك طالبی
مرغ زیرك اول ثباتی میل کرکس ایله‌مه
دولت باقی دیلرسك اول همانك طالبی

﴿ تمت الحروفات ثم یلیه الترجیعات والقصاید والمستزات والمفردات ﴾

سایه صالوب باشمه سودای عشق ‌ ‌ رخنه‌لر آچدی دله نای عشق
طوتدی بتون عالمی غوغای عشق ‌ ‌ شش جهتی قابلادی هوی های عشق
تیرن آتوب سینه‌ه شول یای عشق ‌ ‌ صالدی ایاقدن بنی ای وای عشق
آه من العشق وحالاته
احرق قلبی بحراراته

کلدی بنه خانه خراب الامان ‌ ‌ اتدی جکر کاهی کباب الامان
جان وتنم ایتمه‌دی تاب الامان ‌ ‌ قنده در اول بادهٔ ناب الامان
طورمه کتور ساقی شراب الان ‌ ‌ ضایع اولور عهد شباب الامان
آه من العشق ولاحاته
احرق قلبی بحراراته

سویله‌یك اول عارض بشاشمه ‌ ‌ رحم ایلسون کوزدن اقان یاشمه
تاکه قویوب عشق ایاق باشمه ‌ ‌ اویخو نه‌در دیدهٔ خونپاشمه
عرض قیلك یار قلم قاشمه ‌ ‌ لطف قیلوب یازه مزار طاشمه
آه من العشق وحالاته
احرق قلبی بحراراته

لاله صفت سینه‌که پر داغدر ‌ ‌ آنك ایچون مسکنمز طاغدر
چشم ترم صان قزل ایرماغدر ‌ ‌ بوکا سبب یار قرا باغدر
اغلا کوزم اغلمه‌نك چاغدر ‌ ‌ عشق کلور جانو بدن داغدر
آه من العشق وحالاته
احرق قلبی بحراراته

یاره‌لدی سینه‌می هجر حبیب ‌ ‌ چاره سنی بیلدی مسکین طبیب
نبضمه ال اوردی دیدی کی عجیب ‌ ‌ بونجه سودا سکا اولمش نصیب
مجنون اولوب طاغه دوشن عن قریب ‌ ‌ آه ثباتی سوله دم من غریب
آه من العشق وحالاته
احرق قلبی بحراراته

دوشدی کوکل عشقکه ای ماه آه ‌ ‌ ایتمه‌ده‌یم شام وسحرکاه آه
قویمه‌دی عشقك بکا غمخواه آه ‌ ‌ آه من العشق هزار آه آه
کرچه اودور عاشقکه شاه راه

عشق کلور عاشقی پامال ایدر ‌ ‌ عشق کلور طوطی دلم لال ایدر
عشق کلور جسمی چون نال ایدر ‌ ‌ آه من العشق هزارآه آه
کرچه اودور عاشقکه شاه‌راه

آه امان دردیمان عشق ایمش ‌ ‌ عاشقه هم تیرکان عشق ایمش
شیر ژیان پیل دمان عشق ایمش ‌ ‌ آه من العشق هزار آه آه
کرچه اودور عاشقکه شاه راه

عشق دررسینه‌می آل قان ایدن ‌ ‌ تیغ بلایه بنی قالقان ایدن
عشقدرر عاشقی بی جان ایدن ‌ ‌ آه من العشق هزار آه آه
کرچه اودور عاشقکه شاه‌راه

کاه دل عاشقی مفتون ایدر ‌ ‌ کاه صالوب طاغلره مجنون ایدر
شاد قومز کوکلومی محزون ایدر ‌ ‌ آه من العشق هزار آه آه
کرچه اودور عاشقکه شاه راه

عشقك ایله اولمده بوتن نزار ‌ ‌ عشقك ایله ایتمه‌ده دل آه وزار
عشقك ایله اولدی بتون یوق وار ‌ ‌ آه من العشق هزار آه آه
کرچه اودور عاشقکه شاه راه

عقشق درر عاشقی نالان ایدن ‌ ‌ عشقدرر واصل جانان ایدن
عشق درر کفری هم ایمان ایدن ‌ ‌ آه من العشق هزار آه آه
کرچه اودور عاشقکه شاه راه

عشقك ایله آغ کونم قاره در ‌ ‌ داغ درونم دخی صد پاره در
آه دمادم که کوکل یاره در ‌ ‌ آه من العشق هزار آه آه
کرچه اودور عاشقکه شاه هراه

قنده‌در ای عشق ثباتی قنی ‌ ‌ کیتدی حیف صبر وثباتی قنی
شعر تری آب حیاتی قنی ‌ ‌ آه من العشق هزار آه آه
کرچه اودور عاشقکه شاه راه

قصیده درواردات الهیه

کوکل حقه سنی ارشاد ایدن اول
شقی اولسه‌ك بنه اسعاد ایدن اول

کلوب جیش هوا باصه وجودك
سکا الحق بنه امداد ایدن اول

کر اولسه‌ك غرقهٔ کرداب اندوه
اودم الطاف ایچنده شاد ایدن اول

هجوم نفس وشیطانسه خطرناك
انی بر آنده هم برباد ایدن اول

بتون ایراد ومصرف ای ثباتی
خدانکدر انی انشاد ایدن اول

ای عدمدن کائناتی کن دیوب پیدا قیلان
انس وجنی حسن وآنه عاشق وشیدا قیلان

تاج کرمنا قویان فرق شریف آدمه
هم انی لطفیله تا که عالم الاسما قیلان

صانع ارض وسما وخالق هر ممکنات
واجب بالذات حقسن ثابت الاشیا قیلان

برشب معراجده سن اول مصطفائی ناکهان
قاب قوسینه کتوردوب تا که او ادنا قیلان

کنز مخفی خلق ایدنسك بو کوکل ویرانه‌سن
هم انی سن سك دمادم و صفده کویا قیلان

لی مع الله شاهنك خاك پی هر ذره‌سن
کحل بینش ایلیوب عشاقنی بینا قیلان

بو نوادن بینوا قویمه ثباتی بنده‌کی
ای حیات اهلینی مرده مرده‌یی احیا قیلان

قصیده درنعت محمدیه صلی الله علیه وسلم

علیل عشقمه درمان محمد
مریض عشقمه لقمان محمد

اولوب اسمك سر ایمانمه تاج
سرای سینه‌مه سلطان محمد

غبار خاك کویك کحل بینش
ایدم دیودونر دوران محمد

روا کورسه‌ك نوله روح روانم
روان ایتسم سکا جانان محمد

دوکوب کوز یاشنی تا کم ایدیدم
غبار کویکی ریان محمد

اوزاقدن قبهٔ خضرا کورونسه
اولور جان ودلم حیران محمد

نوله کر کعبهٔ کویکده هر آن
اوله بوکبش جان قربان محمد

سنك مدح شریفکله یازلمش
اوقونور آیت قرآن محمد

دوکونینه سنی رحمت قیلوب حق
کواهمدر بنم فرقان محمد

رسالت دعویسه‌ك قیلسك اودمده
اولور شق القمر برهان محمد

سکا عاشقلق ایتمك خیلی کوجدر
که عاشقدر سکا سبحان محمد

عصات امته روز جزاسن
اولورسه‌ك بادئ غفران محمد

بنی اول عاشقك حق اونتمه
قومه عطشان وهم سوزان محمد

صویوب عصیان لباسك یاقه آتی
اوله‌تا کیم سکا مهمان محمد

ثباتی چرك عصیانه بویانمش
امان ای رحمت رحمان محمد

شفاعت خواهی اول روز حشرده
انی هیچ یاقه سون نیران محمد

قصیدهٔ در مدح علی کرم الله وجهه

دو کونده سرور علیدر علی
رفیق پیمبر علیدر علی

احدده ملقب شه لافتی
که میدانده صفدر علیدر علی

ببدر حنین و بحرب جمل
دلاور مظفر علیدر علی

اولوب شیر غران بروز نبرد
قیلان فتح خیبر علیدر علی

عزیز خدا ورسول خدا
بلی شاه قنبر علیدر علی

وصی النبیدر ولی السخی
امام المطهر علیدر علی

مه هر دو عالم دیسم نوله کیم
شه هفت کشور علیدر علی

بروز قیامت لوا صاحبی
بیورمش پیمبر علیدر علی

کل ای تشنه کوکام دوشن پاینه
بوده ساقده ساغر علیدر علی

یانده امام حسین وحسن
چو خورشید خاور علیدر علی

الهی بحق شبیر و شبر
چو سینمده از بر علیدر علی

بولاردن آیرمه بنی شول زمان
کیم اول کونده داور علیدر علی

ثباتی قویارمی سنی تشنه اب
شه حوض کوثر علیدر علی

قصیدهٔ مرثیه درحق امام حسین

ذمل سم مرکبکدر دل فروزان یاحسین
ماجرا سندن اول اسبك سینه سوزان یاحسین

سن شهنشاه شهیدان اولدیغك دمدبرو
یاش دوکر چشم همامانند باران یاحسین

آکمدیلرمی عجب روز جزنك عطشنی
کیم سنی قویدی دریغا اوبله عطشان یاحسین

دردمان حیدره تعظیم کی واجب ایکن
کسدیلر بر بر سزی مانند قربان یاحسین

قیلدیلر پامال شرع استوار احمدی
ایتدیلر دیوار دینی خاکه یکسان یاحسین

کوزکوره اول بضعهٔ پاکك علی اکبری
سر بریده ایتدیلر درخون غلطان یاحسین

بعد هذا پاك ومعصوم اول علی اصغره
باشهادت صویرینه صوندیلر قان یاحسین

عزم میدان ایلدك چون بیکس وتنها غریب
اولدی هپ اهل سما نالان وکریان یاحسین

عرصهٔ روزجزاده کورجزاسك انلرك
کیده لر طامویه هپ افغان وخیزان یاحسین

دودمان حیدره هردم خدانك رحمتی
انلره نفرین اوله هرلحظه وآن یاحسین

جد پاکك حرمتینه بوثباتی بنده که
قیل شفاعت لطف ایدوب باذن رحمان یاحسین

لطفله بر ایله نظر یاحسین
تا اوله دل نعتکی کویا حسین

ای یوزی اینهٔ انوار حق
شعشعهٔ شمس تجلا حسین

شمس وقمره یوزك اینه سی
خاك پیك کوزلره توتیا حسین

رفع نقاب ایله جمالك کورم
منتظرم اولسه ده رؤیا حسین

سن که شهنشاه شهیدانسین
جای سکا جنت مأوا حسین

سن سز ایکن جنتی خوش کورمدی
چیقدی اودم آدم وحوا حسین

سطح فلك روحکه اولمز مکان
حیز اولور عرش معلا حسین

صبرو ثباتك بزه کوسترمکه
کورنه قضا ایلدی مولا حسین

چرخ فلك سیر ایده لی تابوکون
کورمدی براویله جه غوغا حسین

وقعهٔ دلسوزکی کوش ایلیوب
صولدی صراردی نه آوا حسین

لاله صفت داغ چکوب سینه یه
سویلدی کل رویکه ایوا حسین

روز جزاسن بزه اول دادرس
اولیه لم عالمه رسوا حسین

فیضك ایله قطرهٔ ناچیزلر
اولسه نوله واصل دریا حسین

چاکر دیرینه ثباتی سنی
یاد ایده یور شوقله هرجا حسین

عرصهٔ محشرده یتش دادینه
لطفله بر ایله نظر یاحسین

﴿ قصیدهٔ بهاریه در وصف چمن ﴾

ایلدی فصل بهار عالمی صحرای چمن
کلدی نوروز ایله هم جامهٔ خضرای چمن

شاه کل تخت زمردله کلوب بصدی قدم
ژاله دن درنثار ایلدی لالای چمن

کون بکون تربیهٔ شمس وقمر تاب ویروب
دمبدم اوجه چیقار قامت بالای چمن

کورنه الوان ایله ازهاری اوصباع ازل
بویادی بسلدی خوش قدرت مولای چمن

نقدر تنك دل اولسه آچار اول غنچه کبی
دلکشا منظرهٔ ساحهٔ پهنای چمن

پنبهٔ غفلتی آل کوش دل وجانکدن
دیکله تسبیح ایده یور شوقله ابنای چمن

باشلدی نغمهٔ داود ایله کل کل دیمه که
ینه فریاده کلوب مرغ شکرخای چمن

لاله نك الده ایاغی برایاغ اوزره طوروب
نرکسی مست قیلوب ساغر صهبای چمن

سرو شمشاد صنوبر دخی عرعر باش اکوب
جمله تبریکه کلوب ایتدی تمنای چمن

سنبل وزلفی پریشان ایله شبوی وسمن
لب آدابله بوس ایلدیلر پای چمن

بلبل وقمری وطوطی سسی تأثیر ایده رك
هرنفس دم چکیور سوزش ایله نای چمن

حاصل عمر عزیز دردیه رك دونکیجه دل
شوقدن یاتمدی صبح ایلدی صحرای چمن

کوردی صف بسته اولوب قبله یه اقبال ایتمش
سبز جامیله طورر خدمته برپای چمن

خضر پیسنکه کلور فیض یمانی هردم
هر دمکدن سنك ای خضر سمن سای چمن

بر طرفدن اسیور بادنسیم ایله صبا
یقه لر چاك ایده تا هر کل رعنای چمن

برطرفدن اوقیور درسنی تکرار ایده رك
اوردی کل بانکنی هم بلبل شیدای چمن

وار ایسه سمع وبصر کوش قیل آواز هزار
ای ثباتی سحری ایله تماشای چمن

﴿ تخمیس بغزل خیالی ﴾

عقلی یغمایه ویرن قد وبر دوشکدر
بنی دیوانه قیلان نرکس مدهوشکدر

جکرم پاره لین پرپره منکوشکدر
صبرمی غارت ایدن خال بنا کوشکدر

دلی آشفته قیلان سنبل کاپوشکدر

کلدی بیك نشئه ایله ایشته ینه فصل بهار
آچ یوزك ای کل تررشك ایده تا باغ وهزار

موسم کلده کرك بلبل ایده ناله وزار
سن نه کلشن کلیسنکیم بوکون ای لاله عزار

عالمك بلبل کویاری خاموشکدر

کورسه بهزاد ایله مانی رخ مهتابکی کر
نقش حسنکده قاشك طاقنه البت باش اکر

خال هندو وشك ای مه هله بیك جانه دکر
خطر بحانکی چکمش یدقدرت که مکر

آیت نور اوقونن عارض منقوشکدر

سربسر عالمی دل ایتمش ایکن کشت کذار
کورمش سنجلین مست قدح خواره عیار

بوقدر دردکش اولمه‌یتر ای چشم نکار
نه خراباتی ایمش سك مدد ای غمزهٔ یار
تنده قانم قورودان ایکیده بر نوشکدر

خیل خوباندن ای مه سنی کوکلم سچه‌لی
کوره‌لی ماه رخك کاه آچق که‌پچه‌لی
اولدی دیوانه ثباتی سرکویك پچه‌لی
بادهٔ عشقکی ای دوست خیالی ایچه‌لی
کلا ی باشنه عقلی دخی سرخوشکدر

مستزاد

سندن دوشه‌لی آیرو کوکل نولدی کور ای ماه
برمنده اول آکاه
هجر کله کوکل صبحه دکین ایلدی فریاد
قیلدی بنی برباد
هرچند دولاشدم کزه‌رك کوی جنانی
یوق ذره نشانی
عشقك بولیدر بونده دلا خوف وخطر چوق
هیچ دادرسم یوق
کوستر صنما بنده که بر راه نمونی
قورتار بوجنونی
کیمدر سبب وصلتم آیا اونکاره
کیم دردمه چاره
تقدیر خدا انده ایمش بر شه خوبان
جانم اکا قربان
خاك رهنه رویني کیم سوردی ثباتی
اول بولدی نجاتی

اودلاره دوشوب یاندی قوجان وتنم آه
همدخی جکرکاه
دشوار ایمش عشقك یولنی بیلدم ایواه
چکدم الم راه
شبتار ایدی دوشدم یوله تا وقت سحرکاه
بولدم ولی برراه
فریاد ایده‌رك سویلدی دل شوقله ناکاه
یاحضرت الله
صحرای ملامتده قالوب ایله‌یم آه
ایله بنی آکاه
ایلرده بکا کوستر اول قرب الی الله
هم سیر مع الله
بر سر وخرامانکه اوزی عاشق لله
هم عارف بالله
سوردم یوزومی پاینه چون بندی بو دلخواه
المنة لله

قصیدهٔ حمدیه

غریق بحر احسان و نعیز
سکا بیك حمد وشکر اولسون الهی
فریق فرقهٔ علم و علیز
سکا بیك حمد وشکر اولسون الهی
ازلدن مؤمنم ربم خدادر
رسولم هم محمد مصطفادر
امام اعظم بکا مذهب نمادر
سکا بیك حمد وشکر اولسون الهی

عقیدم پاك سینم پر صفادر
امامم چار یار باصفادر
دلم پروانهٔ شمع وفادر
سکا بیك حمد وشکر اولسون الهی
کلام حق قدیم و مقتدادر
بونلدك قبله‌مز بیت خدادر
نماز پنج کاه نور هدادر
سکا بیك حمد وشکر اولسون الهی
عدمدن کلدیم اقلیم وجوده
ایرشدیم نیجه یوزبیك فیض وجوده
تشکر برله دل واردی سجوده
سکا بیك حمد وشکر اولسون الهی
خصوصیله بزه ای رب رحمان
شریعت له طریقت قیلدك احسان
نوله ویرد ایله‌سم هر لحظه وآن
سکا بیك حمد وشکر اولسون الهی
ثباتی وش ثباته کان قیلدك
غریق لجهٔ احسان قیلدك
امام تربهٔ شروان قیلدك
سکا بیك حمد وشکر اولسون الهی

مناجات بدرکاه قاضی الحاجات

حبیبك مصطفا حق خدایا
بزی بونفس الندن سن خلاص ایت
ابوبکرك دخی صدقی حقیچون
بزی بونفس الندن سن خلاص ایت
عمر عدلی دخی عثمان حیاسی
علی زهرا حسن حسین سخاسی
بحق کعبه ومروه صفاسی
بزی بونفس الندن سن خلاص ایت
الهی عاجزم لطف ایت کرم قیل
مقام ومسکنم بیت الحرم قیل
بو قلب بی شرارم مضطرم قیل
بزی بونفس الندن سن خلاص ایت
عجب بو نفس الندده پای بندز
پیاپی راهنه هر دم روندز
الهی عاجزز بند کمندز
بزی بونفس الندن سن خلاص ایت
بو امت ایچره‌یز اهل کبائر
قنی اعمالمز اخلاصه دائر
دلم وسواس وخناس اولدی زائر
بزی بونفس الندن سن خلاص ایت
ثباتی سویلرم هردم الهی
نفس قیدی درر دردم الهی
خطا عصیانده فردم الهی
بزی بونفس الندن سن خلاص ایت

مفردات

نه کیم عصیان ونسیان وار آنك موصوفی انساندر   نقایصدن بری انجق جناب رب رحماندر

فرقت وحسرت ندر بیلم ثباتی یار ایله
ایکیمزده بردر کسز کوك چادر التنده یز

فرد فارسی

مرا ای جان بیازاری من از تو هیچ نیازارم   ولی از تو نیازارم که از من تو نیازاری

اماسیه ده دفین خاك عطرناك اولان پیر الیاس حضرتلرینك
تربهٔ شریفنه سویلنمشدر

صاف قیلمق ایستر ایسك قلبی چرك و پاسدن   اختلاطی کس عزیزم کل عوام الناسدن
سالك راه هدایت اول دمادم سعی ایدوب   کل زیارت ایله فیض آل شاه پیر الیاسدن
صدق واخلاص ایله هر کیم بو زسورر درکاهنه   خالی ایلر سینه سن خیلی زمان خناسدن
جند حقدر شبهه سز ذکر جمیل اولیا   ذکر ایدوب قورتار درونك لشکر وسواسدن

دشمن نفسی صیقی چون ای ثباتی دمبدم
ذکر حقی چك یوری بر تیغدر الماسدن

بودخی محمد پاشا جامع شریفنده مدفون اولیاء کرامدن
حبیب قره مانی حضرتلرینك قبر شریفی طاشنه سویلنمشدر

عارف . بالله شیخ خلوتی   بو حبیب قره مانی حضرتی
باق شقایق شرح ایدر اوصافنی   حضرت شیخنه واردر نسبتی
ملا جامی نفحات ایچره یازار   لفظ قبض اولمشدر آنك رحلتی ٩٠٢
قبرنك تجدیدنه سعی ایلیوب   هم محمد بکده آلدی همتی

ای ثباتی کیم اکا بر فاتحه
اوقویه بولسون جهانده عزتی
١٣٠٦

بودخی کوکلوس نام موقعده مدفون مولینا شیخ اسماعیل
سراج الدین الشروانی حضرتلری حقنده سویلنمشدر

زحمتی رحمت ایمش حضرت مولانك   خدمتی عزت ایمش حضرت مولانك
کلب کویی ایله همصحبت اولوب کزمه سیده   بادیٔ رفعت ایمش حضرت مولانك
قول وفعل حرکاتی بتون سویلدیلر   جمله سی شفقت ایمش حضرت مولانك
آدم ار کورسه ایدی دیردی بحق تربه سنی   کوشهٔ جنت ایمش حضرت مولانك

حمد لله ثباتی بزه تا روز ازل
خدمتی قسمت ایمش حضرت مولانك

مدد ای شاهد شروان حبیب ازلی   بزم عشاقه کتور بادهٔ صون لم یزلی
آتش شوقله یاندی جکری عشاقك   تشنه لب کعبهٔ کویك هوسیله کزلی
ساقیا باشك ایچون بر تك آیاغك اولسون   لطف قیلسك نه اولور لعل لبکدن مزلی
یکده ارزان دکل فا کههٔ باغ کمال   کلشن دهره دکر شاخ معارف غزلی

خادم خاك درکدر که ثباتی سویلر
دمبدم سوزش ایله بویلجه رنکین غزلی

بودخی بایزید پاشا محله سنده جامع وتربهٔ مخصوصه سنده
مدفون شیخ حمزة النکاری القره باغی حضرتلرینك وفاتی تاریخیدر

ارتحال ایتدی دریغا عارف باللهمز   ای کوکل من بعد چیقسون کوکاره دلده آهمز
ای دریغا حسرتا وا فرقتا کیم ما کهان   کیتدی امر ارجعی ایله مرشدا آکاهمز
شمس برج اولیا وشمع بزم عاشقان   واقف اسرار حق اول پیر حمزه شاهمز
اختر بختم نوله دوشسه زمینه بعد از ین   آسمان عشقدن چونکیم طولدی ماهمز
سر نکون خلق اولمشك ای سرچه سقف واژکون   کیم یازلسون جوفکه هر دم بزم ابواهمز
بعد هذا ای ثباتی آیت صبری اوقو   تا ایتلر قیلوب توفیق ویره اللهمز

هاتف غیبی کتوردی سویلدم تاریخنی
کیتدی حیفاه دل جهاندن مرشدا آکاهمز
سنه ١٣٠٣

مشارالیه حقنده سویله‌نیلن مرثیه‌در

عاشقان کوی نکاره بنه اغلر چکیلور
قورقرم آغلمه‌دن کوزلره آغلر چکیلور

ماهی مطلبی بولمک آکوزم اغلامه‌دن
آب چشمک دوکیوبر کورنیجه آغلر چکیلور

ای کوکل آچ کوزوکک برجه قراباغنی کور
که قراباغلی مهء بیك قره باغلر چکیلور

ماتمیله بنه مات اولدی جنون تك عشاق
آنلری باغلامغه چوق قره باغلر چکیلور

ای ثباتی یتشور مرغ دلی زار ایتدك
کیم آلمك ناله‌سنه بلبل باغلر چکیلور

کریهٔ ابر غم باد بلا برله بو کون
جوی اشکم صنما کورنیجه چاغلر چکیلور

تاب قیلمز بوغمه طاغ شجر سنك ومدر
الامان سویله‌میك سینمه داغلر چکیلور

مشار الیهك مخدوم سیادت ملزوم عالیلری محمد سراج الدین
افندینك وفاتنه مرثیه کون تاریخدر

آه کیم سوندی سراج بزم عرفان ای دریغ
قادیلر اهل محبت سینه‌سوزان ای دریغ

کلدی امرار جعیچون کیتدی اول پیك وفا
تابع حکمت مشیت امر و فرمان ای دریغ

خانهٔ عشرت خراب اولدی قیرلدی شیشه‌لر
ساقی کل چهره قالدی مست و حیران ای دریغ

دوشدی مطربلر الندن تار و چنك و عود و نای
مجمع یارانه دوشدی آه افغان ای دریغ

اول ضیاء چشم کیم جان و دل عشاق ایدی
کندی حیفا قاندی بونلر بی دل و جان ای دریغ

کورنمش کن کمسه‌لر رونده آثار ملال
حضرت سید نکاری قیلدی افغان ای دریغ

ای دل ماتم سرا براه چك کیم دردناك
دوشسك اقلیم وجوده نار حرمان ای دریغ

آرزوی موت ایدر کوکلم قنی جام اجل
کیم بو درده بو قدراندن غیری درمان ای دریغ

راحت جان و دلك کندی ثباتی بعد ازین
جای آسایش سکا اولمزمی نیران ای دریغ

ایسته دم طبع ثباتیدن آنك تاریخنی
آه حسرت چکدی اول آن دیدی بیجان ای دریغ

١٢٩١

امامسیه‌ده حضر پاشا جامع شریفیچون سویله‌نلمشدر

کل ای زائر اوقو بر کز حضر پاشای ذیشانه
دخی سیرایت موفق اولدیغی خیرات واحسانه

بو در انسان کامل کیم حیاتنده ایدوب کوشش
بو معبد خانه‌ئی یاپدردی مخصوص اهل ایمانه

نمازینی ایله عیدین وجمعه خوش ادا اولسون
نیاز ایتسون کلوب بو برده سویلك هر مسلمانه

سزادر سورهٔ سبع المثانیله اوچ اخلاصی
اوقویوب روحنه بخش ایلمك هر فرد انسانه

ثباتی صدق واخلاصله اوقو بر فاتحه ختم ایت
اوذاتك وصفی چون صغمز یازلسه لوح امکانه

سنه ١٣٠٧

صدور عظامدن احمد خلوصی افندی حضرتلرینك وفاتنه دائر
تاریخدر

بنه کردون فلك برعکس دوران ایلدی
دورنه خلق جهانی مات و حیران ایلدی

بر وحید دهر کیم فوقنده مرد ذوفنون
بر دخی کلمز جهانه جمله ایقان ایلدی

صاحب حلم و تواضع پر بشاشت ذات ایکن
آه واویلا فلك خاکیله یکسان ایلدی

قاضیٔ عسکر سماحتلو خلوصی حضرتن
کورنیجه بحر و فلك بو خاکه پنهان ایلدی

بادیٔ غفراندر کیم میزبان چرخ آنی
والد ماجدلری جنتده مهمان ایلدی

یا احد احمد خلوصی بندهٔ مخلص درر
یارلغا کل رحمتکله هر نه نقصان ایلدی

چیقمدی تاریخ ثباتی آه‌سز بر آهله
طیر روحی آشیان قدسه طیران ایلدی

حرمین پایه‌لولرندن حاجی عیسی روحی افندی حضرتلرینك
وفاتی تاریخیدر

دریغا بحر علمك باد بانی
وجودی زورقك غرق ایتدی ناکاه

فلاطون زمان و بحر حکمت
معارف منبعی بر مرد آکاه

بودر داماد مولانای شروان
اودر قطب مقدس پیر درکاه

دریغا حسرتا واخیبتا کیم
اجل پیکینه ناکاه اولدی همراه

اولوب همنام عیسی ابن مریم
قیلوب ترك جهان ایواه وصد آه

مسیح الوقت ایدی مطلق کیم آنی
سماء رابعه رفع ایتدی الله

ثباتی حزن مستولی اولنجه
دیدم تاریخ با آه سحرکاه

١٣٠٣

﴿ مشاهیر علمادن خواجه محمد امین اردهانی حضرتلرینك وفاتنه ﴾
﴿ دائر تاریخدر ﴾

بو مرقدکیم کوزم صندوقهٔ روح روانیدر	سؤال ایتسك بو قبر ایچره کیمك روح روانیدر
فلاطون زمان و بحر حکمت معدنی علمك	فرید عصر و حید دهر خواجه اردهانیدر
ایدوب هجرت کاوب بو خاکده دفن اولمق الحاصل	خدانك حکمتی حقا حقك سر نهانیدر
طوتوب تقوا رهن حبل المتین شرع دستنده	ملاذ ملجائی حقدر نه خوش دار الامانیدر
شفیعی روز محشرده محمد مصطفی اولسون	که اولدر دستکیر امت اول کون هم زمانیدر
تمنا زائریندن سورهٔ سبع المثانیله	دخی اخلاص خاص ایله کوزل برار مغانیدر

ثباتی ظن غالبله دیدم تاریخنی بنده
امید ایدر کوکل حقا انك جنت مکانیدر
١٣٠

﴿ کمش حاجیکوی مفتیسی الحاج اسماعیل حقی حضرتلرینك ﴾
﴿ وفاتنه دائر تاریخدر ﴾

فقیه پر فضیلت مفتئ شرع خدا ایواه	کوچوب شهر فنادن اول بقاملکینه طوتدی راه
عجب لطف کرم اسی ایدی کیم روز شب آنك	آچیقدی باب انعامی کلوردی مهمان هر کاه
بودر اول حاجی اسماعیل افندیکم جهان یکسر	ثناخوانی ایدی الحق ملك مشربلی عالی جاه

اوقو سبع المثانیدن ثباتی سویله کیم تاریخ
اوقونان فاتحه‌دن اوله روحی هردم آکاه

﴿ ارضرومده طوبجی الای کاتبی اسحق افندینك والده سی ﴾
﴿ حیات خاتمك وفاتنه مومی الیه طرفندن بالوکاله سویلنلمشدر ﴾

حیات جاودان بخش ایت حیاتَه الامان مولا	بولنکده بذل جان ایتدی چون اول خیلی زمان مولا
شفیعی روز محشرده آنك خیر النسا اولسون	عصات امته اولدر او کون دار الامان مولا
نوله رطب اللسان اولسه بچوب عطش قیامتدن	سنی ذکر ایلدی دلده ایدنجه ترك جان مولا
بنم بو نور چشمم باعث فیض و حیاتمدر	آنی عفو ایله کیم بزدن اوله راضی همان مولا

بوکا تاریخ تام عبدك رشادك بورجاسیدر
جلیسك ملك جنت قیل انیسك حوریان مولا

﴿ احبادن اماسیه محکمهٔ بدایت باش کاتبی ناظم بکك مخدوم ﴾
﴿ نجابت ملزوملری ایچون ولادت تاریخیدر ﴾

شب قدر اولمه‌لی یاخود رغائب	که کلدی عالمه محمود راغب
معمر ایلسون معبود مطلق	قیلوب مسعود هر بر علمه طالب
مقاصددن بودر مقصود اصلی	اوله خیر الخلف کسب المطالب
بشارتلر سکا ای میر ناظم	خدا احسان ایدوب فرزند غالب

دیدم تاریخنی سویله ثباتی
دیدی تاریخ تام محمود راغب

﴿ بودخی لادیق قائممقامی جمیل بکك مخدومنك ولادتنه تاریخدر ﴾

شبهه‌سز خیر خلفدر سویله‌سم اولماز عجیب	کیم ربیع الاول ایچره ایلمش مولا نصیب
علم عرفان صاحبی قیلسون خدای لم یزل	مکتب معناده اولسون خواجهٔ پرفن ادیب
اختر اقبال ایله اولسون جبینی تابناك	خورشید بختی سعادت برجنه اولسون قریب
حمد الله اشرف اوقاتده الطف خدا	ایلمش احسان بر خیر الخلف غایت نجیب

سویلدم اکا ثباتی سویلرم تاریخنی
پك کوزل اسمك محمد مخلصك اولسه نسیب

﴿ فرزندارجمند عاجزی محمد جلال الدین رومینك ولادتی تاریخیدر ﴾

دوصد سال و نود پنج بود رومی	جهان امد جلال الدین رومی
مرا لطف خدا پوری فرستاد	بچشم من بسی نوری فرستاد
دلا شاکر بایزد باش دائم	چو فرزندی چنین حق کرد قائم
ما کریاران زمن تاریخ جویند	کلی از بوستان دل ببویند

محمد با جلال الدین برآرم
بدأن فرزندرا تاریخ دارم

﴿ بودخی ثمرهٔ درخت وجودم و دارینده سرمایه وسودم ﴾
﴿ علی خاور افندینك تاریخ ولادتیدر ﴾

بیك اوچیوز اولدیغنده سال خوشفال	علی خاور جهانه کلدی فی الحال

ایده خیرالخلف ربم تعالی   معمر ایلیوب بالعز واقبال
قیلوب اسمه مسمی‌سك موافق   اوله باب‌العلم تك صاحب افضال
محمد مصطفی حق خدایا   آنك سن حالنی قیل احسن‌الحال
دیسك هر لحظه بیك کز شکر حقه   دلا هر ساعت وهفته ومه وسال
نه‌ممکن شکر حق ایفا اولنسون   زبانی قطع ایدوب اول ابکم ولال

دعا برله دیدم تاریخ ثباتی
علی‌خاور همی باد افرحبال
۱۳۰۰

﴾ اسکاب قاضیسی زاده محمد افندینك مخدومنك ولادتنه تاریخدر ﴿

مرحباملك عدمدن اولدك ارشادای فؤاد   کلدك اقلیم وجوده خرم وشادای فؤاد
طورمه اور پستانه دندان تیشه‌سك شیرین شیرین   برشهیر عالم اولکل مثل فرهاد ای فؤاد
ابر رحمت نازل اولدی بتدی برنورس نهال   کلشن باغ املده چون توشمشادای فؤاد
دیلرم حقدن سنی کامل مکمل اهل حال   هم فضیلت اهلی وهر فنه استادای فؤاد

سویلدی ناکه ثباتی طرفه برتاریخ کیم
کندی اسمکدن چیقار کرایلسك یادای فؤاد
۹۱

﴾ اولطو بکلرندن حاجی صالح اغا زاده احمد بکك حرم محترمی ﴿
﴾ نه‌نه خانمك وفاتنه تاریخدر ﴿

حرم محترم احمد راغب بك ایكن   نه‌نه خانم چکلوب کیتدی حقك رحمتنه
آب ودانه‌چکه‌رك ایلدی مدفن بورایی   عقل ایرمز چلبك حکمتنه قدرتنه
غربا زمره‌سنه ایلیوب الحاق انی   شهدا ایچره نوله قویسه خدا جنتنه
ارجعی امرکی کوش ایلیوب اوچیوز سنه‌سی   جان ایله قیلدی اجابت چلبك دعوتنه

﴾ فاتح درسعام خواجه‌لرندن داغستانلی علی نظمی افندینك نغمهٔ ﴿
﴾ اشتیاق نام اثرینه سویلنمشدر ﴿

ای عاشق دلفکار نظمی   وی طالب وصل یار نظمی
ای بلبل بغچهٔ معارف   چه چه زن کلعزار نظمی
بکدی الله تشکر ایتدم   آچدم اوقودم کرار نظمی

احسنت بو نغمهٔ شیاقه   کاندن صاچیلور شرار نظمی
اللهه حواله در قائل   سویلرسم اکر نوار نظمی
طبعك در اوباز معرفتکم   مرغ دل ایدر شکار نظمی
اسمك که علیدر ای سخنور   چکسك نوله زلفقار نظمی
سنده وارایکن بو وصف شکنلك   ضبط ایله‌بی کور دیار نظمی

تا ایده ثباتی غائبانه
صیتك ایله افتخار نظمی

﴾ آماسیه طاپو مدیری وارزنجان اشرافندن عزتلو جودت ﴿
﴾ افندینك مخدومی طلعت بکك وفاتی تاریخیدر ﴿

قوشی کل شیٔ هالك دیر   سکا ای ابن جودت میر طلعت
لدوا للموت وابنوا للخراب   لسان الغیب ایدر تقریر طلعت
اکر کوش ایله سه‌ك قبرن ترابی   ایدر باقی هو تذکیر طلعت
قلم اغلر مرکب قاره باغلر   ایدرسه‌م ماتمك تحریر طلعت
سنك کبی معارف کلبنی حیف   دوشردی خاکه چون تقدیر طلعت
بتون کون اب وعم ام وخالك   ایدر وا حسرتا تکریر طلعت
کسلدی طاقت وصبر ثباتی   ایدسك هم ندر تدبیر طلعت
بکش برسنك قبرش ای ثباتی   دوصورت شیر اجل نخجیر طلعت

نویس این مصرع برجسته تاریخ
بکو ایواه توفی میر طلعت
۱۳۰۶

﴾ تاریخ ترتیب واکمال این دیوان است ﴿

عون حقله دائما اولسون بنام آثارمز   برمشار بالبنان بین‌الانام آثارمز
سایه‌سنده سیما عبدالحمید خانك مدام   نشر اولوب طوتسون دمادم روم وشام آثارمز
استفاده ایتمکه کافی ایکن هر مصرعی   نوله حرمتله طوترسه خاص وعام آثارمز
پخته‌مردك قولیدر چون قول شارح معتبر   قول قوال اکلامه‌ای مرد خام آثارمز
فیض روح القدسدن برذره‌یه مالکدر اول   برمسیح الوقتدر یحیی العظام آثارمز
یاالهی چشم حاسددن انی حفظ ایله کیم   چون نظام الملك بولسون خوش نظام آثارمز

دائما تأييد توفيقك اكا اولسون رفيق ... تاقيامت ايلسون نصب خيام آثارمز
بختنى بيدار ايدوب آنك اوجى لاينام ... دمبدم ايلر ترقى صبح وشام آثارمز
حمدلله اشرف اوقانده لطف خـدا ... ياور اولدى بزلره بولدى ختام آثارمز
اى ثباتى طبعنه تاريخ جوهر داردر ... حمدلله ورمه‌ده هم (شوقتام آثارمز)

١٣٠٧ سنه

اوقويانلر روحه برفاتحه بخش ايلسون
تاكيم اوله بزلره دارالسـلام آثارمز

مولانا شيخ اسماعيـل سراج الدين شروانى قدس سره العـالى حضرتلرى احفادندن وقاضى عسكر احمد خلوصى افندى اولادندن اولوب فضل كماليله كسب امتياز ايتمش اولان محكمهٔ تمييز مميزلرندن فضيلتلو اسماعيـل سراج الدين افندى حضرتلرينك اشبو ديوان حقنده سويلمش اولدقلرى تقريض بليغلريدر :

جد امجدم مولانا شيخ اسماعيل سراج الدين الشروانى الكرد اميرى قدس سره الجلى حضرتلرينك اماسيه شهرنده دفين خاك عطرناك اولان تربه‌لرى مسجد شريفنك امامت وتربه‌دارلق خدمت مفتخره‌سنده يكرمى بش سنه‌دنبرو ثابت قدم محراب عبادت اولان حافظ محمد ثبات الدين افنديك مشار اليهك قوهٔ معنويه‌سى فيوضاتيله نمونه نماى جنـات عاليات اولان اول موقع پرفيض انوارده ظهور تجليات ايله خامه‌ران همت اولدقلرى اشبو ديوان منظور لحاظهٔ فقيرانه اولدى حقا كه بونده بولديغم لطافت ونكات ومزايا ناظمنك ذاتاً فن نظم ومعانيده‌كى اقتدار شاعرانه وجمله نزدنده بديهى بولنان حسن طبيعت وكلام ماهرانه‌سنى برقاندها درجهٔ قصوايه ايصـال ايلمش اولديغندن شو ديوانخانهٔ شعر وانشـاده مومى اليهى تبريك وتهنيتدن بشقه برسوزه محل كوره‌مم مناالشـكر والتقريض ومن الله الاجر والتعويض .

الفقير شروانى زاده
اسماعيل سراج الدين

طحنيه ادارهٔ عسـكريه‌سى باش كاتبى اديب بديع البيان شاعر وسيع العرفان عزتلو تنظيف بك افنديك اهدا بيوردقلرى تقريض بليغ ولطيفدر.

سزادر كوهر نظمك چكلسه رشتهٔ جانه ... كه هر حرفى مذاق عشقدر مشتاق جانانه
زهى اى قهرمان عرصهٔ شعر وسخندانى ... هنرمندان عصرى هپ دوشوردك چاه حيرانه
ايامست شراب صافىٔ اسرار لاهوتى ... مقال شكر افشانك صفا بخش ايتدى رندانه
معانيسى رموزات حديث عشق وحدتدر ... عباراتى ايدر كشف حقيقت اهل عرفانه
مزاياسى سراسر مانىٔ نقش بلاغتدر ... ايدر تصوير لوح فكره بيك رسم فصيحانه
تعالى اه نه شوق افزا نه رنكين براثردر بو ... نه خوش شرح ملاحتدر كتاب حسن خوبانه

ثباتی سر اثباتی ثبوتات حقیقتله | ایدوب مثبت ثبات عشق ایله تکمیل بودیوانه
هنرله عرصهٔ سطرنج خوش کفتاره آت سوردی | براقدی حیرته ارباب شعری هپ او فرزانه
کمالاتین ایدر تحسین البت جمله اسلافی | که اعجاز فصاحت کوسترر اشعار سحبانه
نظام ملك عشقه نسخهٔ قانون بی همتا | دنیلسه کر بجادر بو کتاب حکمت عنوانه
نظیفا ایله سعی عبث تقدیر او صافه | نه تأثیری اولور بر قطره نك اول بحر عمانه

نورسیده کان از کیادن ادیب کامل شیرین سخن بحری افندی برادر عزیزك ارسالنه عنایت بیوردقلری تقریض فصیح وبلیغ لریدر .

محصول عشق وشوقکز ، آثار فیض وفضلکز شعر وادبه پك عالی بر (یادکار جذبه آور) وپك دکرلی بر (برکذار نشوه پروردر .

لسان حال وحقیقتله سویلنان شو اشعار دلارا واقف مزایای کمال روحانی اولان هردل بیدار عالی عرفانی وبتون معناشناسان عصر وزمانی زوقیاب ایلر .

مظهر عشق وفیض حقیقی اولان ارباب حال وکمالك شیوهٔ کفتارنده کی تأثیر لطیف ولذیذ نه دهوار .

نشر انوار عشقه عائد سعی وثبات عاشقانه کزی بتون وایه داران عشق وعرفان تقدیر ایدر .

❁ خلاصه ❁

خیر الخلف حکمنده ایا شاعر خوش حال
حفظ ایلیه جك یاد جمیلك بو اثردر

ÖZGEÇMİŞ

Nagihan Koç, 1969 yılında Akyazı'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini doğduğu ilçede tamamladı. 1998 yılında Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde başladığı lisans eğitimini 2002 yılında Sakarya Üniversitesi'nde tamamladı. Halen Sakarya Üniversitesi'nde Eski Türk Edebiyatı sahasında yüksek lisans eğitimini sürdürmektedir.